

MIRACLES

34293

EX-LIBRIS
JOAN
SOLE
i PLA

METGE

LLIBRE

DELS MIRACLES

DE NTRA. SENYORA DEL ROSER
Y DEL MODO DE DIR LO ROSARI DE AQUELLA.

COMPOST

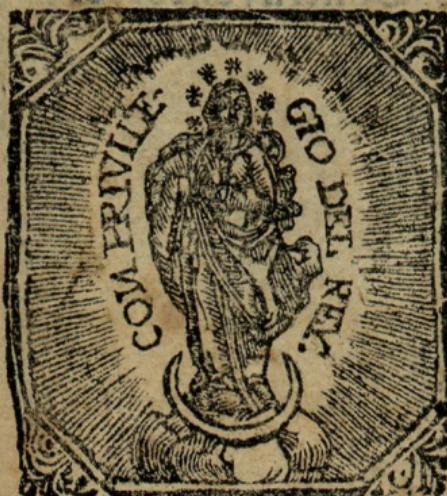
PER LO MOLT R. P. Fr. GERONI TAIX,

Dr. en Sta. Theología, del Orde de Predicadores.

ARA NOVAMENT ANYADIDA LA CONFIRMACIO,
y publicació de las Indulgencias , Jubileus , y Absolució
da hora de la mort , de la Sagrada Congregació , y San
tissim Pare Innocencio XI. als Confrares de ella
en lo any 1680.

DIRIGIT A LA SOBERANA REYNA DEI
*Angels, la Immaculada Verge Maria, Mare, y es-
pecial Patrona de la Orde Sagrada
de Predicadores.*

5429

SUMA DEL PRIVILEGIO.

POR Real Cédula de Su Magestad, expedida en Balsaín á veinte y tres de Junio del año mil setecientos diez y ocho, y declaracion del Consejo, tiene Privilegio privativo la Universidad de Cervera de imprimir, y vender el Libro: *Milagros de la Virgen del Rosario, en Catalan*, con las penas de comiso, y otras arbitrarías contra los Contraventores.

A LA SERENISSIMA REYNA
CHERUBEA , PRINCESA DE LAS GERARQUIAS,
MARIA SANTISSIMA,

Rosa fresca sens espina , Intacta , é Immaculada
Verge , Mare , y Patrona dels Frares
Predicadors.

A Quest present Llibre de la Santissima , y Puris-
sima Mare de tots los Pecadors , Maria Santissima
del Roser , en altres impresions dedicat per Fra Ramon
Pas-

Pasqual , del Orde del Pare Sant Domingo , al Illustrissim , y Reverendissim Senyor Don Juan Dimas Llois , obre de Barcelona , de bona memoria , ara se dedica á la Reyna del Cel , y Terra MARIA , Mare del Fill de Deu encarnat , com en acció de gracias de la molta despedida , que tenen semblants Llibres entre los Christians , tan gran , que sens que sia encaridament , ni exageració , apar , que no bastan Estampers pera estamparlos : efectes , sens dupte , de la pietat , y misericordia de Deu nostre Senyor , y continua intercessió de Maria Santissima , ab lo qual se planta , rega , aumenta , y creix tan gran , y poderosa devoció del Sant Roser en los cors dels homens , com se experimenta , no obstant la continua guerra fa lo Enemic comú lo Dimoni , contra dels Faels Christians , y devoció , y exercici tant saludable , y comú pera tots estats de personas .

Per lo que de justicia se deu dar las gracias á tant gran , y poderosa Senyora , y en senyal , y demostració de afecte , dedicar aquest present Llibre en nostre ditzos temps , à la Soberana , y alta Magestat , peraque per aquest poch senyal de agrabiment , tornant las corrents de la devoció , à son natiu principi , torne à correr liquida en las Escolas , y en los cors dels homens criats , y nudrits quant minyons en la lligenda de aquest present Llibre , com diu lo Sabi en lo Llibre del Fcclesiastes , cap. i. Ad locum unde exeunt flumina , revertuntur , ut iterum fluant. Així sia , o Verge Purissima , produhint novas plantas de Fé viva , de Esperanza , y de Caritat ardent , y amor abrusat de vostre Unigenit Fill , y de vostra alta , y encumbrada Magestat , que viscam pera sempre , en companyia del Pare , Fill , y Esperit Sant dient : Ave Maria.

ADVERTENCIA.

Antiguament la Festa principal del Rosari se celebrava á 25. de Mars , en lo dia de la Embaixada del Arcangel Sant Gabriel á María Santissima , y Encarnació en sas Purissimas Entranyas , del Fill del Etern Pare , per obra del Esperit Sant Nostre Deu , y Senyor Omnipotent : Pero despres nostre Sant Pare Gregori XIII. ab son propi motu al primer de Abril de 1573. en memoria de aquella tant gran Victoria que Don Juan de Austria , y Santa Lliga dels Christians alcançaren de la malahida Casa Otomana , y forças del Gran Turch Selim Solimán en lo any de 1571. en el Golfo , y Mar de Lepanto , als 7. de Octubre , que era primer Diumenge de mes , á la mateixa hora que acostuman los Confrares , y Confraresas del dit Rosari fer la Professió per totas las parts del Mon ; estatuhí , y ordená que perpetuament en totas las Iglesias , que tenen Capella , ó Altar del Rosari en la dita primera Dominica del mes de Octubre , se celebrás Festa de Doble Major per tots los Faels Christians al Santissim Rosari de la sempre Verge María , Senyora nostra , ab sas Lliçons , y Ofici de la Nativitat : y que se fassa cada any perpetuament : y en lo any de 1671. la Sagrada Congregació de Ritus, concedí extenció de la dita Festa del Rosari, per lo dit primer Diumenge de Octubre en

to-

totas las Iglesias del Regne de Espanya , ab la mateixa solemnitat , y son Decret Apostolich , confirmát per sa Santedát , y també manat despedir als 16. de Setembre. Per lo que se exorta generalment , que per dit dia se disposian devoutament pera celebrar dita Festa , y que preguen à Deu nostre Senyor per lo estat de la Iglesia Catholica Romana , &c. Y per donarli gracias de la misericordia nos feu en dita Batalla Naval , y demes mercés , y gracias nos fa cada dia , per merits , intercessió , y eficacia de sa tant propia devoció del Rosari de María Santissima , Mare , y Senyora nostra.

PROLECH

AL DEVOT LECTOR.

ES tant gran la bondat de nostre Deu, y Senyor, y son tants, y tant grans los beneficis fets al home, que ben considerats, no son tots junts bastants per donarli iguals gracies.

Criá primerament, y unicament per sa infinita bondat al dia sisé á la racional criatura, que es lo home, y feulo á la sua semblança, dotantlo de la noblesa del enteniment, fet participant de la rahó, y capás de la vida eterna. Y açó perque servissem, y obéhissem á la Divina Magestat, prometentnos, si perseverassem en la guarda dels seus Manaments, y Lley, la Gloria del Paradís, pero segons diu lo Real Profeta David: Lo home, essent posát en la honra, no la entengué, fonch comparat als bruts, é irracionals animals, y fet semblant á aquells, cayent en infinits errors, y defectes, perdent la innocencia original, incurrint la mort espiritual, y corporal: finalment fonch privat de la gracia de tant bon Pare, com es nostre Senyor, y per lo consequent de la gloria, y Visió Divina, per la qual era estat criat. Pero no deixá perçó la gran caritat, y Bondat Divina (de la qual ell meteix deya per lo Profeta Jeremias: Ab una perpetua caritat te he amat, y perçó tenint pietat de tu, te he tirat, y portat á mi) no deixa de mirar per lo home, ni recordantse de tant gran error, y presumpció, ui de molta ingratitud de la sua criatura; ans ab la sua

acostumada clemència volgué reparar la cayguda
del home , y restituirlo en sa gracia , y ferlo par-
ticipant de la sua Glòria. Y açó no per qualsevulla
manera , puix sa Magestat tenia infinitas pera po-
derho fer, sino per una singular manera, la major
que la Omnipotència Divina podia obrar, que fonch
enviar al seu Fill unigenit, igual á ell en la essen-
cia , y poder , pera que prengués carn humana , y
que en ella fos (com diu lo Apostol Sant Pau) sem-
blant á sos germans, que eran los homens, passás,
y sufris treballs sens compte, y finalment Mort, y
Passió per nostra salut, y salvació , lo qual ab la
sua Encarnació, y Mort feu la pau, y reconsiliació
entre Deu, y lo home; y de desheretat del Paradís,
lo feu nostre Deu hereu del Cel ; y de estrany , y
enemich seu, lo seu fill seu per adopció de la Gra-
cia. (segons diu Sant Joan) Mirém que tant gran
caritat , y amor nos ha dat, y mostrat nostre Deu.
que siám anomenats , y verdaderament siám per
gracia fills de Deu.

Pero , no obstant tanta gracia , y saludables be-
neficiis de nostre Deu , y Senyor , lo descuydat
home , y oblidat de tants beneficis , no li dona , ni
fa gracies, ni menys mostra senyals alguns de agra-
himent dells. Poria emperó lo home dir, é interro-
gar ab Davit , dient : Qué donaré , ó pagaré en
recompensa de tants , y tant grans beneficis , que
lo Senyor me ha fet ? En açó respon lo Senyor
Benignissim per lo mateix Profeta : Lo sacrifici de
llahor me honrará : y allí en aquell sacrifici de lla-
hor está lo camí per hont te mostrare la salvació

tua.

tua. Com sius digués : Vols tu Christiá honrarme,
y ferme gracies per los beneficis que has de mí
rebuts ? Fes quem oferesques sacrifici de llahor,
him llohes per las obras que he fet per tu , y per
ta salvació , reduhint á la memoria á aquellas , y
sovint contemplant los dits beneficis rebuts per
tu, de la mia ma; perque si açó fas en aquesta llahor ,
jot mostraré lo camí, y via de salut , hit faré
veurer , y contemplar á ton Salvador, y Fill meu
unigenit Jesu-Christ. Y perço lo mateix David co-
neixent açó deya : Jo, Senyor, pensaré en totas las
tuas obras , las quals has fet per mí , con son la
Encarnació , Nativitat, bons exemples, Doctrina,
Passió , y Mort molt penosa , y afrentosa de la
Creu, Resurrecció, Ascenció, y Glorificació , que
tu has fet per la mia salvació , him exercitaré tot
temps en los tals remeys , inventats per la tua mi-
sericordia , pera mòn profit. Y contemplant lo ma-
teix David, de quant gran profit fos aquesta medi-
tació , exercici , y haventhó ja experimentat, deya
en lo mateix Psalm : Recordím de mon Deu, y sen-
tí gran delectació en la dita memoria, y perçó me
exerciti en açó , y desfallí en mí lo meu esperit en
tot lo terrenal. Perque segons diu Sant Gregori:
Sentida un poch la consolació del esperit , desfa-
llex en nosaltres tot lo carnal.

Y perque tinguessem mes à ma aquest exercici
espiritual, la Reyna del Cel, y de la terra la Verge
María Mare de Deu , y Senyora nostra, Advocada
dels pecadors , considerant quant plau á son Fissr,
preciós la memoria dels beneficis rebuts de ell per

nosaltres, ha revelat , y senyalat aquesta singular devoció , y modo excellent de llohar á son Fill Preciosissim , y á ella, que es dir , y contemplar lo Rosari , en lo qual son compresas breument totas las obras de nostra salvació , reduhidas en quinse Misteris, los sinch de Goig, los sinch de Dolor , y los sinch de Gloria, perque dient, y contemplant aquells; donassen mostras de agrahiment per los beneficis rebuts , y ab major confiança poguessen demanar lo socorro , y ajuda á nostre Deu , y Senyor , y la intercessió de la sua Preciosissima Mare en totas nostras necessitats , y demanantho ab devout cor alcançassen tot lo que demanassen. Perque si es veritat , com ho es lo que diu Sant Pau : Entrant Jesu-Christ en lo Cel, pera que estigués per Advocat nostre, devant lo Pare seu, y Deu nostre: perçó també sen portá lo Fill de Deu á la sua Preciosissima Mare, perque sia, segons lo seu Nom MARIA, y las lletras sinch de aquella Medianera , Advocada , Reconciliadora , Intercessora , y Ajudadora nostra. Y com diu lo Real Profeta Davit : Segons lo vostre Nom Sényora, així es vostra llahor en tota la terra : cert es, que com diu lo Gloriós Sant Bernát : Segurament pots ab las tuas suplicacions , ó pecador , acostarte á Nostre Deu , puix tens allá, devant ell, á la Mare, y la presencia del Fill devant lo Pare, mostra al Fill los pits ab que lo ha nudrit: lo Fill mostra al Pare las llagas que morint per nosaltres rebé , noy ha rahó de no acceptar las tals suplicacions degudament fetas , ahont hi ha , y se representan tantas mostras de pietat. Tot lo mes

prin-

principal es que tingám en la memoria aquestos tant grans beneficis, y fassám lo que diu lo Profeta Jeremias: Jom recordaré de aquells Sagrats Mysteris, y per açó vindrá à desfallir en mí lo meu esperit, y tenint aquestas cosas en lo meu pensament, me vindrá una ferma esperança en mon Deu y Senyor.

Y per aquesta causa, perque no siám tant descuidats, y desagrahits, ó ingratis de tantas mercés, y semblants á aquell mal criat, del qual diu lo Salvador: Al mal desaprofitat criat, llançaulo en las tenebras exteriors; es be que aquesta memoria regne en nosaltres, pera que nostre cor se encengue en lo amor de nostre Deu, com diu lo Profeta Davit: Escalfas lo meu cor dins de mí en lo amor de Deu, y ab lo meu pensar en los beneficis de mon Deu, se encèn mes, y mes lo dit mon cor en lo foch de amor. En aquest temps principalment, en lo qual, segons diu nostre Salvador, abundarán en lo Mon los pecats, y refredarseha la caritat en los cors de molts, com clarament vehem en los mals Christians, indevotissims de la oració, y en los Heretges de nostres temps, los quals pera llevarnos del tot la rael que tenim ab nostre Deu per la Oraçò, fan burla de la Oració, y la negan del tot.

Perçó devots, y faels servidors de nostre Benignissim Senyor Jesu-Christ, y de la sua Preciosissima Mare, Advocada, y Senyora nostra, perque pugau dir ab Davit: La sort me ha caygut en lo millor, y mes excellent, y la mia herencia es molt sublimada, y profitosa pera mi: Lloau al Senyor, y á la Purissima Mare en los quinze Mysteris del

Roser, ab lo medi de las dos mes excellents Oracions, que hi ha en lo Mon; que son lo Pare nostre, instituhit, ordenat, y pronuaciad per la boca del Divinal Mestre Jesus, y la Ave Maria, la qual han composta lo Arcangel Sant Gabriel, y Santa Elisabet, y la si della la Santa Mare Iglesia. Y perque en aquest Rosari, així com en lo Psalmi de Davit estan enclosos tots los Misteris de nostra Fé, cumplint lo numero de Psalms en Ave Marias en aquest Psalmi, ó Rosari perque com allá son cent, y sinquanta Psalms, sian assí cent, y sinquanta Ave Marias, y perque pugám per aquesta devoció pujar al verdader Temple Celestial, per los quinze grahons, ó escalons, eom se pujava al Temple material, dient quinze vegadas lo Pare nostre, en la divisió de las Ave Marias, de déu en déu los quals vos mostraran la guarda dels Manaments, y sian tres sinquantenas, perque vivint com á Christians en la Fé de la Santissima Trinitat, alcancém y gozém, lo verdader Jubileu, que se enclou en lo numero de sinquanta, y remissió de las nostras culpas, per la bondat del Fill, é intercessió de la Mare; y per las Oracions, y merits dels Justos, que en aquesta santa devoció estan escrits, y son Confrares.

Y perque acerca de aquesta devoció hi ha hagut molt descuyt, é oblit, he volgut (encara que so lo mes inutil de nostra Sagrada Religió de Predicadors) obelhint al precepte de mos Superiors, fer lo present compendiós tractát: y pera que nostre gelát é indevit esperit se incite, y se encenga en devoció de tanta importancia, lo dividiré en las quatre Parts, ó Distincions seguentis.

DIS.

DISTINCCIÓ I.

DE LA INSTITUCIÓ, Y CONFIRMACIÓ de la Santa Devoció de la Confraria del Rosari de la Verge María, Senyora nostra.

CAPITOL PRIMER.

DE LAS MANERAS QUE HI HA DE Confrarias, y Germàndats; y com la Confraria del Roser es la millor entre totes las altres.

COM, segons lo nom *Confraria*, no sia altre cosa que una Companyia, y Germàndat entre molts, es be al principi saber las maneras que hi ha de Germàndats, y Confrarias. Las maneras de Germàndats que hi ha entre tots los animals que Deu ha criat, son tres. La primera, es natural: la segona, es civil: y la tercera espiritual. La natural es en quatre maneras. La primera es general, y es entre totes las criatures, perque per creació devallám de nostre Senyor Deu Pare, y Criador de totes las coses; y per esta causa lo Gloriós Pare Sant Francesch nomenaba á tots los animals germans. La segona, es menys general, per la qual tots

tots los homens som germans , perque tots de-
vallám de Adám , y Eva. La tercera , especial
entre los de una Provincia , ó Llinatge , com
podém dir , que tots los Catalans son gérmans
perque som de una Provincia , y tots los Mon-
cadas son germans perque tots son de un Lli-
natge. La quarta natural , es aquella , que es
entre los fills , que son de un pare , y una mare.

De la Germandat civil , è humana , son dos
las maneras. La una es , entre los molts amichs,
y companyons : la altre es , entre los germans
per adopció , y afillament.

La Germandat , y Confraria espiritual , la
qual fa per nostre profit , y la que nostre Se-
nyor maná , y encomaná moltas vegadas als seus
Sants Deixebles , es en sinch maneras. La pri-
mera , es entre los que vivim en aquesta vida,
així Christians , com Jueus , Moros , ó Gentils,
perque tots quants estám en lo acte , ó poder de
estar en lo camí de salvació , tots som germans,
exceptats los demanats , los quals , ni estan , ni
poden estar en aquest camí. La segona manera ,
es general entre tots los que tenim lo nom de
Christians , perque en quant som engendrats ,
y nats espiritualment en la Iglesia per lo Bap-
tisme , tots som germans , encaraque no estigám
en gracia. La tercera manera , es especial entre
los que estan en caritat , y se aman en Jesu-
Christ. La quarta es mes especial , y aquesta es
los que son de una Congregació , ó Religió ,

y de aqui es , que los Religiosos son dits Fra-
res , que vol dir germans. La quinta manera,
es mes especial , y major , y aquesta es en los
que entre si comunican , y reparteixen sas bo-
nas obras espirituals , y viuhen en comunitat,
y caritat espiritual ; perque per açó son institu-
hidas en las Iglesias las tals Germandats , y
Confrarias , conforme à lo que diu lo Gloriós
Apostol Sant Pau : *La caritat de la Germandat
persevere en vosaltres,* Y lo Apostol Sant Pere
també diu : *Amáu la Germandat.* Y de aquesta
Germandat , deya lo Real Profeta Davit : *Mi-
rreu quant bona , y alegra cosa es habitar espiri-
tuallment junt los germans.* Havém emperó de
notar , que entre totas aquestas Germandats , y
Confrarias , la espiritual , y la Germandat de
aqueells , que están en caritat , y la Germandat ,
y Confraria de aqueells ques comunican los uns
ab los altres las bonas obras , aquella German-
dat , y Confraria es millor , y mes pura , y de
mes força , que no la Germandat natural , y ci-
vil ; y açó per tres causas , y rahons. La prime-
ra , perque funda sobre fonament millor , que
es la caritat , de la qual deya el Apostol Sant
Pau : *Amauvos los uns als altres ab caritat de la
Germandat ;* y en altra part deya *Estau array-
gats , y fundats en la caritat ;* perque tant quant
la caritat es millor , y de major preu , y valor
que lo nostre cos , y ninguna altre cosa tempo-
ral , tant es millor la Germandat , y Confraria
de

de la caritat , que no la natural ni la civil. La segona causa , y rahó es , perque la Germandat , y Confraria de la caritat , no comporta , ni sufreix ab sí mals alguns , nis mescla ab ells ; però la Germandat carnal , ó civil moltas vega-das pateix , y porta ab sí mateix molts mals , com son batallas , y discordias , com clarament se mostra ab los primers germans Caín , y Abel. Pero en la Germandat espiritual nos troba cosa desta manera , sino solament caritat , y amor. La tercera causa , y rahó es , perque la Germandat , y Confraria espiritual te mes noble acte , que no la carnal , y civil ; perque la operació de la Germandat carnal , y ci-vil es amar més lo cos , que no lo esperit ; pero en la Germandat espiritual es al revés ; perque mes se ama lo esperit , que no la carn. Y perque entre totas las Confrarias , y Germandats espi-rituals aquesta del Roser te totas aquestas tres causas , y rahons , y moltas altres cosas , que ninguna altre Confraria , y Germandat espiri-tual , com mes llargament se dirá ; mostres cla-rament , que entre totas las Confrarias , y Ger-mandats , així natural , com civil , com espiri-tual , la Germandat , y Confraria del Roser , es la millor , y mes excellent de totas.

*CAP. II. Dels noms de aquesta santa devoció,
y Confraria.*

Perque (segons diu Plato en lo Dialogo , anomenat Fedro) qualsevulla cosa , ques pren

pren pera tractar , ó parlar de aquella , se deu començar per la intelligencia del nom de aquesta , perque per allí se entenga alló de que parlám , me ha aparegut posar assí la diversitat dels noms , ab que en aquesta santa Confraria acostuma esser nombrada , y trobo que son tres . Lo primer es del Roser , y açó es , perque així com la Verge María Senyora nostra en la Sagrada Escriptura es comparada à la Rosa , segons alló que está escrit en lo Llibre del Ecclesiastich : es com la planta de la Rosa en Gericó , que vol dir Lluna , que es la Iglesia Militant , la qual está plena de treballs , y defectes , y la Verge María Senyora nostra , es com la Rosa Medianera entre Deu , y nosaltres , per aquesta santa devoció ; y també , perque així com la Rosa es mes excelent que totas las altres flors , y es tota medicinal , y essent una , té tres divisions , y repartimens : en lo polzim te sinch fulletes verdes , après té las fullas de Rosa vermelles , ó blanques , y en mitg té uns granets grochs de color de or , à modo de una corona . Així també aquesta devoció es la mes agradable entre totas los devocions pera servey de la Verge María , en la qual , si devotament la diém , trobarém remey , y medicina espiritual pera tots nostres defectes , y cumpliment de totes virtuts , segons que mes llargament en la Distincció tercera se dirá . Y també en aquesta santa devoció del Roser hi son las tres parti-

cions de la Rosa , segons la diversitat dels Mysteris , de manera : que las fulletas verdes de la Rosa significan los Misteris de Goig : las fullas vermelles , y blancas , los Mysteris de Dolor : y los granets grochs nos ensenyan los Mysteris de Gloria . Y també se anomena aquesta devoció del Roser , perque moltas vegadas als que aquesta devoció han dita , ha aparegut la Verge María Senyora nostra , prenenent de cada Pare nostre , y Ave María que deyan , una Rosa , y fent delles una corona , y posansela al cap , y així coronada pujarsen al Cel , com en la tercera Distincció se dirá .

Lo segon nom de aquesta Confraria , es , que li diuhen de la Corona de la Verge María , y aquest nom es particular en tota França , y altres parts ; y la causa es , com dit havem , perque la Verge María ha aparegut , fentse una guirlanda de Rosas , y aportarselan ; ó també , perque així com de moltas Rosas se acostuma fer una guirlanda , així també de las cent sinquanta Ave Mariás , y quinze Pare nostres es feta à la Verge María una guirlanda à ella molt agradable .

Lo tercer nom de aquesta Confraria , es lo Psaltiri de la Verge María ; y la causa es , perque així com lo Psaltiri conté cent sinquanta Psalms , així aquesta santa devoció conté cent sinquanta Ave Mariás : y com en la Iglesia quant se fa lo Ofici de la Feria , se diu en una semana

Tot lo Psalmari de Davit ; així també dient esta santa devoció , cumplen en una setmana tots los Mysteris de nostra Fé. Y aquest Psalmari de la Verge María excedeix, y es major en dignitat , y merits, que lo Pesalmari de Davit ; perque encara que Davit composá lo seu Psalmari illuminat per lo Esperit Sant ; feulo emperó debaix de figures, y similituts secretas , y amagadas en las tenebras, y escuritats de la Synagoga, la qual llavors era sombra de Jesu-Christ , y ara de Satanás ; però aquest Psalmari , y à las Oracions de ell , ha fet Jesu-Christ Redemptor nostre , qui es la llum , y veritat manifesta , y abundancia de gracia , y caritat en la Iglesia Militant , la qual es Cos Mystich seu , y aquest se es fet pera cumplir , y ser verdader al altre Psalmari , pera llevar lo pecat y lo mal totalment , y donar lo be , y gracia molt cumplidament. Aquestas Oracions maná nostre Senyor Jesu-Christ als seus Apostols , hils ensenyá , que diguessen en especial lo Pare nostre , y no los Psalms de Davit, ni menys altres Profecias , ni Cantichs , ni Oracions.

CAP. III *Del principi , é institució de aquesta santa devoció , y Confraria.*

Essent , com es , cosa necessaria pera donar major credit à una cosa , la qual está fundada en sola la devoció , y fe dels oyens , com es aquesta devoció del Roser, posar assí lo principi de ella , y lo prosper succés de aquella, fins als

als nostres temps , perque los devots ho sapian; y los maldients , que diuhen , que es novament per los homens inventada , callen. Aquesta devoció tingué primerament fonament , y principi dels Sagrats Apostols de nostre Redemptor Jesu-Christ ; perque es molt cert, com en lo Llibre dels Actes dels Apostols se escriu , que tots ells se donaven molt á la Oració , y contemplació ; y essent així, está clar , que no podian contemplar sino en la Encarnació , Nativitat , Vida , Passió , Resurrecció , y Assenció de Jesu-Christ ; y la Oració que deyan , no era altre , sino lo Pare nostre. Y despres de pujada al Cel en Cos , y en Anima la Reyna del Cel , y de la Terra la Verge Maria , deyan ; així mateix la Ave María ; perque per molt cert se té , que los Sagrats Apostols se començaren à aprofitar en las Oracions de la Salutació Angelical , y de Santa Elisabet , per Oració ; perque es tanta la antiquitat de dir per Oració la Ave María , que nos troba principi aprés dels Sagrats Apostols , del orar ab dita Oració , com se troba de tòtas las altres Oracions ; y així se atribueix açó al Senát Apostolich. Y així llegim , que lo gloriós Sant Barthomeu , cent vegadas al dia , y cent à la nit se agenollava à fer Oració ; y es de creurer que era , dir aquesta santa devoció , y que à cada Pare nostre , y à cada Ave María , se agenollava.

Aprés dels Sagrats Apostols , restá aquesta santa devoció en los antichs Hermitáns del

Desert de Egypte , segons ho escriu lo Pare Mestre Alano de Rupe , y en los antichs Pares de las Religions , com es Sant Basili , Sant Agusti , Sant Benet ; y refredanse aprés aquesta santa devoció , per discurs de temps , succehi aquell sacratissim Home Beda , lo qual per boca dels Angels meresqué lo nom de Venerable , y ell renová en tot lo Regne de Inglaterra aquesta santa devoció , y modo de orar , la qual devo- ció desdel temps del Venerable Beda , fins à nostre temps ha durat en los Inglesos ; y lo evi- dent senyal de açò , diu lo sobredit Mestre Ala- no de Rupe , es aquest ; que fins al dia de vuy se mostren en las Imatges de la Verge María en las mans , y en los colls de ditas Imatges los Rosaris pendens , y no en Imatges de altres Sants . Y abans de la darrera renovació de aquesta santa devoció , los homens , y donas ofe- rian , com vuy en dia ofereixen los seus Rosaris à la Imatge de la gloriosa Verge María , y no à Imatge de ningun altre Sant . Y mes diuhen los mateixos Inglesos , que tenen de sos ante- passats , que lo Venerable Beda los habia dona- da aquella santa devoció , y modo de orar , y lloar á la Santissima Verge María .

Passats alguns anys despres , y increixent lo descuyt en los cors , y animos dels Christians , de tal manera , que ja noy había casi memoria de aquesta santa devoció ; la Mare de Pietat , y Misericordia , perque moguessen los cors dels

homens

homens à honrarla , demanarli mercés , y Ella de millor gana los pugués donar , renová la dita devoció per la manera seguent.

En una Provincia , frontera de Alemania , vin-
gué una tan gran pestilencia , que trobaban los
homens morts per los camps , y per los camins ,
y morint de tal manera , que no tenian temps
de arribar à las Vilas , y Pobles . Y un sant Ho-
me de la Orde de la Cartuxa del Convent de
Treveris de la Ciutat de Alemania la Baixa ,
tenint compassió , y gran llastima de las moltes
personas , que així morien , ab gran afecció su-
plicaba à la Verge María , que fos intercessora
à la Divina Clemencia , que tingues per ba de
llevar la pestilencia , habent pietat , y misericor-
dia del Poble seu ; anomenát aquest sant Home
Heloym , al qual la Verge María Senyora nos-
tra aparegué , y li digué , que en aquella terra
de molts anys habian tingut molta devoció , en
dir , y contemplar lo seu sant Rosari , y que
per las oras estava del tot olvidat , y que per-
çó la dita pestilencia no cesaria , fins à tant , que
los Pobles tornassen à sa antigua devoció , y fes-
sen della una Confraria , y que lo dit sant He-
loym fos lo primer que se escrigués en aquella .
Y demanant lo dit sant Home , quina Con-
fraria habia de ser , y quinas condicions habian
de guardar los Confrares de aquella ? La Glo-
riosissima Senyora li digué , y li ensenyá lo mo-
do , y forma que habia de tenir . Primerament ,

que totes las personas , que en aquesta Confraria volguessen entrar, habian de ser participants en tots los seus beneficis espirituals à tots los seus prohismes, y que així pregasen à nostre Deu per los prohismes , com per sí mateixos , y així mateix per tots los Confrares , ab aquell amor, y caritat , que farian per sí mateixos. Segonament , que volia ques escriguessen en un Llibre lo nom y cognom dels Confrares , lo qual Llibre tingués un Confrare per tots , en qualsevol Ciutat , Vila , ò Lloc. Tercerament , que no volia que fos obligát qualsevol , que entrás en la dita Confraria à pagar ninguna cosa , ni per la entrada , ni per la estada , sino solament que cada Confrare digués en honor de la dita Verge María Senyora nostra cada semana un Rosari , ó Psaltiri , que son quinze Pare nostres , y cent sinquanta Ave Marias , dient primer lo Pare nostre , après las deu Ave Marias , fins à la sobredita suma dels quinze Pare nostres , y cent sinquanta Ave Marias. Diuli après la Verge María al dit Helyom , que qualsevol persona que açó digués devoutament , hauria la benedició del seu Preciós Fill , y ella li seria Advocada , y socorreria en las necesitats. Y mes avant , que los días , y semanas , que dirian lo Rosari , serian participants los dits Confrares en tots los beneficis espirituals , que los altres Confrares farian ahont se vulla que estiguessen ; pero no dientlo en la semana , serian aquella se-
mana

mana privats de dita participació ; y aquesta es la obligació de dita Confraria , y no hi ha altre ninguna. Y si los dits Confrares procuraven de guardarse de pecar mortalment , los prometia la dita Senyora , que ella los alcançaria gracia pera ben viurer , y morir ; y per cada vega- da que diguessen lo Rosari , los seria otorgat déu mil anys de perdó , y los que lo aportassen ab sí pera dir la dita devoció , y per donar exem- ples als altres , perque previnguessen aquesta santa devoció , també guanyarian déu mil anys de derdó. Totas aquestas cosas maná la Verge Preciosissima al sant Home Helyom , perque las manifestás , ó ensenyás als Christians , hils in- duhis à que diguessen aquesta santa devoció , y fossen Confrares de aquella : lo qual tot fet , y cumplit per lo dit sant Home Helyom , prenen molts aquesta santa devoció , y escrivintse Con- frares del Roser , cessá la dita pestilencia. Pero no durá molt aquesta devoció , perque com na- turalment siám mes inclinats al mal , que no al be , tantost nos descuydám de tot lo bo ; y així també se descuydaren , après de la mort del sant Home Helyom , los Christians de aquesta santa devoció : de manera , que estava ja casi olvi- dada , fins al any de mil y doscents , poch mes , ó menos ; que venint lo gloriós Pare Sant Do- ming , al qual Deu nostre Senyor avia embiat pera reformació del Mon : y destrucció dels vi- cies , segons que per moltas visions contengu- das

das en la sua vida , y del gloriós Serafich Pare Sant Francesch , Companyó seu , se mostra clarament) al qual la preciosissima Verge de nou encomaná aquesta santa devoció , y volgué , que aquesta Confraria estigués en la sua Orde de Predicadors , la qual es la Orde de la Fé , y defensora perpetua de aquella , y particular aficionada à la dita Reyna dels Angels . Lo qual cumplint lo que li estava manat per la dita Senyora , ab molta afició , y voluntat divulgá , y renová la dita santa Confraria del Roser , ab la qual , per la intercessió del Gloriós Pare Sant Domingo , la Verge preciosissima feu molts , y grandissims miracles , com en la tercera Distinció se dirá ; y lo dit Sant Domingo deixá encomanat als seus Frares , que tinguessen la dita Confraria en los seus Monastyr , conforme la voluntat , y manament de la Verge María . Y així passá , cahent , y llevant aquesta santa devoció , que no se exercitaba ab aquell fervor , y devoció que devia , ni tamdoch se deixaba , y olvidaba del tot per los Christians , fins lo any de mil quatre cents sexanta , ò prop , que volent la Verge preciosissima renovar aquesta santa devoció espiritual , y caritativa Confraria , aparegué à un Sant Pare del Orde de Predicadors , anomenat Mestre Alano de Rupe , de la Congregació , y vida Regular de Olanda , natural de Bretanya , molt devot fill espiritual de la preciosissima Verge , y mirantlo la dita Ver-

Verge María , ab molt amorós semblant , li di-
gué aquestas , ò semblants paraulas : Fill meu
carissim , que la mia antigua devoció del Ro-
sari , divulgada per lo teu Pare , y criat meu Do-
mingo , y conservada per los Frares de la tua
Orde , la qual era à mi tant agradable , y à tots
los Christians molt útil , y profitosa ; per des-
cuyt , y negligencia está vuy dia ja casi olvida-
da. Y respondentli lo dit bon Pare , que ell be-
hoveya , y li pesaba molt de tal descuyt en los
Christians ; dixli la Verge María : Fill meu , per-
que lo que desitjo Jo , es la salut dels homens ,
la qual per medi de aquest modo de orar cada
hu facilment pot haver , y tenir : Jo he volgut
moltas vegadas renovar aquesta devoció del
Rosari , com he fet al temps que he vist mes ne-
cessitat en lo mon , y disposició en los que la
habian de renovar , y conservar : y així ara de
nou , perque hi ha moltas guerras , y grans mals
en lo mon , en especial en Alemanya ; pera re-
mey de dits mals , la vull renovar ; perque així
com lo mon fonch renovát de la vellesa de la
culpa , en la novedat de la gracia , per la Salu-
tació Angelical , que es la Ave María : així jo
ara la vull renovar ; y reformar al mon à la
observancia de la Lley , y Manaments de Deu ,
ab aquesta devoció del Rosari , lo qual es insti-
tuhit , y fet de la Ave María , y Pare nostre .
Per ahont , fill meu carissim , jo te he elegit ,
pera que tu diyulgues , y prediques al mon
aques-

aquesta mia devoció del Rosari en nom meu,
è induhescas , y exortes à tots los Christians,
peraque devotament digan aquesta mia devo-
ció del Rosari. Y vull que sapies, fill meu , que
esta devoció me es tant agradable , y de tanta
eficacia à mí , que noy ha cosa alguna , que per
ella nos puga alcançar , si devotament , y ab cor
net dientla , me ho demanavent. Y perçó , fill
meu , aparellat ab prestesa à posar per obra
aquesta ma voluntat, y manament, y no sies pe-
rerós , ni negligent en predicar las mias llahors,
y excellencias ; ans ab solicitut confirma , y ex-
horta als Frares de la tua Religió , perque ab
fervor prediquen , y divulguen de part mia
aquesta santa devoció del meu Rosari , que jo
à la predicació tua , y de ells, procuraré ab mi-
racles afavorirlos , perque coneguen en lo mon,
que jous he enviats. Ditas aquestas paraulas , la
Verge Preciosissima lo saludá , y sent un anell
molt gentil dels seus virginals cabells , lay po-
sá en lo dit del cor , en senyal quel feya son Es-
pós , y donantli la sua benedicció , lo deixá con-
fortát , alegre, y ple de molta gracia , y apare-
llát pera fer lo que li estava manat : lo qual, ple
de gran, y espiritual consolació, nos cansaba de
donar gracias à nostre Senyor Deu , y à la sua
preciosissima Mare , per los molts beneficis
que de ella habia rebúts ; y així començá ab
maravellós fervor à predicar la devoció del
Rosari ; y era tant gran lo amor , y afició , que
aquest

aquest beneyt Pare tenia al Rosari, que tostems aportava en las mans un Rosari de sinquanta Ave Marias , y sinch Pare nostres , passantlos moltes vegadas ; y quant estava en companyia dels altres Frares , los exortaba en aquesta santa devoció , hils deya : Germans meus carissims , preneu lo Rosari de la Verge María , Patrona de nostra Religió , y Advocada dels Pecadors , perque aquests sinch senyals del Pare nostre, son sinch fortissimas pedras del Celestial Torrent , ab que derrotareu , y matareu à tots vostres enemichs , y no haurá quius puga resistir . Y foren de tanta eficacia las predicacions de aquest sant Home , accompanyantlas gran numero de miracles , que feu escriurer molts milanars de homens en dita Confraria , è induhials despres , que per ninguna via deixassen aquesta santa devoció del Rosari ; lo qual , havent mes de quinze anys predicát la devoció del sant Rosari , la Verge María lo dia de la sua gloriosissima Nativitat , segons escriu Mestre Miquel de Insulis (lo qual era estat Deixeble seu) en lo any de mil quatre cens sexanta sinch , ple de virtuts , y bonas obras , morí en lo Monastyr Normense , de ahont era fill , en la Congregació de Olanda .

Y lo mateix dia fonch també renovada la Confraria del Roser en lo Monastyr de Colonia , per lo Prior , y Frares de aquella , pera que de allí se escampás per tot lo mon , com se ha

de fer. Y la causa de la renovació en dit temps,
y dia , fonch aquesta : En la dita Ciutat de Co-
lonia , havia un home molt devot de la Verge
Maria , lo qual tots los dias sens faltar , deya
lo Rosari : esdevingués , que lo dit home , venint
à rahons ab un altre , lo matá. Lo mort tenia
un altre germá , lo qual après de la mort de son
germá , per totas las vias , y maneras que po-
dia , procurava poder venjar la mort de son
germá , matant al matador de aquell. Un dia
se esdevingué , que lo dit matador volent anar
de camí lo mes secret que pogué , fou espiat per
los de la part contraria ; y passant de camí , de-
vant la Iglesia del Monastyr dels Frares Predi-
cadors de la dita Ciutat de Colonia se recordá,
que aquell dia no havia dit lo Rosari ; y així
entrantse en la dita Iglesia , se agenollá devant
la Imatge de la Verge Maria del Roser , en la
sua mateixa Capella , y dient ab molta devoció
lo Rosari , entrá lo seu contrari , lo qual estava
esperant pera matarlo , y cercantlo ahont esta-
va , veulo que estava agenollát devant lo Altar
de la Verge Maria del Roser , y que devant de ell
estava de peus una molt gentil , y molt hermo-
sa Donsella , la qual prenia las Rosas blancas ,
y vermelles , que eixian de la boca del dit ho-
me , hin feya una molt galant guirlanda , posant
una Rosa vermelha , y déu de blancas , de la ma-
nera que eixia de la boca del que deya lo Ro-
sari ; y acabada de fer la guirlanda , la posá so-
bre

bre lo cap del dit home , y desaparegué . Lo
 qual tot vist per lo seu contrari , que lo estava
 esperant pera matarlo , y coneixent que era al-
 gun gran mysteri , mogut de devoció , y com-
 passió , llançá les armes que portaba , y ab cara
 molt alegre sen aná envers lo dit devot de la
 Verge Maria . Lo qual vehentlo , y pensant que
 venia pera matarlo , molt turbat cercava com
 se pogués escapar ; pero lo altre ab paraules
 molt amorosas lo abraçá , y en senyal de pau
 lo besá , dientli : Germa meu , no tingues por
 alguna , ni pensias quet **vulla matar** , ans desde
 ara te perdono la mort de mon germá , y precte
 quem perdone lo desasosech , è inquietut que
 te he donat ; pero suplicte , y te demano de mer-
 cé , quem digues , qui era aquella Senyora ,
 que devant de tú estava , fent una guirlanda de
 Rosas blancas , y vermellas , la qual après de
 haverla acabada , y posada sobre lo teu cap , sen
 es anada , y tú ara la portas ? Lo bon home , ma-
 ravellát del que ohia , y l' altre li deya , juraba , y
 afirmaba no haver vist cosa alguna ; pero l' altre
 coneixent , que aquella visió era estada per ra-
 hó de alguna devoció , que ell deya , li digué :
 Puix ja que dius que no has vist cosa de las que
 jo he vist , digasme : quina Oració feyes à la Ver-
 ge Maria ? Y responentli lo altre , que era la de-
 voció del sant Roser que son cent , y sinquanta
 Ave Marias , y quinze Pare nostres , en honra
 dels quinze Mysteris de la Fé , que en aquella
 de-

devoció se enclouhen : lo altre prometé , y determiná de allí avant de dir dita devoció del Rosari , agrahint com á bon amich , la bona obra que de ell habia rebut en ferlo devot de la devoció del Rosari de la Verge María . Tot açó (restant de allí en avant molt bons amichs) se divulgá per la Ciutat de Colonia ; pero la Verge María , la qual havia ordenat aquella visió , pera dispondrer los cors dels Faels Christians , pera que rebessen aquesta santa devoció , y renovassen ab afecte la sua santa Confraria del Roser ; la nit apres aparegué al Prior de dit Monastyr dels Frares Predicadors de Colonia , y dixli : Que puix lo Diumenge seguent habia de predicar en la Iglesia Catedral de dita Ciutat , predicás publicament , que desde aquell dia en avant , tots , tant xichs , com grans , diguessen ab devoció lo Rosari , lo llahor de la Verge María , puix lo major survej que à ella podian fer , era servirla ab aquesta devoció . Tenintse lo dit Pare Prior per indigne , ab molta humilitat respongué à la Verge María : O Verge , y Reyna de Gracia , essent jo tant gran pecador , com gozaré predicar cosa tan alta ? Puix lo Real Profeta Davit diu : Digué nostre Deu al pecador , perque entens las mias justicias , hit prens à declarar lo meu Testament ab la tua bruta boca ? Y demés de açó , que denunciant jo açó al Poble , y dientlos , que Vos me enviáu , tots se burlarán de mi , y me tindrán per orát , y en lloch de

de inclinarlos à devoció , seré per ventura cau-
sa , que perdrán aqueixa poca que tenen. Y ai-
xí suplico à vostra Magestat , que tinga per be-
de enviar à altre , que mes fruyt fassa , y deixar
aquest vostre inutil criat , que som jo ; pero si
tota via es aquesta vostra voluntat , fáré lo que
Vostra Magestat me mana ; en tal , y empero,
que perque donen credit à las mias paraulas , os
suplico ab tota la reverencia que puch , me ma-
neu donar algun senyal de tot açó. Llavors la
Verge preciosissima li respongué , dient : Tú di-
ràs al Poble , com tal home , (y anomenal) vo-
lent matar à son contrari , esperantlo que his-
qués de la Iglesia de aquest Monastyr teu de
Predicadors , ahont sabia que havia entrat , veu
que dient lo seu contrari lo Rosari devant de la
Imatge mia del Roser , jo li aparegui , y fiu una
guirnalda de Rosas Blancas , y vermellas , con-
forme los quinze Pare nostres , y cent cinquanta
Ave Marias , y lay posí sobre lo cap. Mes avant
dirás , que tal dia de aquesta semana , que en-
tram , una Noble Senyora , la qual está prenyada
de cosa de son marit , parirà un tros de carn sen-
se forma , ni figura alguna , y que tantost que
hage parit , tots los Capellans , y Religiosos , y tot
lo Poble de la Ciutat vinguen en professó , y
candelas encesas en las mans en la Iglesia del
teu Monastyr , y que devotament posen lo dit
tros de carn sobre lo Altar meu del Roser , en
la mateixa Capella , ahont jo apareguí al quem
de.

deya lo Rosari , y coroní de guirnalda de Rosas ; y tantost que allí será posat, de aquell tros de carn, per la mia intercessió, será fet un molt gentil fill per la dita Senyora ; y mes , en testimoni que Jo te envio , dirás al Poble , que al tercer dia après que haurás predicat tot açó , y será fet aquest miracle , tu rebrás lo gallardó, y paga dels teus treballs , y será que morint, ten anirás á regnar á la Gloria. Lo dit sant home, y Reverent Prior, vingut lo Diumenge, per fer lo manament de aquella, y per tenir, y haver lo gran gallardó, y paga promesa, predicá, y denunciá molt llargament la voluntat de la Verge María , donant per testimoni , que ell deya veritat, lo que havia de seguirse, y així com ell ho predicá , així se esdevingué , lo del tros de carn ; convertit per intercessió de la Verge María , en un molt gentil infant , y après al tercer dia lo dit sant home , y Reverent Prior passá de aquesta vida , y hagué lo gallardó , y premi que li estava promes , segons se mostrá per los evidents senyals , que foren vistos en la sua mort , perque sens febre , ni dolor algun , ab gran alegria , parlant tostems , y magnificant la devoció de la Verge María , morí. Lo qual tot vist per lo Poble de la Ciutat de Colonia, no solament ell , pero tots los de Alemanya se mogueren á dir la dita devoció del Roser , y escriuires en lo Llibre de la Confraria de aquella , per hont per la gran devoció ques comen-

çá à tenir al dit Roser en lo sobredit Monastyr de Colonia , fonch renovada la dita santa Confraria per tot lo Mon.

Del dit resulta , que la materia , y substancia del Rosari , que es los Pare nostres , y Ave Marias , en reverencia , y contemplació dels Mysteris sobredits de la Vida , Mort , y Gloria de Jesus , y Maria Santissima , es del Sagrat Col·legi Apostolich , y devoció dels Pares antichs de la Santa Iglesia : y que de la forma , y modo del Rosari , dividits en tres parts , y numero de cent sinquanta Ave Marias , y quinze Pare nostres , es lo Autor , Fundador , è instituhidor lo Gran Pare , y Patriarca de Predicadors Sant Domingo de Guzman , com ho testifican ; afirman , y expressan setse Summos Pontifices , en 34. Butllas Apostolicas , que à 31. de Juliol de 1679. aprobabá , y confirmá la Santedat de Inocencio XI. que se posará en la quarta Distinció del present Llibre ; en virtut de las quals lo P. S. Domingo , y no altre , per Predicador , Fundador , y Autor absolutament del Rosari , així com de Nembrot. Gen. 10. vers. 8. diu Sant Agusti , que comensá à ser Gegant : *Cœpit esse Gigas* ; perque encaraque antes de Nembrot ja ni havia , que se perderen , y moriren en lo Diluvi , fou Nembrot lo primer Gegant despresa del Diluvi , y en ell se restauraren , y començaren : també la devoció , y Confraria del Rosari per lo P. S. Domingo , y sos Fills , los Frares Pre-

Predicadors , ab las Ordinacions seguentis.

ORDINACIONS.

CAP. IV. *De las Ordinacions de aquesta santa devoció , y Confraria del Roser.*

Mort lo dit sant home , Prior del Monas-
tyr de Colonia , y succehintli per Prior
del dit Monastir lo Reverent Pare Fra Jaume
Espeuger , lo qual aprés fonch Provincial de
Alemanya , è Inquisidor en lo Any 1435. lo
dia de la Nativitat de la Verge Maria , així com
la dita Beneyta Senyora havia manat al sobre-
dit sant , y molt Reverent Prior , que ans de ell
era estát , y en testimoni que la Verge Maria
volia que alló se fes , havia al tercer dia mort
(com dit havém) renovat , y de nou ordenat
aquesta santa , y antigua Confraria , lo cap , y
principi de la qual fos originalment en lo dit
Monastyr de Predicadors de Colonia , y de allí
consecutivament en tots los Monastyrs dels Fra-
res de dit Orde de manera , que tots los que
volguessen entrar en dita Confraria , pera go-
sar dels beneficis , è Indulgencias de aquella ,
aguessen de ferse escriurer lo seu nom , y cog-
nom en lo Llibre de dita Confraria , la qual
(com dit es) en qualsevulla Monastyr dels Fra-
res de dita Orde está fundada ab las seguentis
Constitucions , y Ordinacions.

*Prolech de las Ordinacions , y Constitucions de
dita Confraria.*

C Omaná lo Gloriós Apostol Sant Pau é tots los Faels Christians en las suas Epistolas, en especial en la primera , que escrigué als de Corintho, dient : totas las vostras cosas sian fetas en vosaltres ab degut orde ; perque com ell mateix diu: Totas las cosas que venen de nostre Deu , son molt ordenadas : y per tant à llahor , y gloria de nostre Senyor Deu, y Redemptor Jesu Christ , y de la Gloriosissima Verge Maria Mare sua , y per augment , y conservació de la antigua Confraria de la Verge María del Roser, Jo Fra Jaume Espeuger, Doctor en Santa Theologia , y Prior del Monastyr de la Ciutat de Colonia de la Provincia de Alemania , del Sagrat Orde de Predicadors, en lo any de 1475. en la Festa de la Nativitat de la Verge María, ab autoritat del Reverendissim en Christo Pare, lo Senyor Don Alejandro , Bisbe de Forlivio, Nuncio Apostolich , ab autoritat de Llegat à Latere en tota Alemania , ha fet las següents Ordinacions , y Constitucions , las quals ab lo consell , y parer de molts Doctors destres en Theologia aprobats , que pertanyen à la dita antigua Confraria de la Verge María del Roser, he determinat publicar ab lo seguent tenor.

Constitució primera,

P Rimerament constituhim , y ordenám , qu tots los Faels Christians, així homens, con do-

donas , de qualsevol estat , ó condició que sian ,
així xichs , com grans , pugan entrar en aquesta
santa Confraria , ys fassen escriurer en ella per
mans de qualsevol Frare de dit Orde de Predi-
cadors : y perque ningú per pobresa sia llançat
de la dita Confraria , volém , y ordenám , que
ningú sia obligat à pagar cosa alguna per la en-
trada , ni per esser escrit en la dita Confraria , ó
Germandat , ni ningú puga demanar cosa alguna .

Constitució segona .

MEs avant constituhim , y ordenám , que
qualsevol persona , après que serà escrit
en aquella santa Confraria , sia obligat à dir lo
Rosari de la Verge Maria , lo qual es quinze
Pare nostres , y cent sinquanta Ave Marias ,
una vègada cada setmana ; de aquesta manera ,
y es , que diga primer un Pare nostre ; y après
dèu Ave Marias , y així successivament , fins à
cumpliment de quinze Pare nostres , y cent sin-
quanta Ave Marias : y perque los dits Confra-
res pugan mes comodament dir lo Rosari , som
content , quel pugan partir ab tres parts : es à
saber que digan de sinch en sinch los Pare nos-
tres , y á cada fi del Pare nostre digan dèu Ave
Marias : de manera , que digan en un dia sinch
Pare nostres , y sinquanta Ave Marias , y lo al-
tre dia altre tant ; pero si algú per sa devoció
voldrà dir tot lo Rosari cada dia , ja serà mes
profit ; declarant , que tots quinze Pare nos-
tres ,

tres, y cent sinquanta Ave Marias , se anomena Psalmiri, ó Rosari de María Santissima del Roser. De mes de açó, ordenám, que los dits Confrares dejunen cada any la Vigilia del Pare Sant Domingo , Fundador de aquesta santa Confraria.

Constitució tercera.

MEs avant constituhim , y ordenám , que si esdevindrá , que los que están escrits en la dita Confraria , per negligencia, ocupaciò, ú oblit no dirán lo Rosari, que perçó no incorreguen en macula de algun pecat , sino que solament cayguen en aquesta pena: que aquella setmana , que deixaràn de dir lo Rosari , sian privats dels beneficis que los Confrares farán per tot lo mon, dels quals agueran participat, si en aquella setmana aguessen dit lo sobredit Rosari.

Constitució quarta.

Declarám mes avant , que si algun Confrare , per alguna llegitima causa , fará dir en son lloch , y per ell lo Rosari , que li valga tant com si ell mateix lo digués , com mes llargament se declarará en las Lletres Apostolicas, donadas per lo Reverendissim Llegat Apostolich Don Alexandre de Forlivio.

Constitució quinta.

Així matcix declarám, que si alguna persona voldrá dir aquesta devoció del Rosari per las Animas dels Difunts , fassa escriurer als dits

dits Difunts , si no están escrits en la santa Confraria del Roser, y diga per ells lo Rosari , y li aprofitará per la participació dels beneficis de la Confraria per eixir de las penas del Purgatori.

Constitució sexta.

Y Perque es cosa molt notoria , y certa, que aquesta santa Confraria está fundada en la comunicació , y participació de las bonas obras , volém, y declarám, que qualsevulla que entrará, y será escrit en aquesta santa Confraria, sia participant en tots los beneficis ques fan , y farán per tot lo mon per los Confrares de la dita Confraria.

Constitució septima.

Ordenam així mateix , perque las Animas dels Difunts , que están escrits en aquesta santa Confraria , encara après de la mort , reben algun especial fruyt , y profit de la dita Confraria , que lo dia après de las quatre Festas de la Verge María , que son la Purificació, Anunciació , Assumpció , y Nativitat de la sua Excellentissima Senyora , si lo dit dia no serà festa colent, ò Diumente, se fassen quatre Aniversaris per tots los Confrares Difunts de la dita Confraria , en las Iglesias dels Monastirs dels Frares Predicadors: un Aniversari après de cada Festa de las sobreditas. Als quals quatre Aniversaris , tots los Confrares que no estarán ocupats de llegitíim impediment , deuen estar presents , y pregar à nostre Senyor Deu per las

Ani-

Animas dels Difunts de dita Confraria ; y si lo poder li basta , tinga en las mans una candela encesa mentres se dirá lo dit Aniversari , ú Ofici de Difunts. Y perçó exortám , y pregàm à tots los Priors dels Monastyrs de nostra Sagrada Religió , que nos fassen dificultosos en fer cantar aquestos quatre Aniversaris en llahor de la Verge María , y en socós de las Animas dels Difunts , y consolació dels vius , aument , y conservació de aquesta santa Confraria. Y aquest nostre Monastir de Colonia , y molts altres Monastyrs de aquesta Provincia de Alemanya se ha obligát voluntariament à fer cantar aquestos quatre Aniversaris. Y perques sapia quant los dits Aniversaris se farán , ordenam , que lo Diumenge abans de las ditas quatre Festas los Predicadors los denuncien en los Pulpits , y Tronas , y posen Cedula à las portas de las Iglesias de nostres Monastirs , y devant la Capella del Roser : en las quals Cedulas estiga escrit lo dia , que lo dit Aniversari se ha de cantar , pera que los Confrares ho sapian , y pugan venir à dit Ofici.

Constitució octava.

Y Encaraque totas las Festivitats , y solemnitats de la Verge María se hajen de celebrar , y honrar ab molta devoció per totas las personas , en particular per las escritas en esta Confraria , com à singular Patrona de dita Confraria , y Advocada perpetua dels Confrares del

del Roser: Volém , y ordenâm , que la principal solemnitat de aquesta santa Confraria sia feta , y celebrada en la Festa de la Anunciació, que es à 25. de Mars , quant la gloriosa Verge Maria fou saludada per lo Arcangel Sant Gabriel , y quant per virtut del Esperit Sant concebi à nostre Redemptor , y Salvador Jesu-Christ ; à la qual Festa generalment tots los Confrares , així homens com donas , deuenen venir , y visitar aquella dita Iglesia dels Frares Predicadors , ahont està lo Altar , ò Capella de la Verge Maria del Roser , en la qual està fundada la sua santa Confraria.

Aquest Capitol , particularment en tots los Regnes del Aragó , se ha comutat per mes devoció en hu dels Diumenges del mes de Maig, quant hi ha moltes Rosas , en lo qual fan particular Festa de la Verge Maria del Roser , à mes de la Festa del primer Diumenge de Octubre, per la Butlla de Gregori XIII. de la qual se ha parlat al principi antes del Prolech.

Tots los sobredits Capitols , y Confraria son estats confirmats ab autoritat Apostolica en diversos temps , y anys. Primerament per lo dit Reverendissim Llegat Don Alexandre de Forlilio , à 10. de Mars del Any 1476. lo qual volgué esser lo primer que se escrigué en lo Llibre de dita Confraria ; y après de ell , lo Emperador Federich , y sa Muller , y molts Duchs , y grans Senyors. Segonament , fonch la dita santa

ta Confraria ab las Constitucions de aquella confirmada dos vegadas per lo Papa Sixto IV. à instancia dels Confrares , que ja llavors eran en gran suma , à 30. del mes de Maig del any 1478. Y après à suplicació de Don Francesch, Duch de Bretanya , y de Donya Margarida , sa Muller ; lo mateix Papa Sixto IV. confirmá la dita Confraria à 8. del mes de Maig , any 1479. com se mostra per los Breus de sa Santedat , y otorgá quinze anys de Indulgencia als Confreres , per cada Rosari que diguessen , com mes llargament en la quarta *Distincció* , ahont se posarán los dits Breus , y los altres tocants à la confirmació de aquesta santa Confraria , y als perdons de aquella se dirá.

Y no sens causa se mogueren los dits Papas à fer aço per la excelencia , y molt grans prerogativas , que aquesta Confraria sobre totas las altres té , com en lo Capitol seguent llargament se mostrará.

Cap. V. De las excelencias , y prerrogativas, que aquesta santa Confraria sobre las altres té.

Si una cosa diem esser mes excellent , y mes perfeta que las altres , perque te tot lo que las altres tenen , y moltas mes ; ab molta mes rahó podém dir , que aquesta santa Confraria es mes excellent , y de majors prerrogativas , que ninguna altre Confraria , com clarament se mostra en moltas cosas , y propia per moltas rahons , de las quals ne posarém solament assi

algunas. Primerament , perque aquesta santa Confraria te tot lo que las altres tenen. Totas las Confrarias , pera que verdaderament sian ditas Confrarias , han de menester tenir quatre, ò sinh cosas. La primera que tinga titol bo, y honest, que sia instituhida, y fundada en honra de algun Sant , ó Santa , y no en honra del dimoni , ni en titol de alguna vanitat. Segonament , que sia la causa justa , ò puramente espiritual : çó es , pera comunicarse entre los Confrares las bonas obras , com es en las Missas, Oracions , Dejunis , Almoynas , y qualsevols altres bonas obras fetas per los Confrares de la Confraria. O si la causa es temporal , que sia causa pia , com son las Confrarias instituhi-das pera sustentar pobres , criar los Infants Or-fans , rescatar Catius , edificar Capellas, y sem-blants obras ; perque las tals Confrarias , que son instituhibas per semblants causas , son dignas de ser llohadas , y lo que à semblants Confrarias menysprea , deu esser anathematizat , com se posa en lo Decret , en la Distincció del cap. 41. *Si quis despicit* , si per ventura no hi hagués algunas altres condicions en las ditas Confrarias , que las fessen esser viciosas. Terce-rament se requireix lo modo licit , y honest en la entrada , y en la estada en ditas Confrarias: çó es , que nos fassa en ella cosa alguna , que no sia à gloria de nostre Senyor Deu , y dels seus Sants , ò profit dels Faels : ò per açó que la

voluntat , y pensament del home sia subiecte à nostre Deu , y lo cos à la rahó , segons los Manaments de nostre Deu , ordenació , y costum de la Santa Mare Iglesia , y platicas de aquells , ab qui en semblants Confrarias se comunica . Pero si en ditas Confrarias se fes alguna cosa , que no pertanyés á la gloria de nostre Deu , ó profit de las Animas , ó fos fora dels Manaments de la lley de Deu , y de la Iglesia , ó contra los bons costums , las quals (segons diu lo gloriós Sant Agusti) han de esser tinguts per lley , tot açó ha de esser tingut per supersticiós , com ho diu lo Angelich Doctor Sant Tomás en la 2. 2. *quæst.* 3. Quartament , en ditas Confrarias es menester que hi haja intenció recta , així per part del que reb à la dita Confraria als que entran , com per part dels que entran : çó es , que no tingen principalment lo ull , ó intenció al profit temporal , sino à la honra de Deu , y salut de las Animas , y après dels cossos ; perque deixadas aquellas dos condicions darreras , mol·tas vegadas la entrada en las Confrarias es illícita , així per part del que entra , com per part del que reb , com se esdevé en tots los contractes Simoniaticis : y per açó , perque mostre la recta intenció lo qui ve , y vol esser rebut en alguna Confraria , demane humilment per amor de Deu , esser rebüt en la dita Confraria , y que aquesta humilitat ab que açó demane , no sia fingida , no obligue ab ningun titol à donar

ninguna cosa temporal , perque ja aqui apar
que hi haje violencia. Pero no perçó es prohibi-
bit al que ab tal , y tan pur animo entra après
de esser rebüt en dita Confraria per la honra
de Deu , y dels Sants , donar alguna cosa per
caritat , com es pera llum , ò altres cosas , que
son menester pera conservar , y adornar lo Altar,
ò Capella ; perque açó es cosa molt de lloar,
y meritoria , y los que reben licitament , puix en
las ditas obras pias ho despengan.

Y quant las Confrarias tenen las ditas qua-
tre condicions , segueixense entre molts dotze
profits , y utilitats , que están en las ditas Con-
frarias , dels quals los nou son en la vida pre-
sent , y los altres en laltre vida. Lo primer pro-
fit , es lo empaliament del culto , y servey Di-
vinal , y dels Sants , com se mostra en los Al-
tars , Retaules , Vestimens , y altres joells ques
fan , son fets per los Confrares de ditas Con-
frarias , y Missas , y altres cosas pias , que sen
instituhidas , las quals cosas per ventura nos
farian sino fossen las ditas Confrarias. Lo se-
gon profit es , lo augment , y multiplicació de
merits , quant las semblants cosas son fetas ab
caritat , y per caritat. Lo tercer es , la satisfac-
ció per los pecats , en quant las tals obras son
penosas , ò al cos , ho à la bossa ; perque en quant
son penosas , son satisfactorias. Lo quart profit
es , lo major , y mes continuo socòs de nostre
Deu , y dels Sants , los quals aixins visitan ab
lo

lo seu socós , ajuda , y favor com nosaltres ab nostra devoció , y servici los visitám. Lo quint es , que mes facilment son ohidas nostras oracions , y demandas ; perque (com diu lo gloriós Sant Chrysostomo) Deu nostre Senyor ou de bona gana aquella oració , la qual fa lo Christiá , no solament per sì , sino per los altres , com també diu lo Salvador : si dos de vosaltres , que estaréu en un consentiment sobre la terra , qualsevol cosa que demanaréu , vos será otorgada per lo meu Pare Celestial. Lo sisé profit es , que son los dits Confrares deslliurats de molts perills , per las oracions , y merits dels Sants de qui son Confrares ; los quals (segons diu lo Angelich Doctor Sant Thomás) per lo poder especial , que nostre Senyor los ha donat , preservan als seus Confrares , y los quils invocan ab deyoció de molts perills , y malaltias , així com lo gloriós Sant Sebastiá es Intercessor contra la pesta , lo gloriós Sant Domingo pera las febres , y així de molts altres Sants , segons la gracia à cada hu dells otorgada. Lo seté profit es , que los tals Confrares mes tart cauen en pecat , ò si han caygút , mes prest se regoneixen de la culpa ; perque (com diu Salomó) lo germá , que es ajudat de altre germá , es com la Ciutat molt ferma. Lo vuyté profit es , que mes facilment se lleven los tals Confrares ; perque segons diu lo mateix Salomó : Ay del sol , perque si cau , no te quil ajude à llevar;

pero

pero si son dos , lo hu al altre se ajudarán : per-
que de dos que pecan mortalment , si lo hu es-
tá en alguna Confraria , y l'altre no , lo que es
Confrare mes facilment eixirá del pecat , que
no l'altre , que no ho es ; y açó per los merits , y
las oracions dels Confrares de ella , ò millor per
las intercessions del Sant , ò Santa , en honra
del qual la tal Confraria es instituhida. Lo no-
vé profit es la pau entre los Christians , per-
que com la Germanitat , ò confraria no sia si-
no de caritat y unitat de las ditas German-
tats , y es be la pau entre los homens , ò almenys
viuh en los de las tals Germanats , y Confra-
rias , perque segons diu lo Savi : La concordia
dels germans plau molt à Deu , així com per lo
contrari , la discordia dels germans desplau
molt à Deu. Ademés de aquestos nou profits , los
quals se han en aquest mon , son altres tres , los
quals se segueixen de aquestos en la altra vida:
Lo primer es , que per las tals Confrarias es
buydat lo Infern , puix per las bonas obras dels
Confrares , se fuig del pecat , lo qual omple lo
Infern. Lo segon es , que fuigim del Purgatori ,
ò almenys mes facilment eixim de aquéll , per
las oracions , y sufragis de la Confraria. Lo ter-
cer profit , y dotzé es , que ab la tal Confraria
guanyen la Gloria , ò son molt mes contats en
lo numero , y companyia dels Sants. Los quals
tres profits darrers se segueixen dels nou pro-
fits primers .

Si aquestas quatre condicions , y dotze profits fan excellents las Confrarias dels Sants, molt mes excellent es la Confraria del Roser, perque molt mes excellentment te las sobreditas quatre condicions , y dotze profits , que ninguna de las altres. Primerament , perque si las altres Confrarias tenen lo titol bo , y honest, aquesta lo te millor per rahò de la dignitat , y profit , sobre totas las altres : la dignitat que te se mostra per la dignitat de aquella *en nom* , y honra de la qual es fundada , è instituhida , perque es instituhida , à honra , y veneració de la Verge Maria ; la qual es exalçada sobre los Cors dels Angels , y sobre tots los Sants , de la qual deya Davit : *Senyor , la Reyna vostra Santissima Mare , está à la vostra ma dreta , la qual significa los millors bens de la Gloria.* Ella es també de tanta dignitat , que à ninguna criatura se pot comunicar major dignitat , que es la que ella te , que es esser Mare de Deu , per ahont es de tanta excellencia , que qualsevol llahor , que la criatura li pot donar , es menor del que ella mereix , conforme al que diu lo Savi : *Exalçaula , llohaulà , quant vostres forces basten , perque major es ella , y mes alta , que qualsevol llahor que li podém donar ; perque (segons diu lo gloriós San Ambros) encaraque tots los membres del nostre cos se tornassen llenguas , ningú seria bastant pera lloharla , y dir las excellencias de aquella :* (segons

gons diu lo Mestre de las Historias) sis pogués fer , que totas las arenas, y menuda pols, las gotas de totas las ayguas del mon , las flors , tots los vents , y las flames del foch, la neu, y grans de pedra del Cel , y lo Cel , y los habitables de aquell , y tots los homens , y donas , y maneras de ocells , y animals , y totas las fullas dels arbres del mon , y totas las plomas dels ocells , y totas las gotas del ros , y totas las Estrellas del Cel , y tots los peixos del mar , y totas las pedras , montanyas , y valls se tornassen llenguas, en ninguna manera porien declarar, Verge Puríssima , qui sou Vos , ni de quanta dignitat sou , quan gran sia la vostra pietat , ni la lletra ho pot declarar , ni ninguna edat. Mostras lo profit de aquesta Confraria , y dignitat per lo molt profit , que trahem de aquella , que es instituhida à honra , y reverencia de aquella, que es Mare de Deu , Thesorera del Cel , los prechs de la qual poden tant devant nostre Deu , que no li nega son Fill preciosissim cosa alguna , que ella demane ; perque los seus prechs van arrimats à justicia , de manera que digué lo Fill de Deu à la sua preciosissima Mare , lo que deya Salomó à sa Mare Bersabé: Demanau Mare mia lo que vullau , perque no es cosa licita negarvos lo que demanáu , y lo que los altres Sants demanen à nostre Senyor, perque vá arrimat à la gracia , y à la lliberabilitat Divina. Aixi mateix quant demanám al-

guna cosa à Deu nostre Senyor , ara sia que lay
demanám directament á ella , ara sia que lay
demanám per intercessió de alguns Sants , no
la haurém sino per medi de la Verge María,
com diu lo glorios Sant Bernat , que havent
Deu nostre Senyor de redimir lo mon , y en ell
al Llinatge Humá , tot lo preu de la nostra Re-
dempció posá en la Beneyta Senyora la Ver-
ge María Mare sua , y aixis sens ella no podém,
ni som cosa alguna : sens ella som miserables,
y perduts ; ab la sua ajuda , y socós nos venen
tots los bens , puix la ha feta Registradora de
tots los bens , quens vol enviar , volent que
totas las mercés passen per la sua ma , venint á
nosaltres. Es així mateix aquesta santa Confra-
ria mes excellent que las altres en lo titol , per
la generalitat sua , perque tots los altres Sants
son Pares de particulars Estaments , y Congre-
gacions : així com lo glorios Pare Sant Domingo
es Pare de la Orde de Predicadors , lo glorios
Pare S. Francesch es Pare del Orde de Menors,
y així dels altres Sants Fundadors de las Reli-
gions , ó son particulars de alguns : com lo glo-
rios S. Nicolau es particular Advocat dels Na-
vegants ; lo Pare S. Domingo de las febres ; lo
glorios Sant Pere Martyr dels Infants ; pero la
Advocada , y Patrona de aquesta santa Con-
fraria , es Advocada de tots , y es Patrona de
tots , es Socorredora de tots , y com diu lo
glorios Sant Bernat ; Obté á tots lo fi de la sua

misericordia, perque tots rebessem, y prenguessem de la plenitut de aquella : lo just gracia , lo pecador perdó, lo trist consolació, lo catiu rescat , lo malalt salut , los Ang ls alegria , lo Fill de Deu carn humana , tota la Trinitat gloria; perque noy haje quis amague de la calor de la caritat de aquella , puix se es feta totas las coses á tots pera guanyar á tots , y portarlos á Jesu-Christ Redemptor nostre , y Fill seu.

La segona rahó , perque es mes excellent aquesta Confraria que totas las altres , es en los Confrares , y açó en tres cosas. Primera-ment en la diferencia dels estaments , perque las altres Confrarias solament reben als de un Ofici, ó los de un estament , ó los de una Par-roquia , ò als de una Ciutat ; pero en aquesta santa Confraria noy ha estament , que noy pu-ga entrar , si vol ; perque ella reb així vius, com morts , y entre los vius compren á tots los estaments ; puix en ella entran homens , y do-nas , nobles , y de baixa ma ; richs , y pobres; Eclesiastichs , y Seculars ; Emperadors , y Pa-pas ; així minyons ; com vells. Segonament en la caritat , y numero dels Confrares ; perque en las altres Confrarias solament admeten cer-ta suma de Confrares , pero aquesta Confraria no te numero limitat , ans son infinitis los que en ella per tota la Christiandat estan escrits , y tants quants volen hi poden entrar , que llibe-ralment serán rebuts. Tercerament es la ex- cel-

cellencia de aquesta santa Confraria major que los altres, per rahó de la caritat; perque com en las altres Confrarias solament entran personas grans , de un estament , no son de tant gran merit com los de aquesta Santa Confraria , en la qual entran tots generalment , y en particular las personas molt devotas , y espirituals , y de grans merits devant de Deu , y per ells son ajudats los altres Confrares.

La tercera rahó principal de la excellencia de aquesta santa Confraria , mes que las altres es , que las altres Confrarias obligan als seus Confrares á alguna paga , ó lleys penals , com á las vegadas obligatorias á jurament , sots pena de perjurs ; pero aquesta santa Confraria no obliga á ningú á pena alguna corporal , ni espiritual , sino solament , que lo qui no dirá en la semana lo Rosari cumplit , no guanyará alguna cosa de la participació dels beneficis , que per tot lo mon son fets per los Confrares de aquella , ni dels perdons , è Indulgencias que ella té en aquella semana , que deixará de dir lo Rosari cumplit.

La quarta rahó principal de la excellencia de aquesta santa Confraria sobre totas las altres es , que las altres Confrarias , ordenan algunas bonas obras corporals , y pocas espirituals ; pero aquesta santa Confraria , con va tota fundada sobre caritat , no te cosa corporal sino tota es espiritual , que son Oracions ; y de aqui

aqui ve , que si las altres Confrarias ben ordenadas , tenen los dotze profits , que atrás havém dit , molt mes excellentment los te aquesta , per la dignitat , y excellència de ella sobre las altres , com à la experientia ho vehém per sos Exemples , y Miracles fets per la Verge Maria , Fundadora , y Patrona de la dita Confraria , segons que mes llargament en la tercera Distinció se veurá ; puix allí clarament trobarém , que ab aquesta santa devoció se aplica lo servey de Deu , y se aumentan los merits , y se satisfà per los pecats , y així dels altres profits , molt millor que en las altres Confrarias . Y com sia lo exercici de aquesta Confraria en Oracions , y las Oracions , que ordena ques deguen , son las mes excellents , sens mixtura alguna de altres Oracions , y son las mes altas , y millors , que quantas Oracions se pugan inventar , puix son fetas per la boca de nostre Deu , é illuminació del Esperit Sant , que son lo Pare nostre , y Ave Maria . Y perque los que aquest Llibre llegirán se moguen mes á la devoció de aquestas santas dos Oracions , encaraque hi ha molt , y per molts escrits sobre aquellas , així Sants , com no Sants , així Grechs , com Llatins , dels quals jo no so digne de anomenarme Deixeble , posaré assí una breu , y devota exposició de aquellas .

CAP. IV. De la dignitat , y excelencia del Pare nostre.

ENtre totas las Oracions , quantas fins al dia de vuy hi ha compostas , la millor , y mes excellent , y que à totas excedeix , es la Oració del Pare nostre ; principalment en tres cosas. La primera en authoritat del Doctor , y Mestre que la compongué , y ensenyá , que es lo mateix Deu. Tenen molts vuy en dia devoció en Oracions , que no saben qui las ha fetas , y de molts à las vegadas no coneigits , los uns per guardarse dels enemicchs , los altres per mal de cap , los altres pera despertar , y mourer la devoció , y ván á las ramas , deixada la rael : puix totes aquellas Oracions compongueren homens à las vegadas vans , y de poch temor de Deu , y deixant aquesta Oració santissima , feta per lo mateix Deu , y publicada per la boca del mateix Redemptor Jesu-Christ. Y si volém demanar à Deu , no es menester escamparse per altres Oracions ; puix aquesta sola conté en si totes las demandas de quantas cosas havém menester , aixi corporals , com espirituuals , que cercam en aquesta vida , y en la altre. Y perque açó en breus paraulas digám , en aquesta Oració se enclou , y llança tot mal , y se enclou , y conté en sí tot lo bé. Tres diferencias trobám de bens : çó es , be Celestial , be Espiritual , y be Temporal , y tots tres los demanám en aquesta Oració. Lo be Celestial demanám quant diem:

Ad-

Adveniat Regnum tuum, vinga en nosaltres lo vostre Regne. Lo be Espiritual demanám quant diém : *Fiat voluntas tua sicut in Cœlo, & in terra*, sia feta , Senyor, la vostra voluntat , així com es feta en lo Cel per los vostres elets , sia feta en la terra per nosaltres vostres criats. Lo be Temporal demanám quant diém : *Panem nostrum quotidianum da nobis hodie*, donaunos vuy , y cada dia , Senyor, lo pa nostre , y manteniment quotidiá.

També en aquesta santissima Oració son llevadas tres diferencias de mals , que son lo present , lo passat , y lo esdevenir. Demanám quens sia llevat lo mal passat , quant diem : *Dimitte nobis debita nostra, sicut & nos dimittimus debitoribus nostris*, perdonaunos , Senyor, los nostres deutes , que son las culpas , així com nosaltres las perdonám als nostres deutors , y als quens han ofés. Los mals presents demanám quens sian llevats , quant diem : *Sed libera nos à malo*, deslliuraunos, Senyor , de tot mal. Los mals que están pera venir , demanám que no vingan , que son las tentacions , y cayguda en aquellas , quant diem : *Et ne nos inducas in temptationem*, no permetáu , Senyor , que siám portats en la tentació. Y la setena petició , en la qual diem , *Sanctificetur nomen tuum* , sia sanctificát lo teu Sant Nom , es com à confirmació de totes las altres sis peticions ; puix lo que sanctifica , com diu lo nom de Deu , es promogut en

en tot be , y procura de guardarse de tot mal.

Y en aquestas set peticions se enclouhen los set Dons del Esperit Sant , y las set Virtuts, tres Teologals , y quatre Cardinals , y se guanyan las set Benaventuranças, Y mes , que lo titol de la Oracio que doná nostre Deu al principi , nos dona confiança pera demanar , quant diem : *Pater noster qui es in Cælis.* Pare nostre, qui estau en lo Cel. Demanera , que si volém y sabém entenderer lo que diém , trobarém en aquesta santa Oració sinch excellencias , las quals son necessarias à la bona Oració , y de tal manera en aquesta que no en altra ninguna com en ella , perque com diu lo Angelich Doctor S. Thomás: La Oració ha de ser segura, recta, ordenada , devota , y humil ; perque ab confiança nos acostém à demanar à nostre Deu. Y aquesta Oració es segurissima , puix fonch formada per lo nostre Advocat , lo qual es sapientissim demanador , en la qual están enclosos tots los tresors de la Sapiencia , segons que ho diu lo Apostol Sant Pau , y del qual diu Sant Joan : Un molt gran Advocat tenim devant lo Pare Celestial : Ahont diu lo glorios Sant Cebriá : Puix tenim à Jesu-Christ Redemptor nostre per Advocat devant lo Pare Celestial , quant fem Oració , y pregám per lo perdó de nostres pecats , proposém devant de ell aquellas paraulas, quens ensenya lo nostre Advocat , perque amigable, familiar, y devota es la Oració , en la qual pre-

pregám al Senyor ab las suas mateixas parau-
las. Déu també la Oració esser recta : de mane-
ra , que demanám á nostre Deu lo quens convé;
y aquesta Oració del Pare nostre es rectissima,
puix demanám en ella totas las cosas quens
convenen : ciò es , lo incitar , y promourens en
lo be , y apartarnos del mal : y així com diu lo
glorios S. Agusti : Digám en la Oració parau-
las que voldré , que no diré en ella , ni de-
manaré altre cosa , sino lo que en aquesta
santa Oració demanám , si rectament orám.

Déu també la Oració esser ordenada confor-
me al desitg del home , perque la Oració es in-
terprete del desitg , y aquell orde diém degút,
y bo , quant posám devant las cosas espirituals
à las carnals , y en nostres desitgs , y Oracions
conforme al que diu lo nostre Salvador : Cer-
cau primerament lo Regne de Deu , y après to-
tas las altres cosas vos serán afigides. Aço nos
ensenya lo nostre Redemptor en la nostra Ora-
ció , puix primerament ab ella demanám las
cosas Celestials , que no las terrenas

Déu així mateix la Oració esser devota , per-
que la devoció fa fer accepte à nostre Deu lo
sacrifici de la Oració , segons lo que diu lo Real
Profeta Davit : En lo vostre Nom , Senyor , al-
çaré las mias mans en la Oració , y així sia ple-
na la mia anima de la devoció , com està plena
de la carn , y sagí. Pero moltas vegadas la de-
voció es embargada , ò de tot llevada per mol-
ta

ta prolixitat de la Oració ; per ahont lo Senyor nos ensenyá com fugissem la prolixitat de la Oració , dient : Quant feu Oració , no curéu de parlar molt ; y lo glorios Sant Agusti , escrivint *ad Probam* , diu : Sian llançadas molt lluny de la Oració las moltas paraulas , ab tal que no falten en aquella molts prechs , y suplicacions , perseverant ab fervent intenció , y perçò lo Senyor instituhí , y ordená aquesta breu Oració , y perque la devoció resulta de la caritat , la qual es lo amor de Deu , y del prohisme ; perçó las dos casas juntas nos mostra la Oració , perque per mostrar lo amor de Deu li diém , y anomenám Pare ; y per mostrar lo amor del prohisme , li diém nostre , y no meu , y així li diém : *Dimitte nobis debita nostra , sicut et nos dimittimus debitoribus nostris* : perdonau-nos , Senyor , los nostres deutes , així com no-saltres los perdonám als nostres deutors .

Finalment , ha de esser la Oració humil , segons lo que diu lo Real Profeta Davit : Mira lo Senyor en la Oració dels humils ; y aquella santa dona Judith deya : Deu , y Senyor , al qual es estada molt agradable la Oració dels humils , y mansos , y aquesta humilitat se mostra excellentissimament en esta Oració ; perque la verda-dera humilitat cónsisteix eu açó , que no déu lo humil fiar poch , ni molt de las suas forças , sino que lo que espera haver de la Oració , lo espera tot de la virtut Divina . Aquestas son las

sinch excelencias de la Oració contengudas en
aquesta santa Oració del Pare nostre.

Y si mirar volém mes en la excellencia de
aquesta santa Oració , y tenir lo cor atent al
que per la boca diém , veurém , que adorám à
la Santissima Trinitat , y la invocám ab una
nova manera de nom, dientli : *Pater noster*, Pa-
re nostre : per ahont lo glorios Sant Agusti diu,
declarant aquesta santa Oració : Moltas cosas
foren ditas en la Sagrada Escriptura , y Testa-
ment Vell , en llahor de nostre Deu ; pero may
se troba manar al Poble seu , que digués à Deu
Pare nostre , ni que li fessen Oració com à Pa-
re , sino com à Senyor. Diém , donchs : *Pater
noster*, Pare nostre , lo qual may te oblidias de
tos fills : Nostre , lo qual eres abans nostre per
la creació , y generació , pero ara mes nostre ,
puix te eres fet home per los homens , y te has
vestit de nostra humanitat , y així ara eres nos-
tre per la Redempció , Justificació , y Glorifica-
ció. Pare nostre , lo qual nos ha criats tals quals
som homens racionals , y capaces de la Ben-
venturança: lo qual amas ab verdader amor
paternal , y com à bon Pare , tens ansia de re-
girnos , provehirnos , castigarnos , justificarnos ,
y en la gloria gallardonarnos. *Qui es in Cœlis*,
lo qual estás en lo Cel, com un teu sant Temple ,
y en la cadira de la tua gloria. Lo qual tam-
bé habitas en los teus Cels, que son los Angels ,
y Sants illuminats , per coneixerte ; perque Tu
eres

eres llum quels inflamas , ils encens en lo teu
 amor Divinal ; perque , Tu Senyor , eres amor,
 quels omplies de amor per la tua Benaventuran-
 ça ; perque , Tu Senyor , eres Soberá bé , y
 etern, del qual proceheixen tots los bens. *Sancti-
 ficitur nomen tuum* , sia santificat lo teu Nom:
 nosaltres vermens cridám à Tu, que estás, y ha-
 bitas en las Alturas , demanante , y suplicante,
 que lo teu glorios Nom , pera tostems sens fi-
 sia santificat , y particularment en los teus
 elets , y que sia venerat , y honrat ab la hon-
 ra , que li es deguda , així com à Nom, lo qual
 es sobre tots los Noms. Otorgans , que lo teu
 Sant Nom sia glorificat en nosaltres , coneixent
 à Tu ; perque conegám quant gran sia la latitud,
 y amplura dels teus beneficis , la longitut , y
 grandesa de las tuas promeses , la altitud de la
 tua Divina Magestat , y la profunditat dels
 teus judicis. De manera , que nosaltres santifi-
 quem lo teu Sant Nom en lo cor , y en la boca,
 y en las obras, y vida, per ahont may fassám co-
 sa alguna indigna del Nom , lo qual creyém , y
 confessám : de manera , que nil blasphemém , nil
 menysprehém , nil tingám en poch. Conegám
 també la virtut , y gloria del teu sant Nom tots
 los habitadors de la terra , y honréam aquell en
 tot , y per tot ab deguda fé , y honra. Distri-
 bueix , Senyor , y torne en no res tots los que
 lo teu sant Nom blasfeman ; y redueix à la
 unitat de la Fé à tots los del mon ; perque tots
 de

de una voluntat, y ab una boca confessem lo teu Santissim Nom , lo qual es terrible , y Sant , y digne de esser lloat. *Adveniat Regnum tuum:* Vinga , Senyor , lo teu Regne en nosaltres , de manera , que Tu regnes en nosaltres, yns fasses venir al teu Sant Regne , ahont hi ha manifesta y clara visió de la tua Divinitat , amor perfect , y companyia benaventurada , y gosar perpetuament de Tu. Regna Tu , Senyor , ara en los nostres cors, llançat fora lo dimoni , lo qual tostems cerca ser lo seu mal regne dins de nosaltres. No regne en aquest nostre mortal cos ningun pecat : no se ensenyoresca de nosaltres lo diabolich tirá , lo qual te lo seu Reyne sobre tots los fills de superbia : no mané en nosaltres la concupiscencia , ans Tu , Senyor , regna en nosaltres : te Tu , Senyor , lo Imperi, y Senyoria , y voluntats de nosaltres. Aplica , Senyor, pera Tu los nostres cors , llançats fora los esquadrons dels vicis , y fes la habitació tua en lo mes intrinsech del nostre cor , y la tua santa caritat , y amor mane, y senyorege; de manera, que ninguna cosa puga mes que ella. Vinga de aquest Nom lo teu Regne en nosaltres ara al present; perque aprés nos portes al teu Sant , y glorios Regne del Cel , lo qual desdel principi del mon tens aparellat per als teus elets , en lo qual los que allí estarán serán Reys, y Sacerdots , y regnarán pera tostems sens fi. *Fiat voluntas tua , sicut in Cælo , & in terra.* La tua

tua voluntat sia feta en la terra , com fan los teus elets en lo Cel. Cria , Senyor , cor net en los homens, y renova lo esperit recte en aquells; perque guardantse ab tota solicitut de las cosas , que te ofenen , ab gran estudi , y vigilancia cumplescan la tua voluntat , los teus manaments , los teus consells , y conformen en tot , y per tot la sua voluntat ab la tua , de manera , que amen lo que Tu amas , y aborrescan lo que Tu aborreixes , fassan lo que Tu vols que ells fassen , y deixen lo que tu vols que deixen. Sia feta la tua voluntat , així com es feta en lo Cel , també en la terra ; de manera , quet amém ab tot nostre cor , pensant tostems en Tu de nostra anima , desitjant sempre à Tu de tot nostre pensament , dirigint , y encaminant totas las nostras intencions à Tu , y cercant tostems la tua honra , y en totas las cosas , ab totas las forças , despenent tots los sentiments del cos , y del anima en lo servey de ton amor , y no en altre cosa alguna ; y amém nostres prohismes , així com à nosaltres mateixos , portantlos à tots segons las nostres forças , al teu amor , alegrantnos dels bens dels altres ; així com de nosaltres propis , tenint compassió dels mals de aquells , y may fent à ningú ofensa alguna.

Panem nostrum quotidianum da nobis hodie:
 Mentre que en aquesta vida vivim , donans lo Pa Celestial , y humanoal de la gracia salutable de la Sagrada Doctrina del Santissim Sa-

gra-

grament , del preciosissim Cos , y Sanch de Je-
su·Christ Redemptor nostre. Las quals tres di-
ferencias de Pa excedeixen à tot Pa Celestial,
y corporal ; y son molt mes excellents , que
qualsevulla manteniment substancial , ab lo
qual ha de esser confirmát lo nostre cor. Per-
que Tu, Senyor, molt be sabs, y coneixes quant
flachs som de nosaltres mateixos , com sempre
de nosaltres hix mala corrupció , y defecte, per
lo qual no es possible nosaltres perseverar , ni
estar en esfors bo de esperit , si no som confir-
mats continuament ab lo teu Pa sobresubstancial ,
y conservats en lo bon estament de la
Anima. Lo Pa , dich de la gracia , la qual in-
fundida en lo nostre cor per lo teu Esperit Sant,
cria , manté , y aumenta lo animo nostre en tot
be. Lo Pa , així mateix , de la tua saludable pa-
raula , ab lo qual era exteriorment ab las San-
tas Doctrinas , y predicacions , ara interior-
ment ab la tua Divinal inspiració , nos donas
saludable past , y mantens , hins fas creixer en
la santa estatura interior. També lo Pa suavissim
de la Eucaristia , que vol dir bona gracia:
Pa , lo qual del Cel devallá en lo Ventre Vir-
ginal , y doná vida al mon. Al qual lo qui dignam-
ent le reb , viurá pera tostems : aquest Pa
(dich , lo amat Fill teu , nostre Senyor Jesu-
Christ) donantnos pera tenirlo en la memoria,
y enteniment , ab la reverencia que convé , per-
que tostems tingám devant los ulls , y pensém
en

en lo amor quens tingué, y en las obras que per nosaltres feu , y en las paraulas que per nostre profit digué , y en los dolors , que per nostre remey passá. Aquestos tres Pans donalsnos sempre Senyor , avuy en aquest dia també, y tots los dias , que en aquest mortal cos viurém sobre la terra : de manera , que may desampare la tua gracia , may la tua paraula, y santa Doctrina sia apartada de nosaltres, y lo Pa de la saludable Eucaristia sia rebut per nosaltres ab digna reverencia , per salut de las nostras Animas , en memoria tua. *Et dimitte nobis debita nostra , sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Y perque cada dia tots ofenem en moltas maneras á nostre Deu , perque set vegadas en lo dia cau lo just, perçó som forçats , ó Pare Benignissim , de cridar á Tu cada dia , pera quens perdones nostres pecats , en los quals per la nostra gran fragilitat ; ó ceguedat, ó per malicia de nostra carnal concupiscencia, ó per altra qualsevol cosa , ó manera havem caygut , que per la inefable virtut de la Santissima Passió de Jesu-Christ Salvador nostre , y per la tua gran , è infinita misericordia , y per los merits de la gloriosa Verge María Advocada nostra , y de tots los elets , lliberalment nos los perdonen , puix dels lliberalment nos ne penedim , hins confessám , hins dolém de la ofensa contra la tua Magestat feta. *Sicut & nos dimittimus debitoribus nostris.* Y perque noy des-

haja per ventura cosa alguna , la qual impe-
desca la tua misericordia de la remissió , y per-
dó dels pecats nostres , nosaltres per amor de
Tú perdónám de molt bona voluntat , qualse-
vol cosa en que nostres prohismes nos hajan
ofés , y enujat , no reservantnos ira alguna con-
tra aquells , ni desitgs de la venjança ; perque Tú
Senyor , ho fasses així en nosaltres. *Et ne nos in-*
ducas in temptationem. No permetáu, Senyor, que
nosaltres siám induhits , y portats en alguna
tentació , perque en ella caygám , ó de ella siám
vençuts , y no permetáu Senyor , que nosaltres
siám tentats , mes del que poden nostras forças,
ans be feu que nos aprofitém ab la tentació , y
donaunos forças pera resistirla. Estáu Vos , Se-
nyor present à totes nostras tentacions ; perque
així no consentiréu , que nosaltres siám portats
à algun pecat per la tentació. *Sed libera nos à*
malo. Pero , Senyor , ab vostra gracia deslli-
raunos de tot mal , perque ningun mal puga
cosa alguna contra nosaltres. Ni consentiau
Senyor , que ninguna cosa danyosa , y perjudi-
cial à las nostras *Ànimes* vinga sobre nosaltres,
sino que ab lo vostre esforçát podér llançeu be-
nignament totes las cosas contrarias à la nostra
salut , perquens deslliuren de tot mal , y final-
ment gozém , y hajám en Vos lo cumpliment
de tot be. *Amen.* Així , ò bon Pare , així verda-
derament , y de profit vos demanám , que
Vos nos otorgueu totes aquestas , cosas. Aço

conté, y compren la nostra Oració ; perque Vos Pare , y Senyor nostre nos digau *Amen*, que vol dir , així sia , y aixis fassa , *Amen*. Mira devout Christia en las breus paraulas del Pare nostre, quantas , y quant grans cosas demanám , sil diem devotament , y principalment dient la devoció del Rosari , en la qual la contemplació dels Mysteris de nostra Fé , en ells continguts, nos mouhen à mes devoció.

CAP. VII. De la dignitat , y excellencia de la Salutació Angelical , que es la Ave María.

ES així mateix aquesta santa devoció , y Confraria molt excellent , y de gran dignitat , per rahó de la segona Oració , que es la Salutació Angelical : es à saber la Ave María, la qual encara que sia breu en paraulas, es molt gran en sentiments ; de manera que en cada paraula estan enclosos molts secrets Divinals. Y açó mostras en tres cosas , per las quals exceudeix aquesta Oració , après del Pare nostre , à totes las demés Oracions . en la dignitat , en la facilitat , y en lo profit , y utilitat. Té primerament la dignitat ; perque segons diu lo glorios Sant Barnat , fonch dictada , y ordenada en lo Consistori de la Santissima Trinitat , y escrita ab lo dit de Deu , y comanada à un dels mes principals , y esforçats Ciutadans del Cel, que fonch lo Arcangel Sant Gabriel , pera que la aportas per Embaixada à la Verge María,

segons està escrit per lo Evangelista Sant Lluch. Mostras així mateix la dignitat de aquesta Oració, per lo tenor, è intenció de ella; perque en ella la Verge María es lloada en set maneras. La primera, perque en ella manifestá com fonch purissima, y libre de tota culpa, y pecat, dientli: *Ave*, que vol dir sens macula. La segona, perque mostrant la sua dignitat, dient: *Maria*, que vol dir illuminada, è illuminadora, mar amarga, Estela de la mar, y Senyora, fonch illuminada de nostre Deu mes que ninguna altre pura criatura; així per la sua puritat, com per la abundancia dels dons gratuïts, que nostre Deu li doná. Fonch, y es illuminadora nostra en las ceguedats de nostres pecats, y errors, pera que de ells hiscám; fonch mar amarga, plena de dolor, y compassió en la mort del seu preciós Fill. Es Estela de la mar, quens guia com nos havém de regir en las marrors, y perills de la mar de aquest mon, perque arribem al port verdader del Cel. Es Senyora nostra regnant, com regna en lo Cel, y en la terra, y com à sos criats nos fa sempre mercés. La tercera, perque fonch plena dé gracia, y ab quanta abundancia la te dienti: *Gracia Plena*; puix fonch tant plena, que com diu lo glorios Sant Geroni: Als altres es donada per part la gracia; pero en la Verge María tota la plenitud de la gracia. La quarta, perque ningú dupte de acostarse à ella, dientli: *Dominus tecum*; lo Senyor

nyor es ab Vos ; y si lo Senyor es ab Vos , no hi ha ningú , que puga contra Vos , ni contra nosaltres. La quinta , *Benedicta tu in mulieribus*, beneyta Tú en las donas , y sobre totas las donas. La sexta , perques mostra , quant es estada profitosa pera tot lo mon , en la excellencia del seu Fill preciosissim : *Benedictus fructus Ventris tui Jesus*. Beneyt lo fruyt del vostre Ventre, lo qual es Jesus Senyor , y Salvador nostre. La setena , perque mostra la confiansa , que de la sua benignitat tenim , y la grandesa de la sua misericordia ; puix com diu lo glorios S. Bernat : A tots obra lo fi de la sua misericordia ; y perçó ab rahó tots mirém à ella , perque tots rebém de la plenitud de aquella, y perçó li diem: *Sancta María Mater Dei Piissima , ora pro nobis miseris peccatoribus. Amen.* Santa María Mare de Deu molt piadosa , pregau per nosaltres miserables pecadors. *Amen* , així sia.

Segonament , excedeix à las altres en facilitat , perque per la sua brevedat , facilment pot esser sabuda de tots : y si algú fos tant grosser, y de tant grosser enteniment, fent lo que pogués encaraque no sabés sino pocas paraulas de aquellas , y digués aquellas ab devoció , no restaria lo seu treball sense fruyt : com se llegeix de aquell Frare Llech del Orde de Cister , lo qual entrant en dit Orde , essent ja de molta edat, y no podent aprender mes que aquestas paraulas : *Ave María* , y dientlas ab molta devoció

tot lo temps de la sua vida; après de mort, nasqué de la boca de aquell, sobre la sepultura un Roser, lo qual ab las Rosas, y fullas que feya tenia escrit: *Ave María*.

Així mateix aquesta santa Oració es molt profitosa, perque ella fonch la que feu engendrar al Fill de Deu, ella fonch ab la qual lo mon fonch reparát, lo infern despullát, y lo Cel renovát, ab la qual nos fonch donát, y de cada dia sens dona tot lo be: lo qui devotament la diu, te lloch del Arcangel Sant Gabriel, y per especial manera, fa esser engendrat novament per la gracia al Fill de Deu en la Anima devota ab ajuda, è intercessió de la Verge María.

Es així mateix aquesta santa Oració molt útil, y profitosa; perque si be ho notám, veurém, que en ella demanám victoria dels set pecats mortals: y ha set virtuts, que en las set paraulas de ella son contengudas. Primerament, demanám victoria contra lo pecat de superbia ab la virtut de la humilitat, la qual es contenguda en aquest nom *Maria*, lo qual (segons diu lo glorios Sant Bernat) agrada à nostre Deu, per la Puritat, y Virginitat, pera concebrel per la Humilitat. Y així se lloa, dient en lo seu Cantich: Perque mirá lo Senyor humiliat en la sua Sirventa; no digué la Virginitat, no la Caritat, no la Paciencia, no la Fé, no la Esperansa; sino solament la Humilitat. Així cada vegada, que anomenám aquest sant Nom

Nom *Maria*, havém de considerar, que visitám à la Verge *Maria*, molt humil en lo seu beneyt Cor, y en la santissima Persona sua, y digám: ò *Maria*, lo Nom de la qual significa mar amarga, alcançaume verdadera humilitat, la qual vinga de vostra ma, per la continua memoria dels meus pecats. O *Maria*, lo nom de la qual vol dir illuminada alcançaume verdadera humilitat, la qual nasca de la perfeta coneixensa de las mias imperfeccions, y pecats, y de la bondat de mon Deu, y Senyor. O *Maria*, que Señora sou dita, alcançaume verdadera, y perfecta humilitat en lo amor de Deu, y vostre. Segonament, demanám socós, pera vencer lo segon pecat mortal de la avaricia, y desordenada cobdicia de diversos vestits desordenats, ó altres cosas curiosas de la persona, quant diem: *Gratia plena*. Perque verdaderament (segons Sant Gregori) las verdaderas riquesas no están en tenir molt or, ni argeut, ni ninguna cosa de aquestas temporals; pero está en estar plens de gracia, y de virtuts. Així que quant tu Christiā dius *Gratia plena*, ab molta reverencia considera, que parlas agenollat devant la presencia de una gran Señora tota vestida de brocat molt resplendent, de excellents brodaduras; perque la sua gracia abundant resplandeix molt mes, que tots los Cors dels Angels. Y així digues: O *Maria* verdadera, y cumplidament graciosa, la qual may tingueret, ni conegueret.

reu pecat , alcançaume gracia tant cumplida
 quem neteje de tots mos pecats , que jo he co-
 mesos : alcançaume Senyora , gracia , y llum ,
 ab que puga seguir la santissima voluntat del
 vostre Fill mon Deu , y Senyor , y que fassa á mi ,
 y á tots los altres quel amem , y sempre seguiám
 lo que mes accepte , y agradable li será . Al-
 cançaume també gracia de caritat , la qual me
 encenga ab viu foch de amor à mon Deu , y
 Senyor , y al prohisme .

Tercerament , ab la tercera paraula que
 diem : *Dominus tecum* , demanâm auxili contra
 lo seté pecat mortal , que es accidia , y peresa ,
 segons lo que digué Isaías : Totas las nostras
 obras fas Tú , Senyor , y obres en nosaltres . Així
 que diem aquestas paraulas , devem alegrarnos
 Ab la Verge María , dientli : Lo Senyor Deu Pa-
 re , Senyora , es ab Vos , perque molt neta , y
 perfetament mirareu tot lo quens podia mou-
 rer al seu amor , y temor . Lo Senyor Deu Fill ,
 Senyora , es ab Vos , ab la sapiencia infinita , pe-
 ra la qual sabereu aborrir tot lo terrenal , y amar
 à ell sols Deu . Lo Senyor Deu Esperit Sant ,
 Senyora , es ab Vos , baixá lo foch Divinal , que
 encesas vostras Virginals Entranyas , sempre
 cremaren ab verdadera caritat , y amor seu , y
 així devotament contemplant , pot dir : O Ma-
 ria , alcançaume fortalesa pera vencer la floxe-
 dat , y tibiesa de la mia carn , esforçant à la mia
 voluntat se excite en cosas arduas , y dificils

agra-

agradables al meu Senyor Deu , y à Vos. Abor-
resca jo ab la vostra gracia tota ociositat , que
es porta , y principi de tot mal desitg. Arran-
cau la rael , la tibesa , y fredor del meu cor , y
enceneula ab lo ardent foch de amor á mon
Deu , y Senyor , y dels prohismes.

Quartament , ab la quarta paraula que diem:
Benedicta tu in mulieribus , demanám auxili
contra lo tercer pecat , que es luxuria ; per-
que naturalment som inclinats à amar las cria-
turas per las gracias , gentilesas , y altres dons ,
que la naturalesa los ha donat , quant mes de-
bém tenir major amor á la Verge María , per-
que es Senyora nostra , y es la hermosa , y
beneyta de totas las donas , y posats los ulls de
nostre pensament en ella , digám à totas las cria-
turas : Vosaltres criaturas , anáu en bona hora ,
que jo à la Verge María Mare de mon Deu , y
Senyor amo y no á vosaltres , sino à ella , y en
ella á vosaltres ; ço es , com à proxims meus ,
y criaturas de mon Deu. Així que dient aques-
tas paraulas: *Benedicta tu in mulieribus* ; di-
gues ab atenció , encés de amor , y reverencia
molt humil à la Verge María : O Senyora sobre
totas , y mes que totas digne de esser benehida ,
y llohada ; Vos que sens ninguna macula foreu
en la vostra Anima , y Cos santissima ; Vos que
foreu exemple de tota virtut à totas las donas ;
Vos Senyora , que en totas las parts de vostra
Virginual Persona foreu tant concertada , tant

gentil , honesta , y hermosa , que cosa no pogué
esser millor après de vostre Fill , y Deu nostre,
ni cosa tant conforme , y semblant à la suá in-
finita grandesa , y bondat , com Vos sou : Vos
Senyora , à qui après de Deu jo mes amo : Vos
Senyora , que dissimulau en los vostres amats,
los defectes que tenim en no amarvos , y ser-
virvos , prometent molt , y cumplint poch;
dient , y oferintvos una cosa , y fentne altre,
dient queus amàm sens interés , no essent així,
y Vos fentnos continuament grans mercés , ol-
vidantnos cada hora de nostras faltas , deixant-
vos , y posant nostre amor en cosas de no res.
O Senyora , Vos , à qui totas las gens deuhen
benehir , y reverenciar ab lo intim dels seus
cors : Vos , á qui tots deuhen llohar ab las suas
paraulas : Vos , à qui deuhen amar ab los seus
desitgs ; puix que lo vostre amor es tant gran,
y la familiaritat , y conversació tant suau , vos-
tras paraulas tan dolças , las mercés , que Vos
Senyora feu tant llargas als vostres amats,
puix publicant la vostra bondat , vostre amor,
Senyora , vostra amistat , y conversació , lleva,
y neteja los mals que tenim , guardantnos de
caurer mes en aquells , dona bon exemple á
tots , agrada molt à nostre Deu , aumenta las
suas gracies en los que Vos amau , hius amen,
hils fa molt benaventurats. Feu donchs Senyo-
ra , Beneyta sobre totas , qué nosaltres sapiám,
y fassám tot açó , perque los quens veurán se-
mo-

moguen tots al mateix , y Vos siáu benehida, y llohada de tots, y tots sian remediats per Vos. Suplichvos per lo amor en quens amau, que to-
tas las vegadas, que vos visitaré ab aquesta vos-
tra Angelical Salutació , encengau , aumenteu
en mi lo vostre amor, y desfassau , y mateu del
tot lo amor , que tinch al meu cos , y á qualse-
vol altre.

Sinquerament , ab la sinquena paraula , que
diem : *Benedictus fructus ventris tui* , demanam
auxili contra lo quint pecat mortal , que es la
gola. Perque la Anima Christiana , despreciant
tots los menjars gustosos , y apetits terrenals,
sols deu sentir fam de aquest preciós fruyt del
Ventre Virginal de Vos Santissima María , que
es Jesus tot nostre be, manteniment tant delicat,
y preciós per la nostra Anima , que no pot esser
millor mantenguda , ni contenta ab laltre men-
jar , ni beurer , sino ab aquest precios fruyt Je-
sus. Quant mes se engreixa , y ceva la nostra
Anima ab aquest preciós menjar , mes troba
dins de sí ganosa , y desitjosa ab major fam , y
apetit de gustar del fruit , y Pa de Angels , que
lo Altissim Deu fabricá en vostras Virginals
Entranyas. No succeheix així en lo beurer , y
menjars terrenals , per molt delicats , y suaus
que sian , perque , ó son molt danyosos , ó pe-
sats , si demasiadament menjám de aquells , ó
tantost los aborrim , y nos enfadam , ó nos da-
nyan, encara que sia molt bo , y suau lo menjar.

Cer-

Cercan los homens pera conservar la salut del cos , fruyts del pa , herbes, y altres regalos, que naixen de la terra , y troban cosas molt gentils pera deleytar à la vista , molt profitós peral manteniment , y salut , ordenadas , y francament donadas , per lo tot Poderós Criador ab sa acostumada lliberalitat en donarlos. Pero contemplant la Anima nostra , cerca , y troba en lo Ventre Virginal de Vos María , lo fruyt beneyt , que es lo dols Jesu-Christ Salvador nostre , molt mes excellent en totas cosas , que tots los sobredits fruyts , gustos , y menjars terrenals. Es molt mes gentil que tots ells , puix que de ell canta la Iglesia , que es mirall sens macula , es resplendor de la gloria , y es la mateixa gloria , y es lo mateix Deu. Quant al gust , Senyora , es molt mes suau que tots los altres ; perque es la mateixa dolçor , y font de tota suavitat , tant excelent , y abundant , que sols ab una sombra de la suavitat , resta la criatura tant cumplida , que no deixa part en lo baixell del seu esperit , que no estiga cumplidissim ab tanta suavitat , y ningun altre menjar li agrada , y totas las dolçors dels altres menjars son amargas. Es també , Senyora , lo vostre fruyt perfectissim , y sant , perque ell sol dona , y cura las malalties totas , preserva de las que están per venir. De ell sols se diu , que tostems conegué , y volgué lo que es bo. Així que molt dolça Senyora , puix que lo beneyt

neyt fruyt del vostre Ventre Virginal es tant preciós, gentil , suau , y tant te la Anima cumplida , jous suplich , que ell sol sia meu , y delectable menjar , y que tinga lo appetit del meu cor assaciât , y cumplit , y no permetia, que un punt se aparte la mia Anima de la suavitat del vostre beneyt fruyt Jesus.

Sisenament , ab la sisena paraula que diem: Jesus , demanam auxili contra lo quart pecat mortal , que es la ira. Perque quant anomenam aquest Sant Nom Jesus, demanám la santa unió, y gracia sua, y ablaneix los llavis de nostra boca ab la suavitat de aqueix Sant Nom Jesus, y així suplicám, que de aquest Sant Nom Jesus, no reste de ell tanta suavitat , quietut , y repós, que ja may ninguna tribulació puga turbar-nos. Perçó Senyora mia , puix sou mansa, y humilissima sobre totas las criaturas , puix vos canta la Iglesia Santa : *Inter omnes mitis* : suplicáu al vostre Fill mon Deu , y Senyor , que ja que ell mansament sufri paraulas de molta desonra , y blasfemia , moltas feridas , y colps de gran torment , y morí rigurosament en la Creu , essent ell Innocentissim , y sens culpa alguna , quem fassa mercé à mi miserable peca-dor , per la sua infinita bondat , y per la vostra, de donarme virtut de pacienza , y sufriment contra la mia ira , furor , y passions.

Setenament , ab la setena paraula que diem: *Sancta Maria Virgo Mater Dei Piüssima , Ora pro*

pro nobis miseric peccatoribus. Amen, demanám auxili contra lo sisé pecat mortal de la enveja. Es llansada tota enveja del nostre cor , perque ab ditas paraulas es clar , que demanám tot lo be , y profit al prohisme , fentlo participant de nostras oracions , demanánt que li sia llevat tot mal , y li sia donat tot be , que es la gracia: de manera , que clarament se veu , que ab las paraulas de aquesta santa Oració , y Salutació Angelical , se demana auxili , gracia , y favor contra tots los set pecats mortals.

Y no sols per tots lo que dit havem de aquesta santa Oració , que es molt útil , y profitosa; pero à demés de açó , es molt agradable à tota la Cort Celestial , desagrada molt al dimoni, y aprofita molt al home. Lo primer, es molt agradable à tota la Cort Celestial ; perque (segons diu lo gloriós Sant Bernat) quant nosaltres devotament diém aquesta Oració , lo Cel se riu , los Angels se alegran , y en especial agrada molt à la Santissima Verge María , perque segons diu lo mateix Sant Bernat , parlant de élla : Es pera Vos , Verge Dulcissima , casi un bes , y senyal de pau , ohir aquesta veu *Ave María* , y no sens causa ; perque cada vegada que élla ou aquesta santissima Salutació , la qual ou lo seu molt dols Espós , y per millor diu , lo seu Santissim Fill , sab lo Embaixador noble que li enviá , alegras lo seu cor , y torna à repetir aquellas paraulas del Cantich ; Alegrát

grát se ha lo meu Esperit en Deu Salvador meu. També quant ou aquella Celestial Can-só , que lo Celestia Cantor li cantá , torna à cantar élla : *Magnificat: anima mea Dominum:* la mia Anima magnifica ai Senyor ; y porque ou cantar à tots los Angels : *Gloria in excelsis Deo.* Gloria sia en las alturas à Deu. Y també quant ou cantar à tot lo mon , lo que diu lo Real Profeta Davit : Regosigense los Cels , y la Terra , mostren alegria devant del Senyor que es vingut. Així mateix quant li diem aques-ta santa Oració ou una lletra , que lo fael Mi-satger li portá del Cel , lletra profitosissima , en la qual se conté la prosperitat dels antichs Cels , que son los Justos : la redempció , y rescat dels Catius , que son los pecadors : la victoria dels Enemichs , que son los Dimonis. Ou també la solemne Embaixada , ab la qual li feya à saber , que lo Rey dels Reys la feya Reyna del Cel , y de la Terra. De ahont diu Sant Bernat : Isqué lo Àngel Sant Gabriel de la presencia del Rey , pera anar à la Reyna ; de la presencia del Emperador , pera anar à la Emperadura , y perçó per ventura ab major alegria , porque los que abans tenian Rey , que eran los Angels , tinguessen après Reyna à la Verge preciosissi-ma. Y perçó per aquestas causas , no pot sino molt alegrarse cada vegada , que ab la dita Sa-lutació la saludan. Desplau , y desagrada molt aquesta Oració al dimoni. Lo primer , porque com

com es envejós , ou de molt mala gana aquesta Salutació , pera la qual lo home alcançá , y hagué la salut , y perçó lo dimoni se desfá tot de enveja. Segonament , desplau molt al dimoni , perque com tostems ell estiga en plor , y tristicia , desplauli molt aquesta dolsa cansó , ab la qual lo home reb la dolçor espiritual , y perçó reb lo dimoni en ohirla moita molestia. Tercerament , desplauli molt al dimoni , perque com sia tyrá , pesali molt ohir aquesta lletra , per las quals perdé los seus catius , y perçó ohintla , reb molta turbació. Quartament , li desplau , perque com sia superbo , no li es agradable aquella Embaixada , ab la qual la Verge preciosissima li trencá lo cap , per la sua humilitat , y fouch elegida per Reyna de tot lo mon , ans se indigna , y enfelloneix molt. Y finalment , com diu lo gloriós S. Bernat , ohint aquesta Salutació , los dimonis fugen , y tremola lo Infern.

Y no sols los desplau als dimonis la dita Salutació ; pero també totas las paraulas de aquella. Desplau la primera , que es *Ave* , que vol dir sens macula , ni maledicció , puix ells se procuran la eterna macula , y maledicció , Desplau-los ohir *Maria* , perque ella essent illuminada per nostre Deu , trencá lo cap de aquells , los quals están en perpetuas tenebras , y escuritat. Desplau ohir *Gracia plena* , perque ells la perderen pera tostems. Desplau ohir *Dominus tecum* , perque la Verge Santa desfá lo que Llu-

cifer feu ab la primera dona , fer apartar à Deu del home , ab lo qual estava per gracia. Desplau-
los ohir : *Benedicta tu in mulieribus* , perque la
Verge preciosissima llevá la maledicció , que lo
dimoni habia posat , y portat al mon per medi
de la primera dona. Desplaulos ohir : *Benedictus
fructus ventris tui* , perque élla ha llavat lo
pecat, que la primera dona avia causat. Donchs
en ohir Jésus no poden tenir sufriment algú,
puix ell es lo qui naixent de la Verge , los llevá
tot lo poder , y domini del mon. A la fi no po-
den ohir lo que la Iglesia ha afegit : *Sancta Ma-
ria Virgo Mater Dei* , &c. perque saben bè , que
amarantnos élla , y pregant per nosaltres , no
tenen ells poder algú contra nosaltres.

Ajuda així mateix aquesta santa Oració al
home , perque si es pecador , es brut de la cul-
pa , ò escur per la ignorancia , buyt per la pri-
vació de la gracia ; sol , deyxat del amparo , y
defensa de Deu , malhit per la maledicció de
la pena eterna ; y lo remey de tot açó , te en
aquesta santa Salutació ; perque lo que es brut ,
acostes à aquesta Santissima Verge , la qual es
pura , y sens macula , ni maledicció alguna. Y
perçó diem al principi *Ave*. Lo qui es tenebrós ,
y escur , acostes à la Verge tan iluminada , y
plena de llum , y perçó li diem *Maria* , la qual
vol dir illuminada , è illuminadora. Lo qui està
buýt de gracia , acostes à la Verge Santa , la
qual està plena de gracia , pera que participe
de

de aquell , y perçó li diem *Gratia plena*. Lo qui está en maledicció , acostes à la molt beneyta Verge , y alcansará , y haurá la benedicció , y perçó li diem : *Benedicta tu in mulieribus*. Lo qui está privat de la Celestial refecció , y manteniment , acostes à aquesta abundantissima Senyora , la qual está dotada de aquest tant excellentissim fruyt , pera que puga gosar de aquell , y perçó li diem : *Benedictus fructus ventris tui*. Lo qui está inquiet , y desassosegat per la ira , acostes à aquesta beneyta Senyora , y haurá la mansuetut , y sossiego , puix esta te à son Fill en los braços , y perçó diem *Jesus*. Lo qui está verinós , y ab malicia de la enveja , acostes à aquella lliberal , y graciosa Senyora , y haurá la benignitat , y desitg de be en los prohismes , per la intercessió de aquella , ab la qual confiansa concluhim , dient : *Sancta Maria Virgo Mater Dei Piissima , Ora pro nobis miseris peccatoribus*, Amen.

Tot açó he posat breument , així de la Oració del Pare nostre , com del Ave María , perque los que poch saben , llegint assí , entengan alguna cosa del molt , que en ells está enclós ; y també perque entenent la dignitat de aquestas Oracions se mogan à la devoció de aquellas , y las digan també ab devoció , deixadas altres novas Oracions , las quals son mes inventadas per lo sentiment dels Savis , que no per lo fervor dels cors.

DISTINCCIO II.

EN LA QUAL SON POSADAS LAS DIVERSAS maneras que hi ha hagut de dir , y contemplar lo Rosari : y lo modo verdader de contemplarlo ; conforme al que la Verge María Senyora nostra ho ha revelat, y la Iglesia ho ha confirmat.

CAPITOL PRIMER.

DE LAS DIVERSITATS DE CONTEMPLAR aquesta devoció del Sant Rosari.

EN la primera Distincció habém declarat lo principi , y excellencia de aquesta devoció , y Confraria ; y perque tota ella consisteix en dir los quinze Pare nostres , y cent sinquanta Ave Marias , contemplació dels Mysteris , y Actes de la Vida de Jesu-Christ Redemptor nostre , y de la humil Verge María Mare sua , dient lo numero , ó suma dels Pare nostres , y Ave Marias , perque moltas , y diversas maneras de dir lo Rosari se han trobat , y pera mes alsar lo esperit en la contemplaciò , me ha aparegut posar assí breument las ditas diversitats , ques troban en aquesta distincció , y ultimament posarérem lo modo de contemplar ordenat per la Verge María , y aprobat per la Iglesia , dels dits quinze Mysteris , pera guanyar los Perdons , è Indulgencias á aquesta Santa

Con-

Confraria otorgadas : Los Reverents , y devotissims Pares Cartuxans , los quals molt llarch temps tingueren aquesta santa devoció , y Confraria , ans que lo Orde de Predicadors fos instituhit , trobaren (crech que fins vuy usen) una manera de contemplar lo Rosari , lo qual doná lo sant home Helyom , Conventual del Monastir de Treveris , al qual la Verge María maná , que renovás aquesta santa devoció (com está dit) y es la dita manera de dir lo dit Rosari cumplit , tota la Vida de Jesu Christ Redemptor nostre , dient lo Rosari ab un Pare nostre , y deu Ave Marias , y à cada Ave María , no dir sino fins *Ventris tui Jesus* , y après posen lo que de la Vida de Jesu Christ nostre Senyor volen contemplar , com per exemple dient : *Ave Maria &c. Jesus* : la qual vos anunciá lo Angel , certificantvos quel aviau de concebrer , y parir , estant Verge ans del part , en lo part , y despres del part , &c. Y porque lo dit Rosari va empremtat en pla , y en romans , y es comú , de ell no diré mes .

Una devota Senyora Espanyola , anomenada María , deya lo Rosari de aquesta manera : En la primera sinquantena , deya una Ave María à cada un dels seus sacratissims membres dels mes senyalats de la sua sacratissima Persona : la primera , al sacratissim Cos virginal ; la segona , als sacratissims ulls , la tercera , á las suas sacratissimas orellas , la quarta , als seus homes .

nestissims llavis , y boca , y de aquesta manera discurria per tots los principals membres de la Verge Maria , fins à cumplir tota la sinquantena. La segona sinquantena , deya en honor , y reverencia de la sacratissima Passió de Jesus Christ Salvador nostre , y discorria per tots los preciosissims membres de nostre Redemptor, atormentats en la dita Mort , y Passió , fins que cumplia la segona sinquantena , deya , si estava en la Iglesia , pensant en cada una de las Imatges dels Altars de la Iglesia , portant à la memoria los fets senyalats dels Sants , ó Santas de qui eran las ditas Imatges, y als Sants à qui mes devoció tenia , à cada hu deya una , ó molles Ave Marias , fins à donar cumpliment à la dita tercera sinquantena. Aquesta manera de contemplar , y dir lo Rosari, encara que sia per mes elevar lo esperit à devoció : pero tampoch es com la primera, segons que la Verge Maria mana quel digan , y demés de açó , es perillosa per las personas , que no son molt espirituals per la manera de contemplar en especial la primera sinquantena.

Altra Senyora Romana , dita Catharina la Bella , tingué altre manera de contemplar , y dir lo Rosari : que en la primera sinquantena pensava en la Infantesa , y Puericia de Jesus Christ Salvador nostre , així Infant , y Minyo lo contemplava crucificat , encara que no en la execució de la obra , pero alomeuos en lo pensament,

ment , en la Santissima Anima sua , lo que sempre sabé , y sentí la Passió , que li estava aparellada. En la segona sinquantena contemplava en la molt sagrada Passió de Jesu-Christ Salvador nostre , y en los Misteris de aquella , y en tot lo que passà en la dita Passió , segons la Santissima Humanitat sua. En la tercera sinquantena pensava en lo que Jesu-Christ Salvador nostre , segons la sua Santissima Divinitat (no perque patis en quant Deu) que no podia patir ; pero perque la Divinitat sua amava tant nostra humanitat , que si fos estada mortal , y poguera patir , haguera pres mort per nosaltres.

Lo gloriós Pare nostre Sant Domingo , doná en penitència á un Cavaller pera convertirlo , y reduhir al camí de la virtut , que prengués un Rosari de sinch colors , y en cada color contemplás , dient la particula , contemplació , ó memoria. Lo primer gra gros del dit Rosari , habia de esser de vidre de diversos colors per lo qual se entén la diversitat dels pecats , y de vidre ; perque aixi com lo vidre té apariència de valer alguna cosa , es no res , aixi lo pecat té apariència de valer algun tant , pero torna al home en no res ; y las deu Ave Marias significaven , que tots los pecats mortals , y qualsevulla de élls , que lo dit Cavaller habia commesos eran deu vegadas de major gravedat , que ell no podia pensar. Lo segon gra del Pare nos-

nostre havia de ser de color de cendra , lo qual significava la memoria de la mort , per la qual habem de esser tornats en terra, y cendra , y los deu grans xiquets de las Ave Marias de la mateixa color , significavan la memoria dels dolors , y perills de la mort , lo menor dels quals es major , que si essent Senyor del mon , lo hagues perdut. Lo tercer gra del Pare nostre havia de esser de coral, que es color de sanch , lo qual significava la rigurositat del judici particular à la hora de la mort , y del judici universal, y los deu grans xiquets de las Ave Marias de la mateixa color , es la memoria de qualsevol dels perills , que allí serán , es deu vegadas major, que ningun perill dels ques poden esdevenir à ningun home devant qualsevol Jutge mortal. Lo quart gra del Pare nostre havia de ser negre , lo qual significava las grans tenebras , y escuritat del infern , y los deu grans xichs de las Ave Marias de la mateixa color , significan, que la menor de las penas , y tormentos infernals es deu vegadas major , que tots los tormentos de tots los Martyrs , encaraque per ells meresqueren estar en la gloria , y ser deslliurats de aquellas penas. Lo sinqué gra del Pare nostre era dorat , lo qual significava la memoria que havia de tenir de la gloria sens fi , que tenen los Sants , y los deu grans xichs de las Ave Marias , significaban , que lo menor goig del Cel , es major , que tots los plahers , regalos,

los , y prosperitats , que hi ha hagut , hi haurá en lo mon. Y ab aquesta manera de contemplar , portá Sant Domingo al dit Cavaller á la virtut; pero encaraque aquesta manera sia molt profitosa , no es la que la Verge María vol ques contemple ; be es veritat , que al que per la memoria de aquellas sinch cosas , voldrá aportar divisat lo Rosari , no li aconsellaria jo may ; ans be li aconsellaré , que si ho pot fer lo aporte així divisat , ab tal que contemple la verdadera manera , que la Verge María vol , y á la que son donats los perdons , que es la ultima que posarém.

Lo Reverent Pare **Fra Albert Castellá de Venecia** , Frare del Orde de Predicadors , en lo Llibre , que ha compost en llengua Toscana del Roser , après de haber posat lo modo necessari de dir lo Rosari , y contemplar los quinze Mysteris de aquell , entreposá entre los quinze Mysteris , cent y sinquanta contemplacions , à cada Ave María la sua , comensant de que los Patriarchs , y Profetas demanavan la vinguda del Fill de Deu al mon , y discurriràt així per la Concepció , Nativitat , y Vida de la Verge María , com també per tots los Actes de la Vida , Mort , y lo demés de Jesu-Christ , y dels seus Sagrats Apostols , fins á la gloria particular dels Sants en lo Cel. Y perque lo sobredit Reverent Pare despen molts cartas en aquestas contemplacions , assí no diré mes , sino que aques-

a questa darrera manera de contemplar , com totes las altres que habém dit , no son de essència del Rosari , pera guanyar las Indulgencias , y perdons de dita Santa devoció , y Confraria , sino pera mes exercitar , y despertar á la devoció en los que tenen temps pera contemplar.

En un Llibre , dit *Despertador del Anima* se posa altre manera de dir , y contemplar lo Rosari , y comença desde la Encarnació del Fill de Deu , y á cada un dels quinze Mysteris deu contemplacions , y perque aquesta també te la sua fi , é intenció com las passadas , deixaréla que la vejen los que veurer la voldrán en lo dit Llibre .

Un Cavaller Espanyol feu un Rosari de sinquanta y sinch contemplacions de la Vida de Jesu Christ , y de la Verge María Mare sua , en Cobla castellana , aplicant á cada contemplació una figura de la Sagrada Escriptura : cosa cert de molta erudició , pero puix no es de la manera que convé pera contemplar , així com totes las que habém ditas , de ella no diré mes . Y pero , deixadas totes las sobreditas maneras , posarém assí la verdadera manera , y essència de contemplar lo Rosari , conforme al que la Verge María ha revelat , y en lo Monastir de Predicadors de Colonia , ahont està lo cap de aquesta santa Confraria del Rosari fouch ordenat , y per autoritat Apostolica confirmat .

CAP. II. De la manera de dir , y contemplar lo Rosari de la Verge María , conforme á la santa Confraria del Roser.

Deixadas donchs totes las sobreditas maneras de dir , y contemplar lo Rosari; dirém assí de la manera comuna , y essencial. Com aquesta santa Confraria , y devoció , y manera de orar , sia un exercici espiritual ab lo qual los Christians sobre tots los altres exercicis se deuen exercitar , y ocupar , com á cosa mes agradable á Deu nostre Senyor , y á la sua preciosissima Mare , puix los porta à la memoria los beneficis , que habem rebut de la sua ma, discurrent per los mes senyalats Actes de la Vida de Jesu-Christ nostre Salvador , y de la sua preciosissima Mare : Déu qualsevol Christiá ab devoció contemplar aquests quinze Mysteris , dientlos com se han de dir , debant de alguna Imatge de Jesu-Christ nostre Deu, ó de la sua preciosissima Mare. O si per ventura no está en lloch ahont algunas Imatges hi haja , pinte en lo seu enteniment una devota Imatge de Jesu-Christ , ó de la sua Sagrada Mare María , y agenollat debant de aquella, diga , contemplant , à part los sinch Mysteris de Goig , à part los sinch de Dolor , y à part los sinch de Gloria.

Y comensant primerament per lo Pare nostre, perque de Deu nostre Senyor habém principal-

palment de haber tot lo be , après per la intercessió de la Verge María , digas un Pare nostre , y deu Ave Marias , al primer Mysteri, que es la Encarnació , apres dirás altre Pare nostre, y deu Ave Marias , al segon Goig que es la Visitació de la Santissima Verge María à Santa Elisabet , y així en tots los altres Mysteris de Goig, Dolor , y Gloria. Y porque lo devot Christiá sentia alguna cosa dels Mysteris que allí diu, pot mentres diu lo Pare nostre , y deu Ave Marias , contemplar en lo dit Mysteri en la manera seguent. Los sinch primers Mysteris de Goig , porque en ells se contempla la molt desitjada vinguda del Fill de Deu al mon , fet home per nostra reparació , y perçó son anomenats Mysteris de Goig , porque portant à la memoria la dita vinguda del Salvador , dona alegria no sols als que estan en la terra , pero també als que estan en lo Cel, y aquests podense contemplar de aquesta manera. En lo primer Mysteri , que es la Encarnació del Fill de Deu, pots contemplar , quant gran fruyt aportá al mon la dita Encarnació , feta en lo Ventre Virginal de la Santissima Verge María , y lo goig, y alegria , que la Santissima Verge sentí , quant lo Angel Sant Gabriel , per voluntat , y ordinació de la Santissima Trinitat , portá la Embaixada dientli : Que havia de esser sola Mare en la terra de aquell , que tenia sols Pare en lo Cel , y essentli donat per senyal , com la sua Co-

sina Santa Elisabet havia sis mesos que estava prenyada del gloriós Baptista , donant la preciosissima Verge lo consentiment, y dient: *Ecce Ancilla Domini*, veus assí la Serventa del Senyor, &c. en aquell mateix punt tingué al Fill de Deu fet home en las suas Entranyas Virginals.

Lo segon Mysteri , es quant la Verge preciosissima tenint dins lo seu Virginal Ventre al Fill de Deu , aná à visitar à la gloriosa Santa Elisabet : pots contemplar la gran humilitat, ab que la Verge Santissima aná à visitar à Santa Elisabet , y que la Mare del Salvador del mon aná à casa de la Mare del criat , y com en saludant la gloriosissima Verge à Santa Elisabet , en aquell mateix punt fonch plena del Esperit Sant , y així mateix lo Fill que portava en lo Ventre , y com així plena començá à dir grans llahors de la Verge Santissima , dient-li: *Beneyta Tu entre totas , y sobre totas las donas , y beneyt lo fruyt del teu Ventre ; y de ahont meresch jo que la Mare del Senyor vinga à mi ?* Y com lo gloriós Sant Joan Baptista Infant de sis mesos, enclós en lo ventre de sa Mare , vehent present à son Deu , y Senyor , que també estava enclós en lo Ventre Virginal de María , se alegrá , puix que ab paraulas no podia alegrarse , fent reverencia dins lo Ventre de sa Mare , saludá à son Deu , y Senyor , y lo goig que la Verge sentí , ohint totas aquestas coses , puix veya comensarse à manifestar lo Mys-

Mysteri Sagrat de la Encarnació del Fill de Deu , ab lo qual goig cantá allí lo Cantich del Magnificat.

Lo tercer Mysteri es de la Santissima Nativitat de Jesu-Christ Salvador nostre ; pots contemplar lo gran goig , que la Verge Sagrada sentí , vehentse Mare de tant excellent Fill , y que juntament se veya Mare , y Verge abans , y en lo part , estant també Verge despres del part ; y lo goig que élla sentí , quant veu aquells Cors dels Angels , allí estant al Pesebre posats , adorant à son Deu , y Criador sent Infant per los homens , y quant ohí cantar : *Gloria en las alturas sia dada á Deu , y pau en la terra als homens de bona voluntat ,* y après quant veu venir los Pastors avisats per lo Angel , de la bona nova vingueren à adorar à son Fill preciós , y aixi mateix com los animals , que era la Mula , y lo Bou lo recreavan ab lo seu alé , per lo gran fret que feya , y adoravan com à son Criador , y en aquest Mysteri pots també contemplar , com los tres Reys del Orient , guiats per la Estela , vingueren à adorarlo en lo Pesebre apres de tretze dias que era nat son Deu , y Senyor , oferint or , com à Rey ; mirra , com à Home , que havia de morir ; y encens , com à Deu verdader .

Lo quart Mysteri de Goig , es quant la Verge oferi , y presentá , après de quaranta dias , al seu Fill preciós al Temple , y allí pots contemplar , com entrant la Verge preciosissima per

per lo Temple , aquell gloriós San Simeon, essent informat , que la Verge portava lo Fill, y lo Nom de ell era Jesus, que vol dir Salvador, tenint revelació certa , que aquell era lo Messias , que ell esperava pera consolació del seu Poble , lo demaná à la Verge , y ab moltes llagrimas , que procehien del gran goig , que ell sentia en veurer en los seus braços al de ell tant desitjat , comensá à cantar aquell dolorós Cantich de *Nunc dimittis* , y així com aquella Santa Viuda Ana , Mare de Samuel , digué també maravellas del seu Fill , y lo gran goig que la Verge Santissima sentí en odir aquestas coses , y la gran alegria ab que lo oferí al Pare Celestial , oferint ab ell dos parells de Tortolas , ò Colomins .

Lo quint Mysteri de Goig , es quant la Verge Santissima , après de tres dias , que habia perdut à son Fill preciosissim , essent ja de dotze anys , lo trobá en lo Temple responent , è interrogant als Doctors , y Savis de la Lley . Pots contemplar quant gran fou aquest goig , puig fonch gran lo dolor , que la piadosissima Mare sentí en aquells tres dias quel tingué perdut , y en especial trobantlo en lo Temple en mitg de Doctors , ohint , è interrogantlos , y ab quanta mansuetut digué la preciosissima Mare al seu gloriós Fill : Fill meu , perque ho habeu fet així de restarvos assi sens saberho nosaltres ? Perque Joseph , vostre Pare putatiu , y jo , tres dias

dias ha queus anam cercant : y lo Fill obedientissim sen aná ab ells , y lo gran goig , que la Mare sentí , quant ohí de la boca de aquells Doctors , y Savis , que aquell Minyó , que era son preciós Fill , habia de esser molt Sant home , puix que llavors , que no tenia encara sino dotze anys , ab tanta aguedesa habia respot , è interrogat las cosas altas de la Lley .

Los sinch segons Misteris , son dits dolorosos , perque en ells se contempla la cruel persecució , y dolorosa Passió de Jesu-Christ nostre Redemptor , en especial dels sinch principals , en los quals com à Home verdader escampà mes Sanch del seu Santissim Cos , pera redimir los homens . Lo primer Mysteri dolorós , es quant lo Redemptor nostre feu la Oració en lo Hort de Gethsemani , y com posat allí en agonía , suá suhor de Sanch , que corregué fins à terra : pots contemplar , ab quanta tristicia , apartat dels Deixebles , y Apostols , y prenenent als tres ; çó es , à Sant Pere , à Sant Jaume , y à Sant Joan , los digué : *Trista está la mia Anima fins à la mort* : esperaueme assí un poquet , fins que vaja , y fasse Oració . Y ab quanta agonía , y tristesia feu tres vegadas Oració al Pare Celestial , que si possible fos , passás ell aquell Calser de amargura de la mort , oferintseli devant tots los tormentos , è improperis que havia de passar , y oferintseli lo poch fruyt , que la sua Mort , y Passió habia de fer en aquells per

per qui moria , y principalment que eran los Jueus , oferintseli lo gran dolor , que la piadosissima Mare sua habia de sentir , en veurel aixì tant maltractat , y com per totas aquestas coses , en especial per la memoria del dolor de la Mare , vingué en agonìa , y suá voluntariament suhor de Sanch , al qual li aparegué lo Angel Sant Gabriel , confortantlo en quant Home , y digué la determinada voluntat del seu Pare Celestial , la qual era , que morís per salvar lo Llinatge humà .

Lo segon Mysteri es , del açotament en la Columna ; pots contemplar , com après de esser pres , y lligát , y deixat de tots los Deixebles , y après de esser aportat à casa de Anás , y allí li fonch donada la bofetada , y après de esser estat presentat à Cayfás , y allí indignament maltractat , abofetejat , escupit , y vituperat ; lo Divendres demati fonch aportat à casa de Pilat , y com après de haber fetas las diligencias que pogué Pilat , per veurer sil podia deslliurar , sabent que per sola enveja lo habian pres , y ve-hent que no podia , pera amansarlos maná quel portassen en lo Pretori , y que lligát à una Columna , lo açotassen : pots contemplar ab quanta mansuetut lo Anyell sens macula posat entre los llops se despulla la roba , y quanta vergonya sentì de veures desnú , y ab quanta furia aquells malvats Ministres lo prenem , y lligan molt fort , abraçat à la Columna , y com pri-

primerament ab unes cadenetas de ferro , après ab unes duras vergas , après ab forts cordells açotaren aquellas divinals carns , fins à donarli sinh mil, y tants açots, y ab quanta mansuetut, y paciencia los rebé , no obrint may la sua boca.

Lo tercer Mysteri dolorós , es la Coronació de Espinas : pots contemplar, com après de haberlo deslligat al Redemptor de la Columna, y éll ab molta vergonya anant cercant la roba pera tornarse à vestir , perque si sa Mare preciosissima estava allí nol vejés desnú , y com aquells cruels Ministres lo prengueren així desnú com estava , y posantli per escarn una roba bella de purpura, y assentantlo en una cadira , prengueren una dura Corona de setanta y dos espinas , feta de junchs marins, y lay posaren sobre lo cap , y après ab unes fortas canyas , perque entrassen **be** las espinas , pegavan sobre la Corona , y com de las feridas de las espinas eixia molta Sanch de aquell divinal Cap, y corria per sa cara, y coll , y com també après li posaren en la ma una canya , com à Cetro Real , y agenollantse aquells malehits ministres debant de éll , per escarn lo saludaban dientli: **Ave Rabbi**: y com après així açotat , y coronat de espinas , perque los Jueus tinguessen compassió de éll, Pilat lo tragué, hil mostrá als Jueus, dient: **Veus assi lo Home**: casi dient, si errat há, miráu si está ben castigat, y la gran vergonya, y afront que lo mansissim Anyell sentí vehentse

així

així despullat , y mal tractat , esser presentat pубlicament debant de tots los que allí estavan.

Lo quart Mysteri dolorós , es quant portá la Creu al Coll : pots contemplar , com après que Pilát veu , que ni per haberlo açotat , ni haberlo coronat de espinas , ni per haberlos dit , que no era rahó que crucificás à son Rey , ni dientlos , que ell lo soltaria , segons lo costum que tenen de demanarne un que estigués pres , fetas las festas Solemnes , y los Jueus tota via eridassen quel crucificás , y que mes volian que soltás à Barrabás , lo qual era Lladre , y matador , que no à Jesus . Pilát per satisfer à la petició , y voluntat dels Jueus , assentat en lo Tribunal , doná sentencia , que Jesus moris en Creu , crucificat entre dos Lladres ; y com lo gloriós Sant Joan , lo qual may lo habia deixat , aná á donar las novas à la Dolorosissima Mare , y pots aquí detenirte , contemplant la angustia , y dolor , que la afigida Mare sentí , ohint aquestas novas tant amargas , y com cuberta de dol , y accompanyada de Sant Joan , y de las duas germanas , y de María Magdalena , y de altres , aná envers al Mont Calvari , ahont sabía que habian de crucificar al seu precios Fill , y com arribant à ua cantó del Carrer de Amar gura ohí sonar una trompeta ab crida , dient : Com Pilat manava , que Jesus de Nazareth per avalotador , y escandalizador del Poble , fos crucificat entre dos Lladres , y la pena gran

que la Verge preciosissima sentí ohint aquesta
crida , y com aprés de haber passats lleugers los
dos Lladres , puix que altres los portaven las
Creus , Jesu-Christ Redemptor , y Salvador
nostre , portava la Creu molt pesada al Coll:
contempla , com desmayát de la mala nit , pas-
sada en tormentos , y escarnis , y desmayát dels
acots , y Corona de espinas , que habia escam-
pat molta Sanch , anava ja ab poquetas forças,
y que quant veu à la sua preciosissima Mare ,
la qual vehentlo venir tant mal tractat , corre-
gué , y se abraçá ab ell. Vehent així trista à la
Dulcissima Mare , se li endolçá lo cor , y per
lo semblant à la Mare , y los dos així affigits
se arrimaren à la Creu : pots contemplar la furi-
a ab que aquells Ministres apartaren à la
Mare del Fill , per temor que Pilat no revocás
la Sentencia , la qual habia per força donada:
comanaren la Creu del Salvador à Simon Ciri-
neu , y donen pressa que arribe al Mont Cal-
vari: y també contempla , lo plant , y dolor , que
mostravan moltas honradas donas , de la dita
Mare , y del Fill , accompanyant à la Mare , que
anava darrera lo Fill ; y com lo Redemptor
del mon se girá à ellas , dientlas : *Fillas de Je-
rusalem , no ploreu sobre mí , sino plorau sobre
vosaltres mateixas , &c.*

Lo quint Mysteri Dolorós , es quant lo Re-
demptor del mon fonch crucificat , y mort en
la Creu : pots contemplar com aprés de esser
arri-

arribats al Mont Calvari , despullaren ab mol-
ta furia al Redemptor , y com la roba se era ja
apegada ab la carn , y la Sanch dels açots se-
cada , y com al despullarlo així ab furia , las
llagas dels açots se renovaren , y torná à correr
de elles novament la Sanch , y lo dolor que de-
nou lo Redemptor sentí , per veures devant la
Dolorosissima Mare , y lo dolor , que la Mare
sentia , y lo plant que feya vehentlo tant mal-
tractat. Contempla també , com après de des-
pullat , estesa la **Creu en terra** , li manen aquells
cruels Ministres estendrerse sobre la Creu , y
com demanaren primerament la ma dreta , y
après la esquerra , après los dos peus junts , y
lo dolor , que à cada colp del martell sobre lo
clau ohia la Mare Dolorosissima , y com après
de clavat en le Creu , lo alçaren ab grans crits ,
y lo dolor , que lo Redemptor sentí en aquell
alçarlo , y assí contempla també lo dolor de la
Mare , las burlas , y escarnis , que los Princeps
dels Sacerdots , y altres lí deyan , fins el mal
Lladre , y las set paraulas , que en la Creu di-
gué , y com demanant beurer , li donaren ab
una esponja fel , y vinagre , encaraque no vol-
gué beurer ; y en cada cosa de aquestas con-
templa lo particular dolor de la Mare , y fi-
nalment contempla , com ab gran veu enco-
manant lo esperit seu al Pare , lo Salvador in-
clinat lo Cap sobre la ma dreta , casi despedint-
se de la Mare , que de aquella part estava , espi-
rá:

rá : y com se escurí lo Sol , y la terra tremolá ; y lo gran dolor que la Mare sentí de veurer à son Fill mort , y molt major aprés , quant ab la llançada après de ja mort , li obriren lo Costat dret , è hisqué Sanch , y Aygua , y finalment , quant lo devallaren de la Creu , hil posaren en lo Sepulcre .

Los tercers Mysteris se diuhen Gloriosos , perque en aquells se conté la Gloria del Redemptor Jesu-Christ , y de la Verge Mare sua , y així dient la tercera part del Rosari , los pots contemplar de aquesta manera . Lo primer Mysteri gloriós , es de la Resurrecció de Jesu-Christ Redemptor nostre : pots contemplar com aprés dels tres dias que habia estat en lo Sepulcre , y la Anima en los Llims , de ahont habia deslliurats als Sants Pares , hisqué plena de gloria del Sepulcre , restant lo Sepulcre tancat ; y sigillat ; com á las horas maná al Arcan- gel Sant Gabriel , que anás à donar las novas de la sua gloriosa Resurrecció à la sua preciosissima Mare , y lo goig , que la Verge Santissima sentí ab las tals novas , y com lo Redemptor del mon , accompanyat de aquells Sants Patriarcas , y Profetas , que habia deslliurats dels Llims , entrá en lo Retret de la Verge preciosissima , y lo goig que sentí en veurer resuscitat aquell precios Fill seu , al qual habia vist tres dias habia tant mal tractat , y lo veurer tots aquells Patriarcas , y Profetas , y la hon-

ra , que tots li feren , y ella à ells.

Lo segon Mysteri gloriós , es de la Triunfant Ascenció de nostre Redemptor : pots contemplar , com aprés de quaranta dias resuscitat , en los quals habia informat als seus Sagrats Apostols de tot lo que convenia , per fundar per tot lo mon la Santa Mare Iglesia , y habentlos alegrats ab la sua presencia , y en especial à la sua Santissima Mare , com lo dia que sen ha gué de pujar al Cel , estant menjant los Sagrats Apostols en lo Cenaculo del Mont de Sion , los aparegué , y digué com aquell dia sen habia de pujar al Cel , que sen anassen al Mont Olivet , perque de allí sen habia de pujar al Cel . Y com anats en companyia de la Verge preciosissima al dit Mon Olivet , los torná à apareixer , y allí en especial aconsolá à la Mare , y aprés à tots , despedintse de tots , ab sa propia virtut sen pujá per los ayres al Cel , ab gran companyia de Angels , y de Sants , y ab la grandissima suavitat de musica Celestial : pots contemplar lo dolor que tots sentiren , en especial la Mare Santissima , quant veren apartar dels seus ulls à Deu , y Senyor nostre , y à la Mare Santissima al seu amat Fill : pero per altre part pots contemplar lo goig , que los Sagrats Apostols sentiren en pensar , que aquell Senyor , y Mestre seu , ab tant gran triunfo sen era pujat al Cel , y lo goig també , que la Mare preciosissima en veurer lo fruyt de las suas Virginals En-

Entranyes , per unió hypostatica , ab la Divinitat , ab tant gran solemnitat , y triunfo era accompanyat al Cel , pera que assentat à la madreta del Pare , prengués posessió del Regne del Cel , y de la Terra , y fos de allí avant adorat per Deu , y Senyor de tots.

Lo tercer Mysteri gloriós , lo qual es la Vinguda del Esperit Sant sobre los Sagrats Apòstols : pots contemplar , com tots los deu dias , aprés de pujat Jesu-Christ al Cel , perseverant tota aquella Sagrada Companyia en la Oraçió esperavan ab molt gran desitg la vinguda del Esperit Sant ; y com al darrer dia , que fonch lo Diumenge , à hora de Tercia , vingué lo Esperit Sant , en figura de llenguas de foch , y com los esforçá , confortá , y ensenyá à tots ells , y lo goig gran que la Verge Maria sentí , quant veu que ab aquella vinguda del Esperit Sant , son Fill preciosissim se mostrá verdader Deu , y que també ab aquella vinguda , lo mon tot vindria en la coneixensa de nostre Deu , y així entrarian molts en lo Cel , lo qual son Fill ab la sua mort , y passió habia obert . Y lo goig que ella sentí en ohir parlar à tota aquella Santa Companyia , la diversitat de totes las llenguas en un esperit , pera donar à entendrer , que ab la gracia del Esperit Sant , tots haurém de esser units en una Fé , y en una Iglesia .

Lo quart Mysteri , que es la Assumpció de la

la Verge María : pots contemplar , com la Verge María , cumplits dotze anys , après de la Ascensió del seu gloriós Fill , condescendent lo Fill preciós als prechs de ella , la feu avisar per lo Arcangel Sant Gabriel del dia de la sua dolsa mort , y com ja estavan allí los Sagrats Apostols : Ella los informá de la sua partida , y lo Fill preciosissim ab tota la companyia dels Angels , y Sants , devallá ab gran resplendor , y així morí la Verge sens dolor ningun , y lo Fill portá la Anima de la sua Dulcissima Mare à la gloria ; y com après de tres dias , per donar cumplida gloria à sa Anima , y al Cos , feu lo Fill gloriós que sa Mare resuscitá , y puijá en Cos , y en Anima al Cel , y la collocá en la gloria , sobre totas quantas puras criatures hi ha hagut , ni haurá : pots assí contemplar la inefable gloria que sentí , vehentse en Cos , y Anima collocada en lo Cel , junt à son gloriós Fill , y Deu .

Lo quint Mysteri , es de la Coronació de la Verge María : pots contemplar com après de haber estada pujada en Cos , y Anima al Cel fonch coronada per tota la Santissima Trinitat , per Reyna del Cel , y Terra , y per Advocada dels Pecadors : pots contemplar quanta gloria sentí , y ab quanta caritat mirá per lo profit dels que lo seu socós , y ajuda demanen , y en especial dels que li son devots .

Y si nosaltres Christians , aquestos Mysteris així

ají contemplám , los asseguro que tindrém
gran consolació espiritual , y alcançarém de la
Verge María molts favors , per medi de aques-
ta Santa devoció.

Y porque es necessari que sapian los que en
aquesta santa devoció no están exercitats , han
de saber , que la Verge María , ni los Instituts,
ni aquesta santa Confraria , ni los que los Pa-
pas han confirmat , no obligan al Christiá per
guanyar pera sí , ò per los Difunts perdons , è
Indulgencias à aquesta Santa Confraria otor-
gats , à que cada dia haja de dir lo Rosari entér,
de quinse desenas , ò que diga una part , sino
ques diga cada semana una vegada lo dit Ro-
sari de las quinse desenas : ara sia tot junt , ara
sia en dos , ò tres dias , encaraque almenys cada
dia se deu dir una part del Rosari , y contemplar
los sinch Misteris : de manera , que lo Diumen-
ge , lo qual es dia en que lo Christiá ha de estar
ocupat mes en lo servey de Deu , se diga tot lo
Rosari cumplit , y contemple tots los quinse
Misteris , y en la semana ques dirá dit Rosari ,
contemplen cada dia aquells sinch Misteris
de aquesta manera . **Lo Dilluns** , y **Dijous** , los
primers sinch Misteris , què son de Goig , los
quals son la Encarnació , la Visitació de Santa
Elisabeth , la Nativitat de Jesu-Christ , quant
fonch oferit al Temple , quant après de tres
dias perdút , fonch trobat en lo Temple . **Lo Di-**
mars , y **Divendres** , los sinch Misteris Doloro-

sos. Lo primer , la Oració del Hort. Lo segon, lo Açotament. Lo tercer , la Coronació de Espinas. Lo quart , quant portá la Creu al Coll. Lo quint , quant fonch Crucificat. Lo Dimecres , y Disapte los sinch Mysteris de Gloria, que son : La Resurrecció. La Ascenció. Quant vingué lo Esperit Sant. La Assumpció de la Verge María. La Coronació de la Verge María.

Y perque alguns tenen devoció de dir lo Rosari , y contemplar en breu los dits Mysteris, oferintlo á la Verge María , lo que llargament atrás en aqueix mateix Capitol he posat ; perque los que mes breument lo voldrán contemplar , y oferir pugan , he posat assí en cobla Catalana un modo breu de contemplar , y à cada cobla la Imatge que lo tal Mysteri representa, pera que mes se exercite , y moga la devoció de la manera seguent.

*Las duas primeras Coblas son una Invocació de la Verge
María Senyora nostra pera introducció del Rosari.*

De totas las donas la Flor
olorosa Clavellina
Lliri blanch, del qual olor
oconsola al pecador,
suau Rosa, y sens espina:
Verge , y Mare Divina
de Deu Tabernacle vér,
á ma llengua encamina,
que pera dir sia digna
los Mysteris del Roser.

Y puix sëpre gallardonas
als q servirte mereixen,
y entre ells mes abonas
devât Deu à las personas
quel Rosari te ofereixen.
Los Mysteris jo diré
de Goig, Dolor, y Gloria,
y en ells contemplaré,
y contemplantlos , lloaré
vostre triunfo, y victoria.

Los

Los sinch Mysteris de Goig, lo Dilluns, y Dijous.

Lo primer dels Goigs sentireu,
Porta del Ciel molt Sagrada,
quant lo Fiat proferireu
y al Angel consentireu
á la Real Embaixada:
Y tenintvos per Criada,
y Serventa del Senyor,
meresquereu ser prenyada,
Verge, y Mare Immaculada
del ques de tots Criador.

Un Pare nostre, y deu Ave Marias.

Lo

Lo segon Goig vos doná
 la Visitació Sagrada,
 quant Elisabeth mostrá
 del que tot lo Mon criá
 Vos estaveu prenyada:
 Y del dó que resultá
 de Deu en Vos Encarnát,
 en la Mare , y Fill passá,
 que ella allí profetá,
 y fonch lo Fill Santificat.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Sen-

En
Sentireu ab gran rahó
lo tercer Goig major,
quant sens dolor, ni passió,
sens alguna corrupció
nasqué de Vos lo Senyor:
Aqui los Angels baixaren
à servirvos, Verge pia,
la nit en dia tornaren,
y senyals al Mon donaren,
que era nada la alegria.

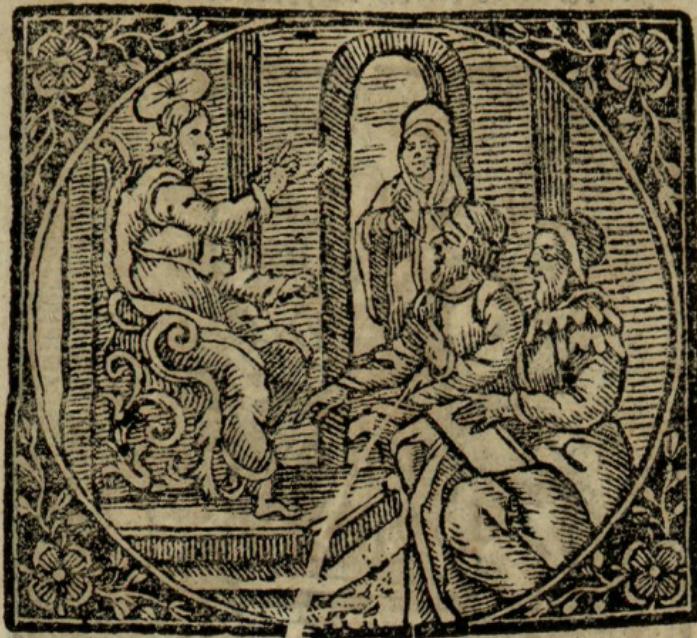
Un Pare nostre, y deu Ave Marias.

En

En lo Temple ahont partireu
 pera ab la Lley cumplir,
 quant vostre Fill oferireu,
 lo quart Goig Verge sentireu
 per lo que ohireu allí dir:
 Car moltas cosas contaren,
 Anna Viuda , y Simeon,
 del Xich , al qual adoraren,
 y esser ell , molt clar mostraren,
 Rey , y Senyor de Sion.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

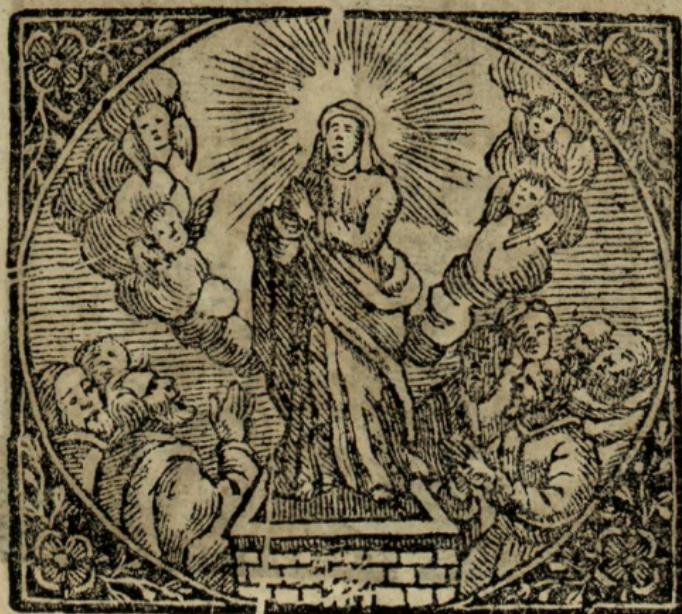

No menor que los passats,
lo sinqué Goig jo contemclo,
quant tres dias ja comptats
Vos , y lo Espós fatigats,
trobàs allí dins lo Temple:
Al Fill que perdut se era,
pera guanyar los perduts,
lo qual essent qui ell era,
escoltantse estigueren
los mes Sabis , y Sabuts.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

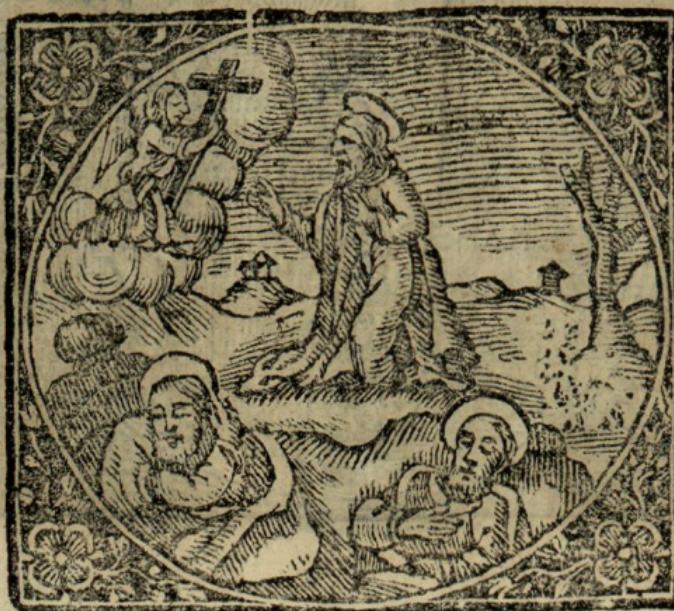
Ofer-

Oferta dels sinch Mysteris de Goig.

Per aquestos Goigs molt Sagrats,
que assí, Verge, os oferesch
me sian en Goig tornats
los tormentos, y mal debats,
que pér mos pecats meresch:
Goze lo meu esperit
en los vostres Goigs pensant,
perque quant vinga la nit
de la mort sense despit
al Cel men puje gozant.

Los sinch Mysteris de Dolor, lo Dimars y Divendres.

La primera gran Dolor,
que assí contemple plorant,
es de la mortal temor
y de sanch pura la suhor,
que suá Jesus orant:
La qual ja en la agonía
de la mort , que fatigava,
vostra pena mes sentia,
que tot quant passat habia
en la mort , que així esperava.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

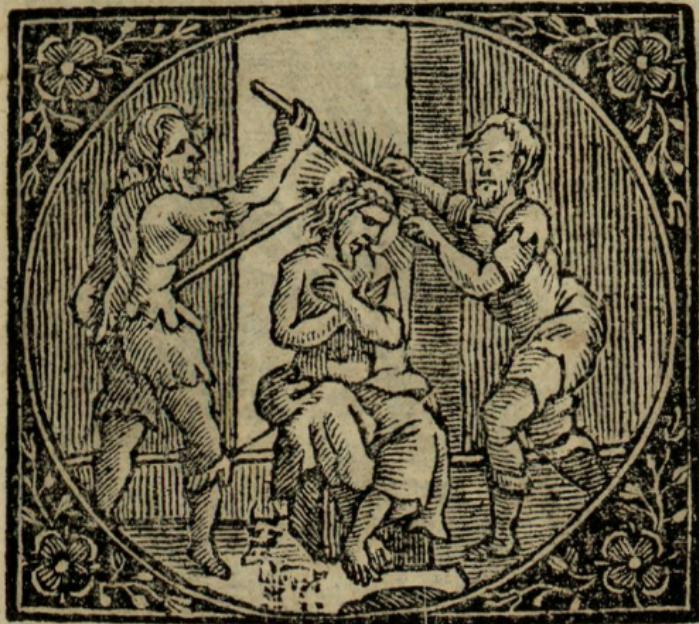
H

En

En vostra Anima causá
 la segona gran dolor,
 Pilat quant lligat maná
 à la Columna , y açotá
 à nostre Deu , y Senyor:
 Aquestos açots rebé
 lo sens culpa , y ver Anyell
 per nosaltres segons fe,
 fossem plens de tot de be,
 y deslliurats del flagell.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

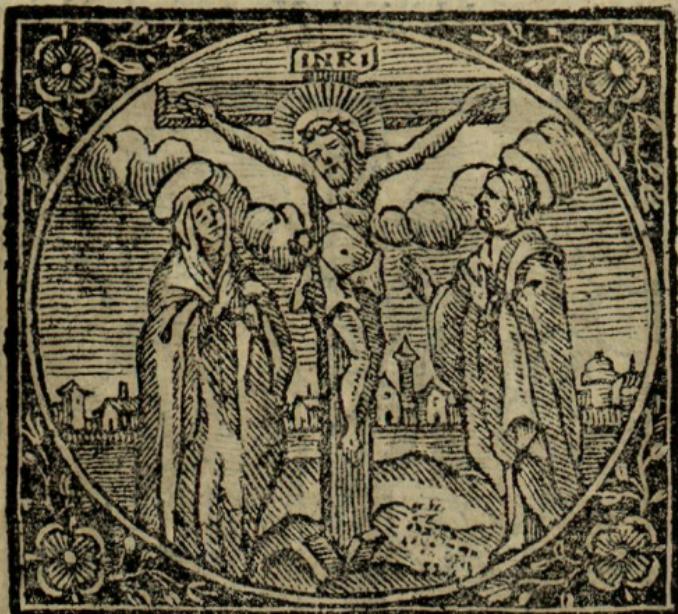
Lo tercer Dolor entona
la gent iniqua , y sens lley,
quant la Divina Persona
dura de espinas Corona
li posaren com à Rey:
Ahont quantas punxas clavaren
lo Cap Sant , y Divinal,
tantas sagetas passaren,
que mes mort , que viu deixaren
lo vostre Pit virginal.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Lo quart Dolor jo implor
plena de molt gran tristura,
quant al be nostre , y Tresor,
abraçareu ab gran plor
en lo Carrer de Amargura:
Allí los dos aflligits
quant lo un al altre os vereu,
restareu tant sens sentits,
que casi ja esmortuits
devall de la Creu cayguereu.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

La Dolor quinta , y mes greu
que per Vos Verge passá,
fonch quant posat en la Creu
vostre Fill cridant gran veu
devant de Vos espirá:
Y lo dolor vostre sentiren
totas las cosas criadas,
que las pedras se feriren,
los sepulcres se obriren,
las llums del Sol apagadas.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Ofer-

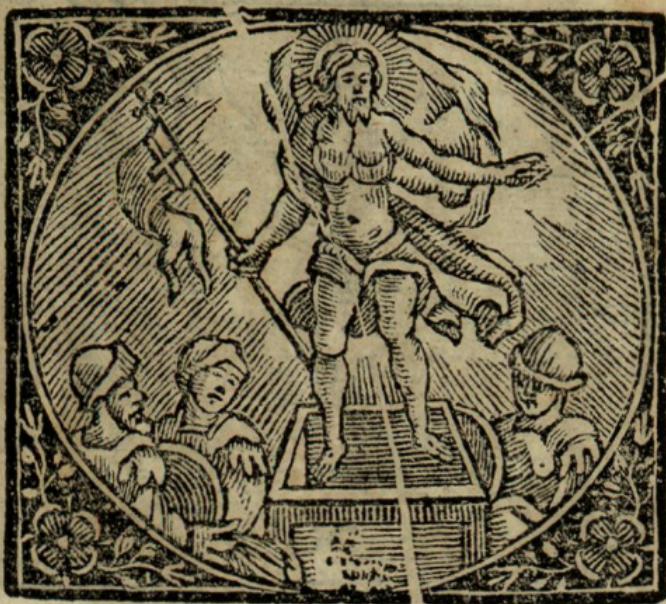
Offeriment dels sinch Mysteris de Dolor.

Per aquestos sinch Dolors

socorreu , Verge serena,
mostrant los vostres favors,
en mas ruinas , y temors,
y en tota cosa de pena:
Feu sentir à la anima mia
los Dolors , que Vos sentis;
perque après sens porfia,
goze de aquesta alegria,
que teniu en Paradis.

Los sinch Mysteris Gloriosos, lo Dimecres, y Disapte.

Lo primer que es anomenat
en los Mysteris de Gloria,
es lo triunfo Sagrat
de Jesus resuscitat
de la mort ab gran victoria:
Lo qual ab los que deslliurá
vingué à vostra presencia,
hil plant en plaher torná,
y tota dolor llevá,
que habia causat la ausència.

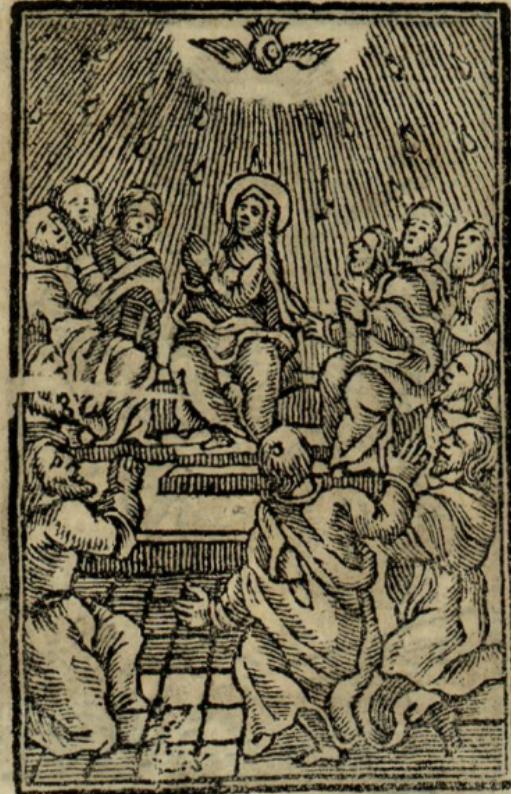
Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Lo

Lo segon molt Gloriós,
 lo qual dich be contemplant,
 fonch quant ja al seu repós
 vostre Fill tant generós
 sen pujá Vos ho mirant:
 Ahont totas las Gerarquias
 hisqueren à accompanyar,
 los uns cantant melodias,
 altres fent grans alegrias,
 perque lo vehian pujar.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Lo tercer nos fa sentir
 aquella dolça Embaixada
 del Esperit Sant à ungir,
 y dels seus grans dons umplir
 à la sua Gent triada:
Ab lo qual los Pecadors,
 que fins allí no saberen,
 foren tant Savis Doctors,
 que dotze Predicadors
 contra tot lo mon pogueren.
Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

La

La dolça mort , y sens pena
 la qual aquins representa,
 en la qual Verge serena,
 foreu de dolor agena,
 quant ho sou de culpa exempta;
 Llavors la Anima gozá
 sa Gloria sola sens par,
 si be , que tantost torná
 al cos , y ab ell pujá
 dalt al Cel pera regnar.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

Vos-

Vos tra gloria consumada
lo quint molt clar nos amostra,
quant foreu tant sublimada,
y en la gloria Coronada
per ser Senyora nostra:
Y aquells que son culpats
vos tenen per Advocada,
fent que tots los seus pecats
sien de Deu perdonats,
y la gloria otorgada.

Un Pare nostre , y deu Ave Marias.

OFER-

OFERTA DELS MYSTERIS GLORIOSOS.

PEr aquestos sinch de Gloria,
 Gloriosa Reyna vos demán,
 que tingau de mi memoria,
 perque sia en la Gloria
 rebut , ahont los Justos van:
 Y puix del mon sou gloria clara,
 que la gloria me otorgueu,
 fent al dimoni empara,
 y la vostra alegre Cara
 en la gloria me mostreu.

CONCLUSIO DE TOT LO ROSER.

SUplicvos Reyna, y Senyora,
 per aquest molt Sant Roser,
 que siau ma Protectora, sirioig d'usteV
 him deslliureu cada hora sinistreV
 de tot contrari poder. paroig tnsop
 Posau tanta perfecció sirioig el ns V
 en tot quant jo assí faré, est. tsa 197
 que per vostra intercessió ellistopa
 meresca en gallardó aoz teniu
 Paradís , quant moriré. Amen. est. qd. de Dns d'abundia

Aquest modo de dir lo Rosari, no sols es aprobat per la Santa Iglesia Catholica Romana, com se ha dit, sino també per lo Sant Pare Alejandro VII. ab son Breu Apostolich, dat en Roma, als 28. de Maig de 1664. que se troba en lo tomo quint dels Butllaris *Constitució 152.* prohibí un nou Rosari Serafich de nou Novenaris, y sa predicació de altre qualsevol manera, junt ab la pintura, en la qual la Beataissima Verge María doná lo Rosari al Pare Sant Francesch, y Santa Clara, y lo Sagrat Concili de Trento, *Sess. 25.* de la Veneració de las Imatges, prohibeix totas las novas inordinarias, è insolitas pinturas, y també lo Sant Pare Urbano VIII. en la *Constitució 163.* de 15. de Mars de 1642. que se troba en lo tomo quart Butllari, encarregant la observancia á la conciencia dels Prelats de qualsevols Iglesias, castigant severissimamente als inobedients, y transgresors, com en ditas Constitucions se conté.

DISTINCCIÓ III.

EN LA QUAL SON POSATS MOLTS
Miracles , que la Verge María ha obrat en di-
versos temps en los seus dévots ; per virtut
del Sant Roser , y augment de la dita
santa devoció.

CAPITOL PRIMER.

*EN LO QUAL SE MOSTRA LA DIGNITAT
del Roser , y efecte de aquell , segons se
podrá veurer en sos Miracles.*

NO sens causa la Reyna dels Angels la Ver-
ge María Senyora nostra volgué , que
aquesta santa devoció del Psaltiri , ò Roser se
digués á semblansa del Psaltiri del Real Profe-
ta Davit , no sols perque així com Davit en-
trava en lo seu Psaltiri , è instrument de deu
cordas , y cent sinquanta Psalms , així en aques-
ta devoció dient los devots cent sinquanta Ave
Marias , de deu , en deu. Pero com princi-
palment lo Psaltiri de Davit era un compendi
verdader de tot lo que de Jesu-Christ estava
profetizat , així en aquesta santa devoció hi ha
un compendi de tot lo que los Profetas cregue-
ren , que estava encara pera venir , ja cumplit,
y posat en efecte : es á saber , la vinguda , la
mort , y tot lo demés , que Jesu-Christ Redemp-
tor nostre cumplí , fins que aportá la sua precio-
sissima Mare al Cel pera regnar.

Y no sols per açó , sino que segons diu Sant Agusti , en llahor del Psaltiri de Davit , que es cantar suau debant nostre Deu , lo qual llança tot pecat , alcança , y ensenya la virtut , y vincle de caritat , neteja la boca , alegra lo cor , ennobleix al home sobre los sentiments , destrueix tot mal , ensenyans perfecció , mostrans las cosas altas , hins dona lo desitg de tot lo Celestial , uneix la sensualitat ab la rahó , castiga la juventut , y dona lo Regne del Cel sobre la terra , y altres molts grans cosas que lo Sant diu. Així també , aquest Sant Rosari es lo quens procura amar ab nostre Deu , y ab lo prohisme : ell es lo quens fa haber infinitas merces de Deu : ell es lo quens ensenya quant favorable es la Verge Maria als seus devots , com llargament en tota aquesta Distincció , y en los Miracles está escrit , fets per virtut del Roser ; perque vehent los que no son tant devots , los maravillosos efectes de aquell , se moguen à tenirli molta mes devoció , y dirlo ; y los que son ja devots se confirmen mes en sa devoció .

PRIMERA PART DELS MIRACLES.

CAP. II. *De com la Verge Maria Senyora nostra , als devots del seu Sant Roser honra , y magnifica.*

En un Monastir del Orde de Sant Benet , anomenat Dolo , edificat en honra de la Verge Maria , habia un Monjo anomenat Justio ,

lo qual ohint à un Arquebisbe , que venia de visitar la Terra Santa , que la principal devoció de ella , era honrar , y lloar lo nom de María ; es de la manera seguent : es à saber , que à la primera lletra del dit Nom , que es la M, deyan lo Cantich del *Magnificat* , à la A , lo Psalm : *Ad Dominum cum tribularer* , à la R, *Retribue servo tuo* , à la I , *In convertendo* , à la darrera A , *Ad te levavi oculos meos* , y à la fi de cada Psalm deya lo vers *Post partum*, &c. , y la Oració *Concede nos famulos tuos*. Lo dit Monjo digué aquesta devoció tots los dias de sa vida , y esdevingué que morí la Vigilia de Sant Andreu , del any 1186. Llevantse los Frares à Matinas la dita nit , y comensadas ja las Matinas , lo Superior de dit Monastir , per mirar si faltava algun Monjo á las ditas Matinas , anà ab un llum mirant tot lo Cor , y veient que no faltava ningú sino lo dit Justio , o Javerto , lo qual era jermá carnal de dit Superior , com era tant devout , y vehent que faltava , tingué per cert , que no era sens molta causa , y per saber-ho prengué llum en una llanterna , y aná à cercar lo dit Monjo al dormidor , al lloch ahont lo habia vist à la entrada de la nit anantsen à dormir , y arribant al llit ahont estava , trobal mort sobre lo llit , y veu una cosa maravillosa en la boca , ulls , y orellas de dit Monjo , vehé , que habia eixit de la boca del mort una molt gentil Rosa , y altres quatre Rosas de la

ma-

mateixa gentilesa en los dos ulls , y en las dos orellas , y sobre cada una Rosa de aquell , veu escrit en lletras de or , à la primera lletra lo Santissim Nom de María , lo primer vers del Cantich *Magnificat* , y sobre la Rosa del ull dret veu escrit de la mateixa manera la segona lletra , que es A , ab lo primer vers del Psalm : *Ad Dominum cum tribularer* , &c. y en la Rosa del ull esquerra , veu de la mateixa manera la tercera lletra , que es R , y lo primer vers del Psalm *Retribuere* , &c. y en la Rosa de la orella dreta , veu la quarta lletra , que es I , y lo primer vers del Psalm : *In convertendo* , &c. y en la Rosa de la orella esquerra , veu de la mateixa manera la quinta lletra , que es A , y lo primer vers del Psalm : *Ad te levavi oculos meos* , &c. Vehent donchs tot açó lo dit Superior , y espantat de tants grans maravellas , anassen corrent al Cor , y acabadas las Matinas , contá lo que habia vist als Frares , los quals anaren , y vista per ells tant gran maravella , no gosaren tocar al dit Monjo , ans avisaren al Arquebisbe , fentli à saber per orde de tot lo que passava , lo qual donant molts gracies à Deu nostre Senyor , y à la sua preciosissima Mare , se alegrá en extrem del miracle , vehent com la Verge María remunera , y paga als seus servents , y devots . Y venint lo Arquebisbe al dit Monastir , vestit de Pontifical , y ab solemne Professó , y molts llums de antorxas , y encens de suau olor , arri-

baren al llit del Sant Monjo Justino , y tragué la Rosa que li exia de la boca , la qual facilment seguí , y així fresca , y gentil com estava la posá en un cristall ab molta reverencia , y feulo posar en lo Altar de la sua Cathedral, pera que tots la vessen , en testimoni del miracle : pero totas las altres Rosas , així com foren tretas dels ulls , y orellas , se tragueren , y perderen la gentilesa , que abans tenian , y lo Arquebisbe sen portá lo Cos del dit Monjo à la Iglesia Cathedral , y lo feu soterrar devant lo Altar Major de ella , ahont pera mostrar la pietat , y clemencia de la Verge María , y lo merit , y gloria dels seus devots , Deu nostre Senyor obrá ; y així allí per intercessió del dit Sant Monjo se feren molts miracles. De aquest miracle prengué un Reverent Pare de nostra Religió de Predicadors , devoció , y modo de venerar lo Sant Nom de María , posan thi Antifonas , y fent oració particular per cada hu, de la manera seguent.

M

Magnificat, anima mea Dominum , &c. Antiphona. María Virgo semper lætare , quæ meruisti Christum portare Cœli , & terræ Conditorem , quia de tuo Utero protulisti mundi Salvatorem.

A

Psaml. Ad Dominum cum tribularer , &c. Antiphona. Ave Stella Matutina , mundi Princeps,

ceps , & Regina , sola Virgo digna dici contra
tela inimici , clypeum pone salutis , tuæ titu-
lum virtutis. O Sponsa Dei electa , esto nobis
via recta , ad æterna gaudia.

R

Psalm. Retribue servo tuo , &c. *Antiphona.*
Regali ex progenie María exorta refulget , cu-
jus precibus nos adjuvari mente , & spiritu de-
votissimè possimus.

I

Psalm. In convertendo , &c. *Antiphona.* Ista
est speciosa inter filias Hierusalem , sicut vi-
distis eam plenam charitate , & dilectione in
cubilibus , & in hortis aromatum.

A

Psalm. Ad te levavi oculos meos , &c. *Antiphona.* Ave Regina Cœlorum , Mater Regis
Angelorum , ô María Flos Virginum velut Ro-
sa , vel Lilium , funde preces ad Filium pro sa-
lute Fidelium. ¶ Sancta Dei Genitrix Virgo
semper María. R. Intercede pro nobis ad Do-
minum Deum nostrum.

O R A T I O .

Deus , qui Gloriosissimam Virginem Ma-
riam Matrem suam , Angelo prænun-
tiante Mariam nominari voluisti : concede
quæsumus , ut qui dulce Nomen Mariæ implor-
ant , perpetuum sentiant tuæ benedictionis
effectum. Qui vivis , & regnas Deus , &c.

CAP. III. Com la Verge María castiga als inde-vots de la devoció del Sant Roser.

PRedicant lo gloriós Pare Sant Domingo Fundador de la Orde de Predicadors , en la Ciutat de Albi ab molt fervor, y vehent que la paraula de Deu per la sua boca no feya fruyt en las Animas dels qui ohien , clamaves greument de sí mateix ab la Verge María , la qual li aparegué , y digué: Not afigescas , nit maravelles per açó fill meu Domingo , puix que has llaurat en terra sens humitat , y molt seca, y vull que sapias , que quant Deu Omnipotent hagué de formar lo mon , enviá primerament la pluja molt saludable , y profitosa : es à saber, la Anunciació , y Salutació Angelical , la qual fonch à mi feta : ab açó se seguí lo maravellós profit de la Redempció. Així ara si vols que la tua predicació sia profitosa à las Animas , predica lo meu Rosari , ahont està la dita Salutació , y farás molt profit en las gents. Lo qual ohit per Sant Domingo , cumplí ab molta obediencia , y devoció lo que li era estat manat. Y com un Bisbe molt docte , y ple de sapiencia mundana , ohís predicar al gloriós Sant Domingo lo dit Roser , començá à riurer , y burlarse de ell, dient que errava molt en deixar las cosas altas , y de ciencia , y los secrets de las Escripturas , his posava à sermonar cosas poquetas,

tas , y Oracions de bells , y simples personas. Pero la Verge María , la qual no consentí lo desfavor del seu Sant Roser , ni que fos menys- preat lo seu Sant Sirvent Domingo , mostrá al dit Bisbe una visió de aquesta manera. Veyes ell ab altres molts en un Riu molt fondo en gran perill , veu com lo gloriós S. Domingo feya un pont molt fort , y segur pera passar lo dit Riu , en lo qual pont , hi havia cent y sinquanta Torras , y veu així mateix , que los que à las ditas Torras se acostavan , eran deslliurats del dit perill , perque allí molts los donavan la ma , hils treyan del Riu , y veu que allí eran recreats del cansament , y fam , calents , y escalfats del fret que portavan , assegurats del perill que habian passat , y entre los que així anavan al dit pont , aná també lo dit Bisbe , y veu que lo gloriós Sant Domingo li doná la ma , y al tra- gué del perill del Riu , y al portá à un Jardi , ò Hort molt graciós , tot ple de rosas , y flo's , en mitx del qual estava la Verge María , sentada en un molt rich estrado ab nostre Senyor Deu Jesu-Christ , son Fill xiquet en los seus braços virginals , y veu com de sa ma santissima donava à cada hu dels qui per lo dit pont passavan , una molt gentil guirlanda , y Corona de rosas , hils prometia , que finalment los donaria altres sens comparació millors ; los quals rebudas las ditas Coronas , veu que ab molta reverencia , y honra se humillaven devant los glo-

gloriosos peus de la Verge María , y sen ana-ren donant moltas gracias al gloriós Sant Do-mingo , perque habia fet lo dit pont. Y com lo Bisbe se acostás entre altres , y esperás rebrer la sua Corona , com cada hu dels altres , rebé una mansa , y molt amorosa reprehensió de la boca de la Verge María , la qual li parlá, dientli : No menysprehes de vuy en avant al qui fa aquest pont, ab lo qual tants se salvan , y salvarán de la perillosa fondura , que passan los que anant navegant per lo mar de aquest mon- ni desfavorescas , ni destorves á ningú de la devoció del meu Rosari ; perque ab tants gen-tils Coronas com tu veus los pago jo , ans se-gueix tu de assí avant la Doctrina del meu criat , y fill Domingo, not carregues , nit afro-nites de portar lo meu Rosari pera dirlo. La qual amonestació ohida ab molta humilitat per lo Bisbe , prometé à la Verge María ab molt sen-cer cor , de fer lo que manava , y així ho feu.

Pero aprés passant alguns anys ab altres ocu-pacions , ò descuyts , afluixá en la dita devoció, y ab molta tibiesa : no cuydá de ella, com debia ferho , per la qual cosa rebé molts treballs , y passá moltas guerras , y persecucions. Y com una vegada molt aflictit , se posá à dir lo Rosa-ri, y se encomanás à la Verge María, veu en vi-sió , que li apareixia que estava entre moltas montanyas , y que estava allí enfangat en un gran fanch , del qual casi no podia eixir , y veu tam-

també à molt dels seus enfangats ab sí , los uns fins à la cintura , los altres fins al coll , y alsant los ulls al Cel lo Bisbe , veu à la Santissima Verge María , y al gloriós Sant Domingo , que baixavan envers ells una gran cadena de argent , en la qual hi havia cent y sinquanta eslabons , y entre ells quinze anells de or molt grans , y richs , y veu com la Verge María , y Sant Domingo ab la dita cadena treyan à molts del fanch en que estaven , y als pujaven à la muntanya , ahont eran molt ben rebutz , netejats , y recreats . Y com lo dit Bisbe se prengues de la cadena , y fos tret del dit fanch , y portat dalt à la muntanya ahont la Verge María estava , ohí , que la dita Senyora li digué : Perqué tant lleuger , y facilment me oblidadas ? Ja donchs avisa , y pren exemple , perque sapies que sens mí , may haurás ningun be . Y així ab aquesta visió segona , lo Bisbe fonch confirmat per perseverar en lo proposit , y així perseverant en ella , tingué facilment molta pau ab sos enemichs , y fonch de allí avant molt devot . Y perque mes se encengués à dir , y predicar , y mostrar à altres aquesta santa devoció , veu la tercera visió , que es la seguent . Una vega- da deya en la Iglesia lo Rosari , y veu que un Angel vingué , y li prengué molt amorosament lo Rosari , que tenia en las mans , hil portá à la Verge María , la qual ab las suas santissimas mans , com per un collar , sel posá en lo seu pre-

preciós Coll , y veu que los grans de dit Rosa-
ri se habian tornat en esmeraldes, y cefirs, y car-
buncles , y altres pedras preciosas , las quals
com à estelas molt resplandents illuminavan
tota la Iglesia , y ab açó ohí que digué la Ver-
ge María al Angel : Dirás à aquell Bisbe , que
ja es mon Capellá , quem envie molts Rosaris
tals com aquest , y que procure que altres mels
envien , y que ab açó será feta la amistat entre
mí , y ell molt ferma. Lo qual tot desde allí
avant , feu lo Bisbe molt cumplidament , de
tal manera , que may se fatigá , nis cansá en dir,
y predicar continuament aquesta santa devoció
del Roser.

CAP. IV. *De quina manera la Verge María avi-
sa als que son indevots de aquesta santa
devoció del Roser.*

EN lo temps del gloriós Sant Domingo,
fonch una Senyora molt devota de la Ver-
ge María ; pero no tenia devoció alguna à la
Confraria del Roser , ni menos deya lo Rosari,
ans aconsellava à molts , que no se escriguessen
en la Confraria , ni menos diguessen lo Rosari.
Fent una vegada oració , y cumplint ab sas de-
vocions , fonch arrebatada en esperit , veu en lo
Cel un lloch molt excellent , ple de homens , y
donaçons molt resplandents , los quals tots deyan
lo Rosari , segons lo orde de dirlo ; çó es , Pare
nostres , y Ave Marias , y à cada hu dels qui
deyan , apareixia la dita Senyora , que era Este-
la

la molt clara, y plena de llum : y veu també un llibre maravellós , en lo qual tota aquella noble Companyia estava escrita , y los noms de aquells escrits ab lletras de or : y maravellada de tal visió , veu que la Verge María ; perque no li era estada devota, li deya : Tú no estás escrita en aquest Llibre , ans perque has desaconsellat à molts , que no se escriguessen en ell , tú passarás molts dias mals , y farás gran penitencia . Tornant en sí la dita Senyora , acabada la visió , se sentí mala de una gran malaltia , la qual li dura molts dias , y coneixent , que era açot de la ma de nostre Senyor Deu , y de la Verge María , passá ab molta paciencia la malaltia , y així se feu escriurer en la Confraria del Roser , y deya lo Rosari ab molta devoció , y aconsellá ab afecte à molts , que fossen Confrares de dita Confraria , y diguessen lo Rosari . Per la qual cosa la Verge María , après de alguns dias la curá perfectament de la malaltia , y així perseverá tots los dias de sa vida en lo servey de nostre Senyor Deu , y de la Gloriosa Verge María , y ab la devoció del Roser , y antes de la sua mort , li aparegué la Verge María , certificantli , que aniria à regnar en la Glòria .

CAP. V. *Com lo Sant Rosari se ha de dir ab нетедат de cor , y esperit.*

UN Capellá jove instruhiت desde xiquet per sa mare à la devoció del Roser , deyala con-

continuament : pero morint sa mare , la qual essent viuda lo habia així criat , y restant ell sens pare , ni mare , quel reprehenguessen , y ab molts bents , facilment caygue en pecat , en especial de la luxuria , pero ab tot no deixava mai de dir lo Rosari ; y com un dia tingués combidas certas amigas suas , entretant que se aparelava lo dinar , entrassen en una cambra , y allí devant de una Imatge de la Verge María començá à dir lo Rosari , y com se alçás de la Oració per anar à dinar , aparegueli la Verge María ab molta claredat , y mostrantli lo seu menjar , lo qual encaraque era molt bo , estava en un plat molt brut , perque sobre lo plat , y sobre tota la vianda estava escampada una brutedat molt vil , y pudenta , y donava mala olor , y així digué al Capellá , que menjás , y ell ab tota humilitat respongué : De bona gana menjaria jo Senyora , pero lo plat , y la vianda es-tán bruts , que solament de veurer , sem regira lo ventrell . Al qual la Verge María respongué : Així també las Oracions , que tu dius en lo meu Rosari son molt dolças , pero perque lo teu cor està molt brut del pecat , aborresch las tuas Oracions , y així pera que jo te oyga de bona gana , es la mia voluntat quet apartes del tot dels vicis en que estás . Dit açó per la Verge María , desaparegué , y lo dit Capellá esmená sa vida , perque fonch tant gran lo amor que li restá de la Verge Maria en haberla vista , y ohi-

ohida, que de tot son cor, prengué de servir tota sa vida à nostre Deu, y à la preciosissima Mare sua.

CAP. VI. En lo qual la Verge Maria mostra com lo Rosari se deu dir ab quietut, y devoció de esperit.

HAbia una Monja molt devota de la santa devoció del Rosari, à la qual li fonch comanat per la obediencia, un ofici en lo Monastir, lo qual ofici lo Dimoni procurá que li fos donat pera destorvarla, y distraurerla de la devoció del Roser, de manera, que ella deya lo Rosari ab mes prestesa, que devoció, atenció, ni concert. Y així un dia la Verge Maria li aparegué, y li digué: Tú, filla mia, no sabs lo que dius: no está lo teu esperit en tú, com has acostumat; y sapias, que si vols cantar, y sonar dolçament devant de mí aquest Rosari, convé, que apartes lo teu cor, y esperit de totas las cosas quet aparten de pensar en lo que dius en ta oració. Y si ara no pots dir tot lo Rosari, almenys diguesne la meytat, y si tampoch pots dir la meytat, diguesne la quarta part, y si per açó no basta lo temps, diguesne menos, ab tal que tingas lo teu cor, y teu pensament en lo que dirás. Qué dirém douschs de la gracia, que perden las personas, las quals per pensar en vanitats, y cosas sense profit, no fan oració, y si la fan, fanla sens devoció, ni atenció al dit Rosari? Com feya aquesta Monja, per pensar en

lo dit ofici , que la obediencia li habia encomanat , dient sens devoció lo Rosari, fonch representa de la Verge María , y no bastá disculparla la obediencia , com se vulla , que lo dir ella atenta quant feya oració , se prevenia en la sua flaqueza , y no en la obediencia , perque quant la obediencia mana oficis , no lleva las devocions , ans sí , fa que en quantitat sian menys per no donar temps pera ellas , tota via dona algun temps , y per poch quen done , son molt mes acceptes devant de Deu las oracions , per virtut de la dita obediencia. La Religiosa procurá lo poch que deya del Rosari , dirlo ab molta quietut , y atenció , y així acabá los seus dias en be.

CAP. VII. *En lo qual se mostra com la Verge María preserva de pecar als que devotament diuhen lo Rosari.*

EN lo temps , que lo gloriós Pare Sant Domingo predicava en París , y altres parts de França , à tots los Ecclesiastichs , y Seculars , y à totes las personas , era molt profitosa , y agradable la sua predicació , perque la gracia molt cumplida del Esperit Sant habitava en ell : així en esser molt illuminat de tota ciencia , com en saber las llenguas de tots , y lo estil , y manera de dir molt consertat , y graciós , com també en coneixer los esperits , y cors dels que ohien , y en veurer los pecats , y necessitats , y en fer així mateix que sas paraulas , y doctrina

se assentassen en los cors dels qui ab bon desitg lo ohian. Predicant donchs lo Sant la materia del Sant Roser , vingué entre altres als seus Sermons un Compte de França, lo qual era gran Senyor , (y per tenirli cortesia lo qui aquest Miracle escrigué , no volgué posar son nom) y era aquest Senyor tant gran servent del dimoni , y tant gran pecador , que tota la vida tenia embolicada en brutedats molt grans de pecat de la luxuria , de las quals ningú lo podía apartar , ni per paraulas , ni per consell , ni per cosa ninguna. Tenia aquest una muller molt noble en llinatge , porque era de sanch Real de França , la qual tenia en las virtuts , y noblesa , molta paciencia en los desordes de son marit. Pero vehent la dissolució de aquell , apasionade de zels , per instigació del dimoni , pensá en sí : Puix mon marit passa la sua vida ab altres donas , y está tant apartat de mí , y nom guarda la fé quem doná en casament , tampoch no es rahó que jo li guarde la fé , que li prometí , puix no es major la mia obligació que la sua : també puch jo oblidarlo , com ell me oblica à mí , que també trobaré jo à lo altre quem ame , com ell troba altres donas. Aço , y altres cosas deya aquesta Senyora ab enuig , y passió , y lo desitg que tenia de venjarse de son marit : així perseverá en son cor aquesta mala determinació molts dias ; pero passá així un any , en tot lo qual no dormiren marit , y muller junts , sino

sinch,

sinch , ó sis vegadas , y aquestas no com se de-
 bia , segous lo vincle del Sant Matrimoni. De
 manera , que la Senyora tenia molt mala vida,
 y com no trobava ningun remey , determinava
 de posar per obra lo mal pensament , que li havia
 posat lo dimoni , y estant una nit sola en aquest
 pensament , tantost en adormintse , fonch arre-
 batada en esperit , y veu en visió las penas dels
 que eran pecadors en lo pecat de la luxuria , en
 aquesta manera : que en lloch dels llits blanchs,
 y delicats , que assí tenian , estaven allá en uns
 forns de molt grans , y terribles fochs , y que es-
 tant penant , y cremantse dins dits forns , tenian
 entre los braços uns grans drachs tots fogue-
 jant , en lloch de deshonestos abraços , que se
 habian donat , y rebüt , y veu com la cua de ca-
 da drach era una flama de foch molt viva , ab
 la qual los tenia lligats los peus , com assí los
 habian lligat ab lo vici de la carn , y ab los
 desitgs deshonestos del dit pecat. Y veu així
 mateix , que los que estavan així penant , llan-
 çavan per los ulls flamas de foch , per lo des-
 honest mirar , que assí habian fet : eixiels per lo
 nas un fum molt corrupte , y de pudor de sofre.
 Veu així mateix , que la boca , y llavis de tots
 ells , eran com unes fonts de apostema , y mat-
 zinas , en lloch dels deshonestos besos , y parau-
 las vils , y ociosas , que assí passaren. Y veu que
 aquesta postema , y veri corria per tot lo cos de
 aquells , fins als peus , com si corregués una cla-

veguera molt bruta , y veu com los penetrava ,
 y rompia los pits , y com mostravan las entra-
 nyas totas encesas de foch , y molt enmatzina-
 das del verí , y veu com per tots los altres de-
 leytes corporals , que assí habian rebut , y per to-
 tas las altres parts abominables del cos , llan-
 çava per la boca aquell cruel drach , quels te-
 nia abrasats , un metall fos mesclat ab verí
 molt pudent , y de gran corrupció . Eran tants
 los senglots , y gemechs , crits , y cruxir de dents
 que aquestos malaventurats donaven , que cu-
 bri en tot lo infern de dolor ab lo plant que fe-
 yen sens esperansa alguna de remey , ni habia
 de ells qui tinguts misericordia , ni pietat algu-
 na , perque ells usaven mal del benefici natural
 que Deu nostre Senyor los habia donat , pera
 creixer , y aumentar lo llinatge humá , y per-
 çó passaren aquesta pena per aquesta culpa , y
 perque ab lo seu pecat perderen també la fé
 del Baptisme , y dels altres Sagaments , y es-
 scandalizaren al mon , com ho mostra S. Agusti
 parlant de la abominació de aquest pecat .

Entre aquests forns cruels , que veu aquesta
 noble Senyora , ne veu uns plens de cossos vius
 malaventurats , y altres buyts , y veu un forn
 buyt , y molt encés , lo qual sabé , que estava
 aparellat per son marit , y vehentlo encaraque
 desitjava venjarse de ell , tingué tanta dolor de
 veurer la pena que li estava aparellada , que ab
 gran dolor comensá à suspirar , y donar grans
 ge-

gemechs, y senglots , y així cridant , y plorant, ella se despertá , y recordantse empero de tot lo que en somnis habia vist. Consideradas per ella totas aquestas cosas , donava gracies à nostre Senyor, perque no li habia deixat posar per obra son mal proposit , y així mudada en altra , determiná anarsen al gloriós Sant Domingo , y contadas à ell las suas necessitats , y ohida per ell de confessió , li doná en remey de sas necessitats , que entrás en la Confraria del Roser, y digués lo Rosari , lo qual ella acceptá de molt bona gana , y lo gloriós Sant Domingo li doná un Rosari , que ell portava , y ab desitg de salvar la dita Senyora , y també remediar la perdició de son mal marit, dientli : Preneu, filla mia , aquest Rosari en que tingáu oració , y á tas nits , après de haberlo resat , de la manera queus tinch dit , posaréu de assí quinze dias devall lo capsal del llit , ahont dorm vostre marit , lo dit Rosari amagát secretament , y deixaréulo entre los coxins mentres ell dorm : vos filla mia , encomanaulo à nostre Senyor, y à la gloriosa Mare , suplicantlos que lo vostre marit nos perdia, y vos teniu de assí avant millor vida: Anassen la dita Senyora molt aconsolada à sa casa , y dient lo Rosari los quinze dias continuos , après feu lo que lo Pare Sant Domingo li habia encomanat: y la primera nit que son marit posá lo cap sobre lo coixí , devail del qual estava lo Rosari de la Verge Marìa, la qual

no menyspreá las oracions de aquesta nova Serventa , y Devota sua , la qual també ohí sas oracions , que lo Pare Sant Domingo li feya , posá tant gran por en lo cor del marit de la dita Senyora , que tot tremolant , y considerant la gravedat de sos pecats , tota la nit , ò lo demes de ella estigué recullit en los braços de sa muller , plorant , y demandantli ab moltas llagrimas , que pregás à Deu per ell. La segona nit , que li posá la muller lo Rosari , no fonch com la passada , ans dormintse somiá , que era aportat devant lo judici de nostre Deu , y que allí lo acusaven de tots sos pecats , y despertant no pogué dormir mes ; pero gemegant , y suspirant demandá perdó à sa muller , y determiná , y prometé desde aquella hora de tenirli molt amor , y de esmenar sa vida. Vinguda la tercera nit , posá lo Rosari al capsal , com las altres nits ; en adormintse , fonch arrebatat en visió , y aportat al Infern , y allí veu lo que la muller avans havia vist , y veu així mateix , com ella , totes penas , y començá à sentir alguna cosa de elllas. Y posat en gran dolor , per lo que sentia , y passava , vingué à ell un Angel , que lo tragué de las penas , y digueli : **D**e assí avant esmena la tua vida , puix ja veus lo que te está aparellat ; no sols en tú , pero à aquellas , que tu tant vols , y ab qui has pecat ; perque sapiás , que aquest lloch es lo Infern de tormentos pera tú , y pera elllas , així com tu fins assí eras estat infern de tristi-

cia per ta muller , cada vegada quetveya , així com elles ho son pera sos marits . Digues donchs de assí avant lo Rosari de la Verge María , y feste escriurer en la sua Confraria , tú , y tots los de ta casa , perque per las oracions dels Confrares alcances lo que per tu no mereixes . Dit açó , desaparegué la visió , y lo dit Senyor se despertá , y ab molta humilitat , y llagrimas torná à de manar perdò à sa muller , dient , y prometentli de guardarli ab molta fidelitat la fé , que en lo casament li habia promesa .

Altre dia aná à cercar lo gloriós Sant Domingo , y confessantse ab ell lo Senyor , y tots los de sa casa , se escrigueren en lo Llibre de la Confraria , y fonch de allí avant aquest Compte molt devot del Rosari , lo qual apor-tava tostems en las mans , no solament en la Iglesia , pero per casa , y devant lo Rey may lo deixava , ni tampoch anant per las guerras ; y mostrant ell à molts la excelencia de aquesta devoció , molta gent la prengué , y se feren escriurer en la Confraria per sa causa , y feu de allí avant molt bona vida ab sa muller , vivint los dos molts anys en pau , amor , y prosperitat de honor , fama , y de bens temporals : tingueren molts fills : moriren los dos junts en un dia y hora , y foren portadas las suas Animas al Cel per la Verge María : los seus cosos foren junts sepultats en una sepultura en la Iglesia Cathedral de Paris , à honra , y llahor de la

Verge María , y en augment , devoció , y honra
del seu sant Rosari .

CAP. VIII. *En lo qual es donada molta consola-
ció als qui dient lo Rosari , no tenen la
devoció que ells voldrien.*

LA Reyna del Cel , y de la terra , la Sacra-
tissima Verge María , determiná de fer
mercé al seu Espós Mestre Alano de Rupe , vi-
sitantlo en una Octava de la Festa de tots los
Sants. Era tanta la gentilesa , y tant marave-
llosa ab que se li mostrá en la visitació , que to-
ta la gentilesa del mon comparada ab ella , es
com la pintura , ò la omбра comparada ab lo
verdader. Fonch tanta la suavitat , y dolçor,
en la sua Cara Virginal , y tanta la graciositat
de la sua salutació , y parlar , que sens compa-
ració , excedeix à totas las coses que mes en lo
mon poden estimar los homens. Y com ja ha-
gués alguns dias , que lo dit Espós digués fluix,
y tibiament lo Rosari , perque nol podia dir ab
atenció , ni devoció , suspirava , que lo dit Ro-
sari així dit , ninguna cosa li aprofitava : perque
no podia estar atent à dirlo , ni contemplar los
Mysteris particulars senyaladament ; perque
los Dimonis ab moltas tentacions lo embaraça-
van , y enfosquian tot lo seu pensament. Aquest
donchs així temerós , y covardat , volent eixir
de la Iglesia ab tibiesa , y sens devoció , li apa-
regué la Reyna dels Angels , y li digué : O dols
fill meu , no fugies. Ohidas per ell aquestas pa-

raulas , devant de aquella presencia Virginal de
 Maria , li saltaren las forças , y com á molt can-
 çat , nos pogué mourer de allí , ans caygué en
 terra , sens poder donar mes avant un pas , al
 qual vehent aixì la Verge Maria , li digué : Si
 dubtes , fill meu , de mì , y de aquestas fillas
 mias , que ab mi venen , feste lo senyal de la
 Creu , y si som esperits de mentida , al punt fu-
 girèm , y si nou som (com nou som) estarèm
 seguras , y tu nos veurás mes clarament ; la
 qual cosa ell feu ab la major fé , y devoció que
 pogué , y assegurat lo seu esperit ab açó , ohí que
 la Verge Maria , li diguè altre vegada : O dols
 fill meu , puix ja no duptas que jo so la tua Es-
 posa , not afligescas , y sapias , que nos pot viu-
 rer en aquest mon sens tentació , perque mon
 Fill , essent Deu verdader , fonch tentat per lo
 Dimoni en lo Desert , y perçó not espantes del
 passát ; pero aparellat de nou , y pren las armas
 de la Fé , y paciencia , y penitencia à passar mol-
 tas mes , y molts majors que no las fins assí
 has passát . No te elegí jo per Espós meu , per-
 que com á pererós , y cobart te deixes vencer ,
 sino que com á molt esforçat Cavaller meu , de-
 fenses mas cosas , y sias tostamps vencedor : not
 espante donchs de vuy mes la floxedat , y tibie-
 sa del teu esperit , la qual volent jo , has tu pas-
 sat així alguns dias : pero deus pendrer açó per
 castich , y açót de la ma de Deu , en peniten-
 cia de los pecats , y pera que sias experimentat ,

y aprobat en la penitencia , y virtut , y per lo profit de molts vius , y morts. Perque sapias, que no es de menor merit devant de Deu pendrer ab paciencia aquesta quedat , y poca devoció de esperit , que passar, ó tenir alguna maliitia en lo cos , ó algun altre treball per amor de Deu. Pero ha de ser de tal manera , que en tal cas fassa la persona tot lo que en sí , y pot, his fassa força treballant , peraque ab atenció , y devoció diga lo meu Rosari ; y açó Espós meu te vull jo mostrar mes clarament ab aquestas comparacions. Ja sabs , que la medicina es de una mateixa força , quant la pren lo Rustich , que no la coneix , que quant la pren lo Metje , lo qual sab la propietat de aquella: també lo vi no es de menos força quant lo beu una dona simple , com quant lo beu una dona, la qual sab, y coneix la sua força. Així mateix lo Sol , y las estrellas no tenen menor eficacia , y virtut en sí , ni las menors en quantitat , y qualitat , lo saber del mes simple Estrolech , que lo saber del mes Savi del mon ; ni la pedra preciosa tampoch te menor virtut en lo anell , posat en lo dit del home grosser , que posat en la ma delicada del sabi Lapidari , que la coneix. Ni las flors , fruytas , or , foch , y altres cosas de aquesta manera , no son de menor virtut en los que las ignoran , que en los que perfectament las coneixen. Així es fill meu en la Oració , dita ab lo cor esforçat , constant , y ferm en aquella,

en-

encaraque no puga tenir afeció , y estiga sens se devoció , perque als que així fan la sua oració no sels dona menos fruit , que als que atentament , y ab llagrimas , y dolçor de devoció fan la sua oració. Antes te dich fill meu , que pot esser tant esforçat lo cor en perseverar en la oració així indevota , y antes esforçat , constant pot esser en resistir la tal tentació fentse força , y continuant la oració , y que sia de mes merit que no la altre , en la qual se dilata lo qui la fa. La oració , fill meu , es medicina la qual vos doná lo verdader Metge Deu nostre Senyor , lo qual desitja curar vostres malalties espirituals. Es la oració vi de licor suau de consolació : es Sol , y claredat de la Iglesia : es un camp ple de rosas , y flors : es una pedra molt preciosa : es en sí la oració , diner , y moneda , per la qual se dona lo Regne de Deu. Not torbes donchs de assí avant fill meu , perquet trobes sens devoció , pero comporta ab paciencia lo treball de fer la tua oració , perque sapias , que ab cada oració feta de aquesta manera , rebs una purga , la qual encara quet sia amarga al gust , te dona vida espiritual , y te dará Sol , y llum de alegría pera la tua anima seca : y es vi , y beguda de la sapiencia Divinal : y es una guirlanda de rosas , y flors Angelicals : y es una rica corona de pedras molt preciosas. Y quintament ab açó afegí la Mare de la Eternal Sapiencia , un altre exemple graciós , dient : Degasme , fill meu,

meu , si una mare tingués tres fills , lo hu que sabés ben parlar , dir , y demanar lo que volgués , y lo altre que parlás ; pero que fos tartamut , y se embaracás , y sabes demanar , y manifestar sas necessitats ; y lo altre que fos solament de dos mesos , que no sabés , ni entengués cosa , sino solament plorant , ò ab altres senyals mostrás que te passions , sens saberlas mostrar , ni saberse clamar : ohint la mare las demandas dels fills , y remediant segons sa possibilitat la necessitat de cada hu de ells , de quals de ells tindria mes compassió ? Cert es , que de aquell que encara no sab parlar , ni sab esser entés , perque aquest ab la sua poca edat , y passió mourá mes las entranyas de la mare á compas-
sió , que los altres que saben parlar així tam-
bé fill meu , Deu nostre Senyor escolta las ora-
cions de tots , quant son fetas ab bona inten-
ció , esfors , y fermetat de esperit , encaraque no sien ab molta devoció , y encaraque no en-
tenguen lo que volen dir , los que fan la dita
oració , com esdevé als qui fan la oració en lla-
ti , no entenentla . Los sabis Hermitans del de-
sert , y moltas Religiosas , donas , y otras personas
de aquesta manera fan la sua oració las mes
vegadas , encara que no entenen lo que diuhen ;
pero no deixan de ser ohidas las suas oracions
per Deu nostre Senyor . Aixi que fill meu , no
deixe ningú de assi en avant de dir lo meu Rosa-
ri , ab escusa que no pot dirlo ab intenció , ni
de-

devoció ; ans entengan donchs en dirlo com podrán, encaraque no pugan com ells voldrian: de manera, que lo defecte no sia de part del re-
cusar , y deixenme á mi lo carrech de procu-
rar , y haberlos mes que ells no sabrán desitjar,
ni demanar. També fill meu , lo qui va á Ro-
ma en companyia dels qui saben lo camí , y
ell nol sab , tant dret va á Roma , com un altre,
que may fa sino demanar per ell. Y quant lo
forment , ó qualsevol altre llavor está sembra-
da en lo camp , no creix , ni deixa creixer mes,
ni manco del que ha de creixer , perque quin
sempre pensa molt si creix , y no creix. Aixi es
també fill meu , de la oració solament sia en
ella la deguda intenció , y sia bona , neta , y lo
esperit esforçat , y ferm , no flach , pererós , ni
fluix : perque tot lo demés no fá molt al cas
pera aquella: pero perque de assí avant pugues
ab atenció dir com desitjas lo meu Rosari , vull
senyaladament mostrarte com pugues estar
atent en los Mysteris de la Passió del meu pre-
ciós Fill , y mia. Y veu com en cosa mes prin-
cipal , y mes profitosa per vosaltres , y de la
manera que ell mateix la mostrá al Benaven-
turat Sant Domingo Pare de la tua Religió , en
una mateixa visió , en la qual visiblement se li
aparegueren molts Sants combregant , y re-
bent lo seu preciosissim Cos. Los quals Arti-
cles , que son los quinze Mysteris , que cada dia
passava , y contemplava , lo dit Fill meu Do-

mingo , ab molta devoció , y llagrimas , ó ha lo menos las deya de boca. La memoria de ells posarás en lo teu pensament , per aquestas quinze paraulas , puix la primera de ellas comença per la primera lletra del A, B, C, y las altres en sas altres lletras per son orde , y així per cada lletra podrás tenir en ta memoria una paraula , y en cada paraula , contemplant un Mysteri de la Passió del meu Fill preciós ; y així podrás estar atent dient lo meu rosari , com avans no estavas. Los articles , y paraulas son las següents : Amantissim , Benignissim , Clemencissim , Dulcissim , Elegantissim , Familiarissim , Gloriosissim , Honorabilissim , Innocentissim , Clarissim , Laudabilissim , Misericordiosissim , Nobilissim , Omnipotentissim , Piadosissim . A fegint en cada paraula una O , y dirás suspirant , y gemegant : O Amantissim Jesus , y així de las demes paraulas , suplicantli quet fassa participant en alguna cosa de aquestas propietats de ton Deu , y Senyor. Ditas aquestas paraulas , la visió desaparegué , y lo sant home de allí en avant restá molt aconsolat.

Los devots , que voldrán contemplar lo Rosari en la sobredita manera , podrán es à saber , que per als Mysteris de Goig , pendrán los primers sinh noms , conforme à las sinh primeras lletras : per als Mysteris de Dolor , los altres sinh noms , conforme las altres sinh lletras següents : y per als Mysteris de Gloria , pen-

pendrán los sinch noms de las ultimas lletras,
 y contemplará dient de esta forma. Al primer
 Mysteri de Goig que es la Encarnació : O
 Amantissim Jesus , lo qual per lo gran amor
 que tingueres al Llinatge Humá , baixares del
 Cel à la terra , y te feres Home en las Entra-
 nyas de la Santissima Verge María : fes que la
 tua baixada à la terra , sia la mia pujada al
 Cel. A la Visitació à Santa Elisabeth , que es lo
 segon Mysteri , dirá : O Benignissim Jesus , lo
 qual per mostrar que venias à omplir lo mon-
 de gracia , visitant la Mare preciosissima pre-
 nyada de Tú , à Santa Elisabeth , també pre-
 nyada de Sant Joan Baptista , omplires de gra-
 cia à Mare , y Fill , y santificares allí al Baptis-
 ta de la culpa original : omple de la tua gra-
 cia lo meu cor , perque sia jo net , y santificat
 de tota culpa , y pecat. Al tercer Mysteri de
 Goig , lo qual es la Nativitat de nostre Re-
 demptor Jesu-Christ , dirá : O Clementissim
 Jesus , lo qual per deslliurar al home dels tre-
 balls , y penalitats , naixent del Ventre Virgi-
 nal de la tua preciosissima Mare , al punt co-
 mençares à sentir per mi los treballs de aque-
 sta vida : fesme gracia que jo puga passar en
 aquesta vida treballs , y penas pera Tú , y en
 lo teu servey. Al quart Mysteri , que es quant
 fonch oferit al Temple dirá : O dulcissim Je-
 sus , lo qual per ser al Pare Celestial oferta,
 que li fos accepta , volgueres aprés de quaran-
 ta

ta dias despres de esser nat, esser oferit al Temple : donam gracia , que jo puga ferte de mi oferta pura , y agradable devant la tua Magestat. Al quint Mysteri , lo qual es quant aprés de haver estat percut tres dias , fonch trobat en lo Temple , dirá : O Elegantissim Jesus de sa piencia , gentilesa , y graciositat de paraulas, de las quals estigueren maravellats tots los Savis de la Lley en lo Temple , lo qual aprés de tres dias percut , fores per ta Mare preciosissima , y son Espós Sant Joseph , trobat en lo Temple : donam gracia , que ab ta Mare espiritualment aprés de tres dias de contrició , paciencia , y satisfació , jot puga trobar dins lo meu cor , fet primer per Tú digne temple meu.

Aprés als sinch Mysteris de Dolor , pendrá los sinch segunts noms conforme á las sinch lletras del Abecedari. Al primer Mysteri de Dolor , que es la Oració del Hort , y suor de Sanch , dirá : O Familiarissim Jesus , lo qual per ser familiar del tot ab Tú lo enemich home, conformant la tua voluntat ab la voluntat de ton Pare , en voler morir per lo dit home voluntariament , allí començares à escampar sanch per ell , suant gotas de sanch , que correugué fins à terra : donam gracia , que voluntariament passe penas , y fatigas per Tú , fins al escampament de la mia sanch , si era menester. Al segon Mysteri , lo qual es quant fonch açotát , dirá : O Gloriosissim Jesus , lo qual per lle-

var al home los açots de la ira del teu Pare, ignominiosament , y ab molt afront volgueres esser lligat en la Columna , y esser açotat : donam gracia, que meresca ab paciencia de la tua ma esser açotat en aquesta vida , perque escape en la altra dels açots eternals. Al tercer Mysteri , lo qual es la Coronació de Espinas, dirá : O Honorabilissim Jesus , lo qual per llevar al home la corona del oprobi , y donarli la Corona de la gloria , y honrarlo , volgueres esser coronat ab molt oprobi , deshonrat ab la Corona de Espinas , y burlat ab la roba de Purpura : donam à sentir los teus oprobis , y afronts , perque puga rebre en lo Cel , de la tua ma , la Corona de gloria. Al quart Mysteri de Dolor , lo qual es quant sentenciat à mort vestit de las propias robas , perque fos mes conegut , per major afront portá la Creu al Coll fins al Mont Calvari , dirá : O Innocentissim Jesus , lo qual per llevar al home la gran carrega de las penas , que per lo pecat passava, volgueres esser sens culpa , ab gran deshonra, per pagar lo lladronici del primer Pare Adam; à so de trompeta com à lladre , y malfactor, entre dos lladres esser portat à crucificar , y sobre los teus Muscles portar la dura , y pesada Creu , prenenent sobre Tú , la dura , y pesada carrega de nostres pecats , donam gracia, que no tinga en res las deshonras , quem farán per amor de Tú , y que de ma voluntat pren-

ga sobre mi la Creu mia de la verdadera penitencia , perque despres goze del verdader descans de la gloria. Al quint Mysteri de Dolor, es quant fonch crucificat , y mort en Creu , dirá : O Clarissim Jesus , lo qual tenint per cosa molt clara al home , per pagar la culpa , que lo home habia comés, menjant lo fruyt del Arbre, y per donarli la vida , que per lo dit menjar habia perduda, y matar la mort, volgueres esser crucificat en lo Arbre de la Vera Creu , y morir en ella : donam gracia, que jo crucifique ab la tua temor , la mia desordenada sensualitat, perque aixi moria en mi lo vell home del pecat , y visca en mi lo nou home criat en justicia , santedat , y veritat.

Despres del quint Mysteri de Dolor , pendrá las terceras sinch lletras del Abecedari , y per ellás los noms que las segueixen , y contemplará los Mysteris en la forma seguent. Al primer Mysteri gloriós es la Resurrecció , dirá : O Laudabilissim Jesus , lo qual perque ab rahó lloassen tots la tua misericordia , y poder (per reparar la vida nostra , y donarnos la inmortalitat) al tercer dia resucitares de mort à vida inmortal impassible , è incorruptible : fes que ab la tua gracia , jo resuscite de la mort del pecat , de tal manera , que no torne à caurer mes en aquell , sino que no sols ab la boca , pero ab las mias obras , sempre lloe lo teu Sant Nom, perque despres de la mia mort , pera sempre te lloe

lloe ab los teus Sants en la gloria. Al segon Mysteri es de la Ascensió , dirá: O Misericordiosissim Jesus , lo qual perque lo Cel , y la terra fossen plens de la tua misericordia, despres de quaranta dias de haber resuscitat , ten pujares gloriós , y triunfant al Cel , perque obrint la porta de aquell , lo home que fins allí estava desterrat de ell , entrás en ell à regnar , y així també las cadiras , que per lo pecat de Lucifer , y del altres mals Angels estavan buydas, se omplissen , y reparassen : fes que lo meu pensament , y desitg sempre tire al Cel , perque despres de la mia vida , entrant en aquell, magnifique la tua misericordia pera sempre. Al tercer Mysteri , que es la vinguda del Esperit Sant sobre los Deixebles , dirá: O Nobilissim Jesus, lo qual per la gran noblesa tua , dolentse de la baixesa dels homens , y de la gran ignorancia, y fredor , que en lo teu amor , lo home per lo pecat tenia , enviares la tercera Persona de la Santissima Trinitat ; la qual es lo Esperit Sant, en figura de llenguas de foch , perque illuminás de la ignorancia , y encengués en lo teu verdader amor : illumina las mias ceguedats del enteniment , perque verdaderament te conegua , è inflame en lo teu amor lo meu cor , y que no ame à altre sino à Tú. Al quart Mysteri es de la Assumpció de la Verge Maria , dirá: O Omnipotentissim Jesus , lo qual per mostrar la tua Omnipotencia , en especial en honrar la tua

tua preciosissima Mare , feres que despres de morta resuscitás , y sen pujás ab Tú à la gloria , y la assegueres à la tua ma dreta , sobre tots los Cors dels Angels , y Sants ahont estará pera sempre : suplicte , que per intercessió de ella , me fasses participant de aquella inefable gloria , que tens aparellada per los teus elets. Al quint , y darrer Mysteri gloriós es quant la Verge María despres de pujada al Cel , fonch coronada per Reyna del Cel , y de la terra , y feta Advocada dels pecadors , dirá : O Piadosissim Jesus , lo qual per la pietat , que tingueres de las miserias , que los homens en aquesta vida passan , perque tinguessen Mare , y Reyna à qui correguessen en sas necessitats , y ella com à Reyna , y Advocada los socorregués , y amparás , coronares per Reyna del Cel , y de la terra à la tua preciosissima Mare , donantli carrech dels pecadors , fentla Mare de Pietat , y Misericordia : suplicte , que per intercessió de aquella , per virtut del Roser , à Tú , y à Ella tan accepte , y agradable , me deslliures de las miserias de aquesta miserable vida , him portes à la eternal abundancia del Cel , ahont à tots los que à ell van , fas Tú Reys , y Sacerdots pera sempre. Tot açó pots breument contemplar en una , ó tres vegadas , conforme à lo que dirás del Rosari , seguint los noms , segons lo orde del Abecedari sobredit .

CAP. IX. Com la Verge Maria converteix de cor
à la penitencia als que diuhen lo Rosari,
com se mostra en una dona ano-
menada Beneta.

EN la Ciutat de Florencia , la qual es en Italia , hagué una dona molt rica , anomenada Beneta , la qual desde xiqueta fonsch criada per son Pare , y Mare en moltas viciaduras , delicaduras , y regalo : fonsch tant amada de ells , que may li anaven à la ma , ni menos la destorbaren en cosa de quantas ella volgué fer , encaraque fossen deshonestas , ni may ells la corregiren , ni menos mostraren cosa alguna de quantas habia de fer . Ab aquestas occasions , y ab molts convits , regositgs , y jochs , en que passava la dita Beneta la sua vida , caygué molt facilment en vils , y deshonestos pecats , y abominables enamoraments , y fonsch tant dissoluta , que en breu temps vingué à esser publica pecadora , y llas del dimoni , per la perdició de moltas animas . Y com en lo mateix temps predicás en la dita Ciutat lo gloriós Sant Domingo , y al gran fruyt , y fama de la sua predicació lo seguien moltas personas de diversos estaments , y vidas , vingué à un Sermó de dit gloriós Pare la dita Beneta , y beneyta ella , perque així atravessaren lo seu cor , tant possehit del dimoni , las paraulas del Sant , que acabat lo Sermó sen aná darrera lo Sant , y ab molta contrició li demaná que la con-

confessát , y li mostrás lo verdader camí de la penitencia , y salut. La qual cosa ohida per lo gloriós Sant Domingo , lo qual cremava en flamas de caritat , y amor à nostre Deu, y anava molt abrasat per la salut de las Animas , doná moltas gracies à Deu nostre Senyor , y prengué molt gran alegria en veurer , que convertintse ella , guanyava una anima , la qual fins en aquella hora estava en tanta perdició , y veurer desfer un llas tant gran , ab lo qual lo dimoni guanyava altres molts. Confessada donchs , esforzada , y consolada per lo gloriós Sant Domingo la dita Beneta ; donali per Espós , y amich à nostre Salvador , y Redemptor Jesu-Christ crucificat , y per Mare consoladora sua , à la Verge María la nostra Advocada , y digueli : Si tu filla vols que jo pregue per tú , has de servir de vuy en avant à nostre Senyor Jesu-Christ , y la sua beneyta Mare , los quals te serán reparo , pera quesies netejada dels pecats passats , y guardat de no tornar mes en aquells. Pregant donchs per ella Sant Domingo , meresqué en las suas oracions , que la dita Beneta en penitencia fos atormentada del dimoni en lo cos , y durá aquest torment per espay de un any , que dins de ell fonch menester la tinguessen lligada com endemoniada ; pero las personas devotas lloaven en açó al Senyor , vehent que aquell torment del cos , era per ditta Beneta descans del anima , y per lo contra-

ri , los cegos mundans , enamorats seus , estavan molt tristes , y confusos , vehent quels era llevat així lo plaher , goig , y delit mundá , que ab ella antes tenian , y passat lo any , lo gloriós Sant Domingo la aná à visitar , y ella li demaná ab moltes llagrimas , que tingués per be de posar las suas sagradas mans sobre ella , y la curás de aquella molestia del enemich : lo gloriós Sant , feta primerament una breu oració , posá las suas mans sobre ella , y fentli en lo front lo senyal de la Creu , la curà , y feu cessar desde allí avant tot lo torment del dimoni ; pero amonestála molt , que se guardas de tornar à caurer en la mala vida passada . Y perque millor se guardas , y estigués ben ocupada , maná , y donali en penitencia , que digués cada dia tres Rosaris cumplits ; perque dientlos , aquells dos Noms de Jesus , y María anomenats sovint , com se anomenan ab la oració del Ave María , dits ab devoció , netejan los llavis , y boca de aquells , que ab la brutedat del pecat la tenian sucia , y ab la puritat de la Verge María , y ab la viva memoria de la Passió de Jesu Christ nostre Redemptor , tenia esta santa oració ocupat saludablement lo cor de dita Beneta . O cosa de gran consolació ! veurer sana , molt devota , y tota posada en devoció à la dita Beneta ; pero per altre part , cosa de molt dolor , perque no perseverá sino melt poch en lo dit fervor de la devoció , y

vida bona ; perque essent importunada dels seus amichs , y enamorats , ab las induccions , y tentacions del dimoni , ella torná à recaurer en los antichs pecats , molt pitjor que antes que se convertís. Alegrarense de açó los dimonis , regositjas lo Infern , perque la preciosa Sanch de Jesu-Christ no fes fruyt en tantas animas com per ella estavan lligadas en lo pecat.

Sabut açó per lo gloriós Sant Domingo , dolentse ell de la miserable perdició del anima de dita Beneta , y dels seus enamorats , ab desitg que tenia de cobrar aquella perduda anima , aná à la casa de dita Beneta , y llançá de allí tots aquells malvats homens , los quals eran estat causa de la recayguda de ella en lo pecat , y apartantla de ells , feu que sen anás à la Iglesia , darrera de ell , y ques confessás. Ella tocada ja de la ma de nostre Senyor , se confessá ab moltes llagrimas de contrició , ab lo gloriós Sant Domingo , y li doná en penitencia , que digués cada dia tres Rosaris cumplits , y així mateix acceptantho la dita Beneta , li doná en penitencia , que fos atormentada (com avans era estada) un any per lo dimoni , ab tal condició , que mentres que digués la Ave María , fos deslliurada de aquell torment , puix lo dimoni en ninguna manera pot odir aquells dos Santissims Noms , que en ells se anomenan , que son Jesus , y María . Y perque no tornás altre vegada à recaurer en los pecats passats , alguns

dias despres de acceptada la penitencia , fonch arrebatada en visió , y aportada devant lo Juy de nostre Deu, ahont li fonch amostrat un gran llibre ; lo qual fonch forçada llegir , y vehent tots los mals, y pecats que habia comesos contra nostre Senyor Deu, y contra tota la Cort Celestial , y quantas animas per la sua causa habian anat al Infern , quantas bonas personas habia escandalizat , començá à cridar , y dir ab molta dolor. Ay de mi ! perque so nada ? Ay de mon Pare, y Mare ! perque nom corregiren? Ay de tots aquells quem enganyaren , y al pecat me aportaren ! Estant la dita Beneta en aquesta congoixa , y confusió , apareguéli lo gloriós Sant Domingo , y aconsellali , que ab molta humilitat se postrás als peus de la Verge Maria, y li suplicás , que volgués esser Intercessora , y Advocada sua devant lo Juy de nostre Deu. Lo qual ella començá à dir ab moltas llagrimas : O Dulcissima Senyora , Reyna de Misericordia, hages pietat de mi miserable pecadora. La Verge Santissima fonch Intercessora devant lo seu preciós Fill per la dita Beneta , y aixi lo Fill , per intercessió de sa Mare , doná à la dita pecadora temps pera fer penitencia.

Altre vegada ohint Missa la dita Beneta , la qual deya lo gloriós Sant Domingo , venintli à la memoria los pecats , que habia llegit en aquell llibre , ab gran temor estava pensant com los podia borrar , perque mes nos pogues-
sen

sen en ell llegir ; y ab aquest bon pensament fonch arrebatada fora de sí , y veu que la Verge María li donava sinch Rosas , ab las quals, fregant lo llibre, borrás la escriptura de aquells. En la primera Rosa estava escrit ab lletras de or : Recordat , filla mia , de la gravedat dels teus pecats ; y en açó recordat de la misericordia que Deu ha usat ab tú: aquestas dues consideracions tenlas continuament en la tua memoria , y coneix , que es tanta la gravedat del mes minim pecat mortal que fas , que si jo , y tots los Sants que están en lo Cel pescassen un pecat mortal (lo qual es impossible) en lo mateix punt seriam condemnats à la pena eterna del Infern , y pots pendre exemple de la cayguda de Llucifer , ab los innumerables Angels pera sempre condemnats. Considera donchs filla , quantas gracias deus donar á nostre Senyor Deu , perque no te ha condemnada à las penas eternals , habent comés tan grans pecats , y essent com eres tan vil criatura , en comparació dels Angels , y de tots los que están en lo Cel. Ohidas , y llegidas las ditas paraulas per la dita Beneta , postrada en terra , y alçant las mans al Cel , plorava de goig , y demandava perdó de sos pecats , ab gran dolor de aquells. Llavors la Verge María tragué la altra Rosa , en la qual estaven escritas ab lletras de or aquestas paraulas : Recordat de la innocentissima Mort de Jesu-Christ Redemptor del mon,

mon , y considera las penitencias , que han fet los Sants , y pensa be , que en tanta manera te aborrit lo Etern Pare lo pecat , que consentí , que lo seu Unigenit Fill moris molt cruel mort , perque no restás algun pecat per castigar : mira també , quantas , y quant cruels penas han passat tots los Sans , per haber remisió dels seus pecats , y gosar de la Divina Visió en lo Cel. Foren las paraulas de aquesta Rosa tant fortas , que penetraren en lo cor de Beneta , com unes agudas sahetas. Mostrali la tercera Rosa , en la qual també ab lletras de or estava escrit : Recordat del castich que hagué lo primer home , que per un sol pecat del primer Pare , foren ell , y tots los seus descendents llançats fora del Paradis , y reberen ell , y ells molts treballs corporals : com fam , fret , calor , y tots los demés. Mira tu donchs ara totes aquestas cosas ab molta atenció , y veurás que essent castigat lo pecat del primer home , tu que tant gravement has pecat , y mes vegadas que no ell , puix ell sols un pecat mortal cometé , y tu casi infinits ne has fets , que deuries esser molt agrament castigada ; y quina pena eterna pensas quet deu estar aparellada per los teus pecats , puix que ninguna temporal vols rebre , ni passar , ni encara vols probar à passarla. Llegit açó la dita Beneta , era tanta la pena , y angustia , que dins de sí mateixa sentia , que per la abundancia de las llagrimas , que dels seus

ulls escampava no podia parlar. Mostrali despres quarta Rosa , la qual tenia escritas las paraulas seguentz: Recordat que fores elegida , y criada entre Christians , y que viuhen la Fé de Jesu-Christ ; y quants , Reys , Duchs , y Nobles, abundants en los dons de naturaleza , y fortuna , y com casi innumerable gent nasqueren , y viuhen en los errors , Gentils , Jueus , Turchs, y Moros , y permet Deu, que sian deixats en los seus errors, y apartats de la Fé Christiana, y possats en molts vicis ; y encaraque aquestos moltes vegadas dejunan , donan almoynas , y fan altres bonas obras, tots han de ser condemnats: y tu miserable , y molt vil pecadora eres criada sobre tots ells à la Fé Catholica, la qual sola es camí pera la salvació , ab tot açó eres restituída , y tornada per Jesu-Christ à la sua gracia , la qual ab los teus pecats , moltes vegadas has perduda. Diga me donchs , quin amor podrás tu donar à nostre Senyor Deu , per lo menor de aquestos beneficis quet ha fet, y fa? Pensa donchs ab los beneficis: cada hu de aquells es major , que si cada dia te donás molt tresor en aquest mon. Ohint , y llegint la dita Beneta, tota estava casi morta ab gran vergonya , y dolor que tenia de las suas culpas. La quinta Rosa que li fonch mostrada , deya : Recordat de las penas temporals , que son donadas als pecadors. Mira lo que passá Caím , perque matà à son germá Abel ; y Cam , perque se burlá de

de son Pare Noé , y Davit per lo seu pecat de Bersabé , y mira altres molts exemples. Mira també com molts per un xich furt foren penjats , y altres molts morts , y cremats per lo pecat de la luxuria , y mira com tu que has comés tant grans pecats , no has encara passat ninguna cosa per ells.

Altra vegada ohint Missa del gloriós Sant Domingo , veu al dit Sant Pare senyalat en lo seu cos de las sinch preciosas llagas de Jesu-Christ , y sobre lo seu cap la Corona de Espinas ; y veu com la Verge María , ab gran multitud de Angels estava en la dita Missa , y veu així mateix , com despres de consagrat lo Santíssim Sagrament , estava nostre Senyor Jesu-Christ sobre lo Altar visiblement , clavadas las mans en la Creu , y açotat , y coronat de espinas , y ab tots los improperis que en la sua Santíssima Passió habia passat , y del seu piadosíssim Cos corria la sua Sacratíssima Sanch , y queya sobre lo Benaventurat Sant Domingo , ab las quals cosas pareixia á la dita Beneta , que lo gloriós Sant Domingo era transformat en figura de Jesu-Christ. Veu mes en la sua ma dreta un llibre blanch , en que ninguna cosa hi estava escrita, y ohí que nostre Redemptor li digué : Aquest llibre lo qual era la tua mort eterna, has netejat ab las sinch Rosas quet foren mostradas, juntament ab la abundancia de las tuas llagrimas , y suspirs : Y puix

es llibre de vida , escriu en ell la netedat , y puritat que has de guardar en tota ta vida, perque no les obrides , y escriu ab lletras ver- mellas la paciencia que has de tenir en totas las tuas adversitats , que passaràs en ta persona: recordarte has tostems del que jo he passat per tu. Escriu també ab lletras de or , la memoria del amor que te he tingut, y tinch , y del quem deus tenir. No te obrides del benefici que te he fet en cridarte , y guardarte de la pena infernal que mereixias. Ohidas aquestas dolças paraulas , veu la dita Beneta com en aquella Missa , la Verge María prengué de las mans del gloriós Sant Domingo lo Santissim Sagrament ab molta reverencia, y partí la Hostia , y la Santissima Sanch , y combregá la Santissima Senyora ab lo dit Pare Sant Domingo. Veu així mateix que acabada la Missa , la Verge María li ajudá à despullar los vestiments ab que habia dit Missa; y acabat , la Dulcissima Senyora , doná la benedicció sua ab molta alegria , cara al seu servent Sant Domingo , y així desaparegué. Així mateix en la altre visió li digué la Verge María , si tu vols filla mia , escriurer en aquell llibre , que te fonch mostrát ab lletras blancas , ho porás fer dient lo meu Rosari en memoria de la Encarnació , Nativitat , y Vida del meu preciós Fill Jesu-Christ , y ab lletras vermellas , si dius altre Rosari en memoria de la Passió de aquell ; y si dius altre Rosari en

llahor de tots los Sants, en especial de aquells que tens per Advocats, y en memoria, y llahor de la Resurrecció, y Ascensió del meu Fill preciosissim, y de la vinguda del Esperit Sant, y en agrahiment dels Sants Sagraments de la Iglesia. Totas aquestas tant excellents cosas, demés de esser estadas reveladas al Benaventurat Fra Alano de Rupe, familiar Espos de la Verge María, jurá ell, y afirmá haberlas trobadas escritas en lo Llibre Marial, que feu Fra Thomas del Temple, Companyó del gloriós Sant Domingo; com á fiel Escriptòr, y verdader, que succehiren ab la tras referida Beneta.

CAP. X. *En que se mostra lo mateix de una dona Romana, anomenada Catharina la Bella.*

LOS Reverents Pares Fra Joan de Mont, y Fra Thomas del Temple, escriuen en los Llibres Marials que feren, que predican en Roma lo Pare Sant Domingo, en una Iglesia molt plena de gent, estant tots atonits de las maravellosas rahons que mostrava en llahor de la devoció del Sant Roser, entre altres moltes, deya aquesta: O vosaltres devots Faels germans, y germanas mias en Jesu-Christ, escoltáu, miráu lo que os dich: Preneu aquest Rosari, y dientlo, posau lo vostre pensament en la Passió de nostre Redemptor Jesu-Christ, ó en algun altre Mysteri dels seus, y meditant en ell, sen-

tiréu en vosaltres mateixos un foch , y amor del esperit de nostre Deu , molt gran , perque nos pot dir en la Oració cosa mes devota que aquesta , ni pensar en cosa mes santa , que es la Passió de nostre Senyor Jesu-Christ , sens que lo Esperit Sant , y son foch de amor no vingue sobre nosaltres : y ahont lo Divinal foch está , no pot ser que no creme , y escalte los cors , per frets , y tibios que estigan , ni pot la inmensa llum sua tant resplendent , estar sens donar llum , y claredat à la casa , y anima en la qual habita , ni pot medicina tant santa estar sens curar la plaga , y macula del pecat del anima ahont habita . Aquestas paraulas , y moltas altres de santa doctrina deya lo gloriós Sant Domingo , las quals foren de tanta eficacia en los cors de tots los habitans de Roma , tant Ecclesiastichs , com Seculars , y de dignitat , com los Eminentissims Cardenals , é Illustrissims Arquebisbes , y Bisbes , ab tots los demés Prelats , que com à Columnas de la Santa Iglesia la rigen , y governan ab los Rosaris en las mans , ó en las cintas , com si fossen minyons . Era tanta la devoció de tot lo Poble , y las Oracions ques feyan ab lo Sant Rosari , y tant acceptas á nostre Deu , segons que fonch ohint dir per la boca del gloriós Sant Domingo , que en aquells dias Deu nostre Senyor habia fetas moltas senyaladas merces , y grans miracles en moltas personas , entre los quals ne dirém hu , que es lo seguent .

Habia en aquell temps en Roma una dona anomenada Catarina , que per la disfamada vida de publica pecadora , y famosa sobre las demes en bellesa , alcançá lo renom de Catharina la bella. Anant aquesta dona als Sermons del gloriós Sant Domingo , fonch tant ditxossa , que meresqué alcançar un Rosari de mans del gloriós Sant Domingo , lo qual ella guardava com à cosa molt preciosa ; pero com per aixó no deixava de pecar com abans , per sa belleza , li anaven mes darrera los homens , y per lo mateix respecte era causadora de la perdiçió de moltas animas. Perseverant Catarina ab la devoció del Sant Rosari , tenia de costum cada dia de acudir en la Iglesia , y dirlo ab la atenció , y devoció li era possible , meditant en ell , mentres lo deya , en la Sacrosanta Passió de Jesu-Christ de la manera seguent. En la primera sinquantena de las Ave Marias , y sinch Pare nostres , pensava en la Puericia , y tendra edat de Jesu-Christ , y que així Minyo xquet lo contemplava crucificat : de manera , que estant en lo Pesebre tremolant de fret , en los braços , en la falda , en los pits de la humil Verge María , sempre estava lo Ninyo Jesus ab la Creu , y sempre la portá en sí. En la segona sinquantena contemplava en la Passió Sacratisima de Jesu-Christ , y en tots los Mysteris de aquella , en la agonía , afronts , en colps , dolors , açots , en la coronació de espinas , y en lo clavar-

várlo en la Creu. Y en la tercera sinquantena, pensava en lo que passá per nosaltres nostre Redemptor Jesu-Christ , prenent nostra humitat , com patí , y morí per nosaltres.

Perseverant Catarina en aquesta santa devoció , despres de molts dias que ja feya aquest sant exercici, anant una vegada per Roma, aparegué devant de ella un jove molt ben disposat , y diguéli : Guardat Deu Catarina , que fas per assí ? Tens per ventura casa propia tua ? Si Senyor , digué ella , y molt ben adornada. Aném donchs à ella , (digué lo Jove) perque esta nit vull sopar ab tu. Ella li respongué, à mi me plau , y ab molta voluntat vos serviré. Aném prest allá , y així prenentse ma per ma, sen anaren , y sen entraren los dos en casa de Catarina , ahont trobaren moltes criadas que la estavan esperant , y li tenian aparellat lo sopar , y assentats Catarina la Bella , y lo nou Hoste en la taula , soparen los dos junts ; pero tot lo quel Jove tocava ab las mans , se muda-va , y convertia en color de sanch , y en una sabor molt dolça , y apacible. Y com Catarina vegés açó , diguéli : Digaume , Senyor , he per-
dit jo lo enteniment , ò estich fora de mí , per-
que me apar , que tot lo que tocáu se converteix
en color de sanch , ó es sanch ? Així es li digué
lo Jove , perque has de saber , que la persona
que te nom de Christiá , no deu menjar , ni
beurer , sens que primerament lo seu pensa-
ment

ment nol tingué , y mulle en la memoria de la Sanch de Jesu Christ. Ohint ella aquestas paraulas , y mirantlo à la cara tingué tanta vergonya , que ja nol gosava mirar , ni tocar , y ab molt gran empaig li torná à demanar. Segons , ó Senyor , veitg en la vostra gentilesa , y en las vostras paraulas , Vos debeu esser algun gran Senyor , y puix so estada tant ditxosa de tenir-vos en ma casa , suplicvos quem digau qui sou , y de ahont veniu ? Respongué lo dit Jove : Jot diré tot lo quem demanarás quant estarém dins la cambra ; y ella tota espantada , y maravellada , acabat lo sopar , y aparellat lo llit , entrant los dos en la cambra , ella se posá primer en lo llit , y despres suplicava al nou Hoste , que també se volgues posar en lo llit. O maravellós Mysteri ? O misericordia de nostre Senyor ! O Sapientissim Senyor , y quantas cosas fas per no perdre una anima ! A qué te posas per lo amor quens tens ! Dit açò , lo Hoste , y gentil Jove Jesus se mudá en un xich Infant : se mostrá devant los ulls de la dita Catarina , y tenint la preciosa Corona de espinas en lo Cap , y la Creu sobre los seus divinals Muscles , y ab las lligas en las Mans , Peus , y Costat , començá à parlar de aquesta manera. Cessa ja Catarina , cessa ja de pecar : mira ara , veurás la mia Passió desde la mia Infancia , per la qual suplicares en la primera sinquantena del Rosari à la mia preciosissima Mare quet socorregués:

pen-

pensa de vuy en avant en lo que per tu he passat ; perque desde la hora de la mia Encarnació , fins à la hora de la mia mort , sempre portí presents en la mia Anima aquestas penas , que ara te mostro , las quals foren tant grans , que si tots los grans de las arenas del mar se tornassen , y convertissem en Infants , y qualsevol de ells tinguessen tanta pena , quanta passaren totas las personas en sas morts , no se igualarian en las que jo he passát per tu . Espantada Catarina del que veya , y ohía , se posá à plorar molt agrament . Despres se mudá en figura de un Jove de trenta y tres anys , y mostraseli ab las llagas , Creu , y tots los altres improperis de la sua Sacrosanta Passió , dientli : Mira assi filla , lo que per tu he passat , quet dich , que si los tormentos , y dolors de la mia Passió , se haguessen de repartir per totas las criatures del mon , son ells tals , que primer moririan , que no acabassen los meus tormentos , penas , y dolors de tots ells . Dit aço se mudá lo Senyor de una gran claredat , y molt resplendent , tant quant las llagas dels seus Divinals Peus , y Mans , y Costat resplandian mes que carbuncles engastats en finissim or . En cada una de las sinch llagas preciosissimas se mostraven , com en un mirall clar , y transparent totas las cosas perfectas , no sols del mon , sino casi de infinitis mons . Estant així lo Redemptor del mon , li digué : Mira filla mia lo que ha passat per lo meu

meu precios Cos , per lo amor que tinch à la tua salvació , perque com jo estiga en tot lloch ab lo meu poder infinit , y totas las cosas estigan ab mí , perque jo los dono lo ser , en totas aquestas llagas mias te miro , y te amo ; y si pogues morir estich aparellat pera passar altra vegada aquestas penas per tú , sols perque la tua anima nos perdia. Y perque jo ja no puch morir , also moltas vegadas los cors dels meus elets , perque passen persecucion per amor de mí , y ab la sua bona vida , oració , y doctrina me aporten , y guanyen las Animas dels pecadors. Mira donchs filla mia la paciencia que tinch , y he tingut ab los teus pecats : mira lo amor quet convido ; y para que te esmenes , recordat de aquestas tres Passions , que te he mostrat per las quals has dit lo Rosari de la mia preciosa Mare. Fes donchs filla , que com fins assí eras estada exemple de brutedat , y pecat , que de assí al devant sias exemple de tota virtut. Y not penses quem sia mostrat així à tu per lo teu mereixer , sino per mostrarte que has de passar treballs tu per mi , puix jo tants ne he passats per tu , y peraque fassas penitencia , y així mateix per las Oracions dels Confrares de la Confraria del Roser de la mia gloriosa Mare , los quals me han prenat , que convertinte jo à tú , molts se convertirán , y vindrán à mí ; així que com per lo teu pecat molts han pecat contra de mí. Acabadas aquestas rahons

de-

desaparegué lo Salvador.

No foren de poch fruyt en Catarina la Bella la visió , y paraulas de Jesu-Christ , perque la que anava en habit de pecadora per Roma, en lo altre dia visitada de Jesu-Christ , la hagueran vista en casa sens habits vans , ni disoluts , sino en peregrinacions , y penitencias , ab la continua memoria dels dolors , y llagas de Jesu-Christ. Mira ara la lliberalitat de nostre Deu , y mira quant alcançan los pecadors ; mira lo merit , y virtut del Roser. Anassen dins breu temps Catarina la Bella al gloriós Sant Domingo , la qual rebé ab gran amor , y ohint-la de confessió , la absolué , y li doná en penitencia lo Sant Rosari , y la feu escriurer en la Confraria , en la qual fins allí no estava escrita. Y en açó devém mirar la grandesa dels merits de aquesta Confraria , per als que estan escrits en aquella , quant aquesta dona tant pecadora sols per tenir proposit de entrar en ella , meresqué alcançar grans mercés , com son las que havém ditas. Y com la dita Catarina posada ja en gran reculliment , digués cada dia ab gran devoció lo Rosari , apareguéli un dia la Verge María ab la gloriosa Santa Catarina , Verge , y Martir , de la qual era devota , y digueli : Mira filla mia Catarina , que perque has comesos tants grandissims pecats , convé que fasses també grandissima penitencia : pren cada dia sobre las tuas carns tres di-

ciplines , y sien cada una de sinquanta , y sinch colps , los quals fan un Rosari de penitencia , y no es menester , que sempre tingues diciplinas , ab quet pegues ; pero secretament pots ab las tuas mateixas unglas estrenyer , y romprer las tuas carns , y traurer sanch de aquellas en lo lloch que tu voldrás sens esser sentida . Y sapias que si perseveras en aquesta penitencia , tu aurás tots los bens que voldrás , perque aquesta penitencia es molt accepta à mí , y al meu gloriós fill . Dit açó desaparegueren , y la dita Catarina començá la sua penitencia , y perseverá en ella ab molt rigor , y constancia . Esdevingué , que fent oració una nit lo gloriós Sant Domingo , fonch arrebatat en esperit , y veu que estava per al mon aparellats molts castichs per los pecats de las gents . Veu també que de tot lo cos de un infant , la qual estava en la casa de Catarina , eixian sinquanta y sinch rius , los quals devallavan en lo Purgatori , y ab la aygua de aquells eran refrescadas las Animas en lo Purgatori , y loaven al Senyor , y donavan moltes benediccions à Catarina , perque totas se alegravyan ab lo total socós . Y moltes eixian de ditas penas , altres rebian menos , y altres tenian esperança de eixir prest . Y açó era , perque quant la dita Catarina deya la primera sinquantena , pensant en la Passió de Jesu Christ , en la Puericia , aplicavala à las Animas del Purgatori . Maravellát de açó lo glo-

gloriós Sant Domingo ; veu així mateix com en la casa de dita Catarina entrava un home molt hermós , lo qual tenia en son cos sinch fonts , y de elles eixian sinquanta y sinch rius de aygua molt clara , la qual regava totas las Iglesias del mon , y tots los Faels Christians bebian de ella , y lloaven à nostre Senyor Deu , y donavan moltes benediccions à la dita Catarina ; y açò era perque quant ella deya la sego na sinquantena del seu Rosari , contemplant en la Passió de la Humanitat de Jesu-Christ , com està dit , y la oferia per lo estát de la Iglesia Militant , per los justos , que no caiguessen en pecat , y per los pecadors , quels donás Deu gran gracia de llevarlos del pecat . Veu despres lo gloriós Sant Domingo , que començant la dita Catarina la tercera sinquantena del seu Rosari , entra en sa casa la Divina Magestat , ab maravella claredat , y resplendor , y que de sinch fonts , que de la dita Magestat eixian , se umplian de aygua altres sinquanta y sinch rius , los quals pujaven fins al Cel , com si fossen flamas de foch , y veu com entraren en Paradís , hil regavan , y que tots los Angels , y Sants bebian de aquella , y donavan gracias à Deu nostre Senyor per ella . Y com aquestas cosas lo gloriós Sant vegés , començás à maravellar , y espantarse , en veurer , que tals , y tants grans coses hisqueren de la casa de Catarina ; y estant així maravellat , apareguéli la

Verge María , y diguéli : Perque fill meu , te
 espantes de aquestas cosas ? Tu no sabs que jo
 so amiga dels pecadors , y tinch en la mia ma-
 la misericordia de nostre Deu ? Aço , fill meu,
 te he volgut fer mostrar de aquella filla mia,
 perque ho prediques al mon , que ningun per
 gran pecador que sia , y per grans pecats que
 haja comesos , nos desespere , ans tinga sempre
 confiansa en nostre Deu , y senyaladament
 aquells ques recullen al meu amparo , perque
 jols guardaré , y nols deixaré perdrer , com he
 fet en aquesta , la qual es estada tant gran pe-
 cadora . Diguéli mes avant la Verge María :
 Puix has vist fill meu , lo que te he mostrat,
 ohirás lo que diré , y predica , y digas à las
 gentz aquesta tant gran mercé , la qual per tos-
 temps los he hagut de Jesu Christ mon Fill , y
 Deu , que los que dirán lo meu Rosari , y tots
 los que serán Confrares de la Confraria mia,
 haurán la mateixa gracia , y mercés , que ha al-
 cançat aquesta . Dit tot aço , feu moltes gra-
 cias à Deu nostre Senyor , y à la Verge María ,
 lo gloriós Sant Domingo , y restá molt acon-
 solát . Y aquesta ditxosa Catarina doná tot lo
 que tenia als pobres , y feu vida retirada ab tan-
 ta perfecció , y santedat , que molts servents
 de Deu , y homens doctes anavan á ella per ser
 aconsolats , y encaminats . Finalment Jesu-Christ
 li aparegué ab la sua preciosissima Mare , y ab
 Santa Catarina la sua Patrona , cent y sinquan-

ta dias ans que moris , y li feu à saber la hora en que habia de morir , y morí en lo dia que ella digué , molt santament , y la sua Anima aná gloriosament al Cel.

CAP. XI. *En lo qual se mostra lo mateix en una dona de Picardia.*

UNa dona de Picardia (segons que ho escriu lo R. M. Alano de Rupe ,) era disfamada per publica pecadora , la qual aconseillada per personas devotas del Roser , se feu escriurer en lo Llibre de la Confraria , y prengué en devoció de dir cada dia lo Rosari . Cosa maravellosa ! aquella que del tot estava apartada de Deu nostre Senyor , despres de pochs mesos que digué lo Rosari , fonch convertida en altre Santa María Magdalena ; y aquella que abans se vestia camisas delicadas , despres se vestí de un cilici , y portava cenyida una dura cadena sobre las suas carns ; y la que no podia dormir sino ab molts blants matalassos , despres dormia sobre la dura terra ; y la que abans cercava delicats menjars , despres tots los dias de sa vida no menjava sino pa , y aygua , fent aspera penitencia , fins que per la sua penitencia , y bonas obras , per virtut del Sant Roser , tingué dò de Profecía , y finalment ajudada del favor de la Verge María , acabá molt santament , y sen aná à gosar de la gloria .

CAP. XII. En lo qual se mostra , com dient la Rosari , pot la persona apendre de confessar , y considerar lo necessari à la conciencia .

EN lo temps que lo gloriós Sant Domingo predicava en Italia , un Cavaller , lo qual estava en lo sermó , mogut à penitencia , suplicá à Sant Domingo quel confessás , lo qual feu lo gloriós Sant , y com ell tant solament los pecats comuns confessás , diguéli lo gloriós Sant : Devot Senyor , molts pecats graves vos oblidau de confessar , com son de la vostra familia mal regida , de la presumpció secreta , de la vana pompa , y superbia , de la peresa , y temps ociós , y mal despés , també de la poca paciencia , que aveu tinguda als pobres , y del poch be quels habeu fet ; quantas vegadas , en quina manera , y en quin temps . Mirau que habeu despés molt en menjar en casa , Cans , Cavalls ; y los pobres de Jesu-Christ van famolents , y despullats . Tenia lo gloriós Sant Domingo especial gracia en coneixer las conciencias , com si las vegés en un mirall . Al qual digué lo Cavaller : Per cert Pare , may los meus Confessors me digueren quem confessás de aquestos pecats , y qui me mostrará de confessar tant profitosament , si vos me deixau ? Respongué lo gloriós Sant : Jo vos donaré un Mestre , lo qual será

será un Rosari , y será de aquesta manera. Primerament pendréu sinch grans grossets , y sinquanta de xichs , los quals xichs repartiréu de deu en deu ab los grossos. Lo primer gra gros, será de diversos colors , de vidre , per mostrar-vos la poquedad , y delectaciò del plaher del pecat , y de diversos colors perqueus mostre la diversitat de vostres pecats , los quals habeu comés contra nostre Senyor , y contra al prohisme. Los deu xichs vos mostraran , que tots los vostres pecats son deu vegadas majors , que poden creurer , ni imaginar. Lo segon gra gros, será groch , perque vos fará estar descolorit , y memorós de la mort , puix representará la memoria de la mort , y los deu grans xichs vos mostraran los perills , y angustias de la mort. Lo tercer gra será vermell, lo qual vos representará al Jutge irát contra lo pecador sentenciat à la pena eternal per sos pecats : pensau que será tant rigurós , y espantable en aquella hora , que sols de veurel moriria qualsevulla, per valent que fos , y los deu xichs , vos portarán à la memoria , que lo menor dels perills en que allí vos habeu de veurer , es major que lo mes gran perill queus pot venir devant de ningun Jutge mortal. Aquest gra vermell espantá molt al dit Cavaller : pregá al Pare Sant Domingo , que nol posás en lo Rosari : lo qual sí digue , que ans convenia molt , puix per lo temor del Judici fugen tots de pecar. Lo quart
gra

gra será negre , peraque tostems vos porteu à la memoria de las penas del Infern ; y los deu grans xichs , vos farán pensar , que lo menor de ells , es deu vegadas major , que tots los torments dels Martyrs , encaraque per ells meres queren estar en la gloria. Lo sinqué gra será de or , lo qual vos fará pensar en la gloria sens fi , que tenen los Sants , y los deu grans xichs vos mostraran , que lo menor goig del Cel , es major que tots los plahers , y regalos del mon. Així que pres aquest Rosari per lo dit Cavaller , pensant en los Mysteris de aquell , alcançá tanta gracia , que en breu temps menys preá lo mon , amant en estrem à la Verge María , despres de nostre Deu , y tingué tostems en molta reverencia al gloriós Sant Domingo. Finalment al cap de un any que havia continuat la santa devoció del Rosari , tingué aquesta consolació de la Verge María , y fou , que dient un dia lo Rosari , cada vegada que acabava la Ave María , un Angel prenia lo gra del Rosari , hil donava à la Verge María , y dit gra , ó Ave María se tornava en las mans Virginals unas molt grans , y gentils pedras preciosas , de las quals ne feu la Verge María , un Palau molt gentil , lo qual lo Cavaller veu edificar dels seus grans , y oracions , y veu acabat , habent ell acabat de dir lo Rosari , y entenent que per lo dit Rosari li estava aparellat aposento en lo Cel , no sols à ell , pero à tots sos amichs , y demes amo-

nestava , que diguessen lo Rosari , perque gosassen de altres tants palaus. Y així lo dit Cavaller acabá benaventuradament los seus dias en lo survey de Deu nostre Senyor, y de la Verge María.

CAP. XIII. *En lo qual se mostra , com per virtut del sant Rosari la Verge María alcança als pecadors gracia de confessar , segons vehem de un Heretge.*

DIU lo P. M. Joan de Mont en lo seu Material , que predicanse la Cruzada contra molts Heretges en Llenguadoch , perseguint, y confonent las suas heretgias lo gloriós Sant Domingo , hagué entre ells un , que tenia una heretgia de molts , los quals no volian confessar los seus pecats à ningun Sacerdot , sino à sols Deu (com fan los Luterans) dient , que ell sol podia perdonar los pecats , y que à ell sol se habian de confessar. Y així feu lo gloriós Sant un tractat contra de aquells Heretges , lo qual doná pera que responguessen à aquell , y entre altres cosas deya així : A vosaltres , los quals per vostras danyadas , y cegas voluntats nous voleu confessar , vos demano quem digáu , si per ventura tingueseu los vostres cos- sos plens de plagas , ó malalts , ó brutxs , no voldriau estar ab salut , y nets ? Cert jo penso que sí. Perque donchs , tenint tant brutas , y tant plagadas las vostras animas , no voleu que vos las cure , y neteje lo Sacerdot , Ministre de nos-

tre Deu? Sabeu també, que (segons diu Sant Ambrós) es gran oradura la del malalt, que estant en perill de mort, no vol esser curat. Així mateix diu Sant Anselm, que es molt grosseira la vergonya del pobre despullat, lo qual no vol esser vestit, ni socorregut del rich. Sabeu donchs, que los verdaders, desnusos, y despullats, pobres malalts, y bruts, son los pecadors, semblants à vosaltres, perque així ho diu lo Apostol Sant Pau. Y així mateix vos demano, (segons que ho diu Sant Basili) quem digáu si es gran la oradura del que es mort de fam, y set, y no vol rebrer la almoyna que li donan? Diu Sant Fulgenci. Los que moren de fam, y set, son los pecadors semblants à vosaltres. Així mateix també ho diu Sant Chrysostomo: Per molt orat es tingut, lo qui está en la presó pres, y pot fugir, y no vol; y está cert, que los pecadors com vosaltres sou presos, y no podeu esser deslliurats de la presó dels pecats, sino per ma dels Sacerdots, y per medi de la confessió feta à ells. Miráu lo que diu Sant Fulgenci: O pecador, perqué temps de confessarte? Per qué tens vergonya de dir lo que no has tingut vergonya de fer? Mira també lo que diu Sant Gregori Nazianzeno, que es superbia, y grossera porfia dels que per temor tenen vergonya de confessar los seus pecats, y volen mes que callant, sian aportats à la fossa del Infern, que confessant las suas culpas, esser

apor-

aportats ab talent de la gloria. O trist de tu pecador , que estás cego ab lo pecat ; pues no veus, perque no vols esser illuminat? Estás sort, y tems amorosas paraulas del Ministre de nosstre Deu ? Eres mut , y no tens desitg de cobrar la paraula ? Mira , donchs , que lo que pot tornarte lo ohir, parlar, y veurer , no vol altre cosa sino que ho demanes , perque prest te será donat. No tems , ni tens vergonya de dirho à algú , lo qual per ventura se burlará de tú , y al quet crida , y prega ab lo remey , no tenintne tu altre sino lo seu , no vols dirli las necessitats de la tua anima ? Torna sobre tu mateix , y not deixes aixis perdrer.

Aquestas , y altres cosas deya lo Tractat del gloriós Sant Domingo , y habentlo donát als dits Heretges pera que lo llegissen , habentlo llegit restaren molt confusos ; y están los demés de ells juntament una nit en casa de hu de ells al foch , practicant , y parlant de la dita escriptura , digué un mes obstinát , y endurit en la heretgia : Llançém en aquest foch lo Tractat de Fra Domingo , y llançém també , la escriptura ahont tenim las nostras opinions , y vejám qual de ells se cremará. La qual cosa feta , (proveintho així Deu nostre Senyor) lo tractat de las suas heretgias fonch al instant cremat , y lo del gloriós Sant Domingo restá senser. Pero ells porfiaren , y tornaren à llançar en lo foch tres vegadas , y hisqué sens lesió alguna ; y ab açó sen-

sentiren, que lo sum del seu tractat cremat, pudià molt , y del Tractat del gloriós Sant Domingo eixia una suau olor. Confusos ells de tot açó pero no convertits, juraren entre sí, que ningun de ells descubriria aquell miracle. Pero un noble Cavaller , lo qual estava en aquesta heretgia , y après se convertí, descubrí tot açó, apres de convertit; la conversió del qual, fonch desta manera.

Despres de quinze dias, que açó fonch passát, aquest noble Cavaller començá à pensár en la grandesa de aquest miracle ; y començá à tenir temor de Deu nostre Senyor , y així ab aquest temor anava algun tant espantat , encaraque no mogut à contrició. Estant així , fonch arrebatat, y pres per una legió de dimonis , y per que quinze anys que no habia verdaderament confessat , fonch aportat à las penas del Infern, ahont entre las moltas , y diversas maneras de tormentos , que li foren mostrats , veu los que passavan aquells que en aquesta vida no se han volgut confessar , y los tormentos que estavan aparellats per als que no volian confessarse, ò en la confessió no deyan verdaderament las suas culpas , y veu que tenian à cada costat un drach molt cruel , lo qual continuament ab las suas dents , estava rosegant los cors dels mala-venturats , y ploravan , y gemegavan molt agrament. Ademés de açó , eixien per los ulls de aquells , llagrimas com à flames de foch molt encesas , y pujavan sobre los caps de aquells,

cre-

cremantlos així , y fentlos donar molts grans crits , y gemiechs , y així mateix entraven per las bocas de aquells , Serps , Llegardaixos, Lleons, Ossos , y Llops carnicers. Aquestas , y molta s altres cosas veu aquest Cavaller , y com estigués molt temeròs , y espantat , diguéli un Angel : Mira que aquests passan aquestas penas , porque no volgeren plorar los seus pecats, y no volgueren confessarse, ni llançar per ella lo del pecat. Dit açó , lo Angel lo deixá : vingueren los dimonis , y prenentlo , lo passaren per las ditas penas , porque no habia volgut confessarse quinze anys avia ; pero porque era devot del Sant Rosari , yl deya , no estigué molt penant , porque de prest la Verge María lo socorregué , y maná quel traguessen de las penas. Y així deslliurat : y posát devant la Verge María , lí digué: Perque eres estát devot del meu Rosari , y lo has dit Jo he volgut mostrarte aquestas cosas , que las vehesses , y experimentasses aqueix poquet de temps , que has estat en ellas , porque confessante de tots los teus pecats , sias exempt de estar en ellas ; y he volgut mes mostrarlas á tu , que à ningun altre dels teus companyons Heretges , porque has dit lo meu Rosari. Esmenat donchs , digas lo meu Rosari , y entra en la Confraria de aquell, com te ho mostrará lo meu amat Fill **Fra Domingo**, y avisa à altres que entren en ella , porque las oracions dels Confrares ajuden á tu , y als

als que eran. Dit açó digué mes la Verge María : Ves , donchs , y confessat al lo meu amat Fill Domingo , y diguesli tot lo que has vist , y ohit. Acabada la visió , aquest Cavaller anomenat Antoni , tornát en sí , y confessantse ab lo gloriós Sant Domingo , li comptá tot lo que vist, y ohit avia; y de allí avant fonch molt Fael Christiá: de manera, que despres fet Capità dels Catholichs en aquella Província contra los Heretges , los persegúi tant quant poguè , y fonch molt devot del Santissim Rosari de la Verge María , y sempre lo portava en la sua Vandera, quant persegua los Heretges. Y una vegada li esdevingué , que portant lo Rosari posat en la dita Vandera peleant contra los Heretges , veu que queyan del Cel pedras molt fortas , y grossas , y matavan molts de aquells. Y altres vegadas veu , que llançavan sagetas del Cel , que matavan los dits Heretges , y altres veu , que venian gran multitut de Cavallers molt esforçats , hils desbaratavan ab gran furia , y aixì ab aquest socós, tostems vencia los Heretges, encaraque portás poca gent ; de las quals cosas, molts dels dits Heretges se convertiren à la verdadera Fé Catholica , hils altres foren desbaratats ajudanhi las oracions del gloriós S. Domingo.

CAP. XIV. En lo qual se mostra lo mateix del confessar, en un jove de Alemanya.

EScriu lo R. Fra Albert de Venecia , que en una Ciutat de Olanda anomenada Lleyda , avia un jove de 17. anys , ó mes , lo qual molts anys , y vegadas se havia confessat , pero may cumplidament , ni censera , ans avia rebut lo Cos Preciós de Jesu-Christ en pecat mortal , y així perseverá en aquesta ; y la causa era , porque habia comés un grave , y enorme pecat contra natura , y per ser cosa tant lletja , tenie vergonya de confessarlo. Ohint una vegada lo jove lo Sermó de un Pare del Orde de Predicadors nomenat Fra Conrado , en lo qual Sermó digué , y declará la virtut , y eficacia del Rosari , en especial la gracia del poder ben confessarse , fentse escriurer en la Confraria de la Verge María del Roser. Cosa maravellosa ! al punt que lo jove fou escrit en la Confraria , y agué dit tres dias no mes lo Rosari , li doná nostre Senyor (per intercessió de la Verge María) tanta contrició , y tant gran desitg de confessar-se , que may poguè reposar , ni descansar , fins que ab llagrimas , y ab molta devoció hagué confessat cumplidament sos pecats , y de allí avant , com à criat fael de la Verge María , acabá los seus dias perseverant en be.

CAP. XV. En lo qual se mostra , com per la devoció del Roser , no sols son conservats los bons costums , pero los mals costums son reformats en bons .

UN Compte (segons ho escriu lo M. Alonso de Rupe) tenint molts fills , y fillas, deliberá ferne una de Monja , perque restassen mes bens per los altres Fills. Nos curá molt de posarla en Monastir retret , ni de molta Religió , sino que la posá en un Monastir rich , y de poca abstinencia , ahont vivia fluixa , y folgadament ab moltes altres fillas Nobles , ab molta dissolució. Y així com las Monjas antiguas estavan en aquesta dissolució , las altres Monjas mes joves , y la filla de aquest Compte , anomenada Joana , las seguian , y estavan posadas en lo dit mal costum. Vehent , y dolentse de açó un devot Religiós , Confessor de ellas, y vehent que aquesta Donsella era de bona condició , y de bon desitg , procurá de mourerla , y encaminarla à vida millor , que no era la que las altres tenian ; y demanantli si may habia dit, ó si sabia quina cosa era lo Rosari de la Verge María : Respongué ella , que no sabia ninguna cosa del que li demanava , ni sabia fer mes del que las altres feyan , que era dir poca oració , y ataviarse molt , curar de sas personas , fugir de las cambras , y soledat. Dientli lo Religiós molts Mysteris del Sant Roser : Respongué ella que

que desitjava saberlo , y digué mes : Probaré, Pare , lo quem dieu , y si ab aquesta devoció alcanço pau , y quietut en lo meu cor , jo li diré tota ma vida. Digueli lo Confessor : Miráu molt , ma filla , que encara que nol digáu mol- tas vegadas , las vegadas quel diréu , lo digáu molt atenta , y devotament. Mostraumel á dir (digué ella) Pare , perque desitjo molt saber- lo , y crech quem será molt suau , y profitós dir- lo. Y així ell li digué : La primera sinquantena has de dir filla , passant per lo vostre pensam- ment , donant gracies á nostre Senyor Jesu- Christ , per la sua Santissima Encarnació , y assí contemplau alguna cosa dels Mysteris de la pue- ricia sua , y del Part humil de la sua preciosissi- ma Mare. La segona sinquantena diréu , pen- sant en la Passió de nostre Redemptor Jesu- Christ , contemplant alguns dels principals torments , y Mysteris de aquella. La tercera sinquantena (acusantvos de tots quants pecats habeu fet) demanaréu també socós , y ajuda á la Verge María , y als Sants , que mes devoció tindréu , pera queus alcansen perdó dels vos- tres pecats. Cosa maravellosa ! illuminant Deu nostre Senyor lo cor de aquella Donsella , y ajudantli , y mostrantli lo dit Confessor , co- mençá à dir lo Rosari , y en breu temps fonch deslliurada , y neta de molts mals , als quals la companyia de las altres Monjas la convidavan; y mes avant fonch curada de una malaltia cor-

poral que tenia , ja ans que fos Monja , la qual era estada causa que la posassen à Monja.

Feta la profecia , y continuada la sua devoció , essent importunada de las altres , à que seguís los seus mals costums , així per la persecució de las Monjas , com per las lletres , y altres cosas que enviavan los fills del dimoni , ella tot quant li enviavan , juntament ab las lletres ho llançava à la necessaria , ó claveguera , y responia als tals , que no habia de tenir la sua amor , sino ab Jesu-Christ , Espós seu , y à la gloriosa Verge María Mare sua , per la qual cosa totas las Monjas la aborrian , y deyan mal de ella , anomenantla hypocrita , puix tostems volia estar sola , y apartada de conversació , y companyia de elllas. Pero ella en totas aquestas tribulacions recorria à la Verge María , en qui tenia ferma confiansa , que la socorreria en qualsevol aflicció. Y així la Verge preciosissima , estant una vegada la dita Joana dient lo Rosari , y clamantse de las tribulacions que passava , vingué una lletra del Cel per lo ayre , doná en las mans de Joana , y deya així : Maria Verge Mare de Deu , à Joana Verge , filla , y esposa de Deu , salut ; y gracia. Persevera sens cansar-te de dir lo meu Rosari , perque ab açó serás deslliurada de estar ociosa : apartarte has de las conversacions vanas dels homens : fugirás las vanitats , y excesos dels atavis del teu cos , y demasiat menjar ; y las Imatges que tens en

la

la tua cambra , fes que sian tals , que en ellas pugas contemplar cosas quet moguen à que ames , y temes à nostre Senyor Deu , y ab major devoció podrás perseverar en acabar aquest Rosari meu que has comensat. Deu nostre Señor te salve : espera ab gran confiansa lo amor del meu Fill , y la mia intercessió , que jo te prometo la una cosa , y la altre , y tu açó quet tinch dit farás. Llegida , y guardada aquesta lletra per la Donsella , y continuant en dir lo Rosari , al cap de un any , vingué al dit Monastir un Abat , lo qual era Visitador de las ditas Monjas , y vehent los desordes de aquellas , y volent posarhi algun remey , las volgué reformar: no consentintho ellas , y clamantse à sos parents , y amichs , fonch llançat lo dit Abat del Monastir. Passáf lo any , torná al dit Monastir , no pera reformarlas , sino solament pera visitarlas , y així fonch benignament rebut per ellas , lo qual essent home devot , estant una nit posát en oració , veu en visió , y revelació cosas de molt gran tristura en aquesta manera.

Veu una cambra de una Monja tota rodejada de claredat , y dins de aquella asseguda una Reyna de molt excellent gentilesa , y als peus de la dita Reyna una Donsella , fent devotament la sua oració : veu despres al rededor de aquella à molts dimonis en figura de animals espantables , donant brams ells contra la dita Celda , pero com no podian acostarse à ella , veu

que se escampavan , y repartian per las altres cambras de las Monjas de dit Monastir , en figura de serpents, y de altres animals. Veu també com los dits animals , sen entraren per las bocas de las Monjas. Tanta fonch la compassió , y dolor que tingué de veurer açó lo sobredit Abat , que vingué à desmayarse ; pero despres de tornat en sí , anassen à la cambra de dita Joana , y manifestali la sua visió , y demanali de sa vida , y exercici , y com ella li digué , que ninguna feya , sino dir lo Rosari de la Verge María. Ohint lo Abat lo dit Rosari , entengué que la Reyna que ell habia vist era la Verge María , y per intercessió de la dita Senyora , y per medi del Rosari , podian las Monjas venir en alguna bona , y voluntaria reformació , y així comprá lo dit Abat per cada una de ellas , un gentil Rosari , y mostrantlas com lo habian de dir , y prometentlas que sil deyan , may ell las reformaria contra de la llur voluntat , si avans elllas no lay demanassen : las ditas Monjas prengueren los Rosaris , y per no esser reformadas , li prometeren de dir lo Rosari , y cumplirenllo així : Cosa maravellosa ! que aquellas à las quals , ni prechs , ni forças pogueren corregir , la virtut del Sant Rosari las reformá ; perque apenaç tanta virtut , y gracia , que totas no desitjavan altre cosa , sino apartar de sí las vanitats del mon , y servir à Deu nostre Senyor , y à la Ver-

Verge María. Y així ab molts prechs , y submissions escrigueren al Pare Abat , que vin-gués hils donás Regla , ab la qual servissen à Deu nostre Senyor , hils llevás de entre ellas las Personas Seculars , perque poguessen plorar los seus pecats , y vanitats deshonestas. De lo qual lo Pare Abat se alegrá molt , y visitá ditas Monjas , reformantlas molt cumplidament , y de allí en avant , ell , y ellas ab molta devoció di-gueren lo Rosari de la Verge María Semyora nostra , y mostraren à moltas personas com lo habian de dir , contemplar , y meditar.

CAP. XVI. En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser , encara que lo pecador se baya donat al dimoni , es rebut á peniten-cia per Deu.

Compta lo Mestre Alano de Rupe , que un home , ò per pobresa , ò per impaciencia que tenia de las suas penas , determiná de do-narse , y oferirse al dimoni. Y com lo malahit enemich del llinatge humá , ab lo seu proposit , y danyada intenció , procurá , que no solament lo home se li donás per seu , sino que li fes ho-menatge , y promesa de may apartarse de ell , renegant de Deu nostre Senyor , y perçó cercá modo convenient ; y fonch , que un dia pas-sejantse à solas pensatiu per lo camp , pensant en los seus treballs , y pobresa , y que ningui re-mey del mon li aparexia quel pogués reme-diar,

diar , prenen lo dimoni figura de un home, se acostá à ell , demanantli la causa de la sua tristura. Y com lo dit pobre home negás que tenia tristura alguna , y ja que fos així , ni ell , ni quants eran nats en lo mon no podian remediar lo seu mal. Perfidiant lo dimoni , que li comptás la sua pena , dientli que ell à solas remediaria la sua fatiga , y treball , y lo faria molt rich , y poderós. Lo pobre home li digué : Puix tant los meus treballs , y penas desitjas saber, sapias que jo estich en extrema pobresa , que ni tinch un boci de pa pera menjar , ni la roba que porto es mia. Tinch en ma casa muller , y molts fills , y ha tres dias que no han menjat , ni tenen de ahont haberlo : so home que me he vist en houra , molt afavorit , y veigme ara sens honra, y molt despreciat. No sé quem fassa , sino que així com un percut , y desesperat men vaja per lo mon cercantme la mort. A las horas rigués lo dimoni , y digué : Aqueixa es la causa de la tua gran tristicia ? Jo sol te la remediare , y te la prometo remediar , ab tal que tu fassas una sola cosa per mí. Com es possible (digué lo pobre home) que tu fassas lo que dius ? Promet-me tu lo que jo diré , que jot cumpliré lo quet tinch dit , y tant prest , que tots los quet veurán restarán espantats. Encara que tu fosses lo dimoni (digué lo pobre home) no podrias fer açó que dius. Jo so (digué) lo dimoni , y per que te eres donát à mí , per açó so vingut assí pera

pera afavorirte ; pero avans quet afavoresca , es menester fassas lo quet diré. Veritat es (digué lo pobre home) que ab la pena que tenia , me oferí à tú ; pero no pensí jo , que puix Deu nom remedia , tu me pugas remediar. Jot remediaré (digué lo dimoni) ab tot efecte , si tu fas lo que diré pera seguritat mia : ja que tu una vegada te has oferit à mí , es menester que renegues de ton Deu , y del Baptisme , y me fasses homenatge , y me prometes de esser perpetuament meu ; y perque açó conste , has de fer un albará de la tua ma , y de la tua propia sanch , que tot lo que tinch dit diga. Molt dificil se li feu al pobre home lo que lo dimoni li demanava ; pero en fin , ab la angustia que sentia de las suas penas , feu lo quel dimoni li demanava , y escrigué de la sua propia ma , y sanch la cedula , en la qual deya , que ell se donava , y oferia perpetuament al dimoni. Fet açó , digueli la dimoni : Vesten ara á ta casa , y cava en tal part del teu hort , y à tans palms trobarás tanta quantitat de moneda , traula , y remedia los teus mals , y necessitats , y per altre part , jot posaré en tanta gracia ab los Princeps , y Senyors ab qui estavas avans en gracia , que será millor la tua privansa que ara tindrás ab ells , que no la que antes tenias.

Vassen lo pobre home , mes pobre en lo esperit que may : cavá en lo hort , y trobá la moneda conforme lo dimoni li habia dit. Remediá

sas necessitats , y torná en la privansa dels Princeps , major que no la que tenia avans, pero no tornava en sí , pera mirar , y considerar lo que habia fet , ans com home molt apartat de Deu , no tenia ansia de las cosas de Deu, ni menos de la sua conciencia. Pero Deu nostre Senyor , lo qual no vol que ningú se condemne , ordená las cosas desta manera. Esdevingués, que un dia eixia pera accompanyar à un gran Senyor , y hagué de venir à la Iglesia dels Frares Predicadors , y de allí ohí los Divinals Oficis , y Sermó ab los altres : y predican lo Pare , carregá molt la ma contra als que del tot estan apartats de Deu nostre Senyor , y obstinats en lo pecat , y la gran misericordia de Deu nostre Senyor , y lo fruyt del Sant Roser , y com per virtut de aquell , la Verge María era particular Patrona dels que son escrits en la sua Confraria , y diuhen lo Rosari. Lo qual tot ohit per lo pobre home , torná en sí , y ab la confiansa certa , que tingué de la Verge María , y en la gran virtut del Sant Rosari se feu escriurer en la Santa Confraria , y cercá prestantment un Rosari , y comensá à dirlo del millor modo que ell sabé , ab confiansa , que la Verge María , per virtut del Sant Roser , li alcansaria remissió de tots sos pecats. No fonch ofuscada la sua confiansa , y desitg , perque passats ja molts mesos , que perseverava en dir lo Rosari ab aquesta ferma confiansa , encara que lo di-

mo-

moni no deixava de molestarlo molt , dientli: que tot quant feya no li aprofitava , puix ell tenia la cedula escrita de sa propia ma , y sanch , ab la qual ell prometia , que may mes lo deixaria ; y que puix se habia alegrat dels bens que lo dimoni li habia donat, que ell habia de gosar de ell, que així li habia promés, y de la sua anima , amostrantli sempre la dita cedula. Un dia anassen lo pobre home à la Iglesia dels Frares Predicadors , y agenollát devant lo Altar de la Verge María del Roser , acabat de dir lo Rosari ab moltes llagrimas , comensá à parlar ab molt arrepentiment de sos pecats à la Verge María , dient així : Vos Verge preciosissima , Mare de nostre Deu , Advocada dels pecadors , vullau esserme Intercessora devant lo vostre Fill preciosissim , y puix es major la sua infinita misericordia en perdonar , que no la mia malicia en pecar , que encara que jo com à mal fill lo neguí , confio que per vostra intercessió , com à clement Pare me acceptará , y tingau per be Senyora , de rebrer aquesta humil súplica , pera que ell me rebia com à indigne fill que so jo , perque llohe la sua infinita misericordia , y la vostra gran clemencia. Socorreum , y ohiume Senyora , Vos que ohiu als queus invocan , y cridan. Sentia jo la vostra intercessió , per virtut del vostre Sant Roser , per lo qual Vos feu senyaladas mercés als vostres Confrares. Ab aquesta confiansa , Senyora , he

vingut assí devant la vostra Santa Imatge , y nom mouré de assí , fins que sapia , que per intercessió vostra, Deu nostre Senyor me haja perdonat , y rebut per fill seu. Y lo cert senyal de açó Senyor, será, que la cedula que jo ab la mia ma , y sanch escriguí , ab la qual lo dimoni tant me molesta, Vos tingau per be, quem sia restitu-hida , y lo hom enatge que li fiu al dimoni , se mostre borrat. Cosa maravellosa! Perseverant lo pobre home en la sua humil oració, mirant mol-tas vegadas la imatge de María Santissima del Rosér , vehé que de la sua ma deixava caurer la dita cedula , que ell avans havia escrit , y donada al dimoni , la qual prenentla ell ab molta alegria , obrila , y vehé que lo homenatge que havia fet al dimoni , estava borrat , y sentint una alegria molt gran en lo seu esperit , tingué per molt cert , que la sua culpa estava ja perdonada per la bondat de Deu nostre Senyor ; y anantsen al Confessor, se confessá generalment de tots los pecats , y despres de allí avant per-severant en la devoció de la Verge Maria , y del Sant Roser , acabá los seus dias en be.

CAP. XVII. En lo qual se mostra , que encara que la persona haja desconfiat de la misericordia de N. Sr. Deu , es rebuda à verdadera penitencia per virtut del S. Roser.

LO mateix R. Pare Alano de Rupe escriu: com à testimoni de vista : Jo conegué à

un home , lo qual estava ab tanta desesperació ,
y ninguna confiansa de haber perdó dels seus
pecats de Deu nostre Senyor , que ni jo , ni
quants lo coneixian , nol podian reduhir , per
mes que lo exhortassen , é induhissen à peniten-
cia , Portantli devant à Santa Maria Magda-
lena , y al Sant Lladre Dimas , y altres molts
Sants , los quals de molts grans pecadors habian
vingut esser com son , molt grans Sants ; y
portantli à la memoria la gloria del Cel , la
qual los pecadors per sa culpa perden , y las pe-
nas eternas del Infern , que també per sa culpa ,
incorren , may se pogué reduhir . Cercant jo
modo com nos perdés , prenguil un dia , y di-
guili : Tu no vols pendrer consell del que jo , y
quants te volem be , te donám ? A lo ménos no
pots negar , que com à Christiá que eres , tu
ets devot de la Verge María ? Respongué ell ,
que aqueixa era la veritat . Donchs fes (li di-
guí jo) una cosa en servei de la Verge María ,
y es , quet fasses escriurer en la Confraria del
Roser , y que digues com à Confrare lo Rosa-
ri , que jo te prometo que tu trobarás descans
per la tua conciencia , y consolació per als quet
volen be . Acceptá lo dit home lo meu consell ,
y feuse escriurer en la Confraria del Roser , y
comensá à dir lo Rosari ab alguna devoció à la
Verge María . Valgué tant aquesta diligència ,
que no passaren molts mesos , quel viu tant
illuminat , y mudát , que feye ventatge à tots
quants

quants jo coneixia en la virtut , acompañada de bonas obras, com á verdader servent de nos-
tre Senyor Deu , y de la Verge María , y acabá
los seus dias en molta virtut , y bondat.

CAP. XVIII. En lo qual se mostra , quant pro-
fitosa cosa es entrar en aquesta Santa Con-
fraria , y dir lo Rosari.

HAbia manat la Verge María al gloriós Pare Sant Domingo , que pàdicás la devoció del Roser al mon ; y entre las altres co-
sas li maná , que à tots los pecadors que ohís de confessió , donás en penitencia , que digues-
sen la devoció del Roser , y quels prometés moltas grans mercés del seu preciosissim Fill ,
y de ella , y quels fes escriurer en la sua Santa Confraria , perque en los merits , y oracions de sos germans no fossem com à indignes desterrats de la Cort Celestial. Predicant lo gloriós Sant Domingo , (segons que ho escriu Mestre Thomás del Temple) vingué una Senyora Ro-
mana molt principal à pregarlo , que la ohís de confessió. Lo qual ohí la sua confessió , y despres de haberla donat que fes set dias seguits una penitencia algun tant rigurosa , y aspera , manali que tot aquell any digués lo Rosari . Vehentse ella pecadora , y considerant la peni-
tencia tant lleugera , y amorosa : maravellada de açó , y de la Santedad del gloriós Sant Do-
mingo , y vehent que ell tenia en tant poch los

los seus pecats!, respongué à Sant Domingo, dientli : Jo Pare , altres oracions acostumo dir, dejuno , aporto camissas de llana , cadenas , y cordas de espart sobre las mias carns , y ab tot açó may estich ociosa : ans vaig continuament guanyar las Santas Estacions en aquesta Ciutat de Roma , y fas altres cosas ; y per tant vos suplich , quem doneu altre penitencia que sia major , y de mes treball , y la puga cumplir en menos temps que no aqueixa ; perque no voldria restar obligació al que per ventura per la mia flaquesa sem olvidaria, y no poria cumplir. Ohint lo gloriós Sant tanta fé , y tanta humilitat en persona tant principal ; y considerant la sua santedat , que digués que la penitencia era tant poca, digueli: Filla mia , si vos sabesseu quant millor es un dia , fent la voluntat de nostre Senyor , y de la Verge María , dient lo Rosari , que no altres mil dias fent altres cosas, que à vos pareixen de mes penitencia , encara queus aparega major la penitencia que vos feu , que no la que jous he donat ; pero molt mes accepta es aquesta à Deu nostre Senyor, que la vostre. Quant mes filla mia , que aquest Rosari vos poreu dir anant , y estant asseguda , y fent altres cosas, quant voldreu , y las vegadas que voldreu ; y jo nous obligo à pecat mortal , sil deixau de dir. Respongué ella: Per cert Pare , en ninguna manera jo vos gosaria acceptar aqueixa carrega sobre de mi , perque jo

estich en altres Confrarias obligada à altres co-
sas , que no sé si las cumple. Lo gloriós Sant
Domingo li torná á dir : Mirau filla , que mes
serviréu à nostre Senyora fent lo que jous ma-
no , que en tot lo que dieu , encaraque aqueixas
penitencias , y aspereses sian bonas , molt millor
es aquesta penitencia de oració , perque mes
agrada à Deu nostre Senyor lo sacrifici , de la
anima , y de la voluntat , que no lo sacrifici , y
penitencia del cos. Finalment fonch tant per-
fidiosa , y arrimada al seu parer , que en ningu-
na manera volgué acceptar la penitencia , y
així sen aná de la confessió molt confusa , sens
esser absolta. Lo gloriós Sant Domingo sen
aná al mateix instant devant de una Imatge de
la Verge María , comensá à clamarse à la Verge
María dient : Jo , Senyora mia , los que Vos me
enviau , menyspreant la vostra devoció del Ro-
sari per culpa mia , Jo no sé com cumplir lo
vostre manament. Trobás despres de açó la dita
Senyora tant fatigada , y adolorida en lo seu
cor , per lo que li habia esdevingut , que no sabia,
ni podia valerse , y així moguda del Esperit
Sant anava ab molta pena per totas las Igle-
sias , y Hospitals , donant moltas almoynas , y
comanava molt à totas las personas Religiosas
que pregassen à Deu per ella ; pero ningun re-
meiy trobava per la sua tribulació , y tristura,
ans moltas nits veya lo Infern obert. Estant la
dita Senyora deu , ó dotse dias despres de la di-
ta

ta confessió , en molta congoixa , determiná de tornar als peus del gloriós Sant Domingo , y trobal que predicava. Acabat lo Sermó , ella se restá en la Iglesia pera odir la Missa que avia de dir lo gloriós Sant Domingo. Cosa maravellosa ! en comensar ell à dir la Missa, fonch arrebatada en esperit al Judici de Deu, y alli molt rigurosament fou represa , entre las altres cosas de la desobediencia que avia tingut al gloriós Sant Domingo , per lo qual fonch judicada , y sentenciada , que li fos donada per los dimonis una pena molt gran , la qual li durá tres mesos , la qual pena , diuhen, que comensá ella de sentir al mateix punt , y era tant gran , y de tant gran dolor , y pena , que no la podia comportar. Y així passant la dita pena , comensá à invocar la Verge María, dient : O molt piadosa Verge Mare de mon Deu , ajudau à mi pecadora en aquest taut gran afront. Y dient açó , la Verge María al punt la prengué per la ma , y la tragué de un lloch molt fondo , y escur , y la posá en altre lloch mes alt, y segur , ahont fonch deslliurada de las ditas penas , y li digué : O filla mia , perque no cregueres al meu Servent Domingo , y no obehires en lo q̄e ell te manava ? Mira donchs ara be lo quet mostraré , y veu la dita Senyora al gloriós Sant Domingo , ohint de Confessió à molts , y donantlos en penitencia , que diguesen lo Rosari ; y veu com la Verge María pren-
gué

gué un Rosari dels que lo gloriós Sant Domingo donava als que ohia de confessió , y li digué : Mira filla mia , jo poso assí en aquesta balança tots los teus treballs, y obras corporals que has fet , posa tu en aquesta altre balança aquest Rosari xich , mira qual balança pesa mes. Ohint ella açó , veu com la balança en la qual estava lo Rosari , pesava molt mes que la altre balança ahont estavan las bonas obras. Estant la dita Senyora espantada del que passava , y veyá , ohí á la Verge María que li digué ; Has vist de quanta virtut es aquell Rosari meu ? Esta es , filla mia , la penitencia que mon Fill , y Jo amám , y volém , perque es millor , y mes santa que la altre. Respongué la dita Senyora : Ay de mi ! Senyora mia , y quant temps he perdut en obras santas , y treballosas , y quant poch me han aprofitat , perque he volgut seguir lo meu parer , menyspreant la penitencia tant lleugera. La verge María li digué : També te fas à saber , que perque has menyspreat á la mia Confraria , vull que coneñas la tua errada : vina ab mi , hit mostraré la Gloria dels Confrares de aquella. Y així arrebatada , y apartada en un altre lloch mes alt , ahont estava una maravellosa Ciutat ; y entrant en ella , vehé tantas , y tant maravellosas cosas , que ningú ho podia dir , desitjar , y demanar ; y veu com en mitg de aquella estavan ab molta Gloria los Confrares de la Santa Confraria del

Roser , á manera de Creus repartits , y cantavan
lo Sant Rosari . Maravellantse ella de veurer
cosa tant gran , ohí que la Verge María li di-
gue : Has mirát filla , la gracia que tenen los de
la mia Confraria ? Sapias donchs que així com
es major la gloria mia , que la gloria dels al-
tres Sants , així mateix es major la gloria dels
Confrares de la mia Confraria , que no la glo-
ria que tenen los Confrares de altres Sants .
Ohidas , y vistas totas aquestas coses , desapa-
regué la visió ; y aquella Noble Senyora torná
en son sentiment ; y mirant , veu com lo glo-
riós Sant Domingo , acabada la sua Missa , sen-
anava passejant prop de ella , y cridantlo ab
molta reverencia , li explicá tot lo que havia vist ,
y ohit . Y així lo gloriós Sant Domingo torná
à ohirla de confessió , y ella acceptá molt vo-
luntariament la penitència del Rosari que antes
no havia volgut fer , y així absolta molt alegre
fonch escrita en la Confraria del Roser , y fonch
molt devota de ella , y tota sa casa , y feu que
altres personas principals se escriguesssen en la
Confraria , y diguesssen lo Rosari . Deyes aques-
ta Senyora Doña María de Colupna , y fonch
tostemps molt devota del gloriós Sant Do-
mingo : afavorí molt en Roma la sua Religió ,
la qual à las horas novament comensava ; y
hospedá , y doná lo necessari al gloriós Sant , y
á tots los seus Religiosos molt abundantment ;
y així lo gloriós Sant Domingo la anomenava

filla sua. Acabá los seus dias molt santament.
CAP. XIX. Com per virtut del Sant Roser, la
 Verge María defensa als Christians dels
 insults del dimoni.

TUN Frare Llech deya ordinariament lo Rosari: vingué à enmalaltirse, y estant així malalt, dormint fonch arrebatat, y presentat devant nostre Senyor Jesu-Christ, estant presents los Angels, los Sants Apostols, y la Gloriosa Verge María. Allí lo Frare Llech fonch acusat per lo dimoni de moltas cosas; es à saber, de la negligencia, y descuyt que tenia en treballar be en las cosas del Monastir, que ell teua en carrech. Fonch mes avant acusat de la duricia, y poca reverencia, y desobediencia que habia tingut als seus Prelats, y Superiors: de la murmuració, y judicis temeraris que feya: del silenci que habia trencat, y dels altres manaments de la sua Regla, que habia mal guardats. Finalment per manament del Jutge foren posats los seus bens en una balansa, y los mals en altre; y com los mals fossen molt majors que los bens, pesavan mes los mals. Estant lo Frare en aquest perill, la Verge María tenint pietat de ell, digué à nostre Senyor Jesu-Christ: Vos Senyor, me sou mon Fill, y la Santíssima Sanch que teniu, es la que habeu presa de mi; per tant vos suplich, que doneu una gota de ella à aquesta balansa dels bens. No puch, (digué Jesu-Christ) Mare mia negarvos cosa

alguna en especial lo que demanáu. Y aixi li doná una gota de la sua Sanch , y la Verge María la posá en la balansa ahont estavan los bens del Frare Llech , los quals foren tant pesants ab ella , que ab molta lleugeresa alçaren la balansa dels mals , y aixi lo dit Frare Llech se vehé deslliurát del gran perill en que estava; pero lo dimoni cridava , dient aixi : No es bona cosa Senyora , portar plet devant de Vos contra los vostres devots. Llavors la Verge María , perque los pecats del dit Frare no restassen sens castich, los doná llicencia que lo açotassen, fins que ella manás que cessassen. Passat açó tornat lo dit Frare en sí , al matí contá al seu Abat tot lo que li habia passát ; y dins tres dias, rebuts los Sants Sagraments , morí. Sabés per revelació , que las penas del Purgatori li foren perdonadas per aquell castich que rebé en ser açotát , y sen amá á gosar de la gloria.

CAP. XX. Com per virtut del Sant Roser , es llevat lo torment , y vexació del dimoni.

SEgons que escriu lo sobredit Mestre Alano de Rupe , era una dona endemoniada , á la qual per diversas maneras , y vias la atormentava molt lo dimoni. Sos parents , y amichs dolentse de la sua gran pena , ferenla escriurer en la Confraria del Roser , y li portaren un Rosari benedit pera que lo portás en lo coll , ó en

las mans , hil digués. Cosa maravellosa ! quant prenia , ó portava lo Rosari , lo dimoni la deixava : en deixarlo , al punt lo dimoni la tornava à molestar. De manera , que prengué la dita bona dona per partit , ja may de dia , ni de nit apartarlo de sí , y aixi mateix de dir cada dia lo Rosari , fins à tant que lo dimoni , per la perseverancia de la dona , y oracions dels Confrares , cessà del tot de molestarla.

CAP. XXI. *En lo qual se compta lo mateix , es-devingut en un Reverent Religiós del Orde de Predicadors.*

EN lo Regne de Aragó fonch , no ha molts anys , un R. Pare de nostre Orde de Predicadors anomenat Fra Joan Amat. Aquest R. Pare era tant devot del Rosari , que no solament nos contentava ell de dirlo cumplit cada dia , y portarlo tostems al coll , pero en las confessions , y predicacions , induhia à tots que fossen devots , y Confrares , y diguessen lo Rosari , y en los Pobles que predicava si no hi havia Capella , ó Retaulo de la Verge María del Roser , feya que en totas maneras lo fessan , per que aixi los Christians mes se inclinassen à aquesta santa devoció. Esdevingué que un any hagué de predicar la Quaresma en un Poble anomenat las Borges Blancas en lo Urgell , lo qual Poble es molt subjecte , per lo que Deu N. Senyor sab , à tenir molts endemoniats , y prin-

principalment Donsellas. Predicant lo dit Pare , lo dimoni entrá en lo cos de una Donsella, y maltractantla molt , portarenla en la Iglesia, y los Capellans començaren à conjurar lo dimoni que hisqués : lo dimoni burlaves de tots ells. Arribá lo dit R. Pare , y començá à conjurar lo dimoni , y molestarlo pera que hisqués de aquell cos per la virtut del Sant Roser , posant en lo coll lo Rosari que ell portava , lo qual era benehit ; de manera que feya donar molts grans crits al dimoni dins lo cos de la endemoniada , clamantse que aquells grans lo atormentavan molt , pero per no fatigar mes aquell cos , per las horas cessá lo dit Pare de conjurarlo. Vinguda la nit , estant lo Pare en lo seu aposento , los dimonis que atormentavan la Donsella , deixaren de atormentarla. Vingueren al dit Pare , y comensaren à maltratarlo , y sempre procurant llevarli lo Rosari que portava ; pero com ell despres de Deu nostre Senyor , tingués tota sa confiansa en la Verge Maria , tenint lo Rosari ab dos mans, no deya altre cosa sino Jesus , Verge Maria del Roser, ajudaume , y açó moltas vegadas. Durá aquesta batalla gran estona. En fi , que vehent los dimonis , que no podian llevarli lo Rosari del coll , y ohint tant anomendar aquells dos noms Jesus , y Maria , deixaren de fatigar al dit Pare , y tornarense à entrar en lo cos de la dita Donsella. Dematí lo dit Pare sen aná á la Iglesia,

al qual vehent la endemoniada, dientlo en ella lo dimoni , li digué : Anit tingueres por de no saltres , pero sino fossen estats aqueixos grans que portas al coll , agueres vist com nos ha gueres pagat lo torment queahir nos donares. Donchs per virtut de aqueixos grans (digué lo dit Pare) en nom de Jesu-Christ , y de la Verge María , tu eixirás del cos de aqueixa Christiana. Y llevantse del coll lo Rosari , posal en lo coll de la endemoniada : de tal manera , que dins de pocas horas , donant senyal que no tornaria mes en aquell cos , hisqué lo dimoni. La qual cosa vista per los de aquell Poble , edificaren en breu temps una Capella sots la invocació de la Verge María del Roser , tant gran , y tant sumptuosa , que es la tercera part de la Iglesia de dit Poble.

CAP. XXII. *En lo qual se mostra , com per virtut del Sant Roser , amansa la ferositat del dimoni.*

LO R. P. M. Alano de Rupe compta , que estant ell en Picardia , portaren un home endemoniat , de tanta ferocitat , que era menester quel tinguessen pres , y lligat ab grossas cadenes , y grillons , y encara ab tot aixo era la bravesa tanta , que à sí mateix , y à quants podia , sil deixavan , mordia , y feya trosos ab las dents. Conjurantlo , feren lo que pogueren pera que amansás , é hisqués lo dimoni , pe-

ro cosa no li aprofitava : posarenli finalment al coll un Rosari benedit : valgué , y pogué tant, que no podent lo dimoni comportarlo , molt prest deixá , y sen aná del qui atormentava , y aixi lo dit home fonch deslliurat del dimoni , y de allí avant restá manso com un anyell.

CAP. XXIII. *En lo qual se mostra com per virtut del S. Roser, es feta pau, y amistat verdadera entre los enemichs.*

Compta lo sobredit Alano de Rupe , que en França habia dos grans Senyors , lo un era Princep , y lo altre Compte , los quals tenian enemistats entre sí tant grans ; que noy habia ningú que pogués posar pau entre ells , ni fer ninguna concordia ; de manera, que los Vassalls de un , y altre , se feyan molts grans mals cada dia. Vehent açó un Religiós devot de la Verge María del Roser, pensá que puix que per via humana no habia modo de llevar las ditas enemistats, que ab lo favor de la Verge María, y del seu Sant Rosari , serian llevadas ; y aixi procurá de induhir à cada un de aquells, sens que lo un nou sabés del altre, à que diguessen lo Rosari. Fonch una gran maravella , perque no passaren molts mesos despres que comensaren à dir lo Rosari, que sens saber de ahont venia, foren reconciliats en la pau : y no solament açó se feu , pero despres foren molt intims , y verdaders amichs.

CAP. XXIV. En lo qual se mostra, com la Verge María Senyora nostra per virtut del Sant Roser dona als pecadors coneixensa de sas culpas.

EScriu lo M. Joan de Monte en lo seu Material, y lo mateix se troba escrit per lo Pare Blesa, y per Fra Thomás del Temple, que predican lo Pare Sant Domingo en Espanya, en la Ciutat de Zaragoza, entre altres santas doctrinas, predicava aquesta santa devoció del Roser: y com la fama, santedat, y doctrina del gloriós Pare, sonás per tota Espanya, y molt mes en aquella Ciutat, en la qual à las horas estava, vingué entre altres al seu Sermó un gran Senyor, en las cosas del mon, pero molt catiu, y esclau del dimoni, per los seus abominables, y grans pecats; anomenat Don Pere, lo qual ohint las cosas que deyan del gloriós Pare Sant Domingo, digué entre sí: Jo ja he desesperat de la misericordia de Deu, y no vull, ni espero ramey de mos pecats; pero vull veure lo que diu aquell Sant home Fra Domingo. Y aixi entrá en lo Sermó, accompanyát de molts servidors seus. Entrant per la Iglesia, lo gloriós Sant Domingo deya aquestas paraulas: Lo qui fa lo pecat, servent es del pecat. Mirant lo gloriós Pare aquell miserable pecador, conegué en ell las suas maldats, perque veu clara-

rament , que tants dimonis lo portavan lligat ab cadenes de ferro , quants eran los pecats que ell habia comesos. Ohint lo dit pecador lo Sermó , estant lo gloriós Pare proseguint lo Sermó , digué ab molts crits , y exclamacions: O Faels Christians , los quals sou fets à semblansa de nostre Senyor Deu , criats , y elegits per ell , pera tenir , y aportar en los vostres cors la sua Santa Fe , digaume : Nous correriau de portar la Imatge del Soldá , ó del Turch , deixant la de vostre Deu? Y si de cosa tant abominable com aquesta , no sentisseu afront , no rebrieu afront à lo menos de portar sobre vosaltres lo verí dels porchs , y altres bruts animals? Per cert tinch que rebrieu gran afront en deixar cosa tant profitosa , y pendre tal vil appetit. Donchs aixius dich , que sapiau quants son los pecats que habeu comesos , tantas son las abominables Imatges del dimoni , las quals aportau sobre vosaltres. Ohí las ditas paraulas aquell gran pecador , y posarenli gran por en lo seu cor. Acabat lo Sermó , anassen aquell gran pecador molt espantat , y temerós per los seus grans pecats , pero no ab contrició de aquells , ni pesar de haberlos comesos.

Vinguda una gran festa , fonch forçat de entrar en la Iglesia pera odir Missa ; y sens que ell ho volgués , ni sabés , trobá que lo gloriós Sant Domingo predicava , tenint un Rosari en las suas mans. Entrant lo dit Don Pere per la Igle-

Iglesia , començá lo gloriós Pare á donar grans crits en la Trona , y dir : O Senyor meu Jesu-Christ , jous suplico , si nous ofench en açó , que fassau que vejen los que están assí , lo gran perill en que está la anima de aquest que entra per vostra casa . Y permetenth o aixi nostre Señor Deu , molts dels que allí estavan , veren com molts , y espantables dimonis portavan lligat aquest Cavaller . Fonch posat molt temor , espant , y avalót en lo Sermó , perque vehent los dimonis sobre de aquell Cavaller , cridant , fugian , y se amagavan , dient als altres que se apartassen de ell . Vehent açó lo dit Don Pere , y ohint lo quels uns , y altres deyan , y com fugian de ell , estigué molt temerós , y espantat . Y entre los que veren los dimonis , veuho un dels seus criats mateixos , lo qual fugint de ell , li demaná lo dit Don Pere , que era la causa perque fugian ? Lo criat li digué : Tu no eres mon Senyor D. Pere , sino Satanás : tu no eres home , sino dimoni , y perçó fugim de tu . Aixi mateix la muller de dit Cavaller , la qual estava en la Iglesia , ohint lo gran avalot sobre son marit , hisqué ab las suas Donsellas , y vehentlo ellas de la mateixa manera , fugiren de ell , donant molts majors crits , que no los altres , perque sentian mes la sua perdició . Durá aquest avalot en la Iglesia lo temps de dos , ó tres horas , las quals pasadas , tornant en sí lo dit Don Pere , deya entre sí mateix : Gran perdició es la mia ,

mia , quant ma muller , mos criats , y criadas ,
y tot lo Poble fugen de mí . Y anant ell per la
Iglesia de un lloch en altre , los que així lo ve-
yan fugian de por de ell , y los qui nou veyan
fugian de ell , per lo que ohian dels altres .

Arribada la hora , la qual Deu nostre Se-
nyor tenia guardada per al reparo de aquell ,
lo gloriós Sant Domingo li enviá un Rosari:
donal á un companyó seu , anomenat Fra Be-
net , pera que de sa part lay donás , y digués:
Mirau Senyor Don Pere com tot lo Poble fuig
de vos . Confessauvos de vostres abominables
pecats , y demanau penitencia , y feula : preneu
aquest Rosari de la Verge María , y comensau
prest à dirlo , antes que se obria la terra , y vos
trague viu , y vos aporte en lo infern . Lo dit
Don Pere tot espantát , y encollit per aquestas
paraulas , rebé lo Rosari , y suspirant ab molta
turbació , respongué : Digau Pare al Servent de
Deu lo Fra Domingo , que li tinch en molt es-
ta senyalada mercé de aquest Rosari que me
envia , y quel suplich , que no cesse de pregar à
Deu per mí . Aprés anassen de allí ab lo seu
nou Rosari , agenollát devant la imatge de la
Verge María del Roser , comensá à dirlo , y
acabat de dir lo Rosari , anassen al gloriós Sant
Domingo , lo qual lo esperava ab molt gran
desitg , y li digué ques volia confessar , y quel
ohis de confessió lo gloriós Sant Domingo , lo
qual ho feu : y com lo hagués ohit , no sabent
qui-

quina penitencia li donás per tants , y tant graves pecats , anassen lo dit Sant Domingo devant la Imatge de la Verge María del Roser , à la qual suplicá quel illuminás pera donar convenient penitencia á aquella Ovella , que de perduda , era estada guanyada per virtut del Sant Rosari. La Verge María li respongué : Fill , fes que diga cada dia en penitència de sos pecats lo Rosari que li has fet comensar. Tornát lo gloriós Sant ab molta alegria al dit Don pere , acabá de ohirlo de confessió , lo que entretant se habia recordat , que deixaba de confessar , y donada la penitencia publica , y honesta , la qual convenia per lo bon exemple del Poble , perque publicament sabian que habia comesos grans , y manifestos pecats , y que habia estat moltes vegadas excomunicat , y de ninguna absolt. Absolt de totas las excomunions , y maldats , donali per penitencia , que digués lo Rosari , y consolantlo dientli : Vos Senyor , sou caygut per vostres pecats en las mans de la ira , y justicia de nostre Senyor Deu , y ara habeu alcansada la sua misericordia per medi del Sant Rosari : y puix per vos mateix no sou digne de ser ohit , perque ho siau en las oracions dels altres , feuvos escriurer en la Confraria del S. Roser , y aixi se cumpliesca en vos , lo que diu Sant Basili : que moltes vegadas suscita per medi de altres , lo qui es mort pera sí mateix ; y que los membres viuhen ajustats,

y junts al cos , y moren si están apartats de aquell. Ohidas aquestas , y altres cosas per lo dit Don Pere, ell de sa ma se escrigué en lo Llibre de la Confraria del Roser , y aixi sen aná á sa casa, donant moltas gracies à Deu nostre Senyor , y à la Verge María , y al Benaventurat Sant Domingo. Pero com sa muller , y Donsellas que anavan en sa companyia eran fugides de ell, se acostaren à ell com de abans , per que no solament alcançá de esser deslliurat de las cadenas del dimoni , pero alcançá per virtut del Sant Rosari , oracions del gloriós Sant Domingo , que tots los que li veyan abans aportar lo Infern sobre sí , lo veyan à las horas ab tres coronas coronat , per las tres sinquantes de Ave Marias que deya ab lo Rosari ; aixi com abans lo portavan los dimonis lligat, aixi despres lo veyan acompañyat de molts Angels ; y volgué la Divina Providencia , que vessen açó los que avian vist lo passat , peraque tots tinguessen molta devoció al Rosari de la Verge María. Deya despres lo dit Don Pere á sa muller , y altres , que cada vegada que confessava un pecat ab lo gloriós Sant Domingo, sentia en son cos quel deslliuraven , y llevaven de sobre una molt grossa cadena ; y aixi no solament perseverá en la santa devoció del Roser , pero posá á sa muller , y tota sa casa , y à altres molts en ella. Finalment cresqué tant en virtuts ab aquesta santa devoció , que al- can-

cançá de la Verge María , que dient lo Rosari devant de una Imatge sua , que ell tenia en sa casa , era illuminat , y encaminat en tot , y li fonch revelada la hora de la sua mort , y de sa muller , y de altres de sa casa , y alcancá , que Jesu-Christ nostre Senyor , y la Verge María lo visitassen , y doná lo seu esperit en las mans de Jesu-Christ , y de la sua Preciosissima Mare, restant admirats tots los quel veren morir.

CAP. XXV. En lo qual se mostra lo mateix efecte de la coneixensa de las culpas de cada un , per virtut del S. Roser en un home sentenciat á mort.

EN la ciutat de Victoria , essent Governador lo Duch de Alva , Don Federich de Toledo , essent Confessor de ell Fra Martí de Santis , per las predicacions del qual , lo dit Duch avia manat , que ningú blasfemás à Deu , so pena de la vida. Esdevingué , que dos foren acusats per blasfemos , als quals per donar exemple , atemorizar los altres , lo Duch los maná penjar. Lo dit Fra Martí , ab lo zel que tenia de la salvació de las animas , animantlos , exortant que morissen be , los aconsella , que se encomanassen molt de veras à la Verge María , y que diguessen lo seu Sant Rosari. Lo un de aquells acceptá lo consell , y començá à dir lo Rosari ab molta devoció , y llagrimas ; pero lo altre nou volgué fer , ans be ho menspreá ,

no volentse confessar. Ja que los portavan à penjar , anant los dos sentenciats á cavall en segles Ases , lo qui tenia devoció del Sant Roser , sempre reclamava à la Verge María , apor-tant en las mans dient lo Rosari , cosa mara-vellosa ! Sens que ningú pogues destorvar lo Ase , que dit home anava à cavall , se hisqué de entre la gent , y tirant dret à la Iglesia del Mo-nastir dels Frares Predicadors , sen entrá en ella , y no pará fins que fonch devant la Cape-lла de la Verge María del Roser. Com vingués molta gent darrera lo dit sentenciat per voler-lo pendre , lo Pare Fra Martí de Santis , junta-ment ab Fra Joan de Victoria , los quals esta-van encara en lo cor per haverse à las horas acabadas las Vespres , hisqueren , y deslliura-ren al dit home de las mans de la justicia : lo qual coneixent la mercé que Deu nostre Senyor li avia fet per la intercessió de la sua Beneyta Mare , no volgué may eixir de dita Casa , sino que ab molta instancia demaná lo Habit de Frare Llech , y en aquell perseverá. La Duque-sa de Alva , vist aquest miracle , se feu molt de-vota del Roser , tant , que feu comprar molts millars de Rosaris , y repartials entre la gent de Guarnició , y Soldats , y cresqué tant ab la predicació del Pare Fra Martí de Santis , la de-voció del Roser , que tots tenian per cert , que era impossible no hisquessen ab la victoria contra los Francesos , los quals à las horas avian

avian entrat en Navarra , com ho ferén , per que donaren batalla contra ells , hils llançaren , fora de tota la Navarra. Los naturals de Victoria , que avian estat en dita batalla , determinaren de celebrar totas las Festas de la Verge María ab Professó portant la sua Santa Imatge , y portant candelas blancas en las mans tots los Confrares , y volguerenho començar en la Festa de la Purificació de la Verge María ; y així digueren á un Candeler de cera , quels fes tantas candelas blancas de tantas onças de pes cada una : lo qual no tenint mes de una roba de cera blanca , aventni de menester mes de tres pera fer las candelas , que los Confrares del Roser demanavan , començá à ferlas , y fentlas cresqué la cera blanca , que bastá per fer tots los ciris dels dits Confrares. Lo Candeler molt content per lo guany , al temps que la pesá , no hi trobá de pes sino una arroba ; havent de pesar alomenos quatre ; ab lo qual miracle se feu ab molta alegria la Festa , y de allí avant la dita Casa de Predicadors de Victoria , començá à esser frequentada ab la devoció del Roser. Y estant allí lo Papa Adriano Sisé , confirmá de nou la Confraria del Roser , y doná moltes gracies , è Indulgencias ; entre las quals ne doná una de molt gran , y fonch , que lo Prior de dita Casa pogués benehir candelas , y que qualsevol persona que tingués una candela en la ma à la hora de la sua mort , restás absolt

solt de culpa , y pena ; essent empero Confrare
del Sant Roser.

CAP. XXVI. *En lo qual se mostra lo mateix en
un altre home sentenciat.*

E Scriu lo sobredit M. Alano de Rupe , que
en una Ciutat de França avian sentenciat
per sas culpas à un home à penjar. Portat à la
forca , y lligat á ella pera colocarlo , essent in-
duit per lo Confessor , que confiás en la Verge
Maria, y en la sua Santa devoció del Roser : lo
dit sentenciat ho feu aixi , y prometé , que si la
Verge María lo deslliurava de aquell perill ,
que no solament esmenaria sa vida , pero que
al punt se faria Confrare del Roser , y diria lo
Rosari tots los dias de sa vida. Cosa marave-
llosa! que sense saber com , se deslligá y fugí
llibrement de las mans de la Justicia , passant
per mitg de tots los Ministres de aquella , y sen-
aná à una Iglesia sens poderlo impedir, y fonch
deslliurat : lo qual tots los dias de sa vida cum-
plí lo que habia promés molt devotament.

CAP. XXVII. *En lo qual se mostra , com la Ver-
ge María alcança virtut , y gracia pera con-
fessar , per virtut del S. Rosari.*

A Via un gran Senyor en Espanya , home de
molt mala vida , ja abandonat à tots vi-
cис , y pecats ; pero ab la devoció que tenia à la
Verge María , se feu escriurer en la Confraria

del Roser. Succehili, que despres de algun temps se eninalaltí de fluix de sanch , pero com lo us, y costum que tenia de jurar, y renegar era tant, tambe jurava , y renegava de Deu nostre Senyor , y de la sua Mare ; y encara quel amonestassen los parents , y amichs , ques confessás per lo gran perill de la malaltia , may ho volgué fer. Esdevingué , que dos homens virtuosos , y de molt bona vida , passavan per lo carrer del malalt , y mirant , veren dins la casa gran multitut de dimonis , volant dins , y fora de la cambra del malalt com à moscas. Ohiren aixi mateix al malalt blasfemar , y renegar de Deu ab grans crits , per lo gran torment de la mort , que prop li estava , lo qual torment li donaven los dimonis , que estavan prop del lit. Estant ells , ohiren una veu del Cel , quels digué , Confrares del Sant Roser , ajudau à aqueix malalt vostre germá Confrare. Acostarense à ell , y parlantli cosas de devoció , y de Deu nostre Senyor , posarenli devant las penas del Infern , persuadirenli ques confessas , y puix qué era Confrare del Roser, pregás á la Verge María li donás gracia , que per virtut del S. Roser se pogués ben confessar. Pogueren tant las paraulas de aquests dos, que al punt se confessá ab molta contrició ; y confiant en la virtut del Rosari alcançá salut en la anima , y en lo cos, y despres tot lo temps de la sua vida feu penitencia dels seus pecats,

y fonch maravellós servidor de Deu nostre Senyor , y de la Gloriosa Verge Maria , en la sua santa devoció del Roser.

CAP. XXVIII. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser, la Verge Maria Sra. Nra. conserva als seus devots en lo be.*

TENIAN en Espanya dos personas casadas, ricas , y devotas , una filla , anomenada Maria , à la qual essent xiqueta , ab cosetas de menjar , y altres cosas de minyons que li donavan , la mogueren à que cada dia digués tres vegadas lo Rosari de la Verge Maria , que es lo Rosari cumplit , agenollada en terra , y alçadas las mans al Cel ab molta devoció , de aquesta manera : Dematí deya un Rosari , lo altre deya à la hora de Vespres , y lo tercer deya al vespre antes que sen anás à dormir ; y donarenli per aqueix efecte un Rosari , lo qual ella portava sempre penjant en la cinta . Continuá ella sempre aquesta devoció , y aixi essent de edat pera casar , fonch per son Pare casada , conforme á son estament . Essent casada no solament sempre continuá lo seu exercici del Sant Roser , pero sempre que tenia lloch , y temps pera poderho fer , prenia tres disciplinas , ab las quals se donava tants colps , quants son los Pare nostres , y Ave Marias del Rosari . Continuant ella aquesta santa devoció , parí deu vegadas entre fills , y fillas , y á tots los instruì en aquella

devoció del Roser. Esdevingués, que vingué
á predicar al Poble ahont estava, un Mestre en
Theologia, al qual ella se acostá, pera que con-
versant ab ell, ohis algunas cosas, ab las quals
ella mes se encengués en lo amor de Deu. A la
qual lo R. Mestre, sabent que era casada, do-
ná molt saludables, y profitosas doctrinas,
dienli: que no amás corporalment sino à son
marit, y que doctrinás en lo survey de Deu à
sos fills, y à tota sa casa: ques guardás molt
de estar ociosa, y que visitás las Iglesias ab
molta devoció, y ajudant sempre lo atavío de
aquellas ab tota la possibilitat. Respongué la
dita Maria: Pare, jo sempre me he ocupada
en aquestas santas doctrinas, y demés de açó
tinch altre exercici plasent (segons jo ho
penso) à Deu nostre Senyor, y voldria saber,
com pogués mes servirlo, y à sa Mare precio-
sissima. Digaume (digué lo dit Mestre) qui-
na cosa es? Y ella li digué: Jo Pare dich lo
Rosari cada dia tres vegadas. Dient lo Rosari
poso devant los ulls del meu enteniment à la
Verge María, y dich una Ave María à cada
un dels seus sacratissims membres mes senya-
lats. La primera al cor, ab lo qual tant ence-
sament amá sempre a nostre Deu. La segona als
seus gloriosos ulls, ab los quals tant amorosa-
ment lo mirá. La tercera à las suas orellas, ab
las quals tant humilment ohí la Salutació del
Angel la embaixada que li portá, y las pa-
rau-

raulas del seu Divinal Filt. La quarta als seus llavis , ab los quals los besá tantas vegadas ; de aquesta manera contemplo los altres santissims membres seus : lo qual dich , que contemplant de aquesta manera , devalla dels seus virginals membres en los meus ulls , una tal consolació , y tanta , que no penso que totas las majors consolacions del mon se igualen ab una de las menors que jo sento. La segona sinquantena dich en reverencia de la Passió de nostre Senyor Jesu-Christ , y poso devant los ulls del meu enteniment à Jesu-Christ crucificat , dich la primera Ave María als preciosos cabells seus maltractats , altre Ave María à la Santíssima Corona de Espinas , y aqui dich per totas las altres Ave Marias per tot lo cos fins als sagrats peus seus. En aquest Rosari sento jo molt major consolació , que no en lo passat ; y es tanta , y plena de tanta dolçor , que casi tota me convertesch en mon Senyor Jesu-Christ. Lo tercer Rosari dich , pensant en cada una de las Imatges dels Sants , en los Altars de las Iglesias , en las quals me trobo , y en las que tinch en ma casa , y en los Sants que tinch mes devoció , y á cada un dich la sua Ave María : dich als nou Cors de Angels nou Ave Marias , à Sant Joan Baptista una , à cada un dels dotse Apostols una , y aixi dels altres Sants , pregantlos , que hajen gracia pera confortarme ab ells en las vidas , y morts. Y dicens Pa-

re , que moltas vegadas ab aquestas contemplacions , se arrebata , y eleva lo meu esperit tant ardentment al Senyor , que perdo tots los sentits corporals ; y tot açò fas jo Pare , ab dejunis , y disciplinas. Tot açó vos he dit , pera que me digau , si en lo queus he dit servesch à Deu, pera quem digau com lo podré millor servir , y si en alguna cosa lo ofench , quem digau també com me tinch de esmenar. Espantat lo Pare de açó , li digué : O filla mia molt amada , vint anys ha que so Doctor en Theologia , en Lleys, y Canons , y fins ara may he vist cosa tant maravellosa ; pero de assí avant , amarvos he jo en lo meu cor , y seré vostre Deixeble , y vos me sereu Mestre. Cosa maravellosa ! que lo Pare comprá un Rosari , hil portava en la cinta, que tots lo vehessen , y de allí en avant continuament predicá la devoció del Roser ; convertia molta gent , per lo qual tota aquella terra fonch plena de la devoció del Roser , per lo que la virtuosa Senyora feya , y ensenyava al dit Mestre en Theologia. A la qual Senyora , la Verge María aparegué , fentli à saber lo dia de la sua mort , y que ella ab gran companyia de Angels , y Sants , vindria à portarselan , com vingué , y sen la portá à la gloria. Açó escriu Fra Joan de Monte , y també Sant Vicens Ferrer en un Sermó.

CAP. XXIX. *En lo qual se mostra, com per virtut del S. Roser, son restituidas las usuras, y bens mal guanyats.*

FOnch en Italia un gran Usurer, anomenat Jaume, lo qual se feu en breu temps molt rich; pero entre tots sos mals, tenia un be, que deya lo Rosari de la Verge María, y lo aportava tostamps ab sí. Estant un dia dient lo Rosari devant una Imatge de la Verge María, ohí moltes vegadas una veu, que li deya: Jaume, Jaume, dona á mon Fill, y à mi tant estret compte, com tu lo prens als teus deutors. Vinguda la hora de la sua mort, veu com lo Angel Sant Miquel posava totas las suas bonas obras de una part, y del altre part los dimonis posavan las malas; y com pesassen mes las malas, que no las bonas, y ell per açó estigués molt trist, veu com la Verge María posá en la balanza ahont estavan las bonas obras un Rosari, ab lo qual las bonas obras pesaren molt mes que no las malas. Y aixi lo dit Jaume hagué, y mostrá molta alegria, y morí ab ella, perque la Verge María lo habia deslliurat dels dimonis, per virtut del Sant Roser.

CAP. XXX. *En lo qual se mostra, com lo S. Roser fa als avariciosos esser grans almoyners*

UN Cavaller, segons ho escriu Alano de Rupe, en las parts de la Bretanya, era sens

sens pietat , ni misericordia als pobres , antes era molt brau lleó contra de ells , robantlos , y maltractantlos (aixi los pobres son lo robo, y despulla dels richs.) Y perseverant en açò per molts anys , esdevingué , que ab la devoció que tenia á la Verge María , ohí predicar, las maravellosas virtuts del Sant Roser , per la qual cosa ell se feu escriurer en la Confraria , y comensá à dir lo Rosari ab molta devoció. Lo qual feu tanta eficacia , que despres ab tanta caritat , y lliberalitat repartia tots los seus bens als pobres , que ningú se igualava ab ell en tota la Provincia , per ahont meresqué , que acabá la sua vida en be.

CAP. XXXI. En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser , la Verge María Sra. Nra. alcança , y dona fills à las donas estreils.

LO Benaventurat Sant Domingo, essent molt prenat per la Reyna Doña Blanca (germana del Rey de Castilla , casada ab lo Rey de França , y fonch mare del Rey Sant Lluis) que suplicás à nostre Senyor Deu Jesu-Christ, que li donás fills ; mostrali que digués ab molta devoció lo Rosari de la Verge María , y que fes comprar per lo seu Regne molts Rosaris, hils manés donar à quants lo volguessen dir, prometentli que si ho feya , tenia confiansa que alcançaria la sua petició , y aixi li digué ; jo espero Senyora , que si sou devota de nostre

Se-

Senyor Jesu-Christ , y de la Verge María , en aquesta santa devoció del Roser , que nostre Senyor vos mirará ab ulls de misericordia , y al- cançaréu lo que desitjau. La qual cosa ohida per la devota Reyna , feuho molt cumplida- ment , y ella també donava molts Rosaris al gloriós Sant Domingo , pera que los repartis en las suas predicacions. Finalment , ohint nos- tre Senyor Deu las oracions del Benaventurat Sant Domingo , y dels molts que deyan lo Ro- sari juntament ab la Reyna ; parí al gloriós Sant Lluis , lo qual fonch molt devot del Roser.

CAP. XXXII. *En lo qual se mostra lo mateix
en una dona esteril.*

SEgons escriu Alano de Rupe , en Italia había una dona esteril , la qual no podia haber fruit del seu ventre. Aquesta ab lo natural apetit , y desitg que tenia , feya molts cosas: prenia molts medicinas pera poder haber fills: feya molts devicions , y prometensas , pera aquest efecte , pero ninguna cosa de las que fe- ya li aprofitava. Com en aquell temps se habia renovat poch habia la devoció , y Confraria del Sant Roser , aconsellarenli que se escrigués en la Confraria , y que digués ab devoció lo Ro- sari , y que tingués confiansa en la Verge Ma- ría , que li procuraria fruyt del seu ventre. Feuse escriurer en la Confraria , y comensá à dir ab molta devoció lo Rosari , y dins de pochs anys

nos-

nostre Senyor li doná un fill , lo qual essent ja de dos , ò tres anys , morí de malaltia . La mare , la qual per virtut del Sant Roser lo habia alcansat , recorregué à la Verge María , y apòtant lo fill mort devant la sua Imatge , insistí , y perseverá en suplicarli , que ella li habia donat , que li restituhiſ ab vida , resuscitantli . Cosa maravellosa ! perseverá en demanar , y me resqué alcansar lo que demanava ; perque dins de pocas horas , allí mateix lo minyó resuscitá alegré , y alegrá à sa mare , la qual tot lo temps de sa vida perseverá en esta santa devoció .

CAP. XXXIII. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser , es restituhit lo Regne , y Senyoria perdut.*

UN Rey molt vell , al qual habian los Infiels llevada la major part del Regne , no podia defensar ab forças de armas lo poch que li restava . Tenia per muller una molt noble , y devota Senyora , anomenada Beneta , la qual deya cada dia lo Rosari , estava escrita en la Confraria del Roser . Veyent aquesta Senyora la gran congoixa , y pena del Rey son marit , diguèli un dia : Vos Senyor sou ja molt vell , y per la molta edat no sou ja per portar armas , y sufrir lo treball de aquellas . Reposau , y estauvos segur en lo vostre Palau , y daume mil homens , que ab la ajuda de nostre Senyor Deu , y de la sua preciosissima Mare , jo cobraré lo

nostre Regne perduto. Prengué lo consell de la devota muller lo Rey, y així li doná mil homens que demanava , als quals tots la Reyna feu que se escriguessen en la Confraria del Roser , y que cada dia ab devoció diguessen lo Rosari. Acceptaren los dits la devoció , y feren lo que la Reyna los habia manat. Isqueren despres à la batalla ab la dita Reyna contra los enemichs, los quals foren tant espantats ab la vista de la Reyna , y dels que ella portava, que pareixent-los que era infinita la multitut de gent de armas, no gosantlos resistir , ni ferlos cara , girant las espalllas , fugiren de tal manera , que desam-pararen lo que habian guanyat del Regne , y tots sen anaren à sas terras ; y així lo dit Rey, per la devoció de la Reyna sa muller , sens per-drer home algun , en breu temps cobrá tot lo seu Regne , que ab solas las oracions li fonch restituhit , y tornat: del qual benefici, no esesnt ingratis marit , y muller à la Verge María , tots los dias que visqueren perseveraren en la devo-ció del Sant Roser.

CAP. XXXIV. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser la Verge María Nra. Sra. dona riquesas , y bens temporals.*

EScriu lo sobredit Alano de Rupe , que un devot home , essent molt rich , vingué despres à molta pobresa , y ell ab la bondat del seu esperit , passava lo millor que podia , enca-ra

ra que algunas estonas no deixava de esser tentat de paciencia. Fonch aconsellát, que se escrigués en la Confraria del Roser , y que prengués en devoció de dir cada dia lo Rosari , que la Verge María lo tornaria en la honra primera, y li alcansaria de Deu nostre Senyor moltes riquesas , y bens temporals. Acceptá lo bon home la devoció , y escrigués en la Confraria, y digué ab molta devoció lo Rosari. En breu temps se vehé ser ja gran Senyor , y molt reverenciat , y poderós per virtut del Sant Roser , y tant rich , que á tots sos enemichs tenia en son poder per donarlos vida , y matarlos, encara que ell no usá mal , ni en deservici de nostre Senyor Deu , ans be dels bens temporals usá com à Christiá ab santas obras , per las quals meresqués tenir ditxos fi.

CAP. XXXV. En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser , la Verge María guarda á sos devots dels saltejadors.

SEgons se escriu en un llibre dels Miracles de la Verge María del Roser , lo qual los Pares de la Cartuxa escrigueren : era un jove molt estudiant , y devot de la Verge María , lo qual habia apres de costum cada dia de fer una Guirnalda , ó Corona de Rosas , flors , y la posava sobre lo Cap de la Verge María , la qual estava en la Iglesia del Poble ahont ell estava. Feuse Religiós del Orde de la Cartuxa , y com allí

allí cercás las Rosas , y flors pera proseguir la sua devoció , li fou manat que ho deixás , perque alló era algun desasossech del reculliment , que habia de tenir , y ell per aquesta causa se tornás molt trist , y sen volgués anar de dit Orde. Interrogat per lo Prior de la causa del seu desacontentament , y sabent que com tenia aquella devoció , ans que fos Religios , defer cada dia à la Imatge de la Verge María una Guirnalda , y llavors no ho podia fer , perçó estava descontent , y temerós que la Verge María nol casitgués. Coneguda per lo Prior la bona intenció , y devoció del dit jove , volguel encendrel mes en la devoció de la Verge María , y digueli : Fill nous donia pena aixó , que vos fassau Guirnalda à la Verge María , mes gentil , y agradable à ella , que no aqueixa. Digaui cada dia sinquanta Ave Marias , y sinch Pare nostres en honra de la Verge María , y veuréu , y contemplaréu quant mes agreable devoció li será aqueixa , que no la Guirnalda , que vos cada dia li feu de las rosas , y flors materials à la sua Imatge. Acceptá ab alegria lo dit jove lo consell del seu Prior , y perseverá en dita devoció ; y aixi com creixia en edat , augmentava també en virtut , y fonch Prior de dit Monastir : y avent una vegada de anar à certa part per alguns negocis , passá ab son Companyó per un bosch , en lo qual hi havia lladres , los quals vegent al dit Religiós , y à son

son companyó , estiguerenlos esperant en lo lloch perillós , en lo qual ells acostumavan fer los Robos ; pero recordantse lo Religiós , que aquell dia no habia dit lo Rosari , apeás de la cavalcadura , y apartàs de son Companyó pera dir lo Rosari , y agenollat digué lo Rosari ab molta devoció . Y com los Lladres estigueren mirant lo que feya , veren una molt gentil Donsella devant de ell , la qual à cada Ave María que el deya , prenia una rosa blanca y à cada Pare nostre prenia una rosa vermella de la boca de dit Religiós , y ne feya una molt galant Guirnalda , la qual acabant de dir lo Rosari , fonch acabada la dita Guirnalda , y la gentil Donsella se la posá sobre lo seu Cap , y aixi coronada desaparegué . Lo qual vist per los lladres , anaren al dit Religiós , postrats als seus peus li demanaren perdó , suplicantli ques fes mercé de dirlos , qui era aquella gentil Senyora , que devant dell estava ? Y com ell los digué , que en veritat tal Senyora ell no habia vist , y ells li contassen lo que habian vist , pregaren-li quels digués , quina oració deya ? Ell los digué , que deya lo Rosari de la Verge María , que ella de cert seria la Senyora , que ells deyan habian vist . Per la qual cosa , los que fins allí habian estat lladres , y saltejadors , desde allí avant esmenant la sua vida , y essent devots del Roser de la Verge María , perseveraren en be ; y lo dit Religiós se esforçá de allí avant en

esser

esser mes devot del Roser de la Verge María.

CAP. XXXVI. *En lo qual se mostra, com la Verge María Sra. Nra. per virtut del S. Roser, deslliurá del aygua á una Donsella.*

EScriu Fra Albert de Venecia, que en una Ciutat de Bohemia, habia una Donsella de molt tendra edat, la qual estava escrita en la Confraria del Roser, y deya cada dia lo Rosari, de la manera que lay habian mostrat. Anant aquesta Donsella ab altres passejantse, y jugant junt à un riu, caygué en lo riu, y se ofegá. Sabuda per sa mare la mala nova, plena de molta tristesa, y angustia, aná al riu, y feu traurer lo cos, y sen aná ab ell devant lo Altar de la Verge María del Roser, y deya aquestas, ó semblants paraulas : O molt dolça Mare de Deu, aquesta es la guarda, que Vos posáu en las personas queus son devotas, y queus diuhen lo Rosari ? Be sabeu Senyora mia, que ma filla os era devota, y deya lo Rosari, y Vos habiau permés ques ofegás miserablement sens confessió ? Per tant vos suplich Senyora piadosa, que puix sou Mare de consolació, quem vulláu aconsolar, y resuscitar à ma filla : sé que ho podeu fer, y confio en vostra clemència, que segons que jo ho demanaré, Vos ho faréu. Dient aquestas paraulas ab llagrimas, y suspirs, per molt gran espay de temps, y perque la dita dona encara no estava escrita en la

Con-

Confraria del Roser , feu vot , que si la Verge María li resuscitava la filla , entraria en la Confraria , y diria tots los dias de la sua vida lo Rosari. Cosa maravellosa ! en lo mateix punt que acabá de fer lo seu vot , la filla resuscitat sana , y salva , donant gracias à la Verge María , que per virtut del Sant Roser habia tingut per be de resuscitarla ; y la mare alegre per haver cobrat à sa filla , desde allí en avant fonch devoutissima de la Verge María del Roser.

CAP. XXXVII. *En lo qual se mostra lo mateix miracle en un home de la Ciutat de Lleyda.*

Junt à la Ciutat de Lleyda pàssa lo riu anomenat Segre , per lo qual venen moltes provisions à la Ciutat , entre las quals devalla de la montanya molta fusta per los edificis de casas , y devallantla fent una pila de la dita fusta , molts homens devallan , y van sobre aquellas , con si anassen en una barca. Esdevingué , que sobre una pila de aquellas (á las quals ells anomenan raigs) venia un home devout de la Verge María , y del seu Roser , y deya cada dia lo Rosari , yl portava ab sì sempre , y arribat à un açut , ahont la dita pila havia de donar molt gran salt , al saltar abocás , y prengué devall al dit home : acorregué al socós de la Verge María , suplicantli quel volgues deslliurar , prometentli , que may en tota sa

sa vida deixaria de dir lo Rosari. Encara no havia acabat de fer lo vot , quant se trobá deslliurat del perill , y molt prop de terra , ab la ajuda de la Verge María , y en aquella mateixa hora sen aná corrent al Monastir dels Frares Predicadors , y postrat devant la Imatge de la Verge María del Roser , li doná infinitas gracies de las mercés que de sa ma habia rebudas, y devant de tots, ab moltes llagrimas, publicá las maravellas que la Verge María , per virtut del Sant Roser habia obrat ab ell, deslliurantlo del perill.

CAP. XXXVIII. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser, la Verge María Sra. Nra. deslliura als presos de las presons.*

Compta lo anomenat Alano de Rupe , que en una Ciutat de França molts estavan presos en las presons , uns per deutes , y altres per sas culpas. Sermonáls un devot Religiós, è induhils à la devoció del Roser , y dona ls esperansa , que sis feyan Confrares del Roser , y prometian de dir cada dia lo Rosari trobarian prest lo socós de la Verge María , y serian deslliurats de la presó. Molts de ells obehiren , y prengueren lo consell , y fentse escriurer en la Confraria dient lo Rosari. Tots quants prengueren lo dit consell foren juntament deslliurats , y fora de la presó. Lo mateix compta lo sobredit Mestre Alano de altre , lo qual es- sent en França condemnat à mort , prometent

de dir lo Rosari, en breus horas, rompé, y soltá de las cadenas , y presons , que ab molts dias nou hagueren fet molts Ferrers , ni Manyáns.

CAP. XXXIX. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser la Verge María Senyora Nostra dona victoria en las batallas.*

UN Cavaller de Bretanya , anomenat Alano de Volcolata , com anás à dar batalla ab Don Simaco , Compte de Montfort , y altres Cavallers de Bretanya , contra los Heretges , en defensa de la Santa Fé Catholica , en temps del gloriós Pare Sant Domingo , predican , y dient cosas maravellosas de aquest Sant Rosari , ab lo qual convertí molts mes Heretges , que ab ninguna altre doctrina. Essent persuadit lo dit Cavaller Alano de Volcolata , per lo gloriós Pare Sant Domingo en la devoció del Roser , lo deya cada dia arrodillát , y contemplant ab molta devoció los Mysteris de la Vida , y Mort de nostre Senyor Jesu-Christ , per lo qual li doná nostre Senyor Deu , y li feu moltes mercés ; y com ell sempre peleava ab molt zel del servici de nostre Senyor Deu contra los Heretges , un dia entre altres li esdevingué , que com hagués peleat molt ab los Heretges , y restás en son camp ab molt poca gent sens poderse defensar , subitament li aparegué la Verge María , y veu aquest devot

Cavaller , com ella ab las suas mans tirá cent
y sinquanta pedras contra los dits Heretges,
per las quals los que ja se tenian per vencedors
de la batalla , foren vençuts , y també morts
molts de ells ; y lo dit Alano fonch ab los seus
deslliurát del perill en que estava, y fonch ven-
cedor dels dits Heretges. Altre vegada anant
navegant lo dit Alano ab molt perill , y tem-
pestat per anar à Terra Santa , veu en la mar
cent y sinquanta montanyas de terra ferma,
per las quals anant de la una en la altre fonch
posat en lloch segur , y deslliurat de la tempes-
tat. Y despres tornant à sa terra , feu un Mo-
nastir en la Ciutat de Divanio de Bretanya del
Orde de Predicadors , vivint lo gloriós Pare
Sant Domingo : Prengué lo Habit en la dita
Religió : fonch molt gran servent de nostre Se-
nyor Deu , y molt maravellós Predicador , y
discurrí casi tota la França , predican sobre
totas las cosas del Sant Roser , lo qual feu molt
gran fruyt en la Iglesia de Deu. Y finalment
morí en la Ciutat de Orliens , y per especial fa-
vor , y privilegi despres de mort , las suas mans ,
y boca donaren una resplendor , y claredat ,
com si fossen un cristall , per la molta devoció ,
que havia tingut al Sant Roser.

CAP. XL. *En lo qual se mostra, com la Verge María Senyora nostra defensa en juy los pobres contra los poderosos, per virtut del Sant Roser.*

UNA pobre dona (segons ho escriu lo Mestre Alano de Rupe) portava un plet, y de gran importancia, ab unas personas ricas, y poderosas, las quals ab los diners, y poder que tenian, ab donatius, y prechs pogueren tant, que corromperen lo Jutge, pero que donés contra justicia en favor de ells, y contra la pobre dona. La qual no tenint amparo, ni socós de ningú del mon per esser pobre, procurá de cercar lo socós del Cel. Y així recorrent à la Verge María, fentse escriurer en la Confraria del Sant Roser, y votá, y prometé à la Verge María, que tota sa vida diria lo Rosari. Valgué tant açó, que despres en breu temps, hagué victoria, y sentencia del plet, de tal manera que tots conequeren, que per la ajuda, y socós de la Verge María, tenint lo Jutge escrita la sentencia en favor dels richs, y contra la pobre dona, y pronunciarla tres vegadas, sempre creyent que la pronunciava contra la pobre dona, totes las tres vegadas la pronunciá en favor de la dita dona, y tant conforme, que may pogué mudar paraula alguna, ni menos dir altre cosa.

CAP. XLI. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser , la Verge Maria deslliura los Catus del poder dels Infiels.*

Escriu lo R. M. Fra Joan de Monte en lo seu Llibre Marial , que en lo temps del gloriós Sant Domingo en Espanya hi hagué una molt noble Senyora , anomenada Donya Llucia , noble en llinatge , pero molt mes noble , y resplendent en virtuts , la qual deya lo Sant Rosari. Fonch casada ab un noble Cavaller , y estant prenyada , ordenatho aixi nostre Senyor Deu , los Moros del Regne de Granada entraren ab molt poder en las Ciutats , y Vilas dels Christians , robant , matant , y cautivant à molts , y entre altres mataren al dit marit de aquesta Senyora , y á ella sen la portaren cautiva. Caygué en sort de esser de un Moro molt cruel , lo qual encara que tenia altres moltas Esclavas , feya que la dita Donya Llucia servís à las altres , y que fes los mes baixos oficis de la casa : li deyan , y feyan molts vituperis , y li pegavan molts colps. Estant ella aixi affligida , no deixant per cosa alguna la Santa devoció del Roser , vingué la hora del seu part à la mitja nit de la nit de Nadal , y prenguerenla los dolors en un estable : estava sola entre los Bous , y altres animals , com à menoscopiada. Y com los dolors fossen molt grans , y ella los sentís molt per esser lo pri-

primer part, que no tenia mes de quinse, ò setse anys , ab la soledat , y menyspreu que passava no tingué consolació alguna , no sabé altre remey , sino encomanarse à la Verge María Senyora nostra, y començá à dir lo Rosari ab molta devoció ; de manera , que los dolors se augmentavan , y lo fervor era major. Finalment la Santissima Verge María , ordená lo part de aquesta serventa sua , per al dia , y hora, y casi en semblant lloch de la que habia parit al Redemptor del món. Veyentla tant afgida , la socorregué en la forma seguent. Que subitament ab molta Magestat , y resplendor , aparegué à la dita Donya Llucia , y la aconsolá , y alegrá , de manera , que parí en las mans de María Santissima , y ella li prengué , y llevá lo Infant. O maravellós Deu , y Senyor ; veurer la Mare del Redemptor fent lo ofici de Llevadora , ò Madrina ! Prengué la Verge Santissima lo Infant en las suas Santissimas mans : feu tot lo que es menester en tal cas , y perque no hi habia quil batejás , y vingué nostre Senyor Jesu-Christ vestit en Habit de Sacerdot , ab Diaca , y Acolit , ab la Chrisma , y ab tot lo demés que era menester pera batejar lo Infant , al qual tingué la Mare del Redemptor , hil batejá Jesu-Christ , y la Verge Santissima li posá per nom Mariano , perque lo dit Infant tingués lo nom de la Padrina. A totes aquestas cosas estava la dita Donya Llucia atenta , y molt ma-

ravellada : mirava lo Cap del Sacerdot Santissim Jesus , y veyá en ell una Corona de Espinas molt resplendent , y mirant las suas mans, veyé en elllas las santas llagas molt gentils , y resplandents. Habia ja perduto tota la dolor , y tristicia , y casi era olvidada del fill que novament habia parit, ab la vista del Redemptor , y de la sua preciosissima Mare. Despres de batejat , y concertat lo Infant , la Verge preciosissima lo doná á la dita Donya Llucia, dientli: Pren Llucia à ton fill , y esforçat , viu alegre , y persevera en lo teu proposit , que jo te prometo de enviarte molt prest lo socós , y remey del Cel, y així desaparegué la gloriosa visió. Donya Llucia restá sana , y molt alegre ab son fill en los braços , lo qual posá en un pesebre entre animals , hil embolicá entre las pallas , així com ho habia fet la Verge María ab son Fill preciosissim quant lo parí. Allí tingué à son fill , y estigué ab ell fins al dia de la Purificació de la Verge María , continuant la sua devoció del Sant Rosari. Lo matí de la Purificació vingué à ella un molt dispost Jove , y diguélí : Filla, perque encara no estás neta , com ho son las altres Christians , aparellat perque ho sias. Ella respongué ab molta humilitat : Senyor, assi no hi ha Sacerdot , ni menos Poble de Christians pera fer lo quem dieu. Digueli ell: Jo te portare á una Iglesia , en la qual farás lo quet tinch dit ; així veurás , y odirás cosas de mol-

molta maravella: y aixi la dita Donya Llucia
 sen aná ab ell, lo qual prest la portá à una Igles-
 sia, y arribant en aquella, las Banaventuradas
 Santa María Magdalena, y Santa Anna hisque-
 ren à rebrerla, y prenguerenla dels brazos, y
 portarenla al Cor de dita Iglesia, y allí vehé à
 la Verge María Senyora nostra, la qual digué
 á la sobredita Llucia: Filla mia, sias ben vin-
 guda, y puix que tu moltas vegadas me has
 presentat à mon fill, ab las oracions del meu
 Sant Roser, Jo ara te presentaré à ell ab ton
 fill, pera que te purifique, y neteje. Prengué
 la Verge María à la sua serventa Llucia, y po-
 sada devant lo Altar Major ahont estava lo
 Tabernacle, y Cadira Imperial de nostre Se-
 nyor Jesu-Christ, feula asseure allí prop del
 Altar, y que esperás. Vingué despres de açó lo
 Sumo Sacerdot Jesu-Christ, lo qual habia ba-
 tejat al Infant, y comensá la Missa, cantant los
 que estavan en lo Cor ab molta melodia la di-
 ta Missa. La Verge María ab la sua criada Llu-
 cia, y lo Infant en los braços, comensaren ab
 atenció à odir la Missa. Arribada la hora de
 oferir, posada la Verge María devant lo San-
 tissim Sacerdot Fill seu, y aportant à la dita
 Donya Llucia de la ma, donali pera que oferis,
 una oferta molt gran, perque habia en ella tres
 illuminarias de sinquanta ciris cada una, posat
 en molt concert, donant gran llum, y clare-
 dat. A las horas la Mare del Redemptor li di-
     gue

gué à la devota Llucia , que besás la ma al Santissim Jesus , y li donás la oferta ; y encaraque la dita Llucia ab molta humilitat rehusás aquesta mercé , per tenirse indigna ; vençuda per la Verge María de rahons ab molta humilitat , y reverencia Donya Llucia besá la ma Divinal del Summo Sacerdot Jesu-Christ, y donà la sua oferta , y despres la Verge María feu lo mateix: y tornadas las dos als seus sitials , maná la Verge María à dita Donya Llucia , que se assegúés en lo primer lloch : aixi despres de ella se assegué la Verge María, dientli : Filla not corregues , ni te espantes perque jot fassa aquesta honra, y la causa es , perque la festa es tua, y avuy eres purificada, y no es mia, perque ha molts anys ques feu la mia. També despres de açó à la fi de la Missa, la Verge María Senyora nostra, y la sua sirventa Llucia reberen lo Santissim Sagrament, combregant primer Jesu-Christ nostre Senyor à la dita Llucia , y despres à la sua preciosissima Mare. Feta la dita Comunió , alcansá , y sabé la dita Donya Llucia molts mes Mysteris , y secrets de las cosas de nostre Senyor Deu , que ningú ho pot dir , ni explicar ; y plena de molta consolació , fonch accompanyada , acabat tot lo Ofici, fins à la porta de la Iglesia per la ma de la Verge María , y allí li digué : Filla , guarda lo que has rebut , y persevera en lo que has comensat, que jo seré sempre ab tú, hit tornaré à ta terra. Dit açó desaparegué la visió , y la dita Donya Llu-

Llucia , essent deu horas del dia de la Festa de la Purificació , habentse trobat à la nit abans cautiva en la casa del Moro , en lo Regne de Granada , lo dit dia de la festa , à la hora que habem dit , se trobá ab son fill Mariano en los braços en mitg de la Iglesia de Santiago de la Higuera , prop de la Ciutat de Jaen , de ahont ella era natural ; y coneixent la dita Donya Llucia las tantas , y tant grans mercés que habia rebut de la ma de nostre Senyor Deu , y de la sua preciosissima Mare , deixá lo mon , y feu vida Religiosa en molta clausura , y soledat ab son fill Mariano. Despres de morta la mare molt santament , y aportada al Cel per la Verge María , restá lo dit Mariano fillol de Jesu-Christ, nostre Senyor , y de la sua preciosissima Mare, home molt excelent en tota Religió , y virtut, y visqué en lo desert vida solitaria fet Hermitá, y mostrant en ell la Verge María Senyora nostra moltas maravellas , y fentli grans mercés per la virtut del Sant Roser , alcançá lo fi de aquesta vida mortal , y aná à gosar de la eterna ab los Santissims Padrins seus.

CAP. XLII. *En lo qual se mostra , com per virtut del S. Roser, la Verge María Sra. Nra. cura de moltas malalties.*

UNA dona devota de la Verge María , li deya desde la sua puericia lo Rosari ab molta devoció , y vingué à tant , que portant

lo seu Rosari en las mans , curava de moltas , y grans malaltias , dient de aquesta manera : En testimoni que Jesu Christ Redemptor nostre, Senyor , y Deu , compongué lo Pare nostre , y per manament de nostre Sr. fonch composta la Ave María , y en reverencia de la Passió de nostre Senyor Deu Jesu-Christ , y per la devoció que jo tinch al Sant Roser , sia aquesta persona curada de aquesta malaltia , y de aquesta manera curava à tots los malalts que tocava. Ohí açó un Hermitá , lo qual feya santa vida; y perque la fama de la dita dona se escampava molt, vingué à veurerla ; y com ella li descubris tota la veritat , no ho cregué lo Hermitá : ans ab menyspreu li digué que ella debia de esser alguna fatillera , y que ab fatillerias , y malas paraulas , ella feya lo que feya. Pero ella respongué : No vulla Deu nostre Senyor , que jo fassa tal cosa , sino que solament ab la virtut del Sant Roser de la Verge María se fa lo que fa ; pero prováu vos açó , y trobaréu que es aixi. Lo Sant Hermitá , pera provar , y experimentar lo que la devota dona li deya , prengué lo Rosari de la dita dona , y ab las mateixas paraulas , que ella deya , curava los malalts , com ella ho feya. Lo qual vist per ell , conegué à las horas la virtut del Sant Roser , y demaná perdó á la dona , de las paraulas que li habia dit , y persona retreta en sa casa era de mes perfecció, conegué , que dient lo Sant Rosari , y estant la que

que no estant en lo desert; y desde allí en avant fonch molt devot del Sant Roser.

CAP. XLIII. *En lo qual se mostra la mateixa virtut en dos homens , lo un ciego , y laltre mut.*

DOs homens habia en una Ciutat malalts, lo un era ciego, y laltre mut: lo mut, com era de malaltia, y no de naturaleza, ohia be, y entenia; pero per la gran malaltia, que habia tingut, no parlava mes que sino tingués llengua. Ohint aquest las maravellas del Sant Roser, demaná per senyals, ab molta devoció, quel escriguessen en la Confraria del Roser, y prometé de tot son cor, que si la Verge Maria Senyora nostra li tornava la paraula, tots los dias de sa vida ell diria lo Rosari. En esser estat escrit en la Confraria, al punt parlá, y eumpli tota sa vida lo que habia promés. Lo ciego també com hagués estat molts anys sens veurer cosa alguna, fonch aconsellat ques escrigués en la Confraria, y que digués lo Rosari feuho aixi, y pochs dias despres que hagué començat de dir lo Rosari, cobrá la vista, y vehé tant perfetament, com si no haguès tingut mal en los ulls, y aixi perseverá tota sa vida en la devoció del Sant Roser.

CAP. XLIV. *En lo qual se mostra, com per virtut del S. Roser, son tornats á sas terras los que son fora de aquellas.*

UN home molt rich (segons escriu **Fra Albert de Venecia**) vingué à molta pobreza, y no podent anar conforme en lo vestit, y tot lo demés, avorri à la Muller, y fills, y anassen de sa terra com desesperat per lo mon, cercant si podria trobar algun remey per la sua pobresa, ó à lo menos si nol trovava, y estava pobre, estigués en terra que nol coneguessen. Pero sa muller vehentse desamparada de son marit, carregada de molts fills, y ab molta tristicia cada dia plorava sens consolació alguna la sua soledat. Vist açó per lo seu **Confessor**, exortantla à penitencia, la exortá, y aconsellá, que prengués la devoció del Sant Roser, y que escrivintse en la Confraria, digués cada dia lo Rosari, que per virtut del Sant Roser, la Verge María Senyora nostra li donaria consolació. Fent la pobre dona lo consell del Confessor, continuant algun espay de temps de dir ab devoció lo Rosari, y quant ella menos pensava, ni esperava, son marit torná algun tant medrat, per ahont remediant la sua miseria, visqueren los dos molt contens en lo servey de Deu nostre Senyor.

CAP. XLV. En lo qual se mostra com encara que dient lo Rosari , per ignorancia nos pronuncie be lo Pare nostre , y ave Maria , no perçó deixa la Verge Maria de acceptar la devoció , y oració.

FOnch una devota dona , la qual cada dia deya lo Rosari , y com desde minyona li habian amostrat mal, despres ja que fonch gran, no ho podia pronunciar perfetament, pero sempre sen anava al costum , que desde xiqueta habia après. Dient ella un dia lo Rosari, de manera que los que estavan prop de ella podian oir lo que deya , un bon home oilia , y sentint que pronunciava mal lo Pare nostre , y la Ave María , li digué : que aprengués à ben dir lo Pare nostre , y la Ave María , y mirás que de la manera , que ho deya , deya blasfemias contra Deu nostre Senyor , y de la Verge María. Ella rebé amorosament la correcció del bon home , y prometé , que ab totas las suas forças ho esmenaria. Al cap de bons dias aquell bon home fonch arrebatat en esperit , y vehé , que aquella dona deya lo Rosari , y à cada parau-la que deya , li eixia una flor blanca de la boca, y la Verge María la prenia en las suas mans, y feya una gentil Guirlanda , y posantla en lo seu cap , sen pujá en lo Cel , y quant fonch en lo Cel , la posá en lo cap de son Fill Preciosissim Jesu-Christ , y donava moltas gracias à la dita

dita dona , per lo servey que li feya. Lo qual tot vist per lo dit home , demaná perdó à la dita dona , la qual perseverá en sa devoció , com habia fet fins allí , y lo dit home prengué de nou la dita devoció del Roser , y aixi fet Confrare , perseverá en dir lo Rosari fins à la fi de sos dias.

CAP. XLVI. *En lo qual se mostra lo mateix en un Pastor.*

ERA un Pastor , lo qual ohint una vegada quant agradava à Deu nostre Senyor , y à la Verge María la devoció del Roser , fentse escriurer en la Confraria , continuament deya lo Rosari ; pero no sabia lo Pare nostre , y Ave María sino à trossos , y aixi feya del modo que ho sabia , y ho deya ab molta devoció. Continuant la sua devoció per molt temps , meresqué per virtut del Roser alcançar tant saber , que fonch despres una de las senyaladas , y doctas personas de son temps , y aixi fonch un gran Predicador de nostra Santa Fe Catholica , y compongué molts llibres en llahor de la Verge María , y en especial amonestava à tots , que qualsevol que sabés dir lo Pare nostre , y la Ave María , y se escrigués en la Confraria del Roser , y digués lo Rosari alcançaría de Deu nostre Senyor , y de la Verge María tot lo que juntament demaiás , y aixi feu gran fruyt.

CAP. XLVII. Com la devoció del S. Roser es
força à la persona en la Fe , y la torna à
ella, y dona virtut per morir per ella.

SEgons que está escrit en la Chorónica de l'Orde dels Frares Predicadors , un Frare anomenat Fra Antoni de Ripoll , Piamontés, lo qual anant de un Monastir per altre , cumplint la obediencia , fonch pres per los Moros y aportat á la Ciutat de Tunez catiu. Aquest era devotissim de la Verge María del Roser , cada dia deya lo Rosari , y sempre lo aportava ab sí. Caygué en sort de esser catiu de un Moro cruel , lo qual sobre manera lo maltractava perque renegás de la Fe ; pero ell sempre se encamanava à la Verge María , y li suplicava que no consentis en ninguna manera , ques apartás del servey de nostre Senyor Deu , y seu. Durá , y cresqué tant aquest mal tractament que li feyan , y per altre part lo molt que li prometian , que li donarian , si renegava de la Fe Christiana ; y ell ab la flaquesa humana no podent comportar mes , renegá de la Fé : fonch casat ab una neboda del mateix Rey de Tunez , y li fonch senyalada renda pera que visqués: ell empero en lo seu cor no olvidaria la Fe Christiana , ni la devoció del Roser. Demaná , per saber las ceremonias de la Secta de Mahoma , li donassen un sabi Mestre , que li ensenyás lo

lo Alcorá, lo qual es la malehida Lley dels Moros : y com li fos estat donat , y dins de vuyt , 6 nou mesos , ell hagués entés tot lo que habia en lo Alcorá , y hagués vist las moltas brutedats de la maleyta Secta , y com contra sa voluntat hagues renegat de la Fé Christiana , y ell tota via tingués emprentada en lo seu cor la devoció del Sant Roser , començá á pesarli molt greument del que habia fet , y pensar com tornaria á confessar publicament la Fé , y edificar ab la sua confessió als Christians , així Catius , com Mercaders , que allí estavan. Estant en aquest pensament dins de sí mateix , esdevingué , que arribaren de salvo conducto uns Mercaders Florentins , y com ell los demanás novas de Italia , ells li contaren las maravellas , que nostre Senyor Deu habia obrat en la mort del gloriós Sant Antonino , Arquebisbe de Florencia. Ohint lo dit Fra Antoni ditas maravellas , tocat per nostre Senyor Deu en lo cor , començá à plorar molt agrament , y di-
gué : O Pare meu gloriós Antonino , y quin compte podrás tu donar à nostre Senyor Deu de la mia anima , lo qual estich fet Moro , y he renegat de la Fé , oblidant à Deu nostre Senyor , y als vostres sants consells ! O Fra Antoni ! Fra Antoni ! Y com eres estat fragil en deixarte caurer tant prest , y posarte viu en lo Infern ! No sia donchs així. Deu tenim , lo qual no vol la mort del pecador , sino ques convertes-

ca , y visca , y tenim devant de aquell per Advocada nostra , à la sua preciosissima Mare , la qual no desampara als que à ella humilment recorren , en especial als que son devots del Sant Roser , com jo , encara que ho he estat , y mentres que vida tindré , ho seré. Tornat Fra Antoni al gremi de la Iglesia , y vegen tots la tua penitencia , y Fé , puix que tots han vist la tua culpa , y renegar : aixi com per lo teu renegar eres estat causa que altres fessen lo mateix : sias ara causa , que de la tua ferma confessió de la Fé Christiana , y si es menester morir per aquella , perque altres se animen à fer altre tant. Y ab aquesta deliberació , parlá secretament à uns Mercaders Italians , y pregals que li fessen fer per amor de Deu , uns habits de Predicadors , de ahont ell era avans Religiós , perque ell volia confessar , y protestar devant lo Rey la Fé Christiana , y revocar devant lo Rey , y tota sa Cort , tot lo que fet habia.

Feren fer los Mercaders los habits lo mateix dia que lo Rey vingué que era fora ; com tinguessen per costum los grans Senyors , y en especial los Renegats , anar à visitarlo per donarli la benvinguda. Lo dit Fra Antoni feuse ser secretament la corona de Frare de Predicadors , despres vestirse los habits , y digué primera-
ment ab molta devoció tot lo Rosari de la Verge María , suplicantli ab molta instancia que lo volgués assistir , y afavorir en aquell acte

heroych que emprenia. Anassen vestit de aquella manera , y se presentá devant lo Rey : videntlo lo Rey vestit de aquella manera , pensá que per donarli plaher en sa vinguda , ó per fer burla dels Christians , feya alló ; pero ell à molta instancia confessava que era Christiá , y que com era Christiá volia viurer , y morir ab aquell habit , porque totas las cosas de la sua Secta eran molt vanas , y profanas. Lo Rey ohint açó , enujás molt , y pensant que per ventura tindria descontentament de sa muller , ó familia , doná carrech à un oncle de la muller , lo qual informantse be de tot , y no trobant cosa alguna , per ahont pogués estar descontent , sino que ell de tot son cor volia tornar Christiá , y servent de nostre Senyor , y de la Verge Maria Mare sua. Feta la relació al Rey despres de tres dias , vista la constancia , maná quel apedregassen. Traguerenlo à apedregar à la vora del riu , y antes quel lligassen al pal , digué ab molta devoció tot lo Rosari de la Verge María , suplicantli quel socorregués en aquella hora , y suplicás al seu Fill , que contra ell habia comesas , acceptás aquella mort que li oferia. Y llevantse de la oració , reparti tota la sua roba entre los quel habian de apedregar , y sols ab lo Escapulari , que es lo habit dels Freres Predicadors , y ab lo Rosari al coll fonch lligat al pal , y ab molta paciencia prengué la

mort com Sant Esteve , lo qual pregá à nostre
 Senyor Deu per los quel apedregaven ; y així
 doná la sua anima en las mans de nostre Deu.
 En testimoni de la cosa esdevingueren dos co-
 sas maravellosas : la primera , que despres de
 haberlo apedregat , aportaren molta llenya pe-
 ra cremar lo cos , y no hi feu lo foch mes se-
 nyal , que si may se acostás à aquell : La segona
 fonch , que estava allí una Nau de Christians ,
 la qual anava à Napolis , y fent los Marines sor-
 ra de las pedras de la ribera , esdevingués , que
 posaren entre las altres pedras , tres , ò quatre
 tenyidas de la sanch del dit Martyr , y eixint
 ja Nau del Port ab prosper vent , comensá à
 moures una gran tormenta , que tots se pensa-
 van ofegar ; y com se tinguessen per perduts ,
 un de ells digué : Jo penso , germans , y senyors
 meus que aquesta tempestat ha vingut per la
 nostra poca devoció que habem tingut al Sant
 Martyr Fra Antoni , lo qual pochs dias ha , com
 vosaltres mateixos vereu , fonch apedregat per
 la defensió de nostra Santa Fé Catholica , per-
 que entre las pedras que son estadas per sorra
 de la Nau , ni han posat algunas las quals
 estavan mulladas ab la sanch de dit Martyr ; si
 així es (com jo ho crech) fassám vot , y prome-
 tém que si ell nos deixa tornar à bon sal-
 vament al Port , nosaltres descarregarém la
 Nau de las ditas pedras , y las que trobarém
 sangosas , las farém guarnir de plata . Lloaren ,

y aprovaren tots lo vot. Cosa maravellosa! que en aquella mateixa hora cessá la tempestat, y ab prosper vent tornaren al Port: traqueren las pedras de la Nau, y trobarenne quatre, ó sinch de ellas tenyidas ab la sanch del dit Martyr, las quals feren guarnir de plata, en testimoni del miracle.

CAP. XLVIII. *En lo qual se mostra, com la Verge Maria Senyora nostra gallardona als devots que la serveixen en la devoció del Sant Roser.*

UNA devota Senyora estava ab molta ansia si era veritat, que fos tant agradable servici á la Verge Maria Senyora nostra (com se deya) lo dir lo Rosari; y estant en açó fonch arrebatada en esperit, y vehé tres Ciutats en lo Cel: la una tota rodejada de parets de or, y plata, y figurava la Encarnació del Fill de Deu, y sos Mysteris. Vehé despres mes alta que aquesta altre Ciutat, que los edificis de ella eran de pedreria preciosa molt resplendent, ahont se mostrava la Passió de nostre Redemptor Jesu-Christ. Vehé altre Ciutat mes alta, los edificis de la qual no podian coneixerse de quin material eran: tant en la sua claredat, y resplendor, ahont se mostravan los Mysteris de la Resurrecció, y los altres gloriosos. Estaven mes altas la una que l'altre en molta distancia; y entre la una Ciutat, y l'altre habia una

escala , y per la dita escala , pujavan de una Ciutat al altre : tenian sinch Castells cada una de ellas, y entre lo un Castell, y lalltre habia deu escalons , y en aquells Castells , y escalas se coneixia clarament , que se representava lo Sant Rosari. Fonchli dit per los Angels , que per aquellas escalas , pujaven en aquellas Ciutats cada un que deya lo Rosari , y cada vegada que deyan una Ave María , posaven lo peu mes avant en cada escaló de aquells , y pujaven mes alt. Lo qual vist per aquella devota persona, perseverá de allí avant molt mes en la devoció del Roser , y survey de la Verge María Señyora nostra.

CAP. XLIX. *En lo qual se mostra , com per virtut del Sant Roser , no consent la Verge María que los seus devots morien sens confessió.*

A Lexandra , Donsella noble , y molt gentil, en lo Regne de Aragó , illuminada ab las predicacions del gloriós Pare Sant Domingo , entrá en la Confraria del Roser ; pero ab las ocupacions mundanas , no curá molt de dir lo Rosari , sino que moltes vegadas lo deixá. Habia en la Ciutat ahont ella estava dos Cavallers jovens , y cada un de ells la amava molt desordenadament. Y pensant cada un , que ella mes amava al altre que no à ell, desafiarense , y entraren en camp , y en presencia de molta gent

gent arremeteren lo un contra l'altre , y així los dos caygueren morts en terra. Fet aquest desconcert , alguns parents dels morts entrauen en la casa de la dita Alexandra , y ferirenla de molts grans colps , y feridas , perque ella era estada la causa de las morts de aquells , y com ella , encara que mal ferida , demanás moltas vegadas confessió un de aquells ; per no ser descubert , li tallá lo cap , y aquell llançá dins de un pou. O maravellós Deu ! Estant absent de aquella Ciutat lo gloriós Pare Sant Domingo , sabé tot açó per revelació Divina , y manantli la Verge María , que anás à aquella Ciutat , y despres de cent y sinquanta dias aná al pou ahont estava lo cap de dita Alexandra , y en virtut de Deu nostre Senyor , y de la Verge María , cridá desde la boca del pou à la dita Alexandra : en la mateixa hora que la cridá , en presencia de molts , hisqué lo cap de dita Alexandra del pou. Fonch posada per los Angels devant lo gloriós Pare Sant Domingo , y dels que presents estavan , la qual mirant molt amosament al gloriós Pare li digué : Pare desitjo confessar los meus pecats ; y així feta la confessió ab molta contrició , rebé lo Santissim Sagrament. E interrogada per ell de las cosas , que despres de la sua mort li habian esdevingut , respongué tres cosas. La primera , que per los merits de la dita Confraria , tingué en la sua mort verdadera contrició , sens la qual fora

estada condemnada pera tostems. La segona, que al punt que fonch degollada , la Verge María la habia defensada , y guardada viva en lo pou. La tercera , que per las morts de aquells dos , que moriren per ocasió de ella , habia de penar en Purgatori dos cents anys , y per lo desordenat ataviarse , ab lo qual habia donat ocasió à que molts pecassen , habia de penar sinch cents anys ; pero que de una pena , y altre espera prest esser deslliurada per la Germanat dels Confrares de la Santa Confraria del Roser ; y despres de dos dias morí. Finalment, despres de quinze dias aparegué al gloriós Pare Sant Domingo , y diguéli dos cosas. La primera , que las Animas del Purgatori lo pregaven molt , que predicás , y amonestás á tots los parents , y amichs de las Animas que las posassen en la Santa Confraria del Roser , y diguessen per ellas lo Rosari , perque participassen dels merits de la Santa Confraria. La segona cosa que li digué , fonch , que los Sants , y Angels reben particular goig , y alegría en la gloria de aquesta Santa Confraria , per lo be que per ella se fa en las Animas dels vius , y dels morts. Dit açó al gloriós Pare Sant Domingo , desaparegué , y sen aná à gosar de la gloria. Tot açó escriu lo R. P. M. Alano de Rupe.

CAP. L. *En lo qual se mostra lo mateix en una dona de França.*

Prop del any 1459. en la Provincia de Belvaco en França , y hagué una Donsella devota del Sant Roser , la qual anant un dia de Festa ab una amiga sua , à visitar altres amigas suas à altre Lloch , encontraren en lo camí dos Llops molt famolenchs , dels quals , lo un arremeté à la companyona de aquella Donsella , y prenentla per lo coll , la degollá , y la feu casi tota troços ; de manera que morí ab molt perill de la sua Anima. Lo altre Llop arremeté à esta , la qual ventse en tant gran agonía , invocá à la Verge María del Roser ab molta devoció , com ho tenia acostumat. Cosa maravollosa ! Lo Llop li arrancá los pits , rompéli lo ventre , y menjáli las entranyas : ab tot açó fonch trobada viva , y visqué despres tres dias , dins los quals confessá sos pecats ab molta contrició , y rebé los Sagaments ab molta devoció , y en lo article de la mort , la Verge María rebé la sua anima , per la devoció que tingué al Sant Roser.

CAP. LI. *En lo qual se mostra lo mateix efecte en un Lladre , lo qual havia dos anys que estava soterrát.*

Predicant lo gloriós Pare Sant Domingo la devoció del Sant Roser , y dientlo ell continuament ab gran devoció , entre altres pe-

pecadors que convertí , fonch un gran peca-dor , lo qual publicament en un bosch robava, y matava als pasatgers , en companyia de al-tres companys seus. Anassen à ell , y diguéli, que deixás los seus grans pecats , y fes peni-tencia de aquells : y com per ninguna via po-gués mourel à cosa alguna de virtut , traguéli aquest partit , que à lo menos digués cada dia lo Rosari ; lo qual lo dit Lladre li prometé , y cumplí sens may deixarlo ; y ab tot açó tam-poch no deixá , ni se apartá del seu pecat, y aixi molt obstinát en la una cosa , y molt ferm en la altre , morí , y fou soterrát per sos com-panyons en lo mateix bosch ahont abans ma-tava , y robava. Passant per allí lo gloriós Sant despres de dos anys y mitg que lo Lladre era mort , ohí una veu , que li deya : Pare Fra Do-mingo , ajudaume. Ohint las veus , y anant al lloch ahont eixian , trobaren la sepultura del Lladre , uberta , y lo cos mort se llevá viu , y espantarenc tots de veurerlo viu , y ell devant de tots digué , com perque habia dit lo Rosari, (segons que lo dit Pare li habia manat) no ha-bia pogut eixir la sua anima del cos , per la in-tercessió de la Verge María , fins que confessás sos pecats , y fos de ells absolt. Y aixi suplicá al glorios Pare , quel ohis de confessió , y li do-nás la absolució de tots ells : lo qual tot fet , mo-rí ab molta contrició , y sen aná al Cel.

CAP. LII. En lo qual se mostra lo mateix en una dona que soterraren viva.

EScriu lo Reverent Pare Fra Albert de Venecia , que en la Ciutat de Egra , en lo Regne de Bohemia , fonch una Donsella , la qual habent estat corrumpuda , y prenyada, per un que la servia , esperava lo part ab gran temor , y vergonya , recelantse sempre que lo seu pecat no fos descubert. Ohint un dia predicar , que qualsevol persona que se fes escriurer en la Confraria del Sant Roser , seria per la intercessió de la Verge Maria , deslliurada de tot mal , è infamia ; en la mateixa hora se feu escriurer en la Confraria , y deya cada dia lo Rosari fins al temps del seu part : lo qual arribá , estant sola , parí un fill , al qual per no esser descuberta , lo ofegá , y soterrá devall lo llit ; pero perque Deu nostre Senyor no permet ningun mal sens castich , permeté que aquest pecat fos descubert. Presa donchs la dita dona , y presentada devant lo Jutge , confessant lo seu pecat , fonch sentenciada que la soterrassen viva. Portarenla al lloch ahont se havia de executar la sentencia , y fet lo clot , llançarenla allí viva , y cubrirenla de terra ; van-sen tots , deixant la dona soterrada. Despres de moltes horas , passaren per allí uns homens , los quals ohiren una veu , que digué tres vegadas: Traheume de assí , y deslliuraume , perque vi-

va estich. Los que açó ohiren , espantats , corregueren á cridar lo Cura , lo qual molt es- pantat aná al lloch la habian soterrada , concorrent ab ell tot lo Poble ; y com los crits de la dita dona no cessassen , obriren lo clot , y trobarenla sana. Interrogada com habent estada tantas horas cuberta de terra estigués viva : Respongué : Jo per esser estada devota de la Verge María , me fiu escriurer en la Confraria del Sant Roser , y per no haberme confessat com debia , habia de esser condemnada al Infern , y la Verge María me ha guardat , y fet tornar al mon , pera quem confesse verdaderament. La qual cosa ohida per aquells que present estaven , encenguerense molt en la devoció del Sant Roser , y la dita dona visqué despres molts anys sana , casta , y santament en lo servey de Jesu-Christ , y de María Santissima , y en la devoció del Sant Roser.

CAP. LIII. *En lo qual se mostra lo mateix en un jove Alemany del Ducat de Bravancia.*

Compta lo Reverent Fra Guillerm de Bravancia en lo Llibre que fa de la propietat de Abellas , que en lo Ducat de Bravancia habia un jove , lo qual estava donat à las cosas del mon , pero cada dia deya cumplidament tot lo Rosari. Enmalaltís lo dit jove , y morí ; y com hagués estat moltes horas mort , torná à viurer , y parlant à la orella secretament à una

germana sua Religiosa , la qual estava allí junt, li digué : Germana mia , mirau que he resuscitat per confessarme , y perçó feume venir lo Confessor. Maravellantse tots, y cridan al Confessor , y confessantse , digué : Essent jo mort fuí portat devant lo judici de nostre Sr. Deu, y essent allí molt gravement acusat dels dimonis per tres cosas , se hagué de donar la sentencia contra de mi , y per virtut del Sant Roser, la piadosissima Mare de Misericordia pregá al seu Preciós Fill, que jo tornás al cos per fer penitencia , y satisfacció dels dits tres pecats , los quals son los següents. Lo primer , que no pagava cumplidament los delmes dels meus camps, y heretats. Lo segon , que un dia furtí molt peix de un viver de uns Religiosos. Lo tercer , per que anant à caçá ab los meus cavalls , y cans, havia destruhit los sembrats dels pobres ; y així com la Verge María Senyora nostra ho demanava à son Fill , així se es fet com vosaltres veieu. Y com sos vasalls ohissen aixo , digueren: Nosaltres de nostra voluntat vos ho perdonám. Dient açó , feu que los danys fossen pagats , confessantse cumplidament , y satisfent à tots , y ordenada com debia la sua casa , despres de pocas horás morí.

CAP. LIV. En lo qual se mostra , com la Verge María Sra. Nra. per virtut del S. Roser acompaña los seus devots en la mort.

TRes germanas Donsellas conseraren entre sí de viurer juntas en una casa , y de servir à nostre Senyor Deu ab tota castedat ; y netedad de vida, y menyspreu del mon. Lo Confessor dellas , lo qual era persona molt devota del Roser, essent prop las Festas de Nadal, amonestálas que diguessen lo Rosari cada dia , pera rebrer lo xiquet Infant Jesus , y gran Rey , prometentlas , que si ho feyan , haurian nova gracia , y especial visitació ab la sua gloriosa vinguda , y aixi fonch , perque ellas feren lo que ell las pregá , y nostre Senyor cumplí lo que ell las prometé. Venint despres lo dia de Sant Esteve, amonestálas que aparellassen robes à la Verge María, Senyora nostra ; y demanantli ellas , que com porian elllas aparellarlas ? Diguels ell : Que las aparellarian , si cada dia deyan cent y cinquanta Ave Marias , y quinze Pare nostres , y que aixi la rebessen , y esperassen en lo Temple de las suas conciencias lo dia de la Purificació de la dita beneyta Senyora. Y diguélas mes, que la V. María Sra. Nra. seria molt servida de açó.

Cumpliren elllas lo que el Confessor las habia encomanat , y esperant lo que ell las habia promés. Dormint las tres juntas la nit de la Purificació , entrá la Verge María Senyora nostra

tra

tra en la cambra ahont elles dormian , acompanyada de las Benaventuradas Verges , y Martyrs Santa Catharina , y Santa Agnes , lo vestit de la Verge María estava brodat ab lletras de or , y totas las lletras deyan *Ave Maria gratia plena*. Aixi vestida sen aná ahont dormia la major de las germanas , la qual com à mes prudent , que las dos , ab major fervor , y ansia habia aparellat las vestiduras à la Verge María , y despertala , dient ; Salvet Deu filla , salvet Deu : ara te torno dobladas salutacions , que tu me has donát , hit fas gracies per aquestas vestiduras , y robas , las quals tu me has enviat : la qual despertá , y ab molta devoció respongué : O Senyora mia , digna de tot llahor , y servici , sola la tua gracia , sens tanta mercé com aquesta , es per mí major benefici , que no pot mereixer quant jo puch servirte. Despres que la Verge María li hagué donat la sua benedicció , acostarense las dos Verges , y Martyrs à la dita Donsella , y diguerenli : Deu nostre Senyor sia ab tu , y nosaltres hi som també germana , en la tua ajuda , perque has vist à la Verge María Senyora nostra , y juntament ab ella , à nosaltres : dit açó desaparegueren. Despres de passada una hora de la dita visió , mostrás la Verge María Senyora , sola sens las dos Verges , vestida de una roba groga : pero no donava resplendor lo vestit , à la germana mitjana , y donali la sua benedicció , y agrahili lo vestit que
 li

li habia donat ; la qual respongué ab tristura, y digué : O Senyora , y com aparexeu ara així y poch ha queus mostrareu à ma germana ataviada de altres vestits molt resplandents , y accompanyada de criadas molt ricament vestidas ? Responguéli la Verge María , dient : Filla, ta germana me ha donat vestit molt rich , mes que tu , y ab la devoció , y oració ha convitat à aquellas dos Santas , que jo li mostri . A las horas ella plorant suplicá , y digué ab molta humilitat : O Senyora mia , perdonau me , y donau me temps , pera que lo any vinent vos serveasca ab vestit de major devoció , y diligència . Així sia , digué la Verge María , y desaparegué . Passada altra hora despres de açó , mostrás à la menor , la qual , com à mes jove , que era , estava mes verda en las cosas del mon , y menos abrasada en lo amor de nostre Senyor Deu ; y així perque tibiament habia servit à la Verge María Senyora nostra en la sua devoció , mostráseli sola , y pobrement , vestida de un grosser sayal molt pobret , y diguéli : Gracias te fas filla de aquest vestit , que me has donat per la Festa de la Purificació . Ella molt afrontada , digué ; Senyora mia , vos haveu deixats los vestits gallants que mas germanas vos han fet , y veitg lo vil vestit , que com à vil he fet ; pero suplicvos , quem doneu temps que jo puga servirvos ab altre tal vestit com aquell , que ma germana la major vos ha fet . Sia aixis , li digué la Verge María

ria Senyora nostra , y desaparegué. Contadas totas aquestas cosas ab molt dolor per la germana mes xica al Confessor , y atmonestada per ell la esmena , totas en aquell any perseveraren en dir cada dia ab molta devoció , y reculliment tot lo Rosari. Vingut lo dia de la Purificació de la Verge María Senyora nostra , acompañadas de las sobreditas dos Santas Criadas suas , y ataviada ab los vestits preciosos, ab los quals lo any passat se habia amostrat à la germana major , portant la dita Senyora nostra , y las dos Santas , sengles Coronas en sas mans ; mostradas à las tres germanas , y saludantlas ab molt amor , las posá en los caps las Coronas , à cada una la sua , y diguélas : Ja , fillas mias , vos fas certas , y seguras del Cel , perque demá entraréu en aquell. Cada una de aquellas respongué ab molta alegria : Aparellát està lo meu cor : y aixi desaparegué la visió. Alegrarense , y prengueren molta consolació las Animas de aquellas tota la nit ; y compensaren los seus cossos à sentir la malaltia, de la qual habian de morir ; y vingut lo seu Confessor , y contadas las mercés de la visió , elles reberen los Sants Sagraments , y moriren molt santament. A la hora de Completas del mateix dia , en lo qual moriren , vingué la Verge María ab las altres Sirventas suas ab molt resplandor , y gran multitut de Angels , cantant à cada una de ellas : Vina Esposa de Jesu-Christ , y reb

la Corona que te he aparellada. Y finalment lo Confessor , ab lo exemple de ellas , mogué moltes personas à aquesta Santa devoció.

CAP. LV. *En lo qual se mostra maravellosament lo mateix en una Donsella Pastoreta.*

SE llegeix en lo Llibre dels Miracles de la Verge María Senyora nostra , que un Pastor , lo qual habitava en un Llogarret, tenia una filla Donsella , y per ser tant pobres , ella servia de guardar unas poquetas de ovellas de son Pare. Havia en lo lloch ahont ella acostumava pasturar las ovellas , una Iglesia deserta, edificada à honor , y en nom de la Verge María , dins de la qual estava una Imatge de la Mare de Deu , la qual tenia son Fill en los braços ; pero com la Iglesia estava deserta, y poch freqüentada per los homens , la dita Imatge estava molt atropellada , y la roba que tenia era molt pobre. A aquesta Iglesia la sobredita Donsella se acostumava retirar , y dir las suas devocions devant la sobredita Imatge. Perseverant en ella molts dias en la sua devoció , alcá una vegada los ulls à mirar la Imatge de la Verge María , y posás à mirar ab molta atenció la roba , ò vestit , y vehentla tant pobre, moguda casi de compassió , digué aquestas , ó semblants paraulas : O Reyna de Cel , y terra, Mare de Deu , y Redemptor Jesu-Christ , molt pobrement veig vestida à la vostra Santa Imat-

ge,

ge , jo no tinch ab que puga socorrer à la sobredita Magestat ; pero puix no puch servirvos ab robas , vos diré cada dia cent y sinquanta Ave Marias , quinze pare nostres , lo qual es lo vostre Sant Roser à Vos accepte , segons que ho he ohit predicar , y mon Pare , y ma Mare mo han ensenyát . Y aixi cada dia en aquella Iglesia deya tot lo Rosari cumplit de la Verge María , y perseverant alguns anys , caygué malalta , y morí .

Lo dia que habia de morir , dos Religiosos del Orde de Predicadors , anant son camí , arribaren junt à aquella Iglesia , en la qual aquella Donsella solia dir la devoció del Sant Roser . Y arribant ells allí , li prengué una gran son al un dels dos Religiosos , que no podia passar avant , antes à cada pas li aparexia que habia de caurer en terra ; y com ell digués al Companyó , y pregás quel deixás dormir un poch y descansar , perque la son lo fatigava , y lo altre li digués , que no convenia en ninguna manera , perque lo lloch era desert , y acostuma haber allí molts lladres , y saltejadors . Lo Companyó digué : Si jo no dormo un poch , no podré passar avant . Vehent son Companyó que altre cosa no podia fer , deixál que dormís , y ell prengué un llibre , y començá à dir las suas oracions , mentres que lo altre dormia , y estant aixi dient las suas oracions , vehé venir per un camí una gran multitud de Donse-

Iletas molt gentils , vestidas de robes de diversos colors , las quals passant devant de ell de dos en dos ab molta composició , y saludantlo , ell també llevantse de peus , las saludá. Passadas aquestas , tantost darrera de ellas veu venir altre companyia de donsellas mes gentils que las primeras , totas vestidas de blanch , las quals passant devant de ell , saludarenlo com las altres , y ell també las saludá. Darrera de aquestas venia altre esquadró de Donsellas mes gentils que no las primeras , ni las segonas , vestidas de blanch , y de carmesí , y darrera de totas venia una Donsella , la qual excedia à totas las passadas , y portava tota la sua roba , y lo manto sembrat de Rosas blancas , y vermellas , y portava en lo Cap una molt gentil guirnalda , à la qual lo Religiós li suplicá , que li fes mercé de dirli , qui era ella , y las que ab ella anaven , y ahont anaven ? Al qual la dita Senyora (qui era la Verge Maria) li digué : Jo so la Reyna de Misericordia , Mare de Deu , y Advocada dels pecadors . Aquéstas Donsellas , las quals antes que jo han passat , son las Donsellas del Cel , que han guardat virginitat tots los dias de sa vida . Lo primer esquadró , que has vist que anavan vestidas de diversos colors , son aquellas que estant en las casas de sos pares , moriren verges , esperant la voluntat de sos parents . Las segonas , vestidas totas de blanch , son aquellas , las

Las quals en lo mon votaren , y guardaren virginitat , per la honra , y servey de mon Fill , y mia. Las terceras , vestidas de blanch , y carmesí , y molt mes gentils , que no las altres , son las que no solament guardaren la sua virginitat , pero encara passaren martyri , y escamparen la sua sanch per amor de mon Fill , y Espós seu : anam ara totas en aquet Lloch à visitar una Criada mia , la qual me ha vestida conforme veus : ab lo vestit brodat de Rosas , ab aquesta guirnalda que aporto en lo Cap , la qual ha feta ab la devoció del Sant Rosari , dientlo cada dia : ara está pera morir , y per lo tant totas anám à sa casa , pera aportarnosne la sua Anima en nostra companyia. Dient açó , desaparegueren , y lo Religiós despertá son Companyó , y diguéli : O Companyó , si estigueres despert , y qué hagueres vist ! Nom pesa , digué laltre , per haber dormit , perque tot quant habeu vist despert , he vist jo dormit ; pero aném prest si podém , y vejám quant graciosa sia aquesta Donsella. Arribaren en lo Lloch , y los hisqué al encontre un home , lo qual los digué , que la Donsella que cercavan , la trobarian al cap del Lloch en una barraca , ó casa de palla. Anant ells hallá , y entrant , la trobaren ajeguda sobre unes pells de ovellas , y per capsal un saquet de palla , y no vehent ningú sino á ella , saludarenla. Ella ab molta amor los digué : Pares siáu ben vinguts ; pero puix

puix sou ben criats , y servents de la Verge María , feuli reverencia , y honra , qual debeu, miráu que está assí prop de mí. Escusarense ells, que no ho habian fet de mala criansa , sino perque no veyan sino à ella sola ; pero que ella pregás à la Verge María quels fes mercé , que poguessen veurer à ella , y à tota la sua companyia. Agenollarense ells , y la Donsella pre-gant à la Verge María , al mateix punt veren tota aquella Santa Companyia de Donsellas, que habian vist en lo bosch , al rededor de la barraca , ò casa de palla , y la Reyna dels Angels ab una guirnalda de Rosas blancas , y vermellas en las mans , esperant quant aquella Anima hisquiés pera posarli en lo cap : veren aixi mateix gran multitud de Angels que can-taven ; y aixi ab aquella excellent musica , do-ná sens dolor ningun la Anima en las mans de la Verge María , la qual prenentla en los seus braços la coroná ab aquella guirnalda de Rosas blancas , y vermellas , y ab tota aquella Santa Companyia se lan portá al Cel. Los dos Reli-giosos donaren gracies à nostre Senyor Deu , y à la sua preciosissima Mare , per las maravellas que habian vist , y desde allí avant foren molt nies devots del Sant Roser, y predicaren al mon las maravellas de aquell.

CAP. LVI. En lo qual se mostra lo mateix en un jove , lo qual en la vida , la Verge María Sra. Nra. lo guardá , y en la mort es-forçá , per virtut del Sant Roser.

SEgons que escriu lo Reverent Pare Fra Guillem de Bravancia , en lo any 1250. ha gué un jove en las parts de Alemanya , Fill de nobles , y richs pares , lo qual mort son Pare, y sa Mare, desprengué tots sos bens en jochs, per una part , y per altre en convits , y banquetes, anant per tabernas , y bodegons ; pero encara que de aquesta manera , no perçó perdé la virginitat, antes sempre la procurá guardar. Encontrá un oncle seu , lo qual vehentlo així perdu^t, ab molta pietat li digué: moit mal me aparcert , nebot meu, que tu vages com vas, perque si tu hagueses volgut , hagueres pogut esser un valeros home de aquesta Ciutat , y pesam molt que vajes ab aqueixa ta oradura , aborrit, y tingut en poch de tots. Ohint açó lo jove, burlás de las paraulas de son oncle ; pero lo oncle desitjant lo be del nebot , digueli : Per ventura no farás una cosa per amor de mí ? Respongué lo jove que si. Diguéli lo oncle : Aquesta sola cosa vull que fasses per amor de mí , que cada dia digas en honor , y reverencia de la Verge María , lo seu Sant Rosari. Y com lo jove li respongués ab unes grans riallas , que alló ell ho faria una sola vegada , perque no volia obligarse à dirlo cada dia. Tornali à dir lo oncle:

Con-

Convé nebot meu , que fasses açó cada dia, per-
que així mourás à la Verge María , que sia In-
tercessora per tu ab son Fill preciosissim , per-
que sjas remediat de la miseria en que estás.
Content lo jove , prometé tot un any de dir la
dita tercera part del Rosari. Cumplit lo any,
encontrá altre vegada lo oncle al nebot , y de-
manantli si habia dit lo Rosari , y cumplit lo
que li habia promés ; responent lo jove que sí , y
que no volguera haber deixat per ninguna co-
sa de dir lo Rosari , perque molt mes fluxa-
ment li anava que no avans en la vanitat del
mon. Lo oncle molt alegre , digueli : Pren
donchs , nebot meu , lo meu consell , pera quet
vage millor , en aquest any dirás cada dia dues
parts del Rosari : prometeli lo jove de ferho , y
així cumplí tot quell any. Cumplit lo any,
ell sen aná à cercar son oncle , y comptali quant
millor li habia anat aquell any , y que la sua
voluntat estava molt ferma en lo proposit de
fer be per la virtut del Sant Roser , è interces-
sió de la Verge María. Ohint lo oncle açó , plo-
rava de plaher , y diguélí : No resta ara , sino
que en aquest tercer any , que digues cada dia
lo Rosari cumplit de cent y cinquanta Ave
Marias , y quinze Pare nostres , y siu perseve-
ras , jo procuraré de casarte ab una donsellà del
teu igual. Al cap de un any lo oncle , vehent la
bondat del nebot , procurá de cercar una don-
sellà molt rica, gentil, y molt virtuosa, y lo casá
ab

ab aquellà. Vingut lo dia de las bodas , com
eran molt aparentats , juntarensse molts de una
part, y de altre , y feuse un solemne convit. Al
sopar ja asseguts lo nuvi , y la nuvia ab la gent,
recordás que aquell dia no habia dit lo Rosari,
y aixi parlant à la orella de son oncle , y pre-
gantlo que fes detenir un poch , que no portas-
sen las viandas : llevas de la taula , y vasen al
retret , y digué lo Rosari cumplit de la Verge
Maria. Y estant dient lo Rosari apareguéli la
Verge Maria , y mostráli tres robas molt gala-
nas , en las quals estavan brodadas las paraulas
de la Ave Maria , y diguéli : Mira assí , fill meu,
las robas , que en aquests tres anys me has
vestit , y mira las Ave Marias que me has dit,
brodadas ab lletras de or: y perque has guar-
dat en lo teu cos la virginitat , no vull que la
perdias ; simo que com à Espós meu muyres ab
ella , y aixi prest te pendrá una llaugera febra
per la qual tu estarás impedit de no acostarte ab
ta esposa , la qual te durará tres dias , despres
dels quals morirás. Dit açó , desaparegué lo Ver-
ge Maria , y lo jove hisqué al sopar ab molta ale-
gria , dient , y pregant à tots que menjassen,
y se folgassen , perque ell no volia sopar , per-
que se sentia algun tant indispost. Acabada la
festa , y la gent despedida , lo jove feu cridar à
son oncle , y à sa esposa , y alguns parents , y
amichs , y contantlos part del que la Verge Ma-
ria li habia dit ; y aixi comensá à tenir una llau-

gera febra , la qual li durá tres dias , y al tercer dia espirá ab molta alegria. Y aixi vist açó , foren molt devots del Sant Roser , y la esposa no volgué may casarse , sino que perseverá en sa virginitat , y acabá los seus dias en lo servey de la Verge María , y devoció del Sant Roser.

CAP. LVII. *Com en la hora de la mort la Verge María Senyora nostra per virtut del Sant Roser , defensa dels insults dels dimonis.*

EScriu lo Reverent Mestre Alano de Rupe , que en son temps fonch un home molt devot de la Verge María , y aixi se feu escriur er en la Confraria del Sant Roser , y deya lo Sant Rosari cada dia , y al fi de aquell , y de altres oracions deya : *Maria Mater gratiæ , Mater misericordiæ , tu nos ab hoste protege , & hora mortis suscipe ,* que vol dir : María Mare de gracia , y Mare de Misericordia , tu nos defenses del enemich , y rebnos en la hora de la mort. Perseverá aquest devot en la devoció del Sant Roser molts anys , y en fi vingué à caurer maliat , y com despres de nostre Senyor Deu , tota la sua esperansa tingués en la Verge María , li aparegué la dita Senyora , esforçantlo en lo amor de nostre Senyor Deu , llançá los Dimonis , que prop de aquell estaven tentantlo , y li digué com habia de morir , y que se alegrás. Lo qual rebuts tots los Sagraments de la Iglesia ,

ve-

vehent à la Verge Maria , y á Jesu-Christ nostre Redemptor , los quals venian per la sua Anima , dient : *In manus tuas Domine , commendo spiritum meum: redemisti me Domine , Deus veritatis*, molt alegre espirá.

CAP. LVIII. *Com lo Sant Roser es sufragi per als Difunts.*

LO sobre dit Mestre Alano de Rupe escriu, que moltes personas devotas de la Verge Maria , y Confrares del Roser lo deyan cada dia , y algunas vegades per los Difunts, li habian dit , y afirmat , que estant ells dient lo Rosari, los habian aparegut los Difunts, los quals los diqueren , que en totas maneras diguessen lo Rosari per los seus Difunts , que tenen en Purgatori , perque despres de la Missa, un dels principals sufragis que podian fer per los Difunts, era que diguessen lo Rosari per ells , perque molts per aquesta santa devoció eran estat deslliurats del Purgatori , y sen anaven à gosar de la gloria. Y ab molta rahó , perque com aquesta Santa Confraria sia tota de caritat , aplicant-los la obra de caritat , la es lo Sant Roser , per virtut dels merits de la Passió de nostre Redemptor Jesu-Christ , es lo major sufragi , despres de la Missa , ques pot fer per aquells.

CAP. LIX. *De com aquesta santa Confraria es molt accepta à nostre Senyor Deu, y que lo Rosari se diu en lo Cel.*

UN molt sant home, al qual Deu nostre Senyor habia fet moltas mercés, y li habia mostrat molts secrets Divinals, y grans revelacions. Estant una vegada en oració, fonch arrebatat en esperit: Veu à nostre Senyor assentat en la sua Imperial Cadira, y veu com tota la Cort Celestial se acostaren à ell. Despres veu junt à Deu nostre Senyor, à la Verge María, coronada de una Corona rica, y molt resplendent. Veu aixi mateix com al rededor de la Verge María estava una maravellosa Congregació de Donsellas molt gentils, y moltas altres Santas, y Sants. Y veu com tots aquestos Sants, y Santas comensaren á cantar lo Rosari de la Verge María, ab molta suavitat, y cada vegada que anomenaven aquest gloriós Nom de María, descubrian, y baixavan tots lo cap, y quant anomenavan aquest dulcissim Nom de Jesus, descuberts, è inclinats lo cap tots se agenollavan. Y veu com acabant lo Rosari, tota aquella Congregació, y la Verge María Senyora nostra suplicavan à nostre Senyor Deu per tots los que eran en lo mon devots del Sant Roser, y de la sua Santa Confraria, y aixi acabavan, donant gracias à Deu nostre Senyor. Donchs puix los Sants diuen lo

Io Rosari estant en la Gloria , molta rahó es, que nosaltres lo digám , puix estám en tal perill , è incerts de nostra salvació. Y devém acostar à aquesta santa devoció , y Confraria à tots los parents, y amichs , y tots los Faels Christians , y encara si poguessem als Infiels, perque ab ella fossen illuminats , y convertits. Digám donchs tots , y siám devots de aquesta santa devoció .

SEGONA PART DELS MIRACLES.

CAP. I. *De com son castigats los Indevots del Sant Roser.*

REnovantse en lo any 1472. per manament de la Verge María Senyora nostra en la Ciutat de Colonia la devoció , y Confraria del Sant Roser , habia en la dita Ciutat dos Religiosos doctes , y Predicadors , los quals no podian comportar en lo Monastir de Predicadors de la dita Ciutat , en lo qual habia estat fet lo miracle del Cavaller matador , deslliurat per virtut del Sant Roser (segons que en lo tercer Capitol de la primera Distincció está mes llargament dit) y ahont també la Verge María Senyora nostra habia aparegut al Prior de dit Monastir , pera que la renovás , y de allí se insituís en tots los Monastirs de dit Orde, puix lo Pare Sant Domingo la habia predicada per manament de la Verge María Senyora nostra , y dilatada en son temps , que també à las

las horas se renovás ; y aixi procuraren cada un dels dits dos Religiosos de destorvarla. Lo un anava de uns á otros , dient : Qué quina invenció era aquella del titol del Roser , que los Frares Predicadors se ho trobaven , y que may la Verge María habia manat tal cosa, y que puix era aixi , que ell volia fer una Confraria , la qual se anomenaria dels Lliris , que seria millor nom que no lo de la Rosa , ò Roser ; y com era gran parlador , y graciós en lo seu parlar y habia ja pervertit à molts de la devoció del Sant Roser , y portats al seu proposit. Convidá pera ohir lo Sermó per al Diumenge seguent à molta gent , ab intent de introduhir la sua fingida dels Lliris. Cosa maravellosa ! posat al llit lo dissapte al vespre , y aquella nit prenlo una apoplexia , de manera , que morí subitament , sens que ningú ho vés , ni sabés fins al matí , que anantlo à cridar pera que anás à predicar , lo trobaren mort. Lo altre Frare (també per sa part treballava en destorvar dita devoció del Roser) despres de mort lo primer , perseverant en sa pertinacia , volgué fer un Diumenge , lo que l'altre impedit de la mort no habia pogut fer ; y aixi convidá la gent per la dita Confraria dels Lliris : Lo Diumenge , aixi com volgué pujar à la Trona pera predicar , subitament caygué en terra , y perdé la paraula , encara que no lo judici. Vehent , y coneixent per quina causa li habia vingut aquell açot , pre-

gá à la Verge María , que hagués pietat de ell, y que nol deixás morir de aquella manera , que ell li prometia , que si li tornava la paraula , y la salut , que de allí avant seria lo publicador de la sua Santa Confraria del Roser , aixi com fins allí era estat destorbador. Cosa maravillosa ! que acabat de fer lo vot , en la mateixa hora se llevá , y parlá molt clarament. De manera , que lo que habia vingut per predicar contra la Confraria del Sant Roser , predicá en favor del Roser , y tot lo temps que visqué la predicá ab gran afecció , contant lo açot , y despres las mescés que habia rebut de la ma de la Verge María Senyora nostra.

CAP. II. *De un Capellá , que se había donat al dimoni , y fonch deslliurat de aquell per virtut del Sant Roser.*

HAbia en Alemanya un Capellá , lo qual no obstant lo que habia fet , y feya en survey de nostre Senyor Deu , faltantli los bens temporals per las suas malas obras , se doná al Dimoni , pensant que li donaria bens temporals ; pero en lloch de tenir lo pobre Capellá bens temporals , vingué á major pobresa. No sabent quin camí se prengués , y acusantlo la conciencia del que habia fet , pensá de mudar la sua vida , y com ohis , que per virtut del Sant Roser , la Verge María Senyora nostra obrava tautas maravellas , determinás de escriures en

la Confraria sobredita , y dir cada dia lo Rosari. Feuho aixi , y perseverá alguns anys , suplicant tostems á la Verge María , que li hagués perdó del seu preciós Fill , de aquell tant gran pecat. Y fent molta penitencia del dit pecat, no li faltá lo socòs de la Verge María ; perque li fonch revelát , que per virtut del Sant Roser, y per las oracions dels Confrares , Deu nostre Senyor li habia perdonat aquell tant gran pecat, y tots los altres, y habia acceptat la sua penitencia : per la qual cosa fet molt alegre , perseverá tot lo temps que visqué en la devoció del Sant Roser , è induhí à molts à esser Confrares de dita Confraria , contant las maravellas que la Verge María Senyora nostra habia obrat ab ell.

CAP. III. De una Donsella endemoniada deslliurada del dimoni , perque li feren dir lo Rosari , y portarlo tostems al coll.

TUNA Donsella de poca edat en Alemanya, fonch atormentada per lo Dimoni , y llançant los Sacerdots ab sos exorcismes , y conjurs al dit dimoni del cos de aquella, despres de pochs dias torná à atormentarla , y habentse ja fet açó per quatre , ò sinch vegadas , y no aprofitant res , no sabent lo Pare , y Mare que ferse per deslliurarla , fonchlos donat consell, que la fessen escriurer en la Confraria del Sant Roser , y li fessen dir cada dia lo Rosari , y que tam-

també li posassen un Rosari benedit al coll ; lo qual may sel llevás : ferenthò , y la Donsellà deya cada dia lo Rosari, per la qual cosa fonch lo Dimoni espantat , y atemorizat , y may torrà à atormentar à la dita Donsella. Y aixi per virtut del Sant Roser restá deslliurada del Dimoni , y despres tots los dias de sa vida fonch devota de la Verge Maria , y del Sant Roser.

CAP. IV. *De una dona , la qual moria impentent , y fonch convertida , y morí ab molta penitencia , per virtut del Sant Roser.*

EN la Ciutat de Fiburgo en Alemanya, habia una dona molt devota , la qual essent jove habia comés un molt gran pecat, y may per vergonya lo habia volgut confessar , antes pensant que Deu nostre Senyor li perdonaria sens confessarlo , fent penitencia , feya moltes grans penitencias , y aspereza de vida , pero ninguna cosa li aprofitava. Ohint aquesta dona las grans maravellas que obrava la Verge Maria per virtut del Sant Roser , determiná de escriures en la Confraria , y prengué en devoció de dir cada dia lo Rosari ; pero ab tot açó se estava en la sua pertinacia de no confessar lo seu pecat. Caygué malalta , y com de cada dia la malaltia cresques , no perçó ella se recordava de confessar aquell pecat , encara que per altre part pregava à nostre Senyor

Deu , y à la sua preciosissima Mare , que la acullissen en lo seu Regne. Ohí nostre Senyor, las oracions de alguns devots Confrares , los quals pregaven (com de continuo pregan) per tots los Confrares que están en pecat mortal, per la intercessió de la piadosissima Mare de Deu , no volent que la anima de aquella mesquina se perdés ; lo dia avans que moris , apa-reguéli nostre Senyor Deu Jesu Christ crucificat , y li digué: Mira , dona , las llagas que en las mans , y peus per tu , y per tot lo mon he rebut. Mira la Sanch que per salvarte à tu he escampat , y tu estant obstinada en no voler confessar lo teu pecat tants anys ha , segons la mia justicia ja estavas condemnada à las penas eternas ; pero per intercessió de la mia gloriosa Mare , lo Rosari de la qual , encara que estánt tu en pecat , has dit , y per las oracions dels Confrares de la Confraria del Sant Roser , jo he tingut misericordia de tú , y no vull condemnarte , sino quet mano , que confesses prest tots los teus pecats , perque demá eixint lo Sol has de venir à donarme compte de ta vida , y mort. Y perque vegen tots que vull que assí passes Purgatori , desde ara sentirás en tu tant grans tremors , que quants veurán lo teu cos despres de morta , veurán en ell los senyals del foch que has passat. Dit açó Jesu Christ desaparegué , y à la dona prengué una tant gran tremor , que li apareixia , que cre-

ma-

mava en vivas llamas. En la mateixa hora cridá al Confessor , y així ab molta contrició confessá tots sos pecats, en especial aquell que may habia volgut confessar , y rebuts tots los Sagraments morí en la hora que habia dit. Despres de morta miraren lo cos , y trobarenlo tot cremat , com si agués estat en lo foch , y tenint per cert lo que la dita dona habia dit , ells foren molt devots del Sant Roser , fentse Confreres de la Confraria , y dient cada dia lo Rosari.

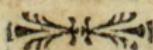
CAP. V. *De un Sacerdot , lo qual no pogué morir sens confessió , per virtut del Sant Roser.*

Habia en lo Ducat de Bravancia un Sacerdot , lo qual era molt devot de la Verge María , y així se feu Confrare del Sant Roser , y deya cada dia lo Rosari. Aquest caygué en una molt gran malaltia , la qual li donava molt gran dolor , y era tant gran , que cayent en una desesperació , prengué un ganyet , y se doná una mortal ferida. Ab lo dolor de la ferida , oblidá la furia de la malaltia , y tornant en sí , y coneixent lo perill en que estava , recorregué al refugi de la Verge María , y del seu Sant Roser , suplicantla , que no consentis que morís sens confessar primer sos pecats. Fonch cosa maravellosa , que encaraque segons era la ferida , ell habia de morir molt

prest , no morí fins que ab molta contrició ha-
gué confessat sos pecats , y rebuts tots los Sants
Sagaments de nostra Santa Mare Iglesia.

**CAP. VI. De una dona , la qual degollada , no
pogué morir sens confessió , per virtut
del Sant Roser.**

EN la Ciutat de Lodi , del Ducat de Milán
habia una dona , la qual per la devoció que
tenia al Sant Roser , se feu escriurer en la Con-
fraria , y deya cada dia lo Rosari. Aquesta te-
nia lo marit algun tant fort de condició , y aixi
li donava molt mala vida. Ella un dia ve-
hentse maltractada de son marit , prengué un
ganivet , y ab ell se tallá la gargamella. Ab
lo dolor de la ferida , y la molta sanch , que
habia fet , tement perdre la anima , comensá
de invocar à la Verge María , y suplicarla , que
per virtut del Sant Roser li fes mercé , que ja
que no podia escapar de la mort corporal , es-
capás de la espiritual , y que no morís fins ha-
ber ab dolor confessat los seus pecats. Socorre-
guéla la Verge María ab la sua piadosissima ma,
y visqué fins que agués confessát sos pecats
cumplidament , y rebuts los Sagaments. Y aixi
despres morí ab molta contrició , invocant sem-
pre à la Verge María del Roser.

CAP. VII. *De un minyó ofegat, lo qual fonch resuscitat per virtut del Sant Roser.*

EN la Isla de Olanda, dos bons casats eran devots de la Verge María, y així se feren Confrares del Sant Roser, y deyan cada dia lo Rosari. Aquests tenian un sol fill minyó, lo qual cayent en la aygua se ofegá. Sabent los tristes Pare, y Mare la desastrada mort de son fill, procuraren de traurer lo cos ofegat, y tret aportárenlo à casa, y plorarenlo molt; pero despres recorrent al refugi de la Verge María, recordantse de las maravellas, que per virtut del Sant Roser feya encomanarenlay ab molta devoció, prometent, que sil resuscitava lo farian Confrare, y farian que tota sa vida servís à la Verge María. Apenas habian ells acabat de fer lo vot, quant lo fill resuscitá, y los digué, que la Verge María lo había resuscitat, y que perçó lo fessen escriurer en la Confraria del Sant Roser, y aixis ho feren, y despres ell tota sa vida serví à la Verge María Senyora nostra, y à la santa devoció del Sant Roser.

CAP. VIII. *De com la Verge María Senyora nostra per virtut del Sant Roser, destliurá à un devot seu del foch.*

UN bon home en Colonia, devot de la Verge María del Roser se había fet Confrare, y deya cada dia lo Rosari, y per mes devoció lo

lo aportava ab sí benedit , y quant sen anava à dormir lo posava al capsal del llit. Esdevingué que una nit, per descuyt , se posá foch en la casa de aquest, y quant ne tingueren sentiment, ja no pogueren remediar , que la casa , y tot lo que habia en ella nos cremás , solament escaparen lo pobre home , ab las personas que hi habia en la casa. Acabada de cremar la casa, entrauen ahont estava lo llit , y essent tot lo demés cremat , trobaren lo Rosari benedit pendent, encara que estava algun tant fumat , y xamuscant , sino que en ninguna part lo habia tocat lo foch, y lo Rosari pendent en un clau , per ahont tots conegueren , que la Verge María Senyora nostra habia preservat del foch aquell Rosari, pera mes aumentar la devoció dels seus devots.

CAP. IX. De una Senyora , la qual fonch deslliurada dels zelos de son marit per virtut del Sant Roser.

EN una Ciutat de Catalunya , estava una Senyora molt gentil , y virtuosa , gran devota de la Verge María del Roser. Lo marit posás en lo cap , que ella li feya traïció , y maldat , pero ella ab sa direcció li persuadia, que no tenia rahó , ni era verdadera la sua imaginació , y ell no creya cosa ninguna que li digués , antes sempre perseverant , la tenia molt estreta , la feya dormir en una recambra , y ell dormia en la cambra , per la qual habian per-

forsa de passar los que volguessen entrar en la recambra ; y demés de aixó se llevava de nit ab la espasa desnua en la ma , y anava ahont la dita Senyora dormia , y donavali molts sobresalts , dient , que ell los habia vistos entrar , y no trobant ningú , tornavassen , y la pobre Senyora estava molt fatigada. No sabia ella quin remey se prengués , sino que com de minyona tenia devoció à la Verge María del Roser , pregantla sempre ab lo Rosari en las mans , que per sa bondat , y virtut del Sant Roser , li volgués donar remey. Passá mes de quatre mesos aquesta angustia , y pena , y no tenint altre remey , determiná de provar , si per virtut del Sant Roser podria eixir de aquell afany ; y una nit , antes que sen anassen à dormir , digué à son marit : Senyor puix que cosa ninguna no basta pera llevarvos aqueixa imaginació falsa que teniu , posemho en mans de nostre Senyor Deu , que ell manifeste la veritat. Preneu aquest Rosari , y jo pendré un altre , y digám cada dia lo Rosari , suplicant à la Verge María , que vulla manifestar la veritat , y si jo tinch culpa quem mateu , y sino que cesseu de donarme tal vida. Acceptá lo marit lo consell , y prengué lo Rosari , y ella lo seu , y agenollats digueren tots dos lo Rosari. Vansen à dormir cada un à son llit : despres de passada mitja nit , lo marit veu per la intercessió de la Verge María , com tota la sua imaginació era fal-

falsa , y aixi se llevá , y sen aná ab moltas lla-
grimas al llit de la muller , y demanali perdó,
dient , com ell habia estat enganyat fins allí , y
que la Verge María Senyora nostra li habia
mostrada la veritat . Y aixi visqueren molt con-
tents , y devots de la Verge María , y del seu
Sant Rosari , tant , que si alguna nit ell se descuy-
daya de dirlo , ella li deya , ques recordás , y aixi
cada nit deyan lo Rosari , ella en memoria que
la Verge María Senyora nostra la habia deslliur-
ada de aquella angustia , y ell , perque li habia
declarada la veritat del que estava en dubte.

CAP. X. *De un maravellós triunfo , que lo Pare Sant Domingo de Guzman , despres de mort , en la sua sagrada , y miraculosa Imatge de Sorian , alcançá per virtut del Sant Roser , de sis mil dimonis , dividits en set Esquadrons , y governats per set Capitans , que per una hechicera possehídn lo cos de una Donsella Napolitana , en lo any 1652.*

VIvia en la Ciutat de Napolis una noble Donsella , que se anomenava Porcia Strina , per los anys de 1650. 1651. y 1652. molt volguda de sos pares per única , y molt rica. Fins á edat de 22. anys fonch la fortuna favorable , molt hermosa , y de excellents costums : mes com es propi de la fortuna ser inconstant , se li mudá de tal manera , que la feu

un receptaculo de miserias , y mals , per espay
de dos anys , que li durá una gran , y penosa
malaltia , en la qual patia cotidiana febra , y
excessiu fret , y las forças naturals tant postra-
das , que si no era ajudada de molts , no podia
manejarse. Estava sens ganas de menjar , y
quant ab grans forças passava alguns bosins,
en arribant al ventrell trobaven tant gran re-
pugnancia , que no podia sosegar fins à vomi-
tarlos. Faltantli totalment lo costum ordina-
ri de las donas , y sens moltas medicinas nou
experimentava. Las nits no sols no podia dor-
mir : pero era atormentada ab diformes visions
diabolicas, que la accompanyavan ab tants grans
desmays , que per moltas horas la deixaven
com un marbre pasmada , y freda. Entráli
lo mal en las conjunturas de son cos , y des-
conjuntantli la compostura de sos membres,
uns se encorvaren , altres se encoxiren , y altres
totalment se hisqueren de son natural assieu-
to , quedant al fi la pobre Senyora un mons-
truós cadaver de la naturaleza. Los Pares de es-
ta pobre Donsella com à richs , amantla molt,
finalment procuraren son remey ab grans , y
excessius gastos de medicinas : si be totas eran
vanas , y sens profit algú , y aixi desauciats de
remeys humans , confessava , y combregava
moltas vegadas , y la ajudaren à ben morir,
acudint à Deu nostre Senyor ab dejunis , ora-
cions , y diferents vots. Y piadosa la Divina
Cle-

Clemencia los posá al pensament , que tals mals mes serian obras del Dimoni , que cosa de naturalesa , y així la feren exorcistar per diferents Sacerdots ; pero perque aquells esperits maligues rebeldes se amagavan , y se cubrian baix la mascara de sas ficcions , eran de poch , ó ningun remey , fins que un Dimars , dia dedicat al culto del gloriós Pare Sant Domingo , las furias infernals ab evidentissims senyals descubiren de aquella malaltia , y accidents efectes de la tyrania , fent dir à la pobre Donsella molts blasfemias hereticas , donantli grans tremolars , ja en lo cap , ja en la cara , ja en los pits , ja en lo ventre , y altres parts de son cos , acometent ab gran furia als Sacerdots , y Frares , que à ella se acostavan pera exorcisarla .

Empero , com sos Pares , y tota sa casa fosseren molt devots de la miraculosa Imatge del Pare Sant Domingo de Soriano , encomanaren ab grandissimas veras al Sant la salut de aquella pobre Senyora , y luego comensaren à sentir la gran potencia de sa intercessió : perque en rezant lo Responsori : *O spem miram quam dedisti , &c.* deixaven de atormentarla : lo mateix era totes las vegadas que la ungian ab lo Sant Oli de las llantias que creman en presencia de la Santa Imatge de Soriano . Portarenla ab la esperança del favor , è intercessió del Sant Patriarca al Convent dels Frares Predicadors de la Ciutat de Napolis , y al punt que arribá

bá devant del Altar del Pare Sant Domingo de Soriano , vençuts , y forçats del gran poder del Sant , digueren , que eixirian si portaven la malalta en Soriano. Alegrarense sos Pares , y luego ho executaren , no obstant , que los dimonis ho procuraren destorbar per molts camins , alborotant lo mar , y causant discordias entre los mariners. Finalment se embarcaren , llevant lo Sant tots los destorbs , y llevant totas las dificultats , y dintre breus dias comensaren son viatge ab dos Falugas , las quals tenian cada una en las popas gravada la Imatge del Sant , y los dos Patrons tenian per nom Domingo. Arribaren à la Santa Casa de Soriano à 5. de Juliol , y agenollats ab gran afecte als peus del Sant , en presencia de aquella Celestial Imatge ; ab afectuosas , y devotas súplicas , abundancia de llagrimas , y viva fe , li suplicaren se servis concedirlos la gracia , puix lo desitg de alcansarla per son medi los habia portats à sa presencia. Y al mateix punt , ab confusas veus , y desesperacions ensenyaren aquells esperits malignes , que no podian sufrir la vista de aquell gloriós Retrato , tant tremendo pera ells , quant als homens , que están rebolcats en sos vics , y pecats , se mostra terrible , y severo. Y no podent deixar de descubrir la veritat , manifestaren la causa , per la qual estaven en aquell cos , tant cruelment atormentant aquella miserable Senyora , dient:

Que

Que un noble Napolità pretenia casarse ab la dita Donsella Parcia Strina , lo que causá rabiosos zelos à una dona deshonesta , ab la qual dit Cavaller tractava deshonestament , y concebí tant gran odi , y rencor contra la Donseilla , que la feu blanch , y solar de son furor , y rabia mugeril. Despres embriagada ab diabolica fiereza , dita dona ramera se entregá totalmente al dimoni oferintli , com à son Deu , execrables victimas , y à força de set distintos hechizos , y conjurs , forçá sis mil dimonis , que entrassen en lo cos de aquesta Donsella. Ajustaren dits esperits malignes , que essent ja conjurats pera entrar dins del cos de la Donsella, foren impeditis per gran temps , per trobarla sempre vestida ab lo Habit , ò Escapulari del Pare Sant Domingo de Guzmán , lo qual nols permeté entrar , ni ultrajarla un atomo. Pero un dia , per eixir à rebrer una visita, fonch forçada per la cortesia (proprietat de noble animo) à eixir depressa , y olvidantse , no tingué illoch de vestirse lo Habit , ni Escapulari del Patriarca Sant Domingo , y al mateix punt entraren en ella , y restá totalmente rendida à la tirania dels dimonis.

Digueren mes los Dimonis , que era tanta la virtut , y poder de aquella Celestial Imatge, que dels sis mil dimonis tormentadors , y botxins de aquell cos , alguns fugiren al entrar en lo Terme de Soriano , altres à la vista de aquell

venerable Convent , altres al entrar en la Iglesia , per la presencia de la Reyna del Cel , Maria , que maravellosament honra aquell Temple , ab lo donatiu de aquella Celestial Imatge del Pare Sant Domingo , baixantla del Cel ; altres que eran obstinats , fugiren en companyia de un dels set Capitans , al descubrir la Santa Imatge à 6. de Juliol , y foren eixits tots , si lo Pare Sant Domingo , los hagués donat llicencia.

Digueren finalment , que habian restat altres sis Capitans , y que al mateix punt que foren enviats per la força dels hechizos , la mateixa hechizera los obligá ab nous hechizos , que un la atormentás ab febra cotidiana , y gran fret ; altre ab la flaqueza de tots los membres del cos ; altre li impedí per molts mesos lo ordinari costum de las donas ; altre li procurá vomits , que pareixia se li arrancava la anima , ab tals desmays , que la deixaven com un marbre , y tal vegada la enfureixien en rabiosas accions , y forças , que lo mes valerós bras no la podia detenir : y lo superior dimoni de tots , prengué à son compte de desconcertarli tots sos membres corporals , privantla del dormir , y ferla tornar loca , fins à dar mosegadas à las parets feta una rabiosa , y carregada de miserias . Confessá tambe un de aquells Capitans , que tots hagueren fugit , deixant libre , y deslliurada aquella Donsella , si lo Sant los hagués donat

llicencia , que expresament los **habia** manat, que estiguessen atents á la Celestial Imatge, pera rebrer per medi de ella sas ordes , porque en presencia de aquella Santa Imatge , patian mes dins de aquell pobre cos , que en lo Infern. Digueren mes los dimonis , que eixirian ab tres Dissaptes , y tres Dimars , com succehí ; y perçó se detingueren los Pares de la Donsella en Soriano alguns dias , y entretant , alguns devots Frares Sacerdots , ab exorcismes , y devotas oracions , procuraven compellir , y atormentar à aquells dimonis ; y à 9. de Juliol , que fou lo primer Dimars (dia dedicat al culto del Pare Sant Domingo) al punt que se entoná la Salve , que tots los Religiosos , y Convents del Orde de Predicadors cantan tots los dias , després de Completas , un dels Capitans de la infernal esquadra per orde del Sant publicá sa partida en presencia de la Santa Imatge , y digué , com la Reyna dels Angels María , li **habia** manat , que per major Gloria del Pare Sant Domingo , publicás , que lo Senyor , per la intercessió , y merits de tant gran Pare , y Patriarcha habia concedit la salut , y llibertat de aquella criatura , la qual per la força dels hechizos habia de morir miserablement. Contá lo dimoni una per una , totas las particulars circumstancias del malefici , que per la brevedat se deixan ; dient tantsolament , que fou tant perversa , y cruel la hechizera , que estant tant

acabada la pobre Donsella , que sols per la respiració se coneixia que iera viva. A 27. de Juny de 1650. tractant los Pares de anar á Soriano , fabricá la mala dona la sexta hechiceria , y la septima , estant per lo camí. A 27. de Juliol de 1650. ; y digué mes lo dimoni , que la Verge María li habia manat que ho contás aixi tant particular , y distinct , à honra , y gloria de la Santa Imatge del Pare Sant Domingo en Soriano , al qual tenian tots de dar gracias , no sols perque deslliurava à la Donsella de la tiranía dels dimonis , sino també de la mort , y que en perpetua memoria posassen un ataut en la Iglesia del Sant. Prometé en senyal de quant eixiria de aquell cos , à disposició del Sacerdot , quels exorcisava , que donaria set salts de la inferior grada , à la mes alta del Altar de la Santa Imatge , y que à la si besaria la terra , y se despenyaria pera al Infern , y lo mateix oferiren , y prometeren los demes en nom de son principal , que parlava , y confirmaren tot lo que son Capità habia dit. Y habent eixit ja dos Capitans , lo tercer hisqué à 16. de Juliol en Dimars , ab lo que restá la Donsella sens malaltia , ni dolor.

Restava per eixir lo dimoni major , del qual dependia la perfeta salut de la Donsella ; y per açó los devots Religiosos , descubriren lo Santissim Sagrament del Altar. Y en Dissapte à

27. de Juliol , manantli los Sacerdots , que concertás los desconjuntats ossos , y membres corporals , y que hisqués. Respongué per moltes vegadas , que ho faria al punt que li manás Domingo ; lo qual advertint los Exorcistas , lo conjuraren de nou , y li manaren , que en nom y virtut del Pare Sant Domingo de Guzman obehis , è hisqués. Oprimit , y forçat lo dimoni per tant poderós conjur , obehí al punt ; y perçó cridá per testimonis à mols Pares , y Fares de Predicadors , y à seculars que estavan en la Iglesia , y à vista de tots , començant per los peus , li concertá tots los membres del cos fins al coll , en lo qual tenia la nou fora de son lloch , y grossa com un ou , y à vista de tots li alçá los brasos sobre lo cap , y sustentantla per la cintura , la feu inclinar per las espatllas , y esquena moltes vegadas , y los torná á son lloch , sens ques conegüés haverlos tinguts desconcertats. Compostos , y ordenats los membres del cos , passá casi una hora , y demandá llicencia lo dimoni al Sant pera eixir , dient : Que mes sentia la presencia de la Celestial Imatge del Pare Sant Domingo , que tot lo foch , y pena del Infern. Manaren los Religiosos als circunstans , y à tots los que estavan presents en la Iglesia , que rezassen la primera part del Rosari , ab los Responsoris del Pare Sant Domingo , ajudant també la Donsella ; y habent acabat , digué lo dimoni (ab gran aflicció ,

ció , y pena) que no habia alcançat encara la llicencia pera eixir , que diguessen la segona part del Rosari , ab dos Responsoris del Pare Sant Domingo , mentres ell tornava á demandar llicencia al Pare Sant Domingo , y despres que diguessen la tercera part del Rosari ab tres Responsoris del Sant , que confiava alcançar la llicencia . Y succehí així , que en acabantlo de dir , la Donsella se alçá en alt ab espantable moviment , y digué que ja habia alcançat llicencia de anarsen , pero que estava condemnat de estar taneat pera sempre en lo Infern .

Ab tal novedat restaren tots molt alegres , y exortant los Religiosos Dominicans Exorcistas als circunstans , que donassen gracies al Pare Sant Domingo , se agenollaren per terra , y al descubrir la Santa Imatge , mentres se cantava una Antiphona , y los tres Responsoris del Pare Sant Domingo , doná la Donsella catze salts , ab los quals arribá de peus sobre del altar y al mateix punt la posava en terra de peus , fentli besar altres tantas vegadas la terra , à honra (digué ab veu alta lo dimoni) de altres tantas gracies que la Verge Maria habia concedit à Domingo . Y de allí à poch , restà la Donsella del tot deslliurada , sana , y alegre , donant gracies à Maria Santissima , y al Pare Sant Domingo . Cantaren al punt tota la Comunitat dels Frares de Soriano lo Te Deum , acompañant los Pares , y tots los cir-

cunstants lo cant , ab moltas llagrimas de ale-
gria , y paraulas de molt agrahiment à Deu
nostre Senyor , que tal triunfo habia concedit
per intercessió del Pare Sant Domingo , ahont
estigueren los nobles Pares de la Donsella molts
dias , sens saber , ni poder despedirse del Cou-
vent de Soriano. Partiren finalment per Na-
pols , y arribats ab prosper viatge , testificaren
publicament haber cobrat salut la noble Porcia
Strina , per intercessió del Pare Sant Domingo
de Soriano , y virtut del Sant Rosari. Y fent de
tot relació al Pare Fra Joseph de Rub , Ord.
Min. Consultór del Sant Ofici , y al Eminen-
tissim Cardenal de Napolis , se ha estampat , y
despres en Venecia lo any 1655. ab las llicen-
cias del Ordinari.

**CAP. XI. De altre triunfo gloriós , è intercessió
piadosa de Nra. Sra. del Roser , en un horne des-
lliurat en vida del poder , y companyia dels
diablos , fet autenticar , y publicar en
Barcelona per lo R. P. Fr. Diego
Carli , lo any 1679.**

Divendres als tres de Febrer de 1679. Jo-
seph Gener (habitant en la Ciutat de
Barcelona , ab sa muller , y fills) parti de sa
casa al matí , à cavall ab un rosí , vestit ab la
ropilla verda , ab las armas del Hospital d'
Misericordia , espardenyas , calçons , y mitjas
aportava una corretja en la ciuta , y una daga ,

y

y en las ancas del rosí unes alforjas grans , y en ellàs vint y sinch papers ab la estampa de nostra Senyora de misericordia , cartells , y procura pera fer la capta dels pobres , que en dita santa Casa habitant. Antes de partir , demaná à sa muller li donás lo S. Rosari , que era son cestum , y devoció ; eran de Marietas , y encadenats ab una Creu en mitg (circunstancies que son molt del cas) donali sa muller , y enprengué son camí per la Vila de Sitjas , Vilanova de Cubellas , y Cunit , y en sas Iglesias , y casas repartia los cartells , en los dias de quatre , sinch y sis de Febrer.

Dimars à 7. continuá en demanar caritat en Castell de Fels , Gavá , y Viladecans , tots del Bisbat de Barcelona , y vehent que se acoss tava la nit , demaná en una casa de Gavá posada : excusarense los Amos , y los de altres dos casas , y estant en lo Terme de Sant Climent , prop del de Begas , y prenent lo camí per la vora de un torrent amunt , sens mes llum , ni claror , quela que davan las Estelas , sens saber lo camí de sos temerosos passos , al cap de un rato se perdé dins de un bosch , sens saber eixir de aquell.

Continuá Joseph Gener lo rodar per dit bosch , à vista de molts successos no pensats , de fret , fanch , y altres no previnguts , així percut començá à inquietarse tant , que digué algunas paraulas malas , y renechs , y revestit de

infernal furia , entre altres coses, en grans crits, digué: *Valganme los diables.* Cosa rara ! Apenas acabá de pronunciar la ultima paraula, quant incontinent se li cubrí la respiració, y son cor prengué un susto tant gran , que sens poder discurrir, ni pensar, si percás era caygut, si estava de peus, ò de altre postura , ni advertí en lo Rosari , ni en cosa alguna , ab grandissima furia comensá à correr , y baixar la malesa , fins que arribá à un torrent , lo qual passá molt prest , y continuant à caminar ab molta llaugeresa per la espesura del bosch , li aparegué veurer un bulto de home agegantat ab una escopeta , ò massa de armas en las mans , y sens saber lo que feya , volgué fugir de ell , pujant-se molt apresurat per la malesa amunt , y arribant à un gran fondo , li aparegué veurer un grandissim numero de bultos de homens ab cavalls , que anavan de una part à altre: sentint com si feyan los cavalls cruixir los frens ab sas bocas , rompent los bruchs , y arbres : dos dels quals (diu) que se li posaren al devant , y los altres tots lo seguian , y lo dit Joseph Gener en mitg , anant sempre caminant ab molta pressa , y espant per la malesa , volent fugir, y també dels llochs que passava , ahont sentia corrent de aigua , li pareixia , com de un riu, y tirant à la part de la montanya , los dits dos homens à cavall , que aportava devant , lo impiendant , fentlo tornar sempre à la part , y lloch del

del corrent del aygua , lo que succehi quatre,
ò sinch vegadas.

Ultimament lo deixaren pujar malesa amunt
à son entendrer , y ab tot lo dit accompanya-
ment dels dits caballs , com si era un Exercit
de cavalleria , aparegué al dit Joseph Gener,
sentir un grandissim pudor , ò fetor com si fos
de sofre , y à son rededor descubrí unes llume-
netas , com si fosen llanternetas , y caminant
ab ellas per algun espay de temps per dita ma-
lesa , li aparegué despres , que queya de una
part molt alta. O bondat Divina , y refugi de
pecadors María ! Y estant en lo ayre cayent,
al pur advertí de invocar , è invocá à María
Santisima del Roser , ab aquestas paraulas ;
*Maria Santissima del Roser, nom desampareu en
esta ocasió, y necessitat, que Vos sou tot mon am-
paro, y ajudaume ab vostra misericordia.* Y com
si li hagués donada la ma , ditas estas dolças
paraulas , terribles per tots los diables , al punt
se trobá Joseph Gener ab llibertat , desapareci-
xent aquells Infernals bultos , y cavalls , passát
lo mal olor , y llumenetas , y lo dit Gener cay-
gut del costat dret sobre de una roca , en un
fondo , y malesa al mitg de dos montanyas ; y
estant ab esta conformitat li aparegué veurer
un bulto blanch , que ja se li acostava , ja sen
tornava. Volgué alçarse de peus , y per dos ve-
gadas no pogué , per uns grandissims dolors
que sentí en los peus , y camas : regonegués ca-

si fora de sí , molt cansat , flach , y com si tingués los ulls entelats , desmayát , y no podent caminar, se assentá sobre la dita roca , ó pedra, encomanantse à María Santissima del Roser, dient alguns Pare nostres , y Ave Marias , y repetint entre ellas las ditas devotas paraulas, fins al matí , que á son entendrer passaren dos horas poch mes , ó menos.

Al favor de esta misericordia de María Santissima del Roser , se seguí la del dia , y se trobá Joseph Gener sol , despullát de la copilla, sens calçons , ni espardenyas , y encara que ab mitjas en las camas , las trobá sens peals , sens correja , ni daga , ab moltas llagas en les camas , y peus , las quals eran tant negras com un sombrero negre , ab dolors insufribles. Al cap de un rato sentí tallar llenya , en una part de la montanya , de la manera que pogué, sen vá anar mitg caminant , mitg arrastrant , al lloc ahont sentia tallar la llenya , y trobant al home que la tallava , dit Joan Panyella de Corbera , li demaná per amor de Deu , que li donás algun refrigeri , y en efecte li doná un tros de pa , y un poch de vi , ab que Joseph se repará un poch ; y li preguntá lo dit Joseph , que dia era , y en que terra estava ? Respongué que era Dijous , que comptaven 9. de Febrer , y que lo terme era de Corbera , y la propietat de la terra en que estava , era de la casa del Roig de la Vall. De tot lo qual se trau

à bon compte , que Joseph Gener , estigué la nit del Dimarts (que se perdé en dita devallada de Begas , entre la casa de Junyol , y del Mas de la Vall , Terme de Sant Climent) dia y nit del Dimecres , fins à la matinada del Dijous ; y afirmá (que no es de poca admiració) que en tot aqueix temps , estigué sempre en unes profundas tenebras , sens veurer dia , ni altre llum , ni claror , sino ditas llumenetas , y que estigué sempre caminant ab gran pressa , y furia entre las malesas de dits Termes : terra tant aspera , y montanyosa , que apar impossible lo poder caminar per ella , y entre sí apartats cosa de dos lleguas , poch mes , ò menos .

Y vehent Joan Panyella al dit Joseph tant nafrat , y molt mal parat de camas , y de peus , y enagenat de sentits , lo encaminà à casa del Roig de la Vall del dit terme de Corbera ; y arribá Joseph en ella molt cansat , y desfigurat , trobá aculliment , y no menor caritat , rentantli las camas , y peus ; y estant prop del foch , en ocasió que tots los de la casa , devant de una Santa Imatge de la Mare de Deu del Roser , resavan à cors son Santissim Rosari , li digué , y preguntá una dona de la casa , si tenia Rosaris ? Y Joseph trobantlo en sa faltriquera , respongué que sí ; y eran los que sa muller li vā donar al partir de sa casa , que los esperits malignes no li llevaren , y se posá à resarlo ab los demés de dita casa , y estigué sinch dias :

passats á 16. de Febrer , arribat en sa casa de Barcelona , tingué noticia , com habian trobat mort lo rosí en un barranch del terme de Sant Climent , ab las alforjas , y blat de la aplega , la dita ropilla verda , y daga en un bosch , dit de la Perellada , del terme de Sant Vicens dels Horts , del Bisbat de Barcelona , Termes entre si distants mes de una llegua , y altre llegua de la dita casa de la Vall , terra rompuda , y sens poderse humanament caminar . Ab que en dit encontre , y succès , perdé lo dit Joseph Gener , rosí , ropilla , daga , alforjas , blat , papers , ó cartells del dit Hospital , diners , calçons , los peals de las mitjas , espardenyas , y sols conservá sa vida , y anima , los Rosaris , un cartell , y la procura del dit Hospital . Afirmant Joseph Escosi , Cirurgiá , ab consulta de dos Doctors en Medicina , regonegudas las llagas , camas , y peus tant negras com un carbó , è inflats , que aplicant remeis de foch lo curaren ; y testificaren ab jurament , esser estat foch actual la causa de tant mal : y los Pares Mestres Fra. Sever Fitor , Calificador del Sant Ofici , y Fra Diego Carli , del Orde de Predicadors , afirmaren esser estats esperits malignes los sobredits bultos , y foch del Infern las ditas llumenetas , que aplicadas li cremaren los peus , pera obligarlo à majors renechs , y formals blasfemias , pera condemnació de sa anima : de lo qual lo deslliurá María Santissima del Ro-

ser,

ser ; y de la Misericordia , per lo cartell , y Rosaris que aportava en sa persona : y per aqueix poch servey , y devoció , piament se creu lo assistí per invocarla , y deslliurá com está dit.

CAP. XII. *De com per virtut del Sant Roser fonch curada una dona tullida de peus , y mans , en Barcelona , en lo mes de Mars de 1670 . també autenticat , y fet publicar per lo Pare Mestre Fr. Diego Carli , del Orde de Predicadors.*

María Magdalena Nicoláu , vivia ab son marit en la Vila de Canyellas , Bisbat de Barcelona , ab molts treballs , y dolors , tenint tant solament libre la llengua , y punys de las mans , y lo demés ab una gran tullidura , tant closos los punys de las mans , que las unglas dels tres ultims dits de cada ma , en la palma de cada una de ellas habian afondit tant , que arribaren à obrirla , y ho passaba ab gran pobresa , è inexplicable paciencia : solicitaba lo auxili de María Santissima del Roser , ab lo rezo del Sant Rosari tots los dias , y despres de molts mesos que passava miserablement , estigué un mes y mitg sens pendrer cosa alguna de sustento corporal , ni poder obrir la boca per beurer , ni menjar . Tingueren noticia de aquest succés los de dita Vila de Canyellas , y entre altres los Nobles Senyors Don Joseph de Terre , y Marqué , y Donya María de Terre ,

y Ripoll, conjuges, Barons de dita Vila de Canyellas, y anant à visitarla procuraren que hi hanassen personas de esperit, y lletras, pera que examinassen lo animo, y conciencia de dita Nicoláu, y lo estat de la malaltia, y à tots deya la dita María Magdalena, que veyá una Senyora ab un Minyonet en los braços, la qual vista li apareixia que li servia de sustento, y aliment, y preguntava als que la visitavan, si ells la veyen, dientlos també moltas paraulas de esperit, y devoció del Sant Roser, creyent piament, esser María Santíssima del Roser ab lo divino Jesus, à la qual ab moltas veras, y resignació se encomanava, tenint sempre los Rosaris en los peus, y per rezarlo lo posava desobre lo un puny, y ab lo altre puny feya passar los grans dels Pare nostres, y Ave Marias.

De esta santa devoció, experimentá la dita Nicoláu alguna millora, y alivio. En lo mes de Setembre de 1678. la portaren al Hospital General de Barcelona, y la posaren en un aposento dels Breçols, ahont continuá lo mateix grau de paciencia, y devoció de rezar lo Sant Rosari, ab lo modo dit, cada dia per enter, y concurrint en dita cambrada alguns Frares Sacerdots del Convent de Santa Catharina Verge, y Martyr de Predicadors, per exercitarse en obras de caritat los demaná, que per amor de Deu li donassen uns Rosaris benehits, y ab ells tingué ocasió de tractarlos, y comuni-

nicarlos son esperit , confessantse moltas vegadas ab ells , y ab sos consells , y exortacio ns passá ab dits exercicis molt pacienta , y conformada sempre ab la voluntat de nostre Se nyor , fins al dia de Sant Thomás de Aquino à 7. de Mars de 1679. en lo qual dia estigué Magdalena Nicolau ab notable cuydado de una filla que tenia per son servey en dit Hospital , y sen era anada sens saber cosa de ella ; è invocant ab grans veras lo amparo de María Santissima del Roser , passant tota la nit de 7. de Mars ab lo exercici de rezar lo Sant Rosa ri , demanant ab molta devoció , salut pera eixir del llit , ó breçol y buscar à sa filla. Dimecres à 8. de Mars à las quatre de la matinada li aparegué veurer altre vegada la mateixa Senyora , y minyonet en los braços , tant resplendent , y hermosa , mes que lo mateix Sol , que à son entendrer , pensá era la Verge María del Roser , ab son Preciós Fill Jesus , acompañada de molts altres Minyonets molt bonichs pensant eran Angels , y li aparegué veuer que se acostavan als peus de son bresol , ó llit , y al mateix punt se regonegué subita , perfectament sana , y ab entera salut , com en efecte venint la Sobrestanta del aposento , que era María Paula Calveria à darli la beguda , la trobá assentada en dit breçol , ó llit , lo que antes no podia fer. Prengué la beguda : sen aná la Sobrestanta , y proseguí Magdalena en gosar-

sar la dita visió , y ab ella li apareixia se li au-
mentava la devoció , repetint afectes , y fervo-
ro sas oracions ab lo Rosari en las mans ; y al
cap de un poch , cesant la dita visió à son en-
tendrer , y no lo exercici de pregar à Deu , y à
Maria Santissima del Roser , cridá Magdalena à
Teresa Garcia , que estava en altre llit del Apo-
sento , baldada de nou anys , y sentintse sana ,
y poder caminar , doná Magdalena Nicolau un
salt , y per sas camas , y peus caminant , aná à
abrazar à la dita Teresa Garcia , y per la força
dels braços , se espantá Teresa , y temé no la
ofegás.

Aná també Magdalena Nicolau à trobar la
Mare dels dits bresols corrent per sos peus , des-
que quedaren totas admiradas de la prompta sa-
lut : y vingut lo dia , se publicá lo prodigi per
dit hospital , mirantse la dita Magdalena sana ,
bona , y ab perfeta salut , com aixi la han vis-
ta , y es anada per la Ciutat de Barcelona , dient
à tothom comunament , que Maria Santissima
del Roser la havia curada , y alcançada pacien-
cia , y conformitat ab la voluntat de Deu , en
molts treballs que ha tingut , y té , sens may
inquietarse , ni dar senyal algú de impaciencia .

CAP. XIII. Del Patrocini singular , y miraculos
ab que la Purissima sempre Verge Maria del Ro-
ser defensá , y deslliurá de la mort à un seu De-
vot Confrare , portant lo Sant Escapulari del
Pare Sant Domingo de Guzmán , y en ell una
Imatge de Nra. Sra. del Roser , fet autenticar ,
y publicar per lo Pare Mestre Fra Sever Fitor ,
Calificador del Sant Ofici , del Orde de Pre-
dicadors , en lo any 1681.

Diumenge primer de Novembre , que era
lo dia dos del any 1681. à las 8. horas
y mitja de la nit , Joseph Patella , Joan Clariá ,
Joan Pau Fabregas , habitants en Barcelona ,
partiren de una casa situada cerca del Portal
del Angel , per accompanyar à Joan Pau Fabre-
gas en sa casa , que la tenia en lo carrer de Bo-
nayre : encontraren quatre homens en dit car-
rer , al pareixer ocasionats pera renyir , y habent
deixat à Joan Pau Fabregas en sa casa , digué
Joan Clariá à Joseph Patella , que ab aquells qua-
tre homens havia vist un conegut seu , que li vo-
lia parlar cosa que li importava , y que anas-
sen à buscarlos. Respongué Joseph Patella ,
anem , y los encontraren devant lo Hostal del
Alba , en lo Pla de Lluy , y Joan Clariá parlá à son
conegut , y donals lloch Joseph Patella , quant
un dels tres homens que restaren digué : Què
secrets tenen estos ? Y acostantse à ell , digué
Joseph Patella : Deixals estar , que pot ser que
trac-

trachten alguna cosa de importancia. Replicà lo mateix que sels acostava , y digué : Jo be puch entendrels : y sens altre paraula torná á replicar aquell , y posantse devant del dit Joseph Patella , digué : Aço ja dura sobrat : jo aixi ho fas , y fou disparantli una arma de fochi , que li cremá la capa , ab una gran ubertura , y passá la bala à son gipó , y camisa , arribá en la carn , y solament la tocá , y no passá mes la bala , ans be topant lo ventre del dit Patella , se aplaná , com si hagués trobat un arnés de ferro , ò haguessen dat á la bala un colp de martell , y caygué en terra , y se trobá aixi lo dia seguent. Al punt que Joseph Patella se veu tot cubert de foch , invocá en altas veus à nostra Senyora del Roser , que li ajudás , y valgués , y vehentse que podia caminar , pren lo camí de sa casa , y al punt dispararen altre tir , fugint dits homens , y lo dit Patella sentí lo colp de la bala del segon tir en sos ronyons. Doná majors crits que antes , invocant à la Verge Santissima del Roser , que lo amparás , y patrocinás , y ab ells sen entrá en una casa , pensant era de un amich seu , y sentint las veus , baixá lo amich , y vehentlo Joseph Patella lo abraçá , y digué : Amich so mort. Y est amich qui era Joan Trasfi , lo animá , y ab altre home lo despullaren , y vehent lo gipó atravesat , no ho fou un Escapulari blanch del Pare Sant Domingo de Guzman , que ab una Santa

Imat-

Imatge de la Mare de Deu del Roser en mitg de ell aportava , si sols baix de dita Imatge advertiren , que lo dit Sant Escapulari estava un poch negre , y la camisa sobre de la qual estava lo Escapulari , è Imatge , també estava atravesada de la bala , y la carn del cos de Patella un poch magolada. Prová Joseph Patella , apretant dita carn , si eixiria sanch , y veheent que no eixia , ni trobant llaga alguna , prengué lo Sant Escapulari de son pit , y lo adorá devotament , y també la Santa Imatge de María Santissima del Roser del dit Escapulari , dient : *Esta me ha deslliurat.* Regonegueren luego los balons de dit Patella , que sentia dolor en sos ronyons , y los veren també atravesats , y foradats ab bala , que al punt Patella se la sentí caurer dins dels dits balons , y de ells la tragueren , y veren de la mateixa forma que la sobredita del ventre , sens fer dany , ni llaga , poca , ni molta , al cos de dit Patella , de que donaren tots , y lo veynat molts humils gracias à la Verge Santissima del Roser , y al Pare Sant Domingo de Guzman , que aixi deslliuran à sos devots , que vesteixen lo dit Sant Escapulari , en la forma dita , de la mort ; y altres perills. Lo dia seguent la Justicia prengué la deposició del dit Joseph Patella , y ab jurement referí tot lo dit , y veren la dita capa atravessada , cremada ab moltas balas , y demés que se ha referit , y despres lo dit Joseph Pa-

Patella aná al Convent de Santa Catharina Verge , y Martyr , y en sa devota Capella de la Mare de Deu del Roser , feu sas devocions en acció de gracias de tant singular benefici , y à gloria de Deu nostre Senyor , de María Santissima , y del Pare Sant Domingo , lo atestigua en la Curia Ecclesiastica de Barcelona , è imprés se ha publicat als 26. de Novembre de 1681.

Molts altres Miracles se podrian referir succehits en la present Ciutat de Barcelona , en moltas altres parts del mon , y experimentant cada dia , è instant los devots del Santissim Rosari , que son sens numero ; pero no se pot deixar en silenci , y per la notorietat del fet , que succehí à 4. de Janer 1685. que era primer Diumenge del mes , en la dita Iglesia de Santa Catharina Verge , y Martyr de Barcelona , y es que tornant la Professó del Roser , que en dits dias se acostuma fer ab lo acostumat , y devot concurs de gent , aixi homes , com donas , y especialment lo passadís de la Iglesia al Claustro , que vuy es lo Altar de Sant Jaume Major Apostol , y de Sant Antonino , estant lo Mestre Fra Diego Carli (que ho escriu , essent Prior de la Confraria del Roser) en lo Pulpit , per explicar los Mysteris del Sant Rosari , al entrar lo Sagrat Tabernacle , tant rich , y devot , de María Santissima del Roser en dita Iglesia , caygué de una finestra molt alta , que está sobre dit passadis , y Cappa-

lla , una pedra llarga , y de sinch à sis palms , y en gruixa mes de un palm , y tocant à las alas dels barrets de uns , nols danyá , ni deixá senyal , mes que si era cayguda una palla ; y fuit tant lo pes , y furia de caurer , que arribant en terra la dita pedra , doná un gran colp , quesentí per tota la Iglesia , y se rompé en sis , ó set trossos , lo menor dels quals era com lo puny clos , sens danyar , ni fer mal à persona xica ni gran , en mitg de tanta gent : En testimoni ocular de tot , tots los trossos de dita pedra se posaren en la Capella de nostra Senyora del Roser , sobre una post llarga de dos ó tres palms , ahont estigueren moltes semillas , y foren vistas , y tocadas de molts : crearen tots piadosament , que per la intercessió de nostra Senyora del Roser , las personas sobre de las quals caygué la pedra se eran deslliuradas del dany , y perill de mort quels amenaçava tant impetuosa cayguda , no volent sa Piadosa Clemència , que en sa Casa , y Temple ahont tant se venera , y predica la devoció tant agradable del Santissim Rosari , fossen danyats los que ab devoció assisteixen , y veneran la Santa Imatge , y devoció del Sant Rosari .

De tot lo qual sia Deu pera sempre alabat , y María Santissima (unich amparo de pecadors , y camí cert , y segur per anar al Cel) venerada , y glorificada sia , per la devoció de son Sant Rosari , Castell fort , y Presidi molt singular pera des-

truir las Heretgias , y apagar los vicos mes encessos . y antichs del mon , com digué la Purissima , è Immaculada Verge María al Pare Sant Domingo , quant li encomaná la Confraria , y devoció del sant Roser , y canta la Iglesia Romana en las Lliçons dels Breviaris dels Frares Predicadors.

DISTINCCIÓ IV.

D E L A N O V A A P R O B A C I Ò , Y C O N F I R M a c i ó de la Confraria , y de sos Jubileus , Perdons , y demes Gracias dels Confrares , y Confraressas del Santissim Rosari de Maria Sma. del Roser.

LOs devots Confrares , y Confraressas del Sant Roser , per esta santa devoció , y Confraria no sols tenen remey en sas necessitats temporals , y espirituals , ab premi , y gallardó de la humil Verge María del Roser en la terra , y en lo Cel , com se ha dit , sino també los Sumos Pontifices los comunican los tresors de la Santa Mare Iglesia , fins al dia present , com se veu en lo Decret Apostolich seguent .

P U B L I C A C I Ò D E L A C O N F I R M A C I Ò
Apostolica , novament feta per la Santedat de nostre SS. Pare Innocencio Papa XI. de las Indulgencias concedidas als Confrares , y Confraressas de la Confraria de la Verge María del Roser , y altres Gracias dels Frares Predicadors , Fundadors de dita Confraria.

NOs Don Fra Alonso de Soto Major , per la gracia de Deu y de la Santa Sede Apostolica ,

ca, Archebisbe, Bisbe de Barcelona, y del Consell
de sa Magestat, en lo present Principat de Catha-
lunya Deputat Ecclesiastich: als Amàts en Christo,
tots los Faels Christians de la present Ciutat, y
Diocesi nostre de Barcelona, de qualsevol estat,
grau, ó condició que sien, salut en nostre Senyor
Jesu-Christ. Ab thenor de las presents, vos noti-
ficàm, y fem à saber com la Santedat de nostre
Santissim Pare Innocencio Papa XI. vuy la Iglesia
de Deu benaventuradament governant, ab sas Lle-
tras Apostolicas en forma de Breu, sots lo Anell
del Pescador, y demés solemnitats despedidas,
dadas en Roma en Santa Maria la Major, als
31. del mes de Juliol prop passat, de Son Pon-
tificat lo any tercer. Volent augmentar en vosal-
tres la devociò del Santissim Rosari, ha confirmat
totas las Indulgencias concedidas per diferents
Sumos Pontifices als Confrares, y Confraressas
de la Verge Maria del Roser, y no res menys
ha concedit novament sa Santedat ab ditas Lle-
tras Apostolicas als dits Confrares de dita Con-
fraria altras Gracias, Indulgencias, y Preroga-
tivas ab algunas especials facultats per los Fra-
res Predicadors del Orde, y Religió del Gloriós
Pare, y Patriarca Sant Domingo, Fundador de
dita Confraria, com de la dita confirmació, y
nova concessió de Indulgencias, consta mes llar-
gament ab las ditas Lletres Apostolicas sobre ca-
lendadas, las quals vertidas de llengua Llatina,
en nostra llengua vulgar son del thenor seguent.

INNOCENCIO PAPA XI.

Ad perpetuam rei memoriam.

Per part del amàt fill Antoni de Monroy , Mestre General del Orde dels Frares Predicadors, ara novament nos es estát presentat , quede orde y mandato desta Santa Sede , y Congregació de Cardenals de la Santa Iglesia Romana per las Indulgencias , y Sagradas Reliquias , fonch fet revist , y aprobát lo Sumari de las Indulgencias , y altres Gracias espirituals concedidas per la Santa Sede Apostolica , à las Confrarias erigidas , y fundadas baix lo titol del Santissim Rosari , lo qual es del tenor seguent.

SUMARI DE LAS INDULGENCIAS , Y GRACIAS concedidas als Confrares , y Confraressas del Santissim Rosari , tant en la vida , com en la mort.

CAPITOL I.

DE LA CONFIRMACIó , Y EXTENCIó DE las Indulgencias del Santissim Rosari.

PRIMERAMENT , se ha de saber , que de molts Summos Pontifices , respectivament foren confirmadas las Indulgencias , y Gracias , per sos Antecessors benignament donadas , y concedidas als Confrares , y Confraressas del Santissim Rosari , com es de Leo X. en la Butlla que comença : *Pastoris aeterni*, dat à 6. de Octubre 1520, Clement VII. en lo Breu : *Et si tempora-*

ralium , à 8. de Maig 1534. En lo Breu : *Sincere dilectionis* , de Julio III. à 24. de Agost 1651. Pio V. en lo Breu : *Inter desiderabilia* , dat à 28. de Juny 1569. en lo Breu : *Consueverunt* , dat à 17. de Setembre 1569. y despres ab tota extenció foren confirmadas , è innovadas per Sixto V. en lo Breu , que comença : *Dum ineffabilia* , dat als 30. de Janer 1586. Y finalment Paulo V. en lo Breu : *Cum olim* , dat à 20. de Setembre 1608. revocant son Breu renovatori de las Indulgencias antiguas del Santissim Rosari , en execució de la Constitució de Clement VII. que comença : *Quæcumque* , y lo reduhí als termes de Dret , y restituhi al pristino estat , las mateixas Indulgencias , concedidas per los Summos Pontifices sos Predescensors , à las Confrarias del Santissim Rosari , canonicament erigidas , y fundadas en tots , y qualsevols Llochs.

Segonament , se deu advertir , que totas las Indulgencias especial , ó generalment , y de qualsevol manera concedidas , ó repartidas à una , ó moltes Confrarias del Santissim Rosari , com també als Confrares , y Confraressas de alguna particular Iglesia fundada , y erigida , son ; y han de esser comunes à totas las Confrarias del Santissim Rosari , y à totas las Confrarias del univers Monacó concedí Gregori XIII. en son Breu , que comença : *Pastoris æterni* , dat als 5. de Maig 1581. per las Confrarias canonicament fundadas. Sixto V. en lo dit Breu : *Dum ineffabilia* , extén , y amplia perpetuament , à las Confrarias que de nou se fundarán ; y los Confrares , y Confraressas que en qual-

sevol temps serán , tots los Privilegis , Indults , Facultats , Exempcions , Immunitats , Concessions , é Indulgencias , encaraque Plenarias , per los Summos Pontifices concedidas à las Confrarias , y Confrares del Santissim Rosari.

Tercio , y finalment , totas , y qualsevols Indulgencias en aquest Sumari contengudas , que son concedidas á alguna particular Confraria del Santissim Rosari , en virtut de ditas Lletres Apostolicas , son , y han de ser comunas á qualsevol Confraria ; y respectivament à qualsevol Confrare , y Confraressa escrit en alguna de las Confrarias del Santissim Rosari.

CAP. II. De las Indulgencias que guanyan aquells que fan escriurer en la Confraria del Santissim Rosari , y rebuts en aquella.

Primo : Pio V. en lo sobredit Breu : *Consueverunt* , concedeix Indulgencia Plenaria à tots , y à cada un dels Christians , escrits , y que per temps se escriurán per los destinats per lo Mestre General , ó son Vicari General , la primera vegada que penedits , y confessats , serán escrits en la Confraria del Roser , y combregarán en alguna Iglesia , ó Capella de dita Confraria , y dirán almenys una part de Rosari , y pregårán à Deu per la pau , y tranquilitat de la Santa Mare Iglesia : la mateixa Indulgencia Plenaria sels concedeix à aquells que en lo article de la mort confessarán , y combregarán per modo de Viatich.

Secundo , Clement III. en lo Breu : *Salvatoris*,

dat als 13. de Janer 1592. à tots los Faels Christians que verdaderament penedits , confessats , y combregats entrarán , y se farán escriurer en la Confraria del Sant Rosari , erigida , y fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors , de la Ciutat Divionense, en lo dia primer de son ingrés , conceudeix Indulgencia Plenaria.

Tercio , concedeix també la mateixa Indulgencia lo sobredit Pontifice , en la Butlla que comença *De salute gregis* , als 18. de Janer 1592. per los Confrares escrits en la Confraria erigida , y fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors de la Ciutat de Utino.

CAP. III. *De las Indulgencias que guanyan per rezar lo Rosari los dias ordinaris.*

PRIMO , tots los Confrares guanyan quaranta dias de Indulgencia , totas las vegadas que rezarán , ò farán resar la tercera part del Rosari , com ho concedí Alexandre Bisbe de Forlí , Llegát á Latere en tota Alemanya , als Confrares de la Confraria instituïda en la Iglesia dels Frares Predicadors de la Ciutat de Colonia , com apar en sas Lletres , que començan : *Et si Gloriosos* , als 10. de Maig 1476. la qual concessió fou confirmada per Leo X. en la Butlla : *Pastoris æterni*.

Segundo , per quiscúna tercera part del Rosari , de qualsevol dels Faels Christians que rezarán , concedeix sinch anys , y sinch quarantena de perdó. Sixto VI. en la Butlla que comença : *Eaque ex fidelium* , que fou dada á 21. de Mars 1479. y esta

Indulgencia fou confirmada per Leo X. en la soa
bredita Butlla : *Pastoris æterni.*

Tercio , per especial concessió de Innocencio VIII. en la Butlla : *Splendor paternæ gloriæ* , dat en Roma als 17. de Febrer 1488. tots los Confrares , y Confraressas escrits en qualsevol Confraria , erigida , y fundada en lo Orde dels Frares Predicadors , que penedits , y confessats , rezarán la tercera part del Rosari , tantas quantas vegadas açó farán , guanyan sexanta mil anys , y altres tantas quarantena de Indulgencias , y relaxacions de injunctas penitencias : Y en la mateixa Butlla concedeix lo sobredit Innocencio VIII. cent anys , y altres tantas quarantena de Indulgencias als sobre dits Confrares , y Confraressas que son , y per temps serán , que verdaderament penedits , y per reverencia de nostra Senyora la Verge Santissima , aportarán en sí lo Sant Rosari. Mes concedeix als sobredits Confrares , sinch anys , y altres tantas quarantena de Indulgencias , si à la fi de cada oració Angelical de la Ave María , ajustarán lo Nom de JESUS.

Quarto , Francisco de Claramont Presbitero Cardenal del titol de Sant Esteve : *In cœli monte* , per especial Autoritat Apostolica , aprobá , relaxá , confirmá , y ratificá la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Ciutat de Besiers , y a sos Confrares , y Confraressas concedí cent dias de Indulgencia , sempre , y quant per sí , ó per altres llegirán , ó farán llegir lo Rosari de la Verge María , y sinch Pare nostres , y relaxá altres cent dias

dias de injunctas penitencias à tots los Faels Christians , per cada vegada que ohirán predicar lo Rosari de Fra Antoni Corona Presentat en Santa Theologia.

Quinto , lo Cardenal Ramon del titol de Santa Maria Nova ; Legat á Latere en Alemanya , concedí cent dias de Indulgencia á tots los Confrares , y Confraressas del Santissim Rosari de la Confraria de Colonia , sempre que rezarán lo Rosari , la qual confirmá Leo X. en la Butlla , *Pastoris æterni.*

Sexto , tots los Confrares , y Confraressas , de dita Confraria de Colonia, que penedits , y confessats , dirán tres vegadas ab devoció lo Rosari en la semmana , per cada vegada guanyan déu anys , y altres tantas quarantenes de Indulgencias , com concedeix Leo X. en la dita Butlla: *Pastoris æterni.*

Septimo , Adriá VI. en la Butlla. *Illiis qui Dominicum gregem , dat á 1. de Abril 1523. relaxá sinquanta anys de injunctas penitencias, una vegada per cada dia , á tots los Confrares de la Ciutat de Victoria , de la Diocesis , y Bisbát de Calahorra , que en la Capella del Santissim Rosari , ó en altre qualsevol part de la Iglesia , en vista de la mateixa Capella , rezarán per cada dia la tercera part del Rosari ; y Clement VII. en la Butlla que comença : Considerantes , dat á 6. de Abril 1524. y en la que comença : *Ineffabilia*, que fou dada als 23. de Mars 1529. concedeix , que dita Indulgencia guanyan los Confrares de dita Confraria , que diràn la tercera part del Rosari estant*

fora de dita Ciutat en qualsevol Iglesia , y Oratori
de qualsevol Lloch.

Octavo , Clement VII. en lo Breu: *Et si temporalium* , dat als 8. de Maig 1534. ajusta dos anys
de Indulgencias als Confrares que rezarán la ter-
cera part del Rosari en qualsevol dels tres dias de
la semmana , ab tal que cada semmana lo rezen
enter: y declara , que per guanyar la Indulgencia
concedida per Sixto IV. era necessari dir en un
dia molts dias ; y per una vegada , moltas vega-
das ; y com dita Butlla no fos estada publicada
vivint Clement VII. fou publicada per Paulo III.
en lo Breu: *Rationi congruit* , dat als 3. de Novem-
bre 1534.

Nono Pio V. concedeix á tots los Confrares
de las Confrarias del Santissim Rosari fundadas
per Fra Ambrós Salvio de Balneolo , del Orde
dels Frares Predicadors , que sempre , y quant
devotament rezarán lo Rosari , en los altres dias
(excepto los dias de la Anunciació , Assumpció ,
Nativitat , y Purificació de nostra Senyora , en los
quals se guanya major Indulgencia) concedí qua-
ranta dias de perdó , com consta del Breu: *Injun-
ctum nobis* , dat als 14. de Juny 1566.

Decimo per especial concessió del mateix Pon-
tifice en lo Breu: *Consueverunt* , dat als 17. de
Setembre 1569. tots los Confrares de las Confra-
rias fundadas , y escrits per los designats del Mes-
tre General , ò Vicari General guanyan set anys
de Indulgencia , y altres tantas quarantenas de in-
junctas penitènciás , si devotament rezarán lo Re-
sari

sari enter en qualsevol setmana.

Undecimo , Clement IX. en lo Breu : *Exponi nobis* , dat als 22. de Febrer 1669. concedí als Confrares de las Confrarias fundadas , y que per temps se fundarán en las Indias subjectas al Rey de Espanya , que rezarán lo Rosari enter, totas y qualsevols Indulgencias , que per Apostolica concessió gozan tots los Christians dels Regnes de Espanya , rezant la Corona de nostra Senyora.

CAP. IV. *De las Indulgencias que guanyan los Confrares , per dir lo Rosari en alguns dias particulars del any.*

Primo , Alexandre Bisbe de Forlì Legát Apostolic en Alemanya , concedeix als Confreres de la Confraria de Colonia , que dirán la tercera part del Rosari en las sinch Festivitats de nostra Senyora , çó es , Anunciació , Visitació , Assumpció , Nativitat , y Purificació , cent dias de Indulgencia , com consta en la citada Butlla de Leo X. *Pastoris æterni*.

Segundo , Innocencio VIII. en lo any 1484. als 15. de Octubre : *Vivæ vocis Oraculo* , concedí à tots los Confrares del Rosari , que rezarán entre setmana lo Rosari , Indulgencia Plenaria , y remissió de tots los pecats , aplicadora per lo Confessor que elegirán una vegada en la vida , y altre en la mort. La qual Indulgencia confirmá Leo X. en la citada Butlla : *Pastoris æterni*.

Tercio , Sixto IV. en la Butlla : *Pastoris æterni* dat als 29. de Maig 1478. concedeix set anys , y

altres tantas quarantenas de perdó , als Confrares de la Confraría de Colonia , que verdaderament penedits , y confessats , servant la forma de dita Confraria , rezaran lo Rosari enter en los dias de la Nativitat , Anunciació , y Assumpció de nostra Senyora , com ho refereix , y confirma Leo X. en la citada Butlla : *Pastoris æterni.*

Quarto , Pio V. en lo citat Breu : *Injunctum nobis* , concedeix à tots los Confrares de las Confrarias del Rosari , instituhidas , y que de nou se instituirán per Fra Ambrós Salvio de Balneolo , Indulgencia Plenaria , als que penedits , y confessats , devotament combregarán , y rezarán lo Rosari en lo dia , y Festa de la Anunciació ; y deu anys de perdó , y altres tantas quarantenas per los dias de la Assumpció , Nativitat , y Purificació .

Quinto , lo mateix Pontifice en lo dit Breu , als sobredits Confrares , relaxá set dias de injunetas penitencias , sempre que dintre , y fora del dit Rosari , onomenarán , ó invocarán devotament los Noms de Jesu-Christ , y de la Verge María Mare sua .

Sexto , Pio V. mes avant en lo Breu : *Consueverunt* , concedeix à tots los Confrares de las Confrarias fundadas , y escrits per los designats del Mestre General , ó Vicari General , deu anys de perdó , y altres tantas quarantenas , que en los dias de la Resurrecció del Senyor , Anunciació , y Assumpció , combregarán , com está dit en lo c. 2. n. 2. y rezarán la tercera part del Rosari .

Septimo , mes concedeix als mateixos Confrares , y relaxá set anys , altres tantas quarantenas de pe-

nitencias , que rezarán almenys la tercera part del Rosari , en las altres Festivitats de nostre Senyor Jesu-Christ, y de la sempre Verge Maria, en las quals se celebran los Sagrats Misteris del Sant Rosari.

CAP. V. De las Indulgencias que guanyan los Confrares del Santissim Rosari , per accompanyar la Professó que se acostuma fer en los primers.

Diumenges del mes, Festas de nostra Senyora.

Primo , Pio V. en lo citat Breu : *Consueverunt,* relaxá set anys, y sét quarantena de injunctas penitencias à tots los Faels Christians , encara que no sian Confrares, que estarán presents , y assistirán à las Professons , que en cada primer Diumenge del mes se acostuma fer.

Segundo , los Confrares que accompanyaran la Professó , ques fa en los acostumats días , guanyan cent días de Indulgencia , per especial concessió feta per Gregori XIII. als Confrares del Rosari de la Ciutat de Pavia , en lo Breu : *Cum sicut , dat als 3. de Janer 1570. y mes lo mateix Pontifice Gregori XIII. en lo Breu : Pastoris æterni , dat als 5. de Maig 1581.* concedí Indulgencia Plenaria à tots los Confrares , que confessats , y combregats assistirán á la Professó de cada primer Diumenge del mes. Mes avant extén , y amplia als Confrares , que per malaltia , ò altre impediment no podrán assistir á ditas Professons , si confessats , y combregats rezarán lo Rosari , ò altre Oració , y pregaran conforme se acostuma pregar , per la exalt-

exaltació de la Santa Mare Iglesia , &c. la sobre-dita Indulgencia Plenaria , volent , ó concedintlos , que guanyan las mateixas Indulgencias , com si personalment assistissen en ditas Professons , com consta en lo Breu del dit mateix Gregori XIII. : *Cupientes* , dat als 24. de Desembre 1583.

Tercio , la dita Indulgencia Plenaria guanyan també los Confrares , y Confraressas de las Confrarias del Santissim Rosari , confessats , y combregats , que assistirán à la Professó del primer Diumenge del mes , y pregarán per la concordia dels princeps Chrisrians , &c. per especial concessió de Paulo V. en lo Breu : *Priorum hominum*, dat als 15. de Abril 1608.

Quarto , Pio IV. en la Butlla : *Dum præclara*, dat als 28. de Febrer 1561. concedí la mateixa Indulgencia Plenaria à la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia de la Minerva de Roma , á tots los Confrares del Santissim Rosari , que penedits , y confessats , ó tenint verdader proposit de confessarse en lo temps estatuhit , accompanyarán la Professó ques fa en dita Iglesia , en las Festas de nostra Senyora , açó es , Purificació , Anunciació , Visitació , Assumpció , Nativitat , Presentació , y Concepció .

Quinto , Gregori XIII: en lo Breu : *Ad augen-dam* , dat à 24. de Octubre 1577. concedeix Indulgencia Plenaria als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari fundada en la Iglesia del Pare Sant Domingo de Bolonia , que confessats , y combregats assistirán à la Professó , que tots los anys

se fa en los primers Diumenges de cada mes en dita Iglesia , y visitará lo Altar del Rosari , pregant per la unió dels Princeps Christians , extirpació de las heretgias , exaltació de la Santa Mare Iglesia.

CAP. VI. *De las Indulgencias que guanyan los Confrares , per visitar la Capella del Santissim Rosari.*

Primo , Pio IV. en la citada Butlla : *Dum præ-clara* , concedeix Indulgencia Plenaria á tots aquells que penedits , y confessats , ó tindrán verdader propòsit de confessarse , devotament visitarán la Capella del Santissim Rosari de la Iglesia de la Minerva dels Frares Predicadors de Roma en las Festas de nostra Senyora , çó es , Purificació , Visitació , Assumpció , Nativitat , Concepció , y Presentació , desde las primeras Vespres , fins al pondrerse lo Sol del dia de ditas Festas.

Segundo , Gregorio XIII. en lo Breu : *Ad augendam* , dat als 12. de Mars 1577. concedí Indulgencia Plenaria als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors de Cremona , que confessats , y combregats devotament visitarán la Capella del Roser , en los primers Diumenges de cada mes , y en totes las Festivitats de la Gloriosa Verge Maria , y en elles devotament pregarán per la pau , y concordia dels Princeps Christians , extirpació de las heretgias , y exaltació de la Santa Mare Iglesia.

Tercio , en lo mateix any 1577. als 24. de Octubre , en lo Breu : *Ad augendam* , lo sobredit Pon-

tifice concedeix Indulgencia Plenaria à qualsevol Confrare de la Confraria del Roser fundada en la Iglesia del Pare Sant Domingo de Bolonia, que penedit , confessat , y combregat , devotament visitarà la Capella del Rosari de dit Convent, en las Festivitats de nostra Senyora, pregant à Deu, com està dit en la sobredita concessió.

Quarto , en altre Breu : *Cum sicut* , dat als 3. de Janer 1579. lo mateix Gregori XIII. concedeix cent dias de Indulgencia als Confrares de la Confraria fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors de la Ciutat de Pavia , en qualsevol dia que visitarán la Capella , ó Altar del Roser de dita Iglesia , pregant á Deu com està dit. Mes , concedí Indulgencia Plenaria als Confrares de la mateixa Confraria de Pavia , que devotament visitarán la dita Capella, ó Altar de dita Iglesia , en lo tercer Diumenge de Abril , y en lo primer de Octubre , desde las primeras Vespres , fins al Sol post , ab tal que penedits, confessats , y combregats pregarán à Deu com està dit.

Quinto , lo mateix Gregori XIII. en lo Breu : *Exponi nobis* , dat á 5. de Octubre 1577. concedeix Indulgencia Plenaria à tots los Christians, que confessats devotament pregarán per la pau , y concordia dels Princeps Christians, y extirpació de las heretgias , y exaltació de la Santa Mare Iglesia, visitant lo primer Diumenge de Octubre , desde, las primeras Vespres , fins lo endemá post lo Sol, la Iglesia de Santa María de la Minerva de Roma dels Frares Predicadors.

Sexto, mes avant lo mateix Pontifice en lo Breu *Pastoris æterni*, dat als 5. de Maig 1581. concedeix Indulgència Plenaria à tots los Confrares de las Confrarias del Roser fundadas, que verdaderament penedits, confessats, y combregats devotament visitarán la Capella del Roser en los dias, en los quals se celebra algun Mysteri del Rosari, y assistirán en la Professió de cada primer Diumenge.

Septimo, Clement VIII. en lo Breu *Salvatoris & Domini nostri*, dat als 13. de Janer de 1592. concedeix Indulgència Plenaria als Confrares de la Confraria del Rosari, fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors Divionense, que confessats, y combregats, devotament visitarán la Capella, ó Altar del Roser de dita Iglesia, en qualsevol primer Diumenge del mes de Octubre, desde las primeras Vespres, fins á la posta de Sol de dit dia, y allí cada un segons sa devoció, pregárá á Deu per la exaltació de la Santa Sede Apostolica, de la Fé Cathòlica, &c.

Octavo, mes concedeix en lo mateix Breu als sobredits Confrares set anys, y altras tantas quarantenes de Indulgencias, que penedits, confessats, y combregats, á mes de la Festa de Pasqua de Resurrecció, visitarán la Capella, ó Altar del Santissim Rosari, y allí conforme està dit pregáran á Deu en los dias, y Festas de Pentecostes, de la Assumpció de nostra Senyora, y de Tots Sants, y Nativitat de Nostre Senyor Jesu-Christ.

Nono, lo mateix Clement VIII. en la Butlla *De salute Gregis*, dat á 18. de Janer de 1592. con-

cedeix Indulgencia Plenaria á tots los Confrares del Santissim Rosari de la Ciutat de Utino , que penedits , confessats , y combregats , visitaràn tots anys la Iglesia de dita Confraria en la Festivitat de la Assumpció de nostra Senyora , desde las primeras Vespres , fins al Sol post , y allí pregarán per la exaltació de la Santa Mare Iglesia, extirpació de las heretgias , reducció de Heretges , &c tantas vegadas com açó farán. Mes en la mateixa Butlla , als mateixos Confrares conceudeix set anys , y set quarantena de Indulgencias, que penedits , confessats, y combregats visitarán la dita Iglesia en las solemnitats de la Concepció, Nativitat Anunciació, y Visitació de nostra Senyora, y allí devotament pregaràn à Deu , com està dit.

CAP. VII. De las Indulgencias que guanyan los Confrares, y Confraressas del Santissim Rosari; pera exercitarse en alguna Obra Pia.

Primo, Alexandre Bisbe de Forlì , Legat Apostolich de Alemania , concedí quaranta dias de Indulgencia à tots los Confrares de la Confraria del Rosari , fundada en Colonia , que tots los Dissaptes y dias de Festa , estarán presents devant lo Altar de nostra Senyora , ahont dita Confraria està fundada , mentras se canta la Salve després de Completas. La qual concessió confirmá Leo X, en la citada Butlla : *Pastoris æterni.* *Don que te alau*

Secundo , Gregori VIII. en lo Breu : *Cum sicut accipi* , dat als 3. de Janer 1579. relaxá cent dias

Es mantindr tot li que de

de injunctas penitencias , als Confrares de la Confraria del Roser de Pavia , que accompanyaran lo Pendó del Santissim Rosari , quant se aporta à la sepultura lo cos , y cadaver de algun Confrare Difunt , y assistiran presents en los Aniversaris , que per llurs Animas se celebren , y pregaran per la pau , y concordia entre los Princeps Christians , ó com també exortaran als Confrares malalts , pera que se disposen à rebrer los Sagraments de la Iglesia , y los visitaran quant estarán malalts.

Tercio , Clement VIII. en lo Breu : *Salvatoris*, dat à 13. de Janer 1592. concedeix sexanta dias de Indulgencia , y de injunctas penitencias als Confrares del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia dels Frares Predicadors de la Ciutat Divionense , que assistiran als Oficis que acostuman à fer , y celebrar los dits Confrares en dita Capella , ó assistiran à las Juntas , y Congregacions publicas , ó secretas per la felíz direcció , y bon govern de dita Confraria , ó accompanyaran lo Santissim Sagrament , quant se aporta à algun malalt , y estant impedits , quant sentian tocar la campana , si age-nollats rezan la Oració del Pare nostre per lo dit malalt , ó també accompanyaran lo cadaver de algun Confrate en la sepultura , ó aquell visitaran , y accompanyaran en sas enfermedats , ó rezaran sinh vegadas lo Pare nostre , y la Ave María devant la Imatge de algun Sant Crucifixo , en honra de las sinh Llagas de nostre Senyor Jesu-Christ , per las Animas dels Confrares Difunts; y estos sexanta dias de Indulgencia concedeix , per cada ve-

gada que farán alguna de las sobreditas cosas

Quarto , lo mateix Pontifice en lo Breu : *Ineffabilia Dei Genitrix* , à 12. de Febrer 1592. concedeix als Confrares de la Confraria del Roser , fundada en la Iglesia de Sant Pau de Valladolid , del Orde de Predicadors , cent dias de perdó sempre que penedits , y confessats , y tenint proposit de confessarse, en lo temps estatuhit, estarán presents quant se canta la Antifona : *Salve Regina* , en dita Iglesia despres de Completas en las Festas de nostra Senyora , y dels Apostols ; y Sants de dita Orde, ò quiscuna vegada que segons los Estatuts de dita Confraria , son obligats á asistir ab los ciris encessos à la dita *Salve Regina*, sels concedeix als sobreditos Confrares tres anys , y altres tantas quarantenes de Indulgencia : y aquells Confrares , que en la solemnitat que dita Confraria acostuma celebrar lo Diumenge infra octava de la Nativitat de nostra Senyora , se emplearan en adornar lo Altar de dita Iglesia , y deixaran adornos pera dita Festa , los concedeix cent dias de Indulgencia, volent que ditas Indulgencias se extengan als malalts , donas prenyadas , y llegitimatament impeditis , que agenollats devotament rezaran la sobre dita *Salve Regina* , devant lo Altar , ò Imatge de nostra Senyora , als que emperó visitaran algun Confrare malalt , ò lo accompanyaran difunt à dita Iglesia , concedeix tres anys , y altres tantas quarantenes de injunctas , de qualsevol manera degudas penitencias.

Quinto , lo mateix Pontifice en la Butlla : *De*

Emissione nos vobis vocamus

salute Gregis , à 15. de Febrer 1591. als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia de Predicadors de Utino , relaxà sexanta dias de injunctas , de qualsevol modo degudas penitencias , sempre que farán , ó exercitarán alguna de las obras seguentz , y sempre que asistirán als Divinals Oficis , Missas que se celebran en dita Iglesia , per orde , y estatut de dita Confraria , ú hospedarán als pobres Pelegrins , ó ajudarán ab almoynas , ó procurarán concordar enemichs , ó accompanyarán los cadavers dels difunts Confreres , ó altres qualsevols à la sepultura , ó aconsolaran malalts , ó accompanyarán las Professons ordinarias , no sols de dita Confraria , sino també altres qualsevols que de llicencia del Ordinari se celebrarán , ó accompanyarán al Santissim Sagratment , tant en las Professons , com als malalts , ó que per altre qualsevol se aporte , y si està impe dit fará accompanyar , ó quant sentirá tocar la campana , agenollát dirá un Pare nostre , y una Ave María per las Animas dels Confreres difunts , ó que reduhirán algú al cami saludable de la salvació , ó ensenyaran als ignorants los preceptes de Deu , y los demes necessaris à la salvació , y altre qualsevol obra de caritat , y pietat .

Sexto , altre vegada Gregori VIII. en le Breu Desiderantes , à 22. de Mars 1580. concedeix Indulgencia Plenaria à tots los Confreres de las Confrarias del Santissim Rosari , fundadas en las Iglesias dels Frares Predicadors de la Província de Sant Jaume de la nova Espanya en Indias , y

à tots los Christians que penedits , confessats , y combregats en los dias del Patró de cada una de ditas Iglesias respectivament , y en la solemnitat de Corpus Christi , visitarán las ditas Iglesias. Mes , à tots los Confrares que en los Dissaptes de Quaresma assistirán à la Missa , y Sermó de nostra Senyora , mentres se canta la Antifona : *Salve Regina* , concedeix un any de Indulgencia. Mes , quant de las almoynas de la Confraria del Santissim Rosari se collocan en Matrimoni las Donzel·llas , tant à elles , com à sos marits , y fills Confreres del Santissim Rosari , que estan presents à la Professó , los concedeix sinch anys de Indulgencia. Finalment à tots los Confrares , y Confraresas , que acompanyarán la Professó ques fa cada Dissapte , ó una vegada cada mes , per las Iglesias , ó Claustro de ditas Casas en sufragi dels difunts , concedeix , y ralaxá vuyt anys de Indulgencia , de injunctas , ó de altre qualsevol modo degudas penitencias.

CAP. VIII. De las Indulgencias , que guanyan los Confrares , y Confraresas del Roser , per visitar los sinch altars.

Leo X. instituhí , y benignament concedí , que qualsevol Confrare de la Confraria del Santissim Rosari , canonicament fundada en qualsevol Iglesia del Orde de Predicadors , visitant sinch Altars de qualsevol Iglesia , ó un , ú sinch vellas un , no haventi sinch Altars , guanyan enterament las mateixas Indulgencias , que guanyarian si peregrinant fessen totas las Estacions de Roma.

Aquesta concessió fou despres confirmada per Cle-
ment VII. en lo Breu : *Et si temporalium, y publi-
cá despres Paulo III. en lo Breu : Rationi congruit,*
dat à 3. de Novembre 1634.

CAP. IX. *De las Indulgencias, que guanyan los
Confrares, y Confraressas del Roser, confes-
sant, y combregant en alguns Diumen-
ges del any.*

Primo , Gregori XIII. en lo Breu : *Ad augen-
dam* , dat en favor de las Confrarias del Ro-
ser , fundadas en las Iglesias de Predicadors de
Lombardia , als 8. de Novembre 1678. y en altre
semblant , donat per la província Romana , en lo
any 1659. als 29. de Agost , concedeix Indulgen-
cia Plenaria , à tots los Confrares, y Confraressas
del Roser , penedits , y confessats , devotament
combregant en ditas Iglesias en lo primer Diumen-
ge de cada mes , y en ellas devotament prega-
rán per la extirpació de las heretgias , pau entre
los Princeps Christians , y exaltació de la Santa
Mare Iglesia , la qual Indulgencia , y concessió
extén als Confrares malalts , que no poden anar
en ditas Iglesias , si penedits , confessats , y com-
bregats en sa casa , devant de alguna devota Imat-
ge rezarán lo Rosari , ó la corona , ó set Psalms ,
los qui saben llegir.

Seeundo , Clement VIII. en lo Breu : *Ineffabilia
gloriosæ Virginis* , dat à 21. de Febrer 1598. als
Confrares de la Confraria del Roser , fundada en
la Iglesia de Sant Pau de Valladolid del Orde de
Pre-

Predicadors , que en lo Diumenge de la Octava de la Nativitat de nostra Senyora , solemnement celebrarán dita solemnitat , si penedits , y confessats , combregarán aquell dia tots los anys , y pregarán per lo estat de la Universal Iglesia , y Pontifice Romá concedeix Indulgencia Plenaria.

Tercio , Gregori XIII. en lo Breu : *Desiderantes* , à 22. de Mars 1580. concedeix Indulgencia Plenaria , á tots los Confrares , y Confraresas de las Confrarias ja fundadas en las Iglesias dels Freres Predicadors de la Província de Sant Jaume de la Nova Espanya en Indias, que lo primer Diumenge de Octubre , penedits se confessarán ab algun Confessor de dit Orde, y rebrán la Sagrada Comunió en ditas Iglesias , en las quals está instituïda la Confraria del Santissim Rosari.

CAP. X. De las Indulgencias que guanyan los Confrares , y Confraresas del Roser , en lo article de la mort.

PRIMO com se ha dit , que los Confrares , y Confraresas del Santissim Rosari , respectivament per concessió de Innocencio VIII. y Leo X. que en la setmana rezarán lo Rosari , guanyan una vegada en la vida , y altre en la mort Indulgencia Plenaria , y Pio V. en lo Breu : *Consueverunt* , concedeix Indulgencia Plenaria , als Confrares , constituhits en lo article de la mort , que confessats , rebrán la Sagrada Comunió , per modo de Viatich. Secundo , Adriá VI. en la Butlla : *Illiis qui Dominicum gregem* , al 1. de Abril 1523. concedeix

Indulgencia Plenaria als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia de Predicadors de Victoria (que verdaderament penedits, y confessats, ò tenint ferm proposit de confessar } en lo article de la mort , tindrán en sas mans un ciri benehit de la Confraria , en honra de la Verge María , y ab ell morirán , ab tal , que antes de morir , una vegada tant solament , hagen resat lo Rosari. La qual Indulgencia Plenaria , y concessió confirmá Clement VII. en la citada Butlla : *Ineffabilia*.

Tercio, Clement VII. en lo Breu : *Salvator*, dat als 13. de Janer 1592. concedeix Indulgencia Plenaria , als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Ciutat Divionense , que verdaderament penedits , confessats , y combregats invocarán lo Pio Nom de JESUS ab lo cor, si no poden ab la boca , estant en lo article de la mort.

Quarto , en lo Breu : *Ineffabilia gloriosæ* , à 12. de Febrer 1598. concedeix Indulgencia Plenaria, als Confrares del Santissim Rosari , fundada en la Iglesia de Sant Pau de Valladolid , si en lo article de la mort , rebent lo Santissim Sagrament de la Iglesia , y professant la Fe de la Iglesia Romana, dirán la Antifona : *Salve Regina* , y se encomanarán à la sempre Verge María.

Quinto , lo mateix Pontifice en la Butlla : *De salute gregis* , à 18. de Janer 1592. concedeix Indulgencia Plenaria als Confrares de la Confraria del Santissim Rosari , fundada en la Ciutat de Uti-

no verdaderament penedits , confessats , y combregats , que en lo article de la mort invocarán lo Santissim Nom de JESUS ab lo cor , si no poden ab la boca , ó donarán algun senyal de contrició.

Sexto , Clement X. en lo Breu : *Cælestium munerum* , à 16. de Febrer 1671. als Sacerdots Seculars , ó regulars , als quals los será licit , conforme las Constitucions , y Decrets de la Santa Sede Apostolica , celebrar Missa del Santissim Rosari , celebrant aquella , y à tots los Religiosos , y Religiosas , y també de la Tercera Orde de Predicadors , y à tots los Confrares , y Confraresas del Santissim Rosari , ja fundada , ò que en esdevenir se fundarán en qualsevol lloc , que verdaderament penedits , y confessats , ò tindrán proposit de confessarse , devotament en dita Missa assistirán , y pregarán per la pau entre los Princeps Christians , extirpació de las heretgias , y exaltació de la Santa Mare Iglesia ; quantas vegadas açó farán , los dona , y fa participants de totas las Indulgencias , remissions de pecats , y relaxacions de penitencias que per concessió de la Santa Sede Apostolica , guanyan los Confrares , y Confraresas , de dita Confraria rezant lo Rosari enter.

Septimo , lo sobredit Pontifice , en lo mateix Breu , y à tots los sobredits , y à cada un en particular , que acostuman celebrar la dita Missa del Santissim Rosari , conforme está dit , ò assistir en aquella , si verdaderament penedits , confessats , y combregats , pregarán per las ditas cosas , los concedeix , que guanyan las mateixas Indulgencias ,

ciás , y remissions de pecats , relaxacions de penitencias, que acostuman à guanyar los Confrares, y Confraresas de las sobreditas Confrarias del SS. Rosari, assistint tots los mesos del any à la Professó ques fa tots los primers Diumenges del mes.

Octavo , lo mateix Sumo Pontifice , en dit Breu, concedeix totas estas Indulgencias , remissions de pecats , y relaxacions de penitencias se pugan aplicar per modo de sufragi à las Animas dels Difunts.

CAP. XI. *De com las sobreditas Indulgencias , se extenen als malalts , y llegitimament impeditis.*

AMes de las cosas que se han dit en lo *capi-*
tol , 5. y 9. se ha de advertir , que Sixto V. en lo sobredit Breu: *Dum ineffabilia* , concedeix Indulgencia Plenaria als Confrares , tant de las Confrarias que fins vuy son fundadas , com de las que en avant se fundarán , que serán , Itinerants, Navegants , y servint , que dirán lo Rosari enter, ó si serán malalts llegitimament impeditis , rezarán devoutament la tercera part , ó que tendrán ferm proposit de confessarse , y combregar , y als qui visitarán la Capella del Santissim Rosari , en la Iglesia de Santa María de la minerva, del Orde de Predicadors en Roma , ó altres Iglesias , ó Capellas , ahont está canonicament fundada la dita Confraria , en los dias en que se celebrarán los Sagrats Misteris del Rosari , si per algun impediment no podràn assistir à la Professó , que se acostuma fer en lo primer Diumenge de cada mes , los con-

concedeix la mateixa Indulgencia Plenaria , y los comunica totas , y qualsevol altres Indulgencias, remissions de pecats , y totas las demes Plenarias concedidas , y que en avant se concediràn à tots los Confrares , y Confraresas que en dits dias visitan las Capellas, é Iglesias del Rosari, y que personalment assisteixen à la dita Professó, com si ells mateixos personalment visitassen en aquells dias las ditas Capellas, é Iglesias , y assistissen à ditas Professons. Advertint empero als sobredits Confrares, procurarán estar contris.

CAP. XII. *De las Indulgencias per los Difunts.*

PRIMO Gregori XIII. en la Butlla que comença ; *Omnium saluti*, à 20. de Octubre 1582. concedí à la Iglesia de Predicadors de la Vila de Raconcia , ahont está lo Altar del Santissim Rosari (que noy ha altar de major Indult) el ser Privilegiat , totes las vegades que per algun Sacerdot de aquella Casa , tant solament se celebrará Missa de Difunts , per la Anima de qualsevol Difunt Confrare del Santissim Rosari.

SEGUNDO , Clement X. concedí , que totes las Indulgencias referidas en lo c. 10. n. 3. ques pugan aplicar per modo de sufragi à las Animas dels Difunts.

TERCIO , mes avant Innocencio XI. ha concedit, y aplicat perpetuament, que totes, y qualsevols Indulgencias concedidas als Confrares , y Confraresas del Rosari , se pugan ells mateixos aplicar per modo de sufragi à las Animas dels que moriren units en la caritat , y gracia de Deu nostre Senyor.

**FORMA DE LA ABSOLUCIÓ , O MODO DE
aplicar las Indulgencias als Confrares del San-
tissim Rosari en lo article de la mort.**

Confiteor P. spiritualis , misereator , &c. Indulgentiam , &c. Dominus noster Jesus-Christus Filius Dei vivi , qui B. Petro Apostolo suo dedit potestatem ligandi , atque solvendi , per suam piissimam misericordiam recipiat confessionem tuam , remittat tibi omnia peccata quæcumque , & quomodocumque in toto vitæ decursu comisisti de quibus corde contritus , & ore confessus es , restituens tibi Stolam primam , quam in Baptismate recepisti , & per Indulgentiam Plenariam à Summo Pontifice Innocencio VIII. Confratribus Sanctissimi Rosarii , in articulo mortis constitutis , liberet te à præsentis , ac futuræ vitæ pœnis , dignetur Purgatorii cruciatus remittere , portas Inferi claudere , Paradisi januam aperire , teque ad gaudia sempiterna perducere , per Sacratissimæ suæ Vitæ , Passionis , & Glorificationis Mysteria Sanctissimo Rosario comprehansa . Qui cum Patre , & Spiritu Sancto Deus vivus , &c. Amen.

Die II. Julii 1679. Sac. Congreg. Summarium hoc Indulgentiarum a se recognitum approbavit.

Loco Si~~X~~egilli. Card. Homodeus.
Michael Angelus Riccius , S. C. Indulgentiarum,
Sacrarum Reliquiarum Secretarius.

Y com la mateixa exposició , y suplica instava lo dit Antoni Mestre General , que lo sobredit Sumari , perque mes fermament subsistis , fos

roborat ab lo patrocini de nostra confirmació Apostolica , y tinguessen à be nostra benignitat, confirmar, y afavorir lo dit Sumari , y provehir en esta materia , lo que fos mes convenient : Per tant Nos desitjant afavorir al dit Antoni Mestre General , en quant pugám en lo Senyor , per lo thenor destas Lletres , absolentlo , y declarantlo per absolt de qualsevols censuras , de excomuniciació , suspensió , entredit , y altres Ecelesiastieas sentencias , y penas , à jure vel ab homine , per qualsevol ocasió , ò causa imposadas , si acás en alguna de aquellas hagués incorregut , de qualsevol modo per est efecte tant solament , per alcançar la gracia , y favor destas Lletres , y benignament inclinats à las humils suplicas , que per dit efecte nos ha representades , lo preincert Sumari de Indulgencias Espirituals , y totas , y qualsevols causas en ella contengudas , ab thenor de las presents , y ab Autoritat Apostolica aprobám , confirmám , y donám per validas , y en ell ajustám , y donám tota , è inviolable Apostolica firmesa , suplint tots , y qualsevols defectes juris , & facti , que de qualsevol modo poguessen entrevenir al predit Antoni , que vuy es , y per temps será Mestre General de dit Orde dels Frares Predicadors , y en sa ausencia de la Curia Romana , al Vicari General de dit Orde , que per temps será resident en Roma , donám , y concedim , ab authoritat , y thenor de las presents , tota qualsevol necessaria , y oportuna facultat per instituir , y erigir en qualsevol part del Mon , Confrarias baix lo titol del

del Rosari, servant empero la forma, y disposició de Clement VIII. de felix recordació, Predecessor nostre, que comença: *Quæcumque à Sede Apostolica*, feta, y donada als 7. de Desembre 1504. y dels Decrets emanats de esta Santa Sede, especialment à cerca de la distancia dels llochs, que se ha de atendrer, y guardar en la fundació de las Confrarias de un mateix Titol, ó Institut. Y à tots, y qualsevols Confrares de un, y altre sexo de Faels Christians, baix lo mateix Titol del Santissim Rosari, en qualsevol lloch fins vuy erigidas, y fundadas, y que per temps esdevenir se erigirán, y fundarán per lo sobredit Mestre General, ó son Vicari General, com està dit, tant en las Iglesias del dit Orde, com en qualsevols altres Iglesias, ú *Oratoris*, y à sos Confreres, y Confraressas, ab la mateixa autoritat, per thenor de las presents, y amorosament concedim, y donám, que en lo mateix punt que serà feta la dita Canonica erecció, y fundació de las ditas Confrarias, encaraque sens comunicació, y agregació de Indulgencias Espirituals, sian participants de totes, y qualsevols Indulgencias, també Plenarias, y de totes las altres Gracias Espirituals sobreditas. Y que tots, y qualsevols dits Confrares, y Confraressas pugan usar, possehir, y gosar libera, y licitament totes, y qualsevols Indulgencias Plenarias, remissions de peccats, relaxacions de penitencias, y de las demes gracies contengudas, y expresadas en lo preintest, y sobredit Sumari, servant empero, y cumplint

plint en tot , aquellas cosas que respectivament están escritas per alcançar ditas Indulgencias , y Gracias. Declarant , que estas presents Lletres sempre sian , y hajen de ser firmes, validas , y eficaces , y que tingan sos plenaris , y enters efectes y en tot, y per tot plenament afavorint á las personas à qui tocan , y pertanyen , y en qualsevol temps pertanyerán : inviolablement sian respectivament obsarvadas , y aixi en esta materia , segons ellas volen se degan judicar , y definir las causas per qualsevols Jutges Ordinaris , y Delegats encara que sian los Auditors de las Causas del Palau Apostolich , donant , y declarant perçò irritò , y nullo qualsevol altre cosa , que scienter , ó ignorantment succehis , y se atentás pera qualsevol persona , y de qualsevol autoritat. No obstant per ditas coses , y en quant fora menester la nostra , y de la Cancellaria Apostolica , de no concedir Indulgencia *ad instar* , ni la Constitució de Clement nostre Predessesor , y altres Constitucions Ordinarias , y Apostolicas , y qualsevols estatuts , y costums : encaraque sian confirmadas ab jurament Confirmació Apostolica , ó qualsevol altre modo de firmesa, Privilegis, Indults , y Lletres Apostolicas en contrari del que está dit, de qualsevol manera concedit , confirmats , é innovats. A tots los quals , y tenor de cada un de ells donantlos per plena , y suficientment expressos , ac de verbo *ad verbum* , inserts en las presents , quedant esta en lo que toca en altre materia en sa força , perque se alcance lo efecte de esta gracia expressa , y especial-

cialment , derogantlos per esta vegada tantsolament à quant se oferesca en contrari. Volem també empero que als transumtos , y copias de las presents Lletres , encara que impresas , firmadas de ma de algun Notari publich , selladas ab lo Sello de alguna persona constituhida en alguna Ecclesiastica Dignitat , sels donia lo mateix enter credit , tant en son judici , com fora de ell , en tots llochs , ques donarian estas nostras Lletres originals si se las intimassen , ò amonestassen. Dat en Roma en Santa Maria la Major , sots lo Anell del Pescador , à 31. de Juliol 1679. de nostre Pontificat lo any tercer.

I. G. Siusius.

*Romæ : Typis Reverendæ Cameræ Apostolicæ
1679. Jacobus Antonius Redoutey,*

Loco Si~~X~~gilli.

Not. Pub. Apost.

Y peraque tot lo contengut en ditas Lletres Apostolicas vinga à noticia de tots , havém manat expedir las presents , firmadas de nostra ma ; selladas ab nostre Sagell , referendadas per lo Notari , y Escrivá infrascrit. Dadas en nostre Palau Episcopal de Barcelona , als 20. del mes de Octubre del any de la Nativitat del Senyor 1679.

*Fr. Alonso Arquebisbe , Bisbe de Barcelona.
Loco Si~~X~~gilli.*

De manament de dit Illustrissim Senyor
*Lo Dr. Isidro Bertrán , Prevere , Notari , y Escrivá
de la Cort del Vicariat Ecclesiastich de Barcelona.*

ADVERTENCIAS MOLT PARTICULARS
Primo , à mes de las ditas Gracias Apostolicas , los RR. PP. Generals de la Apostolica Re-

ligió de Predicadors , del millor Guzman lo Pare Sant Domingo , admeten , y concedeixen Carta de Germandat à tots los Confrares, y Confraressas, del Roser , fentlos participans en vida , y mort, en comú , y especial , de totas las Missas , obras meritorias, penitencias , y sants exercicis de tota la Orde de Predicadors , en tot lo univers mon , y de totas las Indulgencias concedidas à sos Convents , y Professors , la qual gracia han confirmat molts Sumos Pontifices : y també lo R. P. M. Fr. Joan Batista de Marinis , de felís memoria en la Carta Pastoral de 4. de Agost 1667. que se troba en son Butllari de las Confrarias de dit Orde , en nom del Pare Sant Domingo los doná la Divina Benedicció del Pare , Fill , y Esperit Sant.

Secundo , lo Santissim Pare Sixto V. en son Breu de Roma , als 17. de Novembre de 1685. que comença : *Cum sic accipiemus* , concedí al Patriarchal Collegi de Oriola del Regne de Valencia, del Orde de Predicadors , que en los primers Diumentges de Maig se celebrás la Festa de Nostra Senyora del Roser de la mateixa forma , y manera, y ab las mateixas Indulgencias que se celebren en lo primer Diumentge de Octubre , com se diu en los Estatuts del dit Collegi , impressos any 1613. Estatut 3. fol. 6. Esta gracia conforme los Breus, que se citan en lo *cap. I.* del Sumari sobredit de Innocencio XI. se pot comunicar à las demés Iglesias , que tenen legitimament fundada la Confraria del Roser ; per la qual se ha de veurer Antonino à Spiritu Santo , tom. de Consult. cons. 101. num.

num. 9. y 101.

Tercio, en las Glosas del Doctor en Drets Francisco Romaguera , y Sinodals de Gerona , lib. 3. tit. II. cap. II. pag. 231. difusament se trova com la Confraria del Roser , es Patrimoni de la dita Apostolica Religió de Predicadors ; per devoció de la qual lo Senyor Rey Felip IV. de bona memoria , ab sa Real Carta , en Fraga , als 31. de Juliol 1644. encarregá, y maná que en las Iglesias que tingen Altar , ò Confraria del Roser , se reze cada Dissapte , Diumenge , ò altre Festa lo Rosari à cors , y que lo Cura , ò altre Religiós declare las Indulgencias , y maravellas del Rosari , exortant als Faels ab tot cuidado à esta santa, y tant important devoció. Y la Santedat de Clement X. als 26. de Setembre 1671. per instancia de la Serenissima Senyora Doña Anna de Austria , Viuda del dit Senyor Don Felip IV. Mare del Senyor Don Carlos II. que goze de Gloria , concedí extenció de poder celebrar la Festa del Rosari en los primers Diumenges de Octubre en totas las Iglesias de Espanya ; la qual concessió Apostolica se ha publicat en Barcelona à II. de Setembre 1672.

Ultimament se adverteix , que en execució de tot lo dit , per predicació del R. P. Fr. Pedro de Santa Maria Ulloa , del Orde del P. Sant Domingo , despres de haver exortat à esta Angelical devoció en Espanya , Roma , y en las remotas Provincias de las Indias , en lo any 1687. començá à sembrar lo Gra del Sagrat Evangeli , ab tant bona disposició en la terra de la Ciutat de Sevilla , que

no obstant los grans gastos , introduhi , y ab breu temps alcançá , que se rezàs lo Santissim Rosari en totas las Parròquias , Ermitas , Hospitals , y Convents , fundan novas Congregacions , per la major firmesa ; y morint en lo any 1690. se han alcançat en Sevilla tant copiosos fruyts del Rosari , que en lo Convent de Sant Pau de Predicadors se reza cada dia tres vegadas , una à la matinada al eixir lo Sol , altre al mitg dia , y altre à las Oracions , y sempre ab molt concurs de Confrares . Després se fa una devota Professó de homens , guiada per los Sacerdots , y acaba ab altres dos (sens assistencia de donas , ni en son seguiment) y à cors van ordenats , y rezant lo Rosari , y altres devotas Oracions , y Lletanias à María Santissima , ab cantitat de farols pera illuminar los carrers . La mateixa funció , y exercici devout fan la Cathedral , la Parroquia de Sant Barthomeu Apostol , y altres de Sevilla , ab assistencia mol exemplar , y de molta edificació del Illustrissim , y Reverendissim Sr. Don Jaume de Palafox , y Cardona , Arquebisbe de Sevilla , authorizant ab sos Prebendats , Dignitats , y demés Clericia , esta devoció ab sas Personas , y no menos lo Senyor assistent Compte de Montellano ab sos Senyors , Titols , y demes Cavallers , y Personas de tots estats , sens mirar graduació alguna de puestos , si ab inexplicable modestia , y humilitat conclou cada una Congregació sa Professó en la Iglesia , ab la Lletania Lauretana , y Oració del Rosari : *Supplacionem , &c.*

Es tant indispesada esta santa devoció cotidiana en esta Ciutat , y son veynat , que ni pluja , ni altre intemperi de temps la pot impedir ; per lo que comunament se anomenava Sevilla : *Rosal mystich de María* , y millor se anomenaria : *Lo Cel de María* , no sessant los Serafins humans de sos habitadors en tots sos Temples , Carrers , Plaças , Casas , Camps , y en las Escolas los minyons , de rezar à cors en comunitat lo Sant Rosari , y ab ell alabar à Deu nostre Senyor , y saludar á sa Santissima Mare ; per la intercessió de la qual , en lo carrer dit dels Cathalans , passant la dita Professó de Sant Pau , una minyona de quatre anys , cayent de un balcó en lo carrer , en mitg dels qui rezavan lo Rosari en dita Professó , repetint-li las paraulas del Ave María , (que eran el sanalo todo del Padre Ulloa) y posantli uns Rosaris benhits al coll , despres de un gran rato que no dava mostras de vida , ab admiració de tots torná en sí , sana , y bona , y solament li trobaren un bony en lo cap per senyal del miracle : y en cada instant se experimentant maravellosos miracles en Sevilla , y en sos encontorns , tant mudats , que no se sent de nit , y dia , sino Pares nostres , y Aves Marias , y explicacions dels Misteris del Rosari , fins als minyons que van per los carrers , han deixat las coblas , y tons de las cansons profanas , y mundanas . De que dona noticia Don Alonso Martí Baronés , impresa en valencia , any 1691. per Jaume Bor- daçar Impresor .

DE tot lo sobredit resulta , que la devoció , y Confraria del Roser , es cosa del Cel , Marial , y Angelical , per lo que los confrares , y Confraressas de ella , à honor , y gloria de la Santissima Trinitat , Pare Fill , y Esperit Sant , tres Personas , y un sol Deu , y de la Divinitat , y Humanitat Saerosanta de Jesu-Christ nostre Deu , y Senyor , y Puresa , Dolors , y Glorias de María Santissima , están dividits en tres Gerarquias , ù Ordes , com los Angels en lo Cel .

Los Confrares del primer Orde , son Confrares del *Numero* , que no poden ser mes de cent sexanta y sinch : ço es , quinze en reverencia dels quinze Misteris , y Pare nostre del Rosari , y cent sinquanta en reverencia de las sent sinquanta Ave Marias , que en lo Rosari enter se diuhen : y estos Confrares del *Numero* , son los Oficials Majors , com Proms , y Administradors de las caritats de la Confraria , junt ab lo Pare Prior de ella .

Los Confrares del segon Orde , se anomenan *Acullits* , y estos poden ser Oficials Menors ; y entran en los vacants del primer Orde .

Los del tercer Orde , son Confrares de *Devoció* , De tots estos tres Ordes , los Confrares del primer , y segon Orde , pagan un diner cada setmana , que cada any son quatre sous , y quatre ; y quant se fan escriurer , fan també escriurer en lo Llibre de la Confraria , lo que volen donar , y deixar à la Confraria , pagar en vida , ò en mort .

Los Confrares del tercer Orde, no pagan ni sels demana cosa alguna. En las Gracias , è Indulgencias sobreditas , totas son comunas , y guanyan tots los Confrares dels dits tres Ordens , fent , y exercitant las obras pias, à las quals se aplican las Indulgencias, ò remissions de pecats : y los del primer, y segon Orde , per la dita caritat annual , y llegat , especialment participant ab major merit de las Missas cantadas , rezadas , y Aniversaris , que per ditas Confrarias se celebran en los primers dias del mes , y Festivitats de la Mare de Deu al respecte de caritat , y llegat sobredit que pagan.

Per ser Confrares de algun dels dits Ordens, y sos devots exercicis, son : Primo , ferse escriurer en lo Llibre , Nom , y Cognom per lo Pare Prior de la Confraria , ò per altre de sa comissió.

Secundo , cada Confrare ha de passar , ò rezar un Rosari enter en tota la semana , y deixantlo no pecará ; pero en aquella semana no guanya-rá Perdons , ni participará de las Oracions dels demes Confrares.

Terció cada primer Diumenge del mes , la Iglesia , que te la Confraria , ha de fer una Professó de María Santíssima , y han de acudir los Confrares ab los Rosaris beneyts en las mans : y així mateix en las Festivitats de nostra Senyora.

Quarto , cada any la Confraria del Roser ha de fer celebrar quatre Aniversaris ; un lo endemà de la Purificació als 3. de Febrer ; altre lo endemà de nostra Senyora de Mars als 26. lo tercer, lo endemà de la Assumpció à 16. de Agost ; y lo quart lo

lo endemá de nostra Senyora de Setembre als 9.
ò en altres no impeditis.

Quinto , lo Prior , y Proms de las Confrarias fundadas en las parroquias , cada any han de portar lo Llibre de la Confraria al Pare Prior, ò President del mes prop Convent de Predicadors , per que en nom del Reverendissim Pare General , y Religió , los admetia , y dona facultat al Prior Ecclesiastich pera benehir Rosas , y Rosaris, y aprobar , ò confirmar los nous Oficials , y Confrares.

Sexto , que los Sermons per las Festivitats de la Confraria , se encomanan als Frares Predicadors del Pare Sant Domingo , pera que ab major cuydado , com à patrimoni propi de la Religió , exorten , y expliquen las Indulgencias , Jubileus, y demes Gracias Apostolicas de la Confraria , y sos pios , y devots exercicis, per ignorancia dels quals quedan molts privats de sos bens espirituials , y no saber rezar lo Sant Rosari de quinze dezenas.

B E N E D I C C I ò D E L S R O S A R I S .

V. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

R. Qui fecit Cœlum , & Terram.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum spiritu tuo.

O R E M U S .

OMnipotens , & misericors Deus , qui propter exiñiam charitatem tuam , qua dilexisti nos , Filium tuum , Unigenitum Dominum nostrum

strum Jesum Christum de Cœlis ad terram descendere, & de Beatissimæ Virginis Mariæ Dominæ nostræ Utero Sacratissimo, Angelo nunciante carnem suscipere, Crucemque, ac mortem subiræ, & tertia die gloriosé à mortuis resurgere voluisti: ut nos eriperes de potestate Diaboli: obsecramus immensam clementiam tuam, ut hæc signa Rosarii in honorem, & laudem ejusdem Genitricis Filii tui ab Ecclesia tua Fideli dicata, Bene ✕ dicas, & Santifi ✕ ces, ejusque tantam Spiritus Sancti infundas virtutem, ut quicunque horum quodlibet secum portaverit, atque in domo sua reverenter habuerit, & in eis te secundum Sanctæ Societatis instituta, Divina contemplando Mysteria devoté oraverit, salubri, & perseveranti devotione abundet, sitque consors, & particeps omnium gratiarum, Privilegiorum, & Indulgenciarum, quæ eidem Sanctæ Societati per Sanctam Sedem Apostolicam concessa fuerunt, & ab omni hoste visibili, & invisibili, semper, & ubique in hoc, & futuro sæculo liberetur, & in exitu suo ab ipsa Virgine María Dei Genitrici, tibi plenus bonis operibus præsentari mereatur. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

Postea aspergantur Aqua Benedictæ, dicendo:

In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.

Amen.

BENEDICCIÓ DE LAS ROSAS.

¶. Adjutorium nostrum in nomine Domini.

¶. Qui fecit Cœlum, & Terram.

Ana, Virgo María non est tibi similis nata

in

in mundo inter mulieres florens ut Rosa fragrans sicut Lílum, ora pro nobis Santa Dei Genitrix.

V. Sicut dies verni circumdabant eam flores Rosarum. **R.** Et Lilia convallium.

V. Domine exaudi orationem meam.

R. Et clamor meus ad te veniat.

V. Dominus vobiscum.

R. Et cum Spiritu tuo.

O R E M U S .

Deus Creator, & Conservator generis humani, dato gratiae spiritualis; & largitor æternæ salutis, Benedictione tua sancta, quæsumus, Bene ✕ dic has Rosas: quas pro gratiis tibi exsolvendis cum devotione, ac veneratione Beatæ, semperque Virginis Mariæ, hodie tibi præsentamus, & petimus Benedici, & infundi in eis per virtutē Sanctæ ✕ Crucis Benedictionem, ut qui eas ad odoris suavitatem, & repellendas infirmitates humano usui tribuisti, talem signaculo Sanctæ ✕ Crucis Benedictionem accipient, ut quibuscumque in infirmitatibus appositæ fuerint: seu qui eas in domibus suis, vel locis cum devotione habuerint, aut portaverint, ab infirmitate sanentur. Discedant Diaboli, contremiscant, & fugiant perfidi cum suis ministris de habitationibus illius, nec amplius tibi servientes inquietare præsumant. Per Christum Dominum nostrum. Amen.

*Postea aspergantur Aqua Benedicta, dicendo:
In nomine Patris, & Filii, & Spiritus Sancti.
Amen.*

TAULA.

TAULA DE TOT LO CONTINGUT EN
las quatre Distinccions de aquest Llibre del
Roser de la Verge María , Mare de
Deu , y Senyora nostra.

DISTINCCIÓ I.

- CAP. 1. *De las maneras, que hi ha de Confrarias, y Germanats; y com la Confraria del Roser es la millor entre totas las altres.* Pag. 1.
- Cap. 2. *Dels noms de aquesta santa devoció , y Confraria.* pag. 4.
- Cap. 3. *Del principi , è institució de aquesta santa devociò , y Confraria.* pag. 7.
- Cap. 4. *De las Ordinacions de aquesta santa devoció , y Confraria del Roser.* pag. 22.
- Prolech de las Ordinacions , y Constitucions de ditxa Confraria. pag. 24.
- Cap. 5. *De las excelencias , y prerrogativas , que té aquesta santa Confraria sobre totas las altres.* pag. 30.
- Cap. 6. *De las excelencias del Pare nostre.* pag. 42.
- Cap. 7. *De la dignitat , y excelencia de la Salutació Angelical , que es la Ave María.* pag. 54.

DISTINCCIÓ II.

- Cap. 1. *De las diversitats de contemplar aquesta devoció del Sant Roser.* pag. 70.
- Cap. 2. *de la manera de dir lo Rosari* pag. 77.

TAULA.
DISTINCCIÓ III.

- Cap. 1. De la dignitat del Roser, y efectes de aquell,
segons se podrá veurer en sos Miracles : pag. 114.
- Cap. 2. De com la Verge Maria Senyora nostra , als
devots del seu Sant Roser honra , y magnifica,
pag. 115.
- Cap. 3. Com la Verge Maria Senyora nostra castiga
als indevots. pag. 120.
- Cap. 4. Com la Verge Maria avisa als indevots de
aquesta santa devociò del Roser. pag. 124.
- Cap. 5. Com lo Sant Rosari se ha de dir ab netedat
de cor , y esperit. pag. 125.
- Cap. 6. De com lo Rosari se deu dir ab quietut.
pag. 127.
- Cap. 7. La Verge Maria preserva de pecat als que
devotament diuben lo Rosari. pag. 128.
- Cap. 8. Es donada molta consolació als que dient lo
Rosari no tenen la devoció que voldrian. pag. 135.
- Cap. 9. La Verge Maria converteix als que diuben
lo Rosari , com se veu en una dona anomenada
Beneta. pag. 148.
- Cap. 10. En que se mostra lo mateix en una dona Ro-
mana, anomenada Catarina la Bella. pag. 158.
- Cap. 11. Abont se mostra lo mateix en una dona de
Picardia. pag. 169.
- Cap. 12. Com dient lo Rosari , se pot apendrer de
confessar. pag. 170.
- Cap. 13. Com per virtut del Sant Roser , la Verge
Maria alcança gracia de confessar. pag. 173.
- Cap. 14. Se mostra la mateixa gracia. pag. 179.
- Cap. 15. Com per devoció del Roser son conservats
los

TAULA.

los bons costums , y los malts reformats en bons:
pag. 180.

Cap. 16. Com per virtut del Sant Roser, encara quel pecador se baja donat al dimoni , es rebut à penitencia per nostre Deu. pag. 185.

Cap. 17. Se mostra , que encaraque la persona haja desesperat de la misericordia de nostre Senyor Deu es rebuda à verdadera penitencia. pag. 190.

Cap. 18. Se mostra quant profitosa cosa es entrar en aquesta Santa Confraria, y dir lo Rosari. pag 192.

Cap. 19. La Verge Maria defensa als Christians dels insults del dimoni. pag. 198.

Cap. 20. Per virtut del Sant Roser es llevat lo torment , y vexació del dimoni. pag. 199.

Cap. 21. Se compta lo mateix de un Religiós del Orde de Predicadors. pag. 200.

Cap. 22. Se mostra com per virtut del Sant Roser se amansa la ferocitat del dimoni. pag 202.

Cap. 23. Com per virtut del Sant Roser es feta pau, y amistat entre los enemicbs. pag. 203.

Cap. 24. Com la Verge Maria Senyora nostra dona als pecadors coneixensa de sas culpas. pag. 204.

Cap. 25. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 210.

Cap. 26. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 213.

Cap. 27. Com la Verge Maria alcança virtut , y gracia pera confessar , per virtut del Sant Roser. ibid.

Cap. 28. Com la Verge Maria Senyora nostra conserva als seus devots en lo be. pag. 215.

Cap. 29. Com per virtut del Sant Roser son restituïdas las usuras y bens mal guanyats. pag. 219.

Cap.

TA U L A.

- Cap. 30. Com lo Sant Roser fa als avariciosos esser
grans almoyners. ibid.
- Cap. 31. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria alcansa , y dona fills á las donas esterils.
pag. 220.
- Cap. 32. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 221.
- Cap. 33. Com per virtut del Sant Roser es restituhit
lo Regne , y Senyoria perdut. pag. 222.
- Cap. 34. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria dona riquesas y bens temporals pag. 223.
- Cap. 35. Com per virtut del Sant Roser la Verge Ma-
ria guarda à sos devots dels saltejadors. pag. 224.
- Cap. 36. Com la Verge Maria per virtut del Sant Ro-
ser deslliura del ayguo à una Donzella. pag. 227.
- Cap. 37. En lo qual se mostra lo mateix en un home
de la Ciutat de Lleyda. pag. 228.
- Cap 38. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria deslliura als presos de las presons. pag. 229.
- Cap. 39. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria dona victoria en las batallas. pag. 230.
- Cap. 40. Com la Verge Maria defensa en juy los
pobres contra los poderosos. pag. 232.
- Cap. 41. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria deslliura los catius del poder dels Infiels
pag. 233.
- Cap. 42. Com per virtut del Sant Roser la Verge
Maria cura moltas malaltias. pag. 238.
- Cap. 43. En lo qual se mostra la mateixa virtut en
dos homens , lo un ciego , y laltre mut. pag. 240.
- Cap. 44. Com per virtut del Sant Roser son tornats
à sas terras los que están fora de aquellas. p. 241.
Cap.

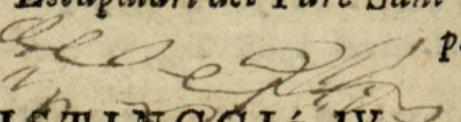
TAULA.

- Cap. 45. En lo qual se mostra, que encara que dient
lo Rosari nos pronuncie be lo Pare nostre, y Ave
Maria, no deixa la Verge Maria de acceptar
la devoció, y oració. pag. 242.
- Cap. 46. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 243.
- Cap. 47. La devoció del Sant Roser esforça à la
persona en la Fé, y la torna à ella. pag. 244.
- Cap. 48. Com la Verge Maria gallardona als devots
que la serveixen en la devoció del S. Roser. p. 249.
- Cap. 49. Com la Verge Maria no concient, que los
seus devots muyran sens confessió. pag. 250.
- Cap. 50. En lo qual se mostra lo mateix pag. 253.
- Cap. 51. En lo qual se most ra lo mateix. ibid.
- Cap. 52. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 255.
- Cap. 53. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 256.
- Cap. 54. Com la Verge Maria per virtut del Sant
Roser accompanya als seus devots en la mort. p.258.
- Cap. 55. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 262.
- Cap. 56. En lo qual se mostra lo mateix. pag. 267.
- Cap. 57. De com à la hora de la mort la Verge Ma-
ria defensa dels insults dels dimonis. pag. 270.
- Cap. 58. Com lo Sant Roser es sufragi per difunts.
pag. 271.
- Cap. 59. De Com aquesta santa Confraria es molt ac-
cepta a nostre Senyor Deu, y que lo Rosari se diu
en lo Cel. pag. 272.

SEGONA PART DELS MIRACLES.

- Cap. 1. De com son castigats los indevots del Sant
Roser. pag. 273.
Cap.

TAULA.

- Cap. 2. De un Capellà que se havia donat al dimoni,
fonch deslliurat de aquell. 275.
- Cap. 3. De una Donsella endemoniada deslliurada
del dimoni perque li feren dir lo Rosari. pag. 276.
- Cap. 4. De una dona , la qual moria impenitent , y
fonch convertida , y morí ab molta penitencia
pag. 277.
- Cap. 5. De un Sacerdot, lo qual no pogué morir sens
confessió per virtut del Sant Roser. pag. 279.
- Cap. 6. De una dona , la qual degollada no pogué
morir sens confessió per virtut del S. Roser. p. 280.
- Cap. 7. De un minyó ofegat , y resucitat pag. 281.
- Cap. 8. De com la Verge Maria , per virtut del Sant
Roser , deslliurá à un devot seu del foch. ibid.
- Cap. 9. De una Senyora , la qual fonch deslliurada
dels zelos de son marit. pag. 282.
- Cap. 10. De una Donsella deslliurada de la mort , y
dels dimonis per virtut del Sant Roser. pag. 284.
- Cap. 11. De un home deslliurat en vida del poder ,
y companyia dels dimonis. pag. 294.
- Cap. 12. Com per virtut del Sant Roser fonch cura-
da una dona tulida de peus , y mans pag. 301.
- Cap. 13. De com la Verge Maria defensá , y des-
lliurá de la mort à un seu devot Confrare , por-
tant lo Sant Escapulari del Pare Sant Domingo
de Guzman. pag. 305.

DISTINCCIÓ IV.

Publicació de la confirmació Apostolica , novament
feta per la Santedat de nostre Santissim Pare In-
nocencio Papa XI, de las Indulgencias concedi-
das

T A U L A.

das als Confrares , y Confraresas de la Confraria de la Verge María del Roser , y altres Gracias dels Frares Predicadors , Fundadors de dita Confraria.	pag. 310.
Forma de la absolució , ó modo de aplicar las Indulgencias als Confrares del Santissim Rosari en lo article de la mort.	pag. 337.
Advertencias molt particulars.	pag. 341.
Declaracions dels tres Ordes de Confrares del Roser.	pag. 346.
Benedicció dels Rosaris.	pag. 348.
Benedicció de las Rosas.	pag. 349.

F I.

LOS SET GOIGS DE NOSTRA SENYORA del Roser ques cantan en lo temps Pasqual.

VOstres Goigs ab gran plaher
cantarém , Verge María,
puix la vostra Senyoria
es la Verge del Roser.

Deu plantá dins Vos , Senyora,
lo Roser molt excellent,
quant vos feu mereixedora
de concebrel purament;
donant fé al Missatger,
que del Cel vos trametia,
Deu lo Pare que volia

fosseu Mare del Roser.
Del Sant Ventre produhida
la Planta del Roser vert,
fonch de Angels circuhida,
y servida ab gran concert,
y restá pur , y cencer
vostre Cos ab alegria
quant parí en la Establia
lo Celestial Roser.
Quant los Reys devots sentiren
del Roser la gran olor,
ab la Estela ensembs partiren
per adorar al Senyor,
y trobaren ser lo vér
de Balám la profecia,
com vostra merce tenia
en los braços lo Roser.
Gran delit vos presentava
vostre Fill resussitat,
ab sinch Rosas que portava
en las Mans , Peus , y Costat,
per las quals lo Llucifer,
que dels Sants lo Infern umplia,
fonch trobat en aquell dia
que florí lo Sant Roser.
Reparada la gran erra
de Adám per molt cruel,
transplantat fonch de la terra
lo Roser alt en lo Cel:
y pujant ab gran poder
lo partir nous entristia,
contemplant Deu com rebia

ab gran goig lo Sant Roser.
No fonch de menor estima
lo goig del Esperit Sant,
quant vingué del alta cima
en vostre Collegi Sant,
y regá aquell planter,
que lo gran Deu elegia,
per estar en companyia
del Celestial Roser.

Vostra vida acabada
lo major del goig sentís,
com á Deu fos presentada
triufant en Paradís,
y Senyora os volgué fer
del gran Hort que possechia:
collocantvos com devia
baix la sombra del Roser.

Maná vostra Senyoria
als Frares Predicadors,
que de vostra Confraria
fossen Instituidors;
y així ells la han fundada
obehint vostre voler,
dignament intitulada
Verge, y Mare del Roser.

TORNADA.

Puix mostrau vostre poder,
fent miracles cada dia,
preservau Verge María
los Confrares del Roser.

ALTRES GOIGS DE NOSTRA SENYORA
del Roser, ques cantan en la
Quaresma.

PUix que Rosa molt suau
Deu mon Fill me ha elegida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau com se mostrava
esser trist mon Fill en l' Hort,
que lo seu Cos Sanch suava;
esperant la trista mort:
tal pena , perque entengau,
mes que tots la he sentida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau ab ulls plorosos
lo meu Fill Rey dels Senyors,
quins açots tan rigurosos
ha sufrit pels pecadors:
y si tots ab mi plorau
veurem quant fuy entristida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau quant tormentaren
los cruels al Redemptor,
com de espinas coronaren
lo seu Cap ab gran rigor:
tals escarnis si meditáu,
quant me han adolorida,

lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.
Contemplau ab quanta pena
portava mon Fill la Creu,
perque fes cumplida esmena
dels pecats del Poble seu:
y encontrantlo si pensau,
de quin dolor fuy ferida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau com me doblaren
los dolors ab gran augment,
quant mon Fill crucificaren
en la Creu estretament;
creyeu , y considerau
que may fuy tant afigida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau quant devallaren,
à mon Fill de la alta Creu,
y en mos brazos lo posaren
tot llagat de Cap , à Peus:
qual estiguí , contemplau
ab dolor tant fora mida,
lo Psaltiri presentáu
quinze actes de ma vida.

Contemplau qual me deixaren,
quant mel prengueren dels braços,
y al Sepulcre lo posaren
ab quant dolorosos passos:
si de mi os apiadau
en Soledat sumergida,

lo! Psaltiri presentau
quinze actes de ma vida:
Los qui per mi desitjau
alcançar Gloria cumplida:
lo Psaltiri presentau
quinze actes de ma vida.

GOIGS DE NOSTRA SENYORA DEL ROSER ques cantan en lo Advent.

DItxosa sou Maria
Santissima , y Divina
tresor de gran valia,
y Rosa sens espina
dels Angels melodia.
Verge Gloriosa
dulcissima , y amena,
y tan graciosa,
que sou de gracia plena:
per Vos Verge molt digne
humil , mansa , y benigne
favor Deu nos envia , &c.

ORosa florida
gentil , y agraciada,
dels Angeils servida,
y dels Sants adorada
de terra , y Cel Senyora,
Reyna , y Emperadora
del alta Monarquia , &c.

Sol de gran bellesa
que al mon illumina,
Gloria sens tristesa

de Or molt rica mina,
de Vos naix la llum pura
Deu com à criatura,
y en vostres pits se cria , &c.

Rosa fresca , y bella,
suáu , y olorosa,
resplendent Estrella
de Deu Mare , Esposa,
dels pecadors amparo,
y del mon tot reparo,
de tots salut , y guia , &c.

Vida , y dulçura,
y esperansa nostra,
summa hermosura
devant la qual se postra
del mon la gentilesa
y apar gran baxesa
la major gallardia , &c.

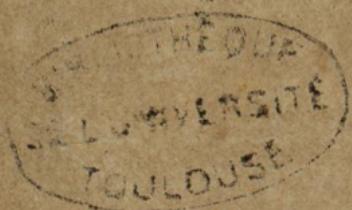
Sou hermosa Lluna,
y Mare de Deu alma;
y sou sola , y una
que en tot portáu la palma
del Roser viva planta
segons la Iglesia canta,
y Mare de Deu pia , &c.

Font clara , y divina,
que moltas gracias mana,
pedra rica , y fina
de virtuts soberana,
del Sol estau vestida
y de Vos naix la vida,
que à Vos sola s' devia , &c.

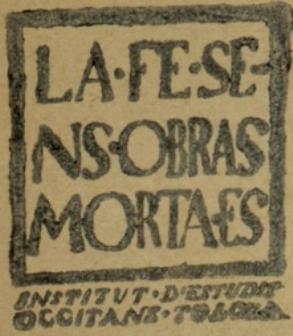
Reyna piadosa

gran es vostra privança;
puix sou tan ditxosa,
que ningu tant alcança;
teniuños en memoria,
y alcansaunos la Gloria
en nostre ultim dia , &c.

F I.

INSTITUT D'ETUDES
OCCITANES TBLORZ

